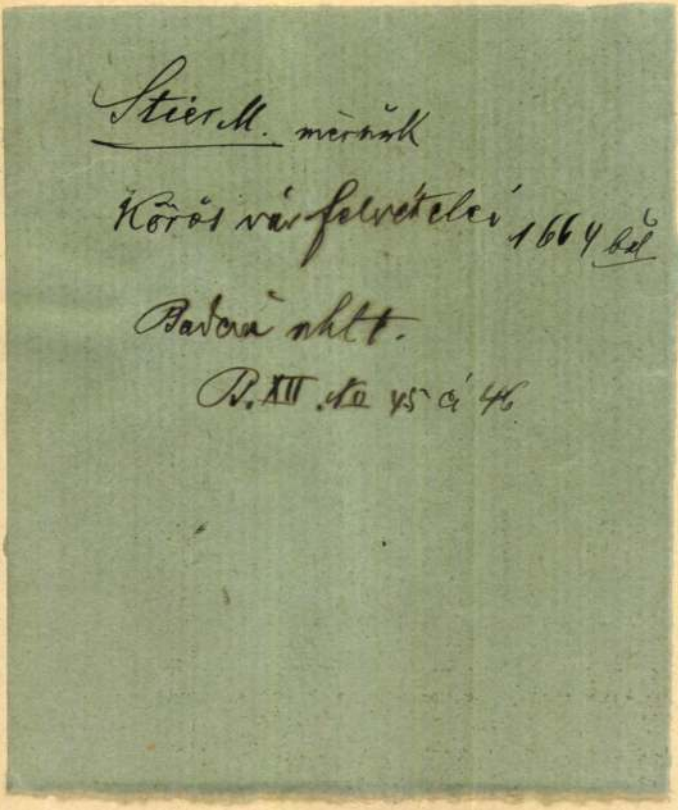

Stier M. mérnök

Körös vár felvételei 1664 ből

Bodrá nhtt.

B. XII. No 45 és 46

..... *műhely.*

/főnökség!

v ..... hó ..... n történő kifize-

..... indokából személyesen meg nem

..... számu .....

an

évi ..... hó .....

.....

sajátkezü aláirás és munkásszám.

STIFKA János kőmüves. Egerben 1845-ben irják össze az adózók között.

A Hevesmegyei Topográfia adatgyüjtéséből. Voit.

Stiger György

ötvös

Selmecbányám tanult,
1732-ben u. ott élt.

Dr. Illésy János: Magyarországi
ötvösök 1732-ben. Arch. Ert.
1904 évf. 395. l.

ági nyomda Budapest

ifj.Stiglác Béla

Katol.Szemle.1942.377-78.l.

STIGLICZY *Jenő*, festő, • Nyitra 1868. A budapesti mintarajziskolában 1891. szerzett rajztanári oklevelet. Ez időtől néhány akvarell arcképe, köztük Fenyvessy Adolfné képmása, a M. Történelmi Képcsarnokban.

Re-Gy II. 475 l

Stigliczy Jenő

Tenyvessy Adolfné: (Löwensohn Klára).

Derékig látható, balra nézés csaknem egész arcélben van ábrázolva. Középütt elválasztott haját simára fésülte, hajfonatait koszorú alakban tűzte fel, fülbevalója ékköves. Ruhájának magas derekán a gombsor kettős míg, a nyaknál fekete csipkefodor s gyöngyrátét képez díszt, brocheja kerek. Jelzése jobbról: „Stigliczy Jenő 1890."

Aquarell, az alak nagysága 22·3 cm.

9494.

Faludi Géza:

Mellig, kissé jobbra ~~nézve~~ fordultan van ábrázolva. Haja, szemöldöke, bajusza és szakálla fekete, szeme sötétbarna. Ingének gallérja álló, sötétkék nyakkendője ~~dőjéte~~ aranymelltűje ~~van szurva~~ gyöngyös ~~gyel~~ s kettős elejű kabátjának hajtókája széles. Felirata a kép alatt:

DR. FALUDI GÉZA.

s alól jobbra: „Stigliczy Jenő 891."

Aquarell, az alak nagysága 22 cm.

9492.

Faludi Géza. 9492.

Mellig, kissé jobbra, sötét nyakkendőjében melltüvel és kettős elejű szalonkabátban. Felirata:

DR. FALUDI GÉZA.

a balkarnál: Stigliczy Jenő 891.

Aquarell, mér. 41.1: 30.4 cm.

Fenyvessy Adolfné. 9494.

Derékig, kissé balra fordul. Középütt elválasztott és koszorú alakban feltüzött hajában a tük csontból valók, függői ékkövesek és magas ruhájának disze a nyaknál a brochehoz csatlakozó gyöngy. Jelzése a balkarnál: Stigliczy Jenő
1890.

Aquarell, mér. 36.8: 26.7 cm.

Stiller, Friedrich
Wilhelm

Hobräs

l.
Csat-Freq Öst. Kunstt
XXIV. 12.

XII. l

MŰEMLÉKEK ORSZ. BIZOTTSÁGA
VEGYES MŰVEK.
392

Göndöcs Beneder. Pusztaszer és az évezredes ünnepély.
Bpest, 1883.

füz. 1 db.

STILLES Antal ácspallér. 1836-ban --+ Rabl Károllya együtt helyreállitja a tarnamérai rk. plébánia-házat.

A Hevesmegyei Topográfia adatgyüjtéséből. Voit.

Stiller Nándor, bronzmüves

Iparmüvészet 1896-ban 203.

Stillmann W. J.

Stillman William James, angol hirlapíró és egykori festő halálát jelentik Londonból. Az elhúnyt Kossuth egyik lelkes tisztelője volt és bizalmas embere Kossuthnak, kivel Amerikában ismerkedett meg. Stillman az ötvenes évek legelején Magyarországon is járt politikai megbizatással, állítólag, hogy az elásott koronát Orsovánál fölkutassa és elvigye külföldre. A hatvanas években New-York állam egy kis helységébe vonúlt vissza és filozófiai tanúlmányoknak szentelte idejét. Jó idő múlva amerikai konzul lett Krétában és itt állására való tekintet nélkűl az 1868—69-iki felkelésnek volt egyik mozgató ereje. Innen nemsokára visszatért hazájába; 1876-ban a «Times» a kiütött háboru hirére a Balkánra, Montenegróba küldte. Itt személyes jó barátságba kerűlt Nikita fejedelemmel. A nyolczvanas években Rómában képviselte a «Times»-t. Az öreg úr ekkor már különczködéseivel is feltűnt. Nagyon ócska, hosszú, sárgásbarna kabátot viselt évek során át és mindenüvé, még a parlament karzatára is magával vitte a zsebében egy szelidített kis mókusát.

474 l. Nas. Ujs. 1901

Stillman nagy és becses irodalmi munkásságot fejtett ki.

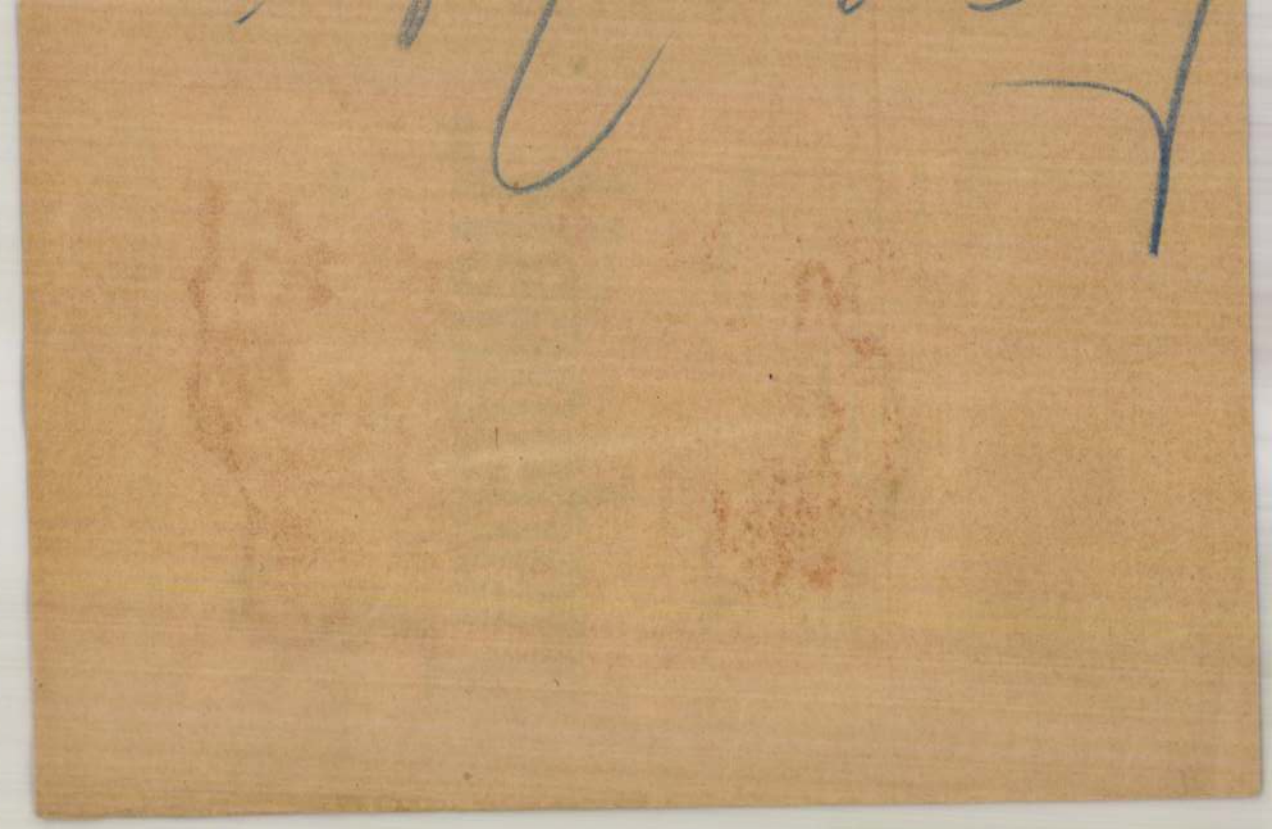

Pozsony. Stilp Gáspár, festő,
† 1781.

Pressburger Zeitung
1781, 98. sz.

Stilp Gáspár, festő

Honderü, 1833. 2o8-2o9.

Magyar szorgalom...rajzolatja

STILP *Gáspár*, festő. Egerben [illegible] Bécsben végezte tanulmányait. A XVIII. sz. második felében mint rajztanár működött Pozsonyban, ahol kedvelt miniatür arcképfestő is volt.

L. Gy. II. 1761

Stilp Gáspár

Pozsony, XVIII. század

Magyar szorgalom és mesterségek történeti rajzolatja. Hasznúvez

1833. 209. l.

STILP Gáspár egri születésü pozsonyi festő, akit a pozsonyi angolkisasszonyoknál 1781-ben mint rajztanitót, arckép- és miniatur festőt emlitenek.

A Hevesmegyei Topográfia adatgyüjtéséből. Voit.

Stilp Gáspár, festő,
+ 1781. Pozsony

Pressburger Zeitung

1781., 98. sz.

Stilp Gáspár

ein vortrefflicher Miniatur-
mahler, hatte vorzügliche
Geschicklichkeit in Ähn-
lichmahlen, und war
hierin besonders glücklich.
Er hat sich in Pressburg
bey den meisten Cavalieren
und Damen durch seine
Arbeiten sehr bekannt
gemacht, und allen mög-
lichen Beyfall erworben.
Eger ist sein Geburtsort,
wo er den Grund zur Mah-
lerey legte. Um sich hierin
zu vervollkommen, besuchte
er verschiedene Städte Deutsch-
lands und grosse Künstler,
bey welchen er sich auf-
hielt, kam endlich nach Wien,
wo er einige für sich
studierte. Nach der Hand
ward er an das Kloster
der Notre Damen zu Pres-
burg empfohlen, wo ihm
die Fräulein zur Unter-
weisung im Zeichnen
anvertraut wurden. Mit
was für Fleiss, Achtsam-
keit und gründlichen Unter-
richt er diesem Amte vorstand,
bewiesen die vielen geschick-
ten Arbeiten seiner Schüle-
rinnen.

Dr. Rumy. Pressburger Mahler im 18. Jahrhundert. (Hormayr) Archiv für Geographie, Historie, Staats- und Kriegskunst. 1817 pag. 371. lap.

A **Vadnai Galéria** tisztelettel meghívja Önt

BULLÁS JÓZSEF,
GÁL ANDRÁS,
SOMODY PÉTER,
STIMA KLÁRA/videó installáció

Koreográfia című kiállításának 2005. január 20-án, csütörtökön 19 órakor tartandó megnyitójára.

A kiállítást **Gulyás Gyula** filmrendező nyitja meg.

Megtekinthető 2005. március 5-ig.

The **Vadnai Gallery** cordially invites you to the opening ceremony of the exhibition of

JÓZSEF BULLÁS,
ANDRÁS GÁL,
PÉTER SOMODY,
video installation/**KLÁRA STIMA**

titled **Choreography** to be held at 7 p.m., Thursday, 20 January 2005.

The exhibition will be opened by **Gyula Gulyás** filmdirector.

The exhibition is open until 5 March, 2005.

STIMA KLÁRA

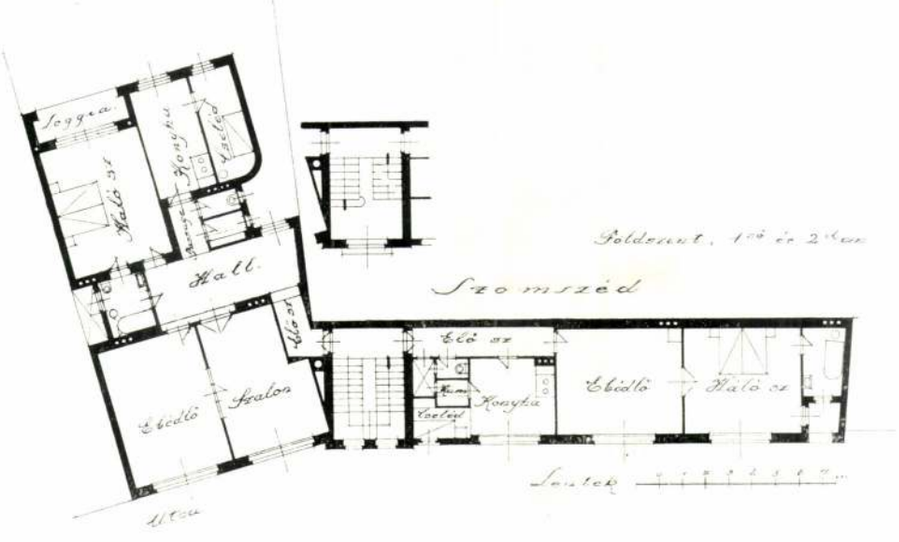

Bérház Miskolcon. Tervezték: Bloch és Stimm — Alaprajz.

Tér és Forma

1934. 10. 4.

Athén látképe a Parthenonnal

Athén: 1933

Egy görögországi utazás 1933-ban a racionalista építész számára nem más, mint zarándokjárás; viszont a régi stílusok másolójának, vagy a neostilisztának keserű kiábrándulások forrása: „Görögország is... még Hellas is..."

A Pireusba érkezéskor, már messziről az öbölből megpillantjuk az Akropolist a vakító napfényben, a meszes föld háttere előtt, felelősségét átérezve, ragyogóan, méltóságteljesen. Még ugyan 20 kilométerre van, de máris varázsába kerít, hallatja hangját s érezzük, hogy e földön, többé vagy kevésbbé lecsökkentve találkozni fogunk még e fenséges határozottság kisugárzásaival: részben abban, ami többezeréves arculatában érintetlenül fennmaradt, másrészt abban, ami a nép és a művészek lelkében szüntelenül megújul. Az ember legtöbbnyire úgy érkezik Görögországba, hogy az ottani lakosság mai életéről mit sem tud; a mi szemünkben az ezeréves történelem és kultúra értékei túlságosan felülmúlják a jelen élet lehetőségeit és fontosságát s az sokaknak úgy tetszik, mintha e két momentumon kívül, másra nem is kellene gondot fordítaniok.

Ezzel szemben az éles szemű utazónak észre kell venni a modern Görögországban a hagyományok kifogyhatatlan értékét és az antik ideák lényegének állandó megújulását, újból rügyezését, mely a nép életének mai megnyilatkozásaiban, de különösen az építkezéseiben szembeszökő.

Hogy erről meggyőződjünk, először az antik építészet remekeit kell megtekintenünk, azután a szigetek népies és végül a legutolsó évtizedek alkotásait, Hellas mai építészetét.

A mult század építészete Görögországban épp oly kevéssé érdekli az idegent, mint Olaszországban a még nem is olyan régen dívó, stilusutánzó építészeti irány. Athén tele van még ma is „görög templomokkal", amik a legkülönbözőbb célokat szolgálják: bankok, műegyetemek, nemzeti múzeumok, fürdők, villák vagy illemhelyek, — épúgy mint bizonyos olasz városokban évtizedeken át virágoztak — és sajnos, még ma sem virítottak el egészen — a kis kiadású római templomok és Strozzi-paloták, hogy a neostilizmusnak más bűneit ne is említsük. Ez az építészet, akármilyen tökéletes másolat is legyen, ma már nem érdekli sem az idegent sem az utazókat. Senki sem áll meg, hogy megbámulja azokat a pöffeszkedő épületeket, melyekkel a bécsi és a II. Ottó udvarába tartózkodó német építészek Athénnak régi fényét akarták visszavarázsolni: a kisázsiai görög menekültek földblokkokból épült és mésszel behúzott, szegényes falui, egyszerű vonalaikkal sokkal jobban kifejezik a görög nép művész-lelkét és ösztönét.

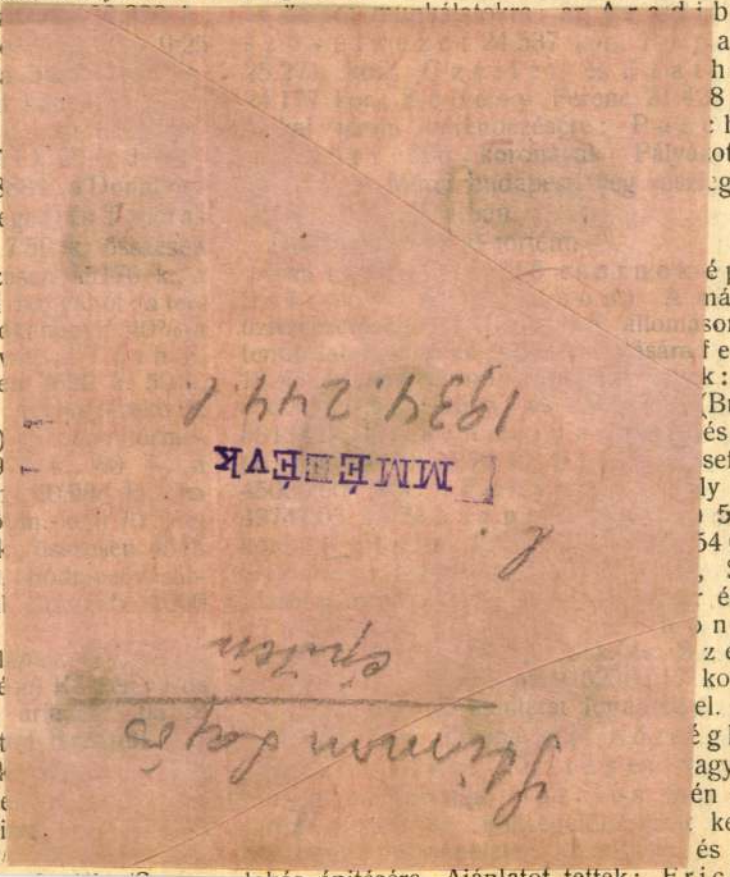

z épitkezésre L e s k ó János kapott meg-
bizást.

emesapáti. [Zala m.] (H i d j a v i t á s.) Nemes
i község elöljárósága f e b r u á r 4-én ár-
st tartott a bucsai hid javitására. Mivel
lattevő nem akadt, az árlejtés eredménytelen
adt.

esztercebánya. (Ó v o d a é p i t é s.) A besz-
bányai m. kir. államépitészeti hivatal m á r-
s 8-án árlejtést tartott a zólyombrezói áll.
la ujjáépitésére 17674 kor. 73 fillér elő-
zattal. Ajánlatot tettek: P e i e r b e r g e r
os (Besztercebánya) 18558 kor. 46 fill.,
gyecz és R o s e n a u e r (Besztercebánya)
21 kor. 24 fillérrel. Az utóbbi ajánlatot
hagyás végett felterjesztették a vallás- és
oktatásügyi ministeriumhoz.

krös. [Bihar m.] (K ö r j e g y z ő i l a k á s
i t é s e.) Az ökrösi körjegyzői hivatalban
r u á r 27-én árlejtést tartottak 10,085 kor.
illérrel tervezett körjegyzői lakás épitésére.
el elfogadható ajánlat nem tétetett, az épit-
st egyelőre elhalasztották.

agyarszentiván. [Baranya m.] (K ö r j e g y-
i r o d a é p i t é s e.) A magyarszentiváni
egyzői hivatalban m á r c i u s 7-én árlejtést
ottak 26918 kor. 96 fillér költségelőirányzat
tében létesitendő körjegyzői lakás épitésére.
latot tettek: K r o m m e r Gyula és társai
lye) 28,998 kor. 48 fill., R u d e r József
lye) 26500 kor., P á l József (Téseny)
39 kor. 59 fillérrel.
u d e r József ajánlatát jóváhagyás végett a
iselőtestület elé terjesztik.

zeged. (I s k o l a é p i t é s K i s k u n-
o z s m á n.) A szegedi m. kir. államépité-
hivatal f e b r u á r 26-án tartotta meg az
tést a Kiskundorozsmán létesitendő állami
i iskola épitésére. Ajánlatot tettek:
összes munkára: ifj. G u l y á s János
skemét) 186,830 kor. 84 fill., E s z e s
ás (Dorozsma) 171.839 kor. 20 fill.,
e t i Béla (Szeged) 181,612 kor. 18 fill.,
l á g y i és B a r t o s (Szeged) 163,797 kor.

(Hódmezővásárhely)
k ó c z y Pál (Szeged
a mázoló munkára
(Nagykikinda) 1465
és B i c z ó k István
a kályhás munkár
(Budapest) 2193 kor
Elfogadtatott: S z
mérnöknek a vasbet
32 fill., K o v á c s é
nek a kályhás mun
D ó c z i és B i c z ó
munkára 1192 kor.
hódmezővásárhelyi a
munkára 14291 ko
hódmezővásárhelyi
müves munkára 74
munkára 1889 kor.
kára 3570 kor., a b
56 fill., B e k ő Fere
mesternek az ácsmu
S c h m i d b a u e r
lakatosmesternek a
60 fill., C s ó k á s
kőmüvesmestereknek
az üveges munkára
nyujtott ajánlata.

Hódmezővásárhely.
A hódmezővásárhel
elnöksége m á r c i
15110 k költségel
ház épitésére. Ajánla
és Cs. N a g y Jáno
és K r u z s l i t z Is
jos, K i r á l y Mikló
M a t o k Imre és
s z á r o s Antal és
K á c s e r János 15
b o r József 1·5% fe
Ferenc 5·8% árenge
ifj S z a b ó Péter
K o j n o k Lajos ug
Az épitkezés kivit
kapott megbizást.

106. KIS PIKKELYES POHÁR. Részben aranyozott ezüst. Hengeres testén vésettrajzú pikkelyek között három csürlős medaillon. Kettőben váza virágcsokorral. A harmadikban MARTINVS NAGI SZIGETI címere 1638-as évszámmal. Fenekén Stin ötvös jegye. M. 8·5 cm. Nagyszeben, XVII. sz.

Becher. Silber, z. T. vergoldet. Graviertes Schuppenwerk mit Rauten, von denen zwei Blumenvasen enthalten, die dritte ein Wappen und die Inschrift MARTINVS NAGI SZIGETI 1638. Meisterzeichen Stins. Nagyszeben, XVII. Jh. Gróf Andrássy Géza.

Erdélyi kiáll. 1931.

Stin, ötvös
Nagyszeben, XVII. sz.

Al. Kép 17.

ábrázolt idősebb férfi kezeiben csatos
fordulban (kömpet tart,
lán levő nyitott foliánsból olvas,
lei részben felállnak. Feje kopasz, haja,
illa őszbevegyült, szeme barna. Lehajtott
inge (a nyaknál nyitva vanás
a vetette. A háttérben, az oplopon
a felhős égboltra nyerünk kilátást.

i 102·5 : 77 cm.
ecumból.

1295 **Rochus (Rochel) Stin**, M 1551, e. —1577. (A : I,5. Gy : 6.)

a) Hólyagos serleg, szárán három delfin. — *Buckelpokal, am Stiel drei Delphine.* M—*H* 16,7

Ev. egyház, Nagyvessződ — *Ev. Kirche, Zied.* Expos. 1913 : 22. *Viktor Roth : Kunstdenkmäler aus den sächsischen Kirchen Siebenbürgens, 1. Teil: Goldschmiedekunst, Hermannstadt, 1922; 167, 403, Tafel 140, 2. (In diesem Abschnitt unter Roth zitiert.)*

b) Mellboglár, nyitható középrésszel. — *Heftel m. aufklappbarem Mittelstück.*

Bruckenthal-Museum.

I. | I.

LEEMPOELS. A sors és az emberiség.

Stihn

S. 2. *Tamás*, ötvös, S. 1. fia. 1598—1604. Volt a nagyszebeni ötvöscéh tagja. S. műve egyebek közt a berethalmi ev. hitközség fedeles kupája.

Lo-f II. 475-l

Mahon
Fol. 1 [illegible]

STIHN *(Stinn, Stum)* 1. *Tamás*, ötvös, 1563. állt be a nagyszebeni ötvöscéhbe, melynek 1589. bekövetkezett haláláig volt tagja. S. műve a szendrői ref. templom díszes ezüst kancsója 1583-ból és a Kárász-féle fedeles kupa.

Ke. f II. 475 l.

30 JUIN 65

Thomas Stihn

ötvös – szobrász – építész

Még csak a Reispergasseban 7. szám alatt még fönlévő ajtót emeljük ki, mert egy jól ismert nagyszebeni ötvös nev betüi és jegye látható rajta: T. S. 1570., a mit Reissenberger helyesen Thomas Stihnre magyaráz, a jeles művészre, kitől a szendrői diszeskanna (1583) és a Kárász-féle fedeleskupa ezdt. Neve igy is szól az emlékekben Stim, Stum vagy Stumer, az irodalomban Radisics Jenő méltányolta először ezdemeit.

Arch. Ért. 1888. 272. l.

Lásd továbbá: L. Reissenberger: Überreste der gothik und renaissance an Profanbauten. Hermannstadt 1888. (Bővebben leirva)

Stihn Tamás

1598 ban vetter fel a nagyszebeni ötvös cehbe.
(lásd. Ver. Arch. XIV. 407 l.)
(lásd: Ungarische Revue, Pulszky Ferenc cikke 1884. 514. l.)

irodalmához

Reissenberger L. Siebenbürgisch-deutsche Bildhauer, Goldschmiede und Siegelstecher. Korrespondenzblatt 1885. VIII. 135-136 l.

Stin II. Tamás

ötvös Nagyszeben

Szmagyötvj. 243 l.

1363

Thomas Stin II/, M 1598, e. —1604. (A: III,21. Gy: 61.)

a) Fedeles kanna, hengeres testén gazdag reneszánszékítmény. — *Deckelkanne, am zylindr. Leib reiches Renaissanceornament. M—H 18* Bruckenthal-Museum. Expos. 1884: IV, 120, 2. *Roth*: 219, 569, *Tafel* 180, 2.

b) Talpaspohár, gyermekfejes lambrekénnel. — *Kluftbecher, daran Lambrequin u. Kinderköpfe.* Báró Radvánszky Béla, Sajóháza. Expos. 1884: IV, 120, 3.

Elmosódott évszámmal a jegyben. — *Mit verschwommener Jahreszahl im Zeichen.*

c) Fedeles kupa, prófétaalakokkal. — *Deckelkanne m. Propheten.* Báró Apor Károly. Expos. 1884: IV, 2, 43, 132.

Ugyane jegy rajta van az 1313. számú tárgyon is. — *Dieselbe Marke auch an Nr. 1313 angebracht.*

Stin Tamás
ötvös Nagyszeben
Körnagyötvj. 237. l.

1313 Thomas Stin I, e. 1563, † 1589. I,25. Gy : 21.) A jegy tárgyon nem fordult elő, ellenben a mestertől hasonló vésett niellós jeggyel ismeretes az alábbi mű. — *Das Zeichen ist an Arbeiten nicht vorgekommen, doch vom Meister ist das folgende Werk, mit ähnlicher gravierter u. niellierter Bezeichnung bekannt :*

Fedeles kanna, lenn szatírfejes, fenn angyalfejes lambrekénnel ; 1603-i és 1665-i feliratokkal. A niellós jegyen kívül a mester fiának későbbi, 1363. számú jegyével. — *Deckelkanne, unten Lambrequin m. Satyrköpfen, oben m. Cherubsköpfen ; Inschriften v. 1603 u. 1665. Außer der Niello-Marke des Meisters, auch die Marke seines Sohnes, Nr. 1363 angebracht* — „1583.“

Ref. egyház — *Ref. Kirche*, Szendrő. Expos. 1884 : IV, 119, 1. M—*H* 27

1d

Γ ten

mény falu elpusztítása.

< Stein Tamás
pohara >

Hampel József:
< > Arch. Ért
1895. 381-382. (

Gombatvány

T.

EUROPA

film-, könyv-, lapterjesztő és könyvkiadó rt.

Budapest, V.,

Visegrádi-utca 36.

Stin Tamás

Ötvös

Gentmüeml.

176.222.l-

ü Bizottság !

Bizottság f.é. 594 számu felhivásának
a vajdahunyadi vár és a gyulafehér-
reállitási munkáinak a háboru következ-
yulafehérvári székesegyház müszaki fel-
rajzolása volt soron, mely az épitési
kivánt részletekre is kiterjedt.
vajdahunyadi vár részleteinek tudo-
foglalva, mely munkálat ezidőszerint

zben megtett tanulmányok alapján
ponti tornyának és egyéb helyreálli-

Stsingel törvénc farehas

győri Szemle 1941. 186.

A győri ipar történetéről

rajzú lemezekkel borított és 4 pánttal tagolt. H. 76 cm. Magyar, XVII. sz. e. — Gróf Andrássy Géza.

167. BUZOGÁNY, körteidomú, ezüst borítású, bordákkal tagozott fejjel; szára fekete bőrrel borított és ezüstveretes. H. 71·5 cm. Magyar, XVII. sz. — Gróf Andrássy Géza.

168. DÍSZBUZOGÁNY, részben aranyozott, körteidomú feje tízszögű, rajta lapos díszű arabeszkes medaillonok. Nyele fonatos szövettel borított és arabeszkes veretekkel és 5 pánttal díszített, végén bevésve K I betű. H. 82·5 cm. Magyar, XVI. sz. — Gróf Andrássy Géza.

169. CSILLAGOS HARCI BUZOGÁNY, feje acél, bőrrel borított nyelén csürlös díszű aranyozott veret. H. 59. Magyar, XVI—XVII. sz. — Gróf Andrássy Géza.

170. LEVELES HARCI BUZOGÁNY, acélfejjel, nyele aranyozott ezüsttel borított, rajta hálós dísz. H. 67 cm. Magyar, XVI—XVII. sz. — Gróf Andrássy Géza.

171. LEVELES HARCI BUZOGÁNY, acélfejjel és hasábos szárral, alsó fele csürlös diszű, aranyozott ezüst borítású. H. 62·7 cm. Erdély, XVII. sz. e. — Gróf Bánffy György.

172. Bánffy Dénes LEVELES HARCI BUZOGÁNYA, acélfejjel és tagozott nyéllel, a nyél alsó része pikkelyes díszű, aranyozott ezüst borítású. Végén bevésett felirat: DIONISIVS · BANFI · A · D · 1674. H. 53·6 cm. Erdély, XVII. sz. — Gróf Bánffy György.

173. TALPAS CÉHPOHÁR, aranyozott, trébelt csigás dísz közt gyümölcsök, oldalán három nyujtott keretben ülő kutya, fekvő hím- és nőszarvas. Peremén vésett körirat: *TESTAMEMENT DES H·TOMAE KIRRRIGER WOLENWEBER IN DIE WOLENWEBER CZEG 1662.* M. 19·5 cm. Erdély, XVII. sz. — Gróf Andrássy Géza.

174. KIS PIKKELYES POHÁR, részben aranyozott, hengeres testén vésett rajzú pikkelyek közt három csürlös medaillon, kettőben váza virágcsokorral, a harmadikban MARTINUS NAGYSZIGETI · címere (férfi buzogánnyal) 1638 évszámmal. M. 8·5 cm. S mesterjegy (Stin). Nagyszeben, XVII. sz. e. f. — Gróf Andrássy Géza.

157. SZABLYA (naptáras pengével), kígyóbőrrel borított hüvelyét vörös ékköves és vésett virágos veretek díszítik; későbbi markolata achat-borítású. 91 cm. Magyar, XVII. sz. — Gróf Andrássy Géza.

158. GÖRBE KARD, részben aranyozott, pántokkal átkötött hüvelyén trébelt indadísz fut végig. Gyűrűs tagozású markolata turbánszerű gombba végződik, kagylós keresztvassal. Pengéjén héber felirat. H. 104·5 cm. Magyar (?), XVII—XVIII. sz. — Gróf Andrássy Géza.

159. DÍSZBUZOGÁNY, a nyél poncolt borítása fehérezüst, a többi része aranyozott, nyelén arabeszkes borítás és pántok, körteidomú fején hálós keretezésben arabeszkes kartusok egy-egy türkizzel. H. 76 cm. Erdély, XVI. sz. v. — Gróf Bánffy György.

160. DÍSZBUZOGÁNY, aranyozott, hengeres szárán arabeszkes és csavaros dísz váltakozik, körteidomú fején hálós keretekben, arabeszkes kartusokban egy-egy türkiz és vörösékkő. H. 68 cm. Erdély, XVI. sz. v. — Herzog Mór báró.

161. DÍSZBUZOGÁNY, aranyozott, körteidomú fején hálós keretekbe foglalt kartusokba egy-egy türkiz van foglalva. Nyele fonatos szövetborítású és arabeszkes veretekkel és három pánttal díszített. H. 74·5 cm. Magyar (Erdély), XVI. sz. v. — Gróf Andrássy Géza.

162. LEVELES BUZOGÁNY, részben aranyozott, szövetszerű lemezzel burkolt nyelét arabeszkes veretek és pántok díszítik. H. 68 cm. Magyar, XVI. sz. v. — Gróf Andrássy Géza.

163. LEVELES BUZOGÁNY, részben aranyozott, nyelén poncolt ezüstlemez alapon vésett arabeszkes rajzú veretek és három áttörtdíszű pánt, végén sárkánnyal övezett címer GB DG betűkkel. H. 59·5 cm. Erdély, XVI—XVII. sz. — Gróf Andrássy Géza.

164. LEVELES BUZOGÁNY, fonott ezüstszövettel burkolt nyelét áttört arabeszkesdíszű veret és két pánt díszíti. H. 73 cm. Erdély, XVI—XVII. sz. — Gróf Andrássy Géza.

34. VEREJTÉKES TALPAS POHÁR, részben aranyozott, karcsu testén poncolt alapon verejtékek közt karcolt rajzú mellképes médaillonok láthatók, peremén arabeszkes indás fríz. M. 21 cm. K S (Stin) mesterjegy. Nagyszében, XVI. sz. v. — Herzog Mór báró.

Harpignies, Henri (1819—1916).

195. GYERMEKEK A SZABADBAN (
Fa (Holz). 26×21 cm.

Háry Gyula (Julius), szül. (geb.) 1864.

196. PIAZZA DI SAN MARCO. Jelezve
Fa (Holz). 15×19 cm.

Háry Gyula (Julius), szül. (geb.) 1864.

197. VERŐCZE. Jelezve (Bez.): „Verőcz
Vászon (Leinwand). 83×134 cm.

Háry Gyula (Julius), szül. (geb.) 1864.

198. KELENFÖLD (Ansicht von Kelenfö
föld Háry Gy. 1926.
Fa (Holz). 15×18 cm.

Háry Gyula (Julius), szül. (geb.) 1864.

199. ABBAZIA. Jelzés jobbra (Bezeichne
Vászon (Leinwand). 81×98 cm.

Hatvany Ferenc szül. (geb.) 1881.

200. A FAHID (Die hölzerne Brücke).
Vászon (Leinwand). 63×85 cm.

Magyar Hirdető
Sajtófigyelő
STIMM TAMAS
DIE PRESSE
1983 MAJ 9

Montag, 9. Mai 1983

Ende der fetten Jahr

Die ÖMV will sich mit einem neuen Konzept de

Von unserem Redaktionsmitglied MARGARETE FREISINGER

WIEN. Wenn von Österreichs verstaatlichter Industrie die Rede ist, denkt man meist an die Misere in der Stahl-, Aluminium-, Elektro- und Chemieindustrie. Unter den vielen Fußmaroden gibt es aber auch noch ein gewinnbringendes Unternehmen, den Öl- und Gaskonzern ÖMV AG. Der derzeit einzige Dividendenzahler unter den verstaatlichten Betrieben sorgt meist nur dann für Schlagzeilen, wenn er die Benzinpreise erhöht oder wegen der großzügigen Gehälter und freiwilligen Sozialleistungen für seine Mitarbeiter kritisiert wird.

Hinter der ungewollten Anonymität, gegen die der Konzern mit dem Werbeslogan „Im Dienste Österreichs" anzukämpfen versucht, verbirgt sich eine gewaltige Wirtschaftsmacht. Die ÖMV AG betreibt in Schwechat bei Wien Österreichs einzige Raffinerie, in der heimisches und importiertes Erdöl zu Benzin und anderen Produkten verarbeitet wird. Einschließlich der Rohölverarbeitung für sechs multinationale Ölfirmen versorgt die Raffinerie rund 70 Prozent des heimischen Marktes mit Mineralölprodukten. Zusammen mit den in Österreich tätigen Tochtergesellschaften der Ölmultis betreibt sie die Adria-Wien-Pipeline, über die Erdöl von Triest zur Raffinerie Schwechat transportiert wird. Beim Erdgasimport, der derzeit fast ausschließlich aus der Sowjetunion kommt, hat die ÖMV praktisch ein Monopol, ebenso beim Transit von Sowjetgas nach Italien. Sie bestreitet den Löwenanteil der Suche nach und

schaften Elan, Martha und Total deckt sie im Tankstellengeschäft rund 35 Prozent des heimischen Benzinbedarfes. Seit Jahresanfang 1982 ist die ÖMV überdies Alleineigentümer der Petrochemiefirmen PCS und Danubia. Mit einem Jahresumstz von mehr als 50 Milliarden Schilling ist die staatliche Ölgesellschaft das zweitgrößte österreichische Industrieunternehmen. Einschließlich der Tochterfirmen werden rund 10.000 Mitarbeiter beschäftigt.

Ihre in der Vergangenheit für österreichische Verhältnisse sehr hohen Gewinne hatte die ÖMV vor allem dem im Inland geförderten Erdöl zu verdanken. Dieses Öl konnte relativ billig produziert werden, wurde aber nach Verarbeitung in der Raffinerie zu den seit dem ersten Ölpreisschock 1973/74 bis Anfang der achtziger Jahre kräftig gestiegenen Weltmarktpreisen verkauft. Nun gehen diese Ölreserven trotz intensiver Suche zurück, in den immer tieferen Bohrungen wird vor allem Erdgas gefunden. Und außerdem sind als Folge der Rezession und der Einsparungen die Nachfrage und damit auch die Preise auf dem Weltmarkt wieder gesunken.

In der Raffinerie aber werden schon seit Jahren relativ hohe Verluste gemacht. Die Kapazitäten für die Rohöldestillation können derzeit nur zu weniger als 60 Prozent ausgelastet werden, der hohe Anteil an schwerem Heizöl an der Produktion kann mangels Nachfrage nur zu Preisen verkauft werden, die unter jenen von unverarbeitetem Rohöl liegen. Und schließlich macht auch die Petroche-

STIMM TAMÁS

1021

Montag, 9. Mai 1983

Aus gebrannter Erde

Ungarische Keramiker und Thomas Stimm in Wiener Galerien

Was man im allgemeinen nicht gleich mitdenkt, wenn das Stichwort Keramik fällt, ist der potentiell gewaltige Radius, den der Umgang mit gebrannter Erde ermöglicht. Er reicht vom gewöhnlichen Geschirr über das kostbare Gefäß zum künstlerisch anspruchsvollen Ansatz in Plastiken, Reliefs und Objekten. Vom feinsten Porzellan bis zum hundert Möglichkeiten bietenden Steinzeug.

Eine besonders anregende Ausstellung, von der diese mögliche Vielfalt in formaler und technischer Hinsicht belegt werden kann, ist unter dem Titel „Ungarische Avantgarde" im Keramikstudio (Krugerstraße) zu sehen. Sechs Künstler(innen) zeigen dort, was keramische Erzeugnisse tendenziell beinhalten und wie sehr sie sich individuellen Vorstellungen anpassen können.

Mit der gewohnten Gefäßkeramik haben diese Objekte wenig zu tun, mitunter wird sie (von László Fekete) sogar ironisiert. Meist handelt es sich um einen Bereich zwischen Plastik, Malerei und Design, der abgegangen wird, wobei die Betonung des Strukturellen schon von den Mineralien und Brandvorgängen her häufig im Vordergrund steht.

Imre Schrammel, fünfzig Jahre alt, hat sich international längst durchgesetzt und mit seinen Arbeiten auf jüngere Kollegen wie Károly Szekeres und dessen raffinierte Rundgebilde mit reicher Oberflächenwirkung eingewirkt. Vieles, was in gering dimensionierten Formen von Sándor Kecskeméti, der offene Würfel formenden Mária Orosz und der auf die Stele konzentrierten Ildikó Polgár auftritt, drängt im Grunde nach Expansion.

„Arbeiten in Ton" aus allerjüngster Zeit stellt die Galerie nächst St. Stephan in großer Fülle von Thomas Stimm vor. Im Grunde handelt es sich bei ihm um einen Maler, dessen Material eben die gebrannte Erde und die farbige Glasur bilden.

Stimm schildert in ihnen Beobachtungen beim Baden, Wohnen, beim Hausbau oder bei der Kartoffelernte in einem naivisierenden, unbekümmerten Stil mit gelegentlich einfallsreich und witzig wirkenden Details. Dennoch erscheinen die meisten dieser Szenen als eher harmlose Nettigkeiten (manchmal in der Art von Knetformen aus Plastilin), die erst dort übersprungen werden, wo der Künstler vom Ansatz her anspruchsvoller vorgeht.

Das ist der Fall, wenn er beispielsweise ein Brennessel-Stilleben oder andere von der Kleinfigurenszene abrückende und von ihrem Aufbau, ihrer Struktur her ansprechende Dinge formt. Der Versuch, Masse und Transparenz zu vereinen, glückte ihm gut in einer Figur unter der Dusche. Auch die Verbindung zwischen dem skulpturalen und dem malerischen Element gelingt ihm in solchen Versuchen am besten.

Oswald Oberhuber hat im vergangenen Sommer auf der italienischen Insel Procida auf Zeitungspapier aquarelliert, was zu nicht sonderlich aufregenden Ergebnissen geführt hat, wie man im Graphischen Kabinett der Galerie sehen kann. Der Nachwelt wird somit nicht viel entgehen, wenn sowohl Malgrund wie Farbpigment keine lange Lebensdauer beschieden sein kann. (Bis 21. Mai.)

K.S.

HEREND HUNGARY
HANDPAINTED
1826

HERENDI PORCELÁNMANUFAKTÚRA RT.

Herend®

Tisztelettel meghívjuk Önt

a Herendi Porcelánmanufaktúra
alapítói

Stingl Vince és Farkasházi Fischer Mór

bronzszobrainak felavatására
és az azt követő fogadásra,

1996. június 29-én, délelőtt 10 órakor

A szobrok

Ilona és Karl Barth

németországi szobrászművészek alkotásai
Herenden, a Manufaktúra Múzeuma előtti téren
kerülnek felavatásra.

Megnyitóbeszédet tartanak:
Makovecz Imre, a Részvénytársaság
Igazgatóságának elnöke
Kovács József ügyvezető vezérigazgató

Közreműködnek:
Bálint Péter veszprémi színművész
és a Herendi Német Nemzetiségi Népdalkör.

STINGL VINCE

HEREND®

HEREND I PORCELÁNMANUFAKTÚRA RT.

Tisztelt Címzett!

A Herendi Porcelánmanufaktúra az idén emlékezik meg a Manufaktúra alapítója Stingl Vince születésének 200. évfordulójáról.

Ez a megemlékezés egyben a Manufaktúra fennállásának 170 éves évfordulójára, illetve a Millecentenárium tiszteletére szervezett rendezvénysorozat kezdetét is jelenti.

Június 29-én délelőtt 10 órakor a Manufaktúra Múzeuma előtti téren kerül sor Ilona és Karl BART németországi szobrászművészek alkotásainak, Stingl Vince és Fischer Mór bronzszobrának felavatására.

Szeretnénk, ha Ön is megtisztelne bennünket részvételével!

Herend, 1996. június 20.

Tisztelettel:

HERENDI PORCELÁNMANUFAKTÚRA RÉSZVÉNYTÁRSASÁG

Kovács József
ügyvezető vezérigazgató

HEREND HUNGARY HANDPAINTED 1826

8440 HEREND, KOSSUTH L. U. 140.
TELEFON: 06-88-361-144; FAX: 06-88-361-518

Stingl Vince [keramikus]

INDIAI VIRÁGBÓL LETT AZ APPONYI MINTA

Ritka érték az eredeti herendi

Megbukott az alapító

Jött Fischer és győzött

Herendről beszélünk, a jubiláns gyárról, amelynek hódol a világ, s hódolatra készül most Budapest: *az Iparművészeti Múzeum régi herendi kincsekből nyit hétfőn kiállítást,* a Finomkerámiai Művek stúdiója pedig a legújabb alkotásokból.

ÁTVETTÉK A FORMÁKAT

Amikor másfél évszázada *Stingl Vince* éppen Herenden és éppen porcelánnal kezdett dolgozni, elég nagy értetlenség fogadhatta; *a környéken semmilyen alapanyag nincs,* csak a Bakony bükkfája, az égetőkemencék fűtéséhez. Minden mást messzi földről kellett hozatni — ma is, mindenből a legjobb minőségűt importálják, távolság nem számít. *Az alapító viszont megbukott,* s átadta kis üzemét *Fischer Mórnak,* aki külföldi szakembereket hívott. A legszebb formákat, mintázatokat szégyenkezés nélkül átvették a már híres gyáraktól: a *meisseniek,* a *sevres*-iek, a *bécsiek* maguk is éltek e módszerrel.

Az egyik minta például minden kétséget kizáróan Indiából származik, az angolok hozták át kontinensünkre, ahol gyorsan elterjedt. Neve: *Indiai virág,* vagy *Indiai kosár,* virágkosarakból kétoldalt felfelé kúszó virágot ábrázol. Minden gyárban változtattak rajta valamit; a herendiek oly sikeresen honosították meg, hogy a belőle kifejlesztett *Apponyi-minta* ma is a legkeresettebb három között van.

AZ ELSŐ PÓTLÁS

A Balaton-felvidékről szétküldött porcelánok nagy tetszést arattak, és ennek érdekes következménye lett. A magyar arisztokraták külhoni, megfogyatkozott készleteikhez *Herenden rendeltek pótlást.* Utánozni? Mit ér az?

Így bizonyította Fischer, hogy minden olyat tudnak emberei, amit máshol — és utánzást, pótlást nem csinált más, nem volt vetélytárs. A krónikás feljegyezte: *gróf Esterházy Károlyné meisseni készletébe készült az első pótlás* Herenden, s ezt követte a többi — *Batthyányé, Zichyé, Pálffyé, Széchenyié,* így lett híres igazán a magyar gyár — s hamarosan a *másolatok helyett, már eredeti* herendi készletre érkeztek rendelések.

A pótlásról viszont azóta sem mondott le a gyár. Csak nem meisseni készletek kicsorbult, eltört darabjait készítik, hanem a sajátjukéit. Mert *ritka kincs a herendi* (a gyár termeléséből az a kicsi, amit nem exportálnak, jórészt a dollárboltokba kerül, külföldieknek), drága is. Érthetően: azért lehet idehozni a világ legjobb alapanyagait, mert az igazi, a nagy értéket a munka adja, a kézi festés.

Egy megrepedt alj miatt veszítse el értékét a teáskészlet? *Inkább kiegészíti a gyár.* A fővárosban egyetlen helyen, a Kígyó utcai Herend-boltban veszik át a rendelést. Herendi itt is kevés, a galéria kiállítására fel sem engedik a betérőket — az ott látható darabokból — úgy sem kaphatnak.

DRÁGÁBB AZ EGYEDI

— *A pótlást felvesszük, de határidőt nem tudunk a vevőknek adni* — mondja *Flamm Ferencné,* üzletvezető. — Hat hónap és egy év között készíti el a gyár, ahogy be tudják sorolni. Minden darab húsz százalékkal drágább így, mint készletben. Az azonosításhoz elég egy törött darab, amelyből a formára, a mintára következtetni lehet.

— *És a mai éppen olyan lesz, mint a régi?*

— *Nagyritkán a színárnyalatban akadhat némi eltérés.*

— *Ha így nem tetszik?*

— Most voltam Herenden egy tányér ügyében. Először azért nem fogadta el a vevő az új darabot, mert színben tökéletes volt ugyan, de a mintái valamivel *kisebbek* az eredetinél. A másodiknál egy narancssárga árnyalat barnásra sikerült. *Most készítik a harmadikat.*

— Mi lesz azokkal, amelyeket mint most a kettőt, a megrendelő nem veszi át?

— Megveszik a gyűjtők. Nekik minden egyedi darab különleges.

Szöllősi Ferenc

Üzemegészségügyi Társaság rendezi meg közösen kongresszusát, amelyen mintegy kétszáz hazai és száz külföldi vendég vesz részt.

Európa tizennégy országából érkeznek a meghívottak.

A munkahigiéne és az üzemegészségügy *egymástól elválaszthatatlan.* A kongresszus fő témái azokat a területeket ölelik fel, amelyekben jelenleg a *legtöbb a tennivaló és a lehetőség is,* az együttműködésre. Az első ilyen téma az *ipari toxikológia.* Az ipari mérgezések minden óvintézkedés ellenére sem jelentenek kevesebb veszélyt, mint néhány évtizeddel ezelőtt. A szilikózison, a szénmonoxid mérgezéseken túl, mind gyakoribbak *a különböző vegyianyagok okozta károsodások.*

A kongresszus első napjának központi témája a mérgezésekkel kapcsolatos tapasztalatok és az elhárítás lehetőségei.

A második napon ugyancsak fontos közérdekű téma lesz napirenden: *a zaj és a vibráció okozta egészségügyi ártalmak az iparban.* Az új, modern gépek és a külföldi előadók éppen ez *utóbbi lehetőségekről* számolnak be.

A harmadik nap fő témája a foglalkozási ártalmak előfordulásával kapcsolatos üzemegészségügyi, szervezési feladatok.

A hétfő reggel kezdődő tanácskozás bevezető előadását *dr. Zsögön Éva* egészségügyi államtitkár tartja. Átfogó képet ad a munkahigiéne és az üzemegészségügy huszonöt éves fejlődéséről.

Széchenyi-sziget, zene
var, tóparti sétány, napo
kert: az új Városliget.
pestiek legkedvesebb pa
ja több mint 150 éves.
újdonság várja itt a láto
tót. A pestiek visszakap
a Ligetet, s a réginél s
kal szebb, gazdagabb pi
nőkert épül.

Szedik, válogatják, vagonba a világhírű szabolcsi almát

Homok kincse

A harmincötezer vagon almából — ennyit vár, ennyit szeretne küldeni az ország nagy almáskerje, Szaboles — sok ezer vagon piros jonatán és starking. A szedik, ládákba, hűtő zakba, s a külföldre duló almásszerelvén vagonjaiba gyűjtik. S bolcs összefogva — messzi vidékekről zatérve, hazahíva a konokat — szüretel.

Ezen a héten kezdődö
már hagyományos *„Egy Nyíregyházáért"* társa
mi munkaakció. Harmi
ezernél többen jelentkez
eddig segítő munkára –
jövedelemből jövőre
tón a gyerekek táborozá
napközis üdültetését val
tanák meg — 116 üzem,
tézmény, iskola. A múlt
végén pedig már majd
ezren szüreteltek.

TERVEZIK A TELEPÍTÉST

Nagykálló Virágzó
Téesz. A szövetkezet alk
feldolgozójának udvarán
relt Ikarusok várakoznak
tanárképző főiskolá
négyszáz diákot, az óvó
képzőből 250-et, a meg
AGROKER-től is nagy c
portot hoztak ki az alm
kertekbe Nyíregyházáról
szedést itt már a héten
fejezik. A tavaszi fagyká
miatt 200 vagon körüli
mát dolgoznak fel. *„Felc*
gozni": válogatni, csor
golni, exportálni, vagy
tőtárolóba rakni. A fia
lok közt fiatal a főkert
is, *Képes Lajos.* A szöv
kezet jövő almáskertjét,
telepítés számításait, a
konstrukciós tervet ké
ti. Rég volt az — nem v
jó —, amikor már csak
bejelentett telepítésért
mindegy, hogy hová, mi n
don, milyen előkészítés

— állami támogatást ve
tek fel a gazdaságok.

— *Régebben az áll*
támogatások tartották el
szakszövetkezeteket, de
szövetkezetet is — mon
— Pályázni kell már a

ERÁLJON?

rálni kell. Maga viszont, professzor úr, levetköztetett, nyomogatta a hasam a jobb oldalamon, nyomogatta a balon, emeltette a lábam, hajlítgatta, mélyeket lélegeztetett, aztán vissza kellett tartani a lélegzetvételemet, s közben folyton kérdezte, hol fáj most, mit érzek — több mint egy fél óráig vizsgálgatott, alaposan, körültekintő gondossággal, amig kimondta a verdiktet. Nem elhamarkodottan ítélt, elvégre nem gyerekjáték, ha valakinek fel kell vágni a hasát!

Meg voltam elégedve a válasszal, de most már — örök emberi kiváncsiság! — nem hagyott nyugton: ha igy áll a dolog, akkor az előző fiatalasszony miért nem operáltatta magát szintén velem. Rövidesen sikerült ennek is a végére járnom. Egy jó barátom megkérdezte a hölgyet, mire az igy válaszolt? — N. N. professzor? Ugyan kérem! Nézze, én X. Y. tanár betege vagyok, ő csak úgy, ruhán keresztül megtapogatta a hasam és rögtön tisztában volt vele, hogy vakbélgyulladásom van, operálni kell. N. N. meg levetköztet, lefektet, egy fél óráig kinoz, nyomogat, hajlítgat, lélegeztet, faggat, amig végre meg tudja állapitani a bajomat! Egy fél óra kellett neki ahhoz, amihez X. Y.-nak egy perc elegendő volt! Hát csak nem operáltatom magam egy ilyen bizonytalan, aggályoskodó, a saját ösztöneiben és tudásában ennyire nem bizó orvossal?!

(péc)

Stingl Vince Ferenc keramikus

Magyar Életrajzi Lexikon

Stingl Vince Ferenc (Sopron, 1796. máj. 23. — 185o körül): keramikus, a herendi porcelángyár megalapitója. 23 éves korában a tatai Schlögel-gyár élére került és a kőedénygyártás megvalósitásával próbálkozott. Ebbe minden vagyonát beleölte, és 1824-ben kolduszegényen hagyta el Tatát. 1825-ben Herenden telepedett le. 1826-3o között mintegy három és félezer forintot forditott a herendi gyár fejlesztésére. Az e korbeli készitményekből néhány darab a gyár muzeumában található. 184o-ben Fischer Mór kiszoritotta a herendi gyárból. Innen feltehetően Pápára ment, majd 1847-ben a városlődi kőedény- és porcelángyárban találkozunk nevével. Ezután nyoma vész. Egyes adatokból arra következtethetünk, hogy élete utolsó éveiben korcsmárosként működött. — Irod. Mihalik Sándor: S. V. családja (A veszprém m.-i muzeumok közl. II., Veszprém, 1964).

Stippek József

műszaki rajzoló

Homlokzati rajzok,
alaprajzok és belső
részletek felvételi
rajzai Tolna-és
Baranyából
keszültek 1926 és
1945. keszültek
A MOB rajztársában
Kb 800 rajz
felvételi

264

9213/1933. szám.

III.

Folyó évi

terjesztésére értesitem a

teménytárának katalogizálá

latait engedélyezem, azzal

a szükséges nyomtatványok

bályszerüen bélyegelt nyug

Budapest,

A minis

Stipper Simon

ötvös.

Trencsén 1662.

Romer Floris F. A harai ötvös létek Szabálai. Szaradok. 1877 évf. 796. l.

Tekintetes Országos Bizottság!

Tisztelettel jelentem, hogy a folyó évben több hónapi munkával a Tolna megyei r. kat. templomok-ról felméréseket végeztem, különösen a templomok alaprajzait mértem fel, s ezekről pontos vázlatokat készítettem.

Van szerencsém munkám eredményét a csatolt jegyzékben szereplő templomok és kápolnák felmérési vázlatait a tekintetes Bizottság rajztára részére megvételre felajánlani. A felmérési adatok szerint minden templom alaprajzát 1:100 léptékben is elkészítem, melyekből a templomok és kápolnák nagysága és tagozása is megítélhető.

Felmérési vázlataim és a készítendő alaprajzok munkáiért és költségéért 20,000 azaz húszezer pengő vételárat kérek megállapítani, mely összegnek fele a megrendeléskor, másik fele az összes alaprajzok beszállítása után lenne fizetendő.

Budapest, 1945. IX. 25.

Kiváló tisztelettel
Stippek József
műszaki tisztviselő
Bpest. VIII. Tömő utca 9.

A Műemlékek Tekintetes
Országos Bizottságának

Budapesten

MŰEMLÉKEK ORSZÁGOS BIZOTTSÁGA
98/1945
Ft.: 1945 IX 27 n.

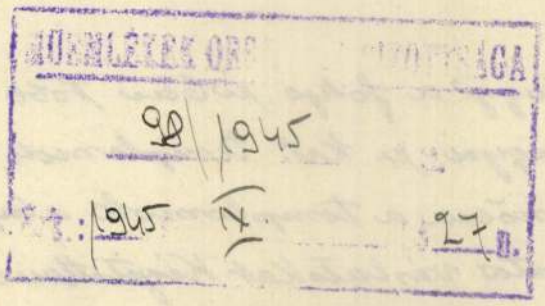

Stippek József műszaki tiszt-
viselő Kérvénye, (lakik: Budapest,
VIII. Jázmin utca 9. sz.)

melyben a Tolna megyei templomok
felméréri vázlatainak megvételét
Kéri

1. db. mellékelt.

Stippek József

Kiselejtezett irat

– A lexikon adathalmaza önként kínálja a lehetőséget, hogy kiválogassak egy-két növényt, amelyek alaposabb kultúrtörténeti körbejárása különös izgalmakat tartogat.

– *Említsen ilyet!*

– A császári gyógyszerészetben bukkanhatunk ilyenekre. Az antik patikusok nem tudhatták, hogy léteznek baktériumok. Egyes növények antibakteriális hatását mégis felismerték. Vagy vegyük a tömjént! Hallatlanul érdekes a kultúrtörténete! Nemcsak füstölőszer volt, hanem lovak gyógyítására is használták és így tovább. Sokkal többet érdemelne, mint hogy csak egy szócikk legyen a lexikonban. Ez volna tehát a vizsgálódás egyik terepe. A másik, ami borzasztóan izgat, annak a kérdése, hogy vajon volna-e értelme Pannónia provincia egykori területén olyan régészeti ásatásoknak, amelyek növénymaradványok után nyomoznak? Tudniillik, ha a tudományos kutatás megerősítené a feltételezéseimet, a hazai szőlőkultúra történetének jobb megismeréséig is eljuthatnánk. A régészhallgatóknak tartok speciális kollégiumot a régészeti növénytan és a történeti ökológia témaköréből, és őket is igyekszem bevonni ebbe a gondolati világba. Külföldön ennek a tudományos területnek fantasztikus irodalma van, és az ásatások csodálatos eredményeket hoztak Portugáliában és Franciaországban. Pompejiről nem is beszélve. De nálunk ezzel nem foglalkozik senki. Pedig meggyőződésem, hogy, mondjuk, Szabadbattyán környékén kerteknek kellett lenniük. Tehát az elkövetkezendő körülbelül százharminc évre el tudnám magam foglalni, de nem tudom, mennyi időt ad majd a jó Isten ahhoz, hogy mindezt bizonyítani tudjam és végigvigyem.

változás után nem sikerült életet lehelni beléje. 1997-ben találkoztam Horváth Adolf Olivérrel, aki mindvégig tag maradt, és megint szóba került az újjászervezés. Erdő Péterrel mint nemzetközileg is elismert egyházjogásszal ekkor kezdtük kánonjogilag rendbe tenni az ügyet, és elkészítettük az alapszabályt. Paskai László bíboros vállalta a fővédnökséget és így tovább. Valami tehát elindult. Mára ott tartunk, hogy ami a rendes tagokat illeti, a nyolcvanfős zárt létszámot jószerével feltöltöttük, rendezvényeink, kiadványaink vannak, a tagság aktív, és újabb székfoglalóra kell hamarosan postáznom a meghívókat.

– *A szervezet rövid történetét most vázolta, de a kérdésemre nem válaszolt.*

– Ja, hogy miként lettem én a borítékoló ember? Nagyon egyszerűen. Amikor arra került sor, hogy tisztségviselőket kellett választanunk, Bolberitz Pál professzor lett az elnök, engem pedig megtisztelt a tagság azzal, hogy a főtitkári székbe emelt. Egyébként talán az újjászervezés során végzett rengeteg munka elismerése az is, hogy a Jeruzsálemi Szent Sír Lovagrend tagja lehetek.

– *Az életrajzában, a kitüntetései között leltem rá erre a címére. De miről van szó tulajdonképpen?*

– Ez egy közvetlenül vatikáni irányítás alá tartozó világi szerzetesrend, ahová nem lehet belépni. Ide legfeljebb meghívhatják az embert. IX. Pius pápa az 1870-es években újította fel ezt a rendet. Célja, hogy a szentföldi népek megbékélését elősegítse. Köztünk szólva, ez eléggé reménytelen ügynek tűnik... Emellett karitatív feladatai vannak elsősorban. Közel ötven helytartósága van a világ legkülönbözőbb országaiban, így nálunk is. A rend működteti például a betlehemi egyetemet, s emellett majd' száz szakoktatási intézményt, gimnáziumot, öregek otthonát, óvodát visz. Tehát elsősorban szociális és oktatási intézmények vannak a tulajdonában. Emellett közvetítő szerepe is van, hiszen a Vatikánnak és Izraelnek nincs diplomáciai kapcsolata.

– *Több hasonló is létezik a világban?*

– Még egy van, amely egyházi elismeréssel bír: a jeruzsálemi Szent Jánosról elnevezett Rodoszi és Máltai Ispotályos Lovagrend, röviden a máltai. De látni kell, hogy ez inkább megtiszteltetés számomra, semmint feladat.

– *Munkájának egy a kívülálló számára lényegesnek tűnő szeletét nem érintettük még, s ezek a helytörténeti kutatások. Mi vitte Somogy megyébe, hogy a falvak történetét tanulmányozza?*

– Ezeket a köteteket boldogult emlékű Antall Józseffel találtuk ki, még akkor, amikor az Orvostörténeti Múzeum igazgatója volt. A legsikeresebb ilyen munkánk talán Kötcse nagymonográfiája lett. Ez a község Szárszótól délre, a Balatontól hat kilométerre fekszik. Szerintem Somogy megye egyik legszebb települése. A könyv formátuma A4-es, terjedelme kilencszáz oldal, tömege négy kilogramm. Mindez nem érdem vagy önmagában nem lenne érdem, de remélhetőleg jelzi a munka nagyságát. Huszonhárom szerzőtársam közreműködött benne, és megadatott, hogy én lehettem a szerkesztő. Megtiszteltetés volt, hogy Esterházy Péter utóbb egy teljes oldalt szentelt a kötetnek az *Élet és Irodalom*ban.

– *Érdekes megfigyelni, hogy a Balaton milyen jelentős szerepet tölt be az életében. Honnan a vonzódás?*

– Családunk elég régóta kötődik a tóhoz és környékéhez. Nagyapám vett annak idején Balatonöszödön telket, és nagyon szép házat emelt rá. Aztán, még Rákosiék alatt, az egész területet államosították. Később oda épült a kormányüdülő. De ami a lényeg, hogy a nagyapám átvételi elismervényt sem kapott a házáról. Sőt, még 1958-ban is jött egy felszólítás, hogy rendezze végre a villanyszámláját. Ekkor begurult, és írt az Elnöki Tanács elnökének egy levelet. Sok reményt nem fűzött hozzá, de talán gondolták, mégiscsak az MTA alelnöke, Kossuth-díjas, akadémikus, adtak hát neki egy másik állami ingatlant, nevére szóló használati joggal, Szemesen. Meglehetősen lerobbant épület volt, de az évek alatt komfortossá tettük. Na, ott lakom most én.

– *Végezetül térjünk vissza a tudományos munkához! Mi a programja az elkövetkezendő évekre?*

nagy humanista Hunyadi Mátyás kortársa. Vagy hogy a fokhagyma, amit kétezerötszáz éve ismerünk, az 1400-as években került be Európába. És így tovább. Nem tudtam elfogadni ezt az értekezést, és ennek végül az lett a következménye, hogy az állásomat felmondták. Nem szeretném hosszan ragozni, úgy rúgtak ki, hogy végkielégítést sem kaptam, és még a zárat is kicserélték a szobám ajtaján. A hallgatók, akik között nagyon népszerű voltam, petícióval fordultak a rektorhoz, ám ennek sem lett különösebb hatása.

– *Professzor úr, hogy viselte a történteket?*

– Otthon ültem, teljes depresszióban, és telefonálgattam összevissza, hol tudnék állást találni. A felzúdulásnak végül az lett az eredménye, hogy az akkori köztársasági elnök fülébe is eljutott a törvénytelenség híre. Göncz Árpád a hivatalán keresztül azt tanácsolta, hogy keressem fel a pécsi egyetemet. Ez a telefon hozott össze Tóth József akkori rektorral, aki végtelenül kedves volt, és állást kínált. Először, úgy tapasztaltam, némi gyanakvással fogadtak, tudom, hogy még gúnyolódás tárgyát is képeztem, mondván: mit keres egy kertészmérnök a tanárképző intézetben. Hozzáteszem, nem is ez a végzettségem. Hanem amikor a habilitációm egy éven belül sikerült, a helyzetem stabilizálódott. Jól érzem itt magam, és most már másképp el sem tudnám képzelni az életemet.

– *Sokan arra panaszkodnak manapság, hogy a hallgatói létszám növekedésével a színvonal csökkenni látszik. Mit érzékel ebből?*

– Világjelenség ez, és nyilvánvaló, hogy nálunk is amerikanizálódik a felsőoktatás. De mindig van jó néhány olyan hallgató, akiket tovább lehet terelgetni. Megjegyzem: időközben fejlődött a tanszék, ma már Nevelés- és Művelődéstörténeti Tanszéknek hívjuk. Igen nagy élvezetet jelent, hogy megpróbálok olyan feladatokat kitalálni a hallgatóknak, amelyek szembesítik őket az oktatás hiányosságaival. A mai iskolarendszerben ugyanis fontos dolgokat nem vagy rosszul tanulnak meg a gyerekek. Megdöbbentő többek között, hogy milyen alacsony a zenei vagy a vizuális kultúránk. A kisgyerekek még élvezettel rajzolnak, aztán bekerülnek az órákra, amelyeknek az volna a küldetésük, hogy a megszerzett tudást csiszolják. Ehhez képest mi történik? A legtöbb felnőtt megreked a gyerekkor szintjén, és örökre elveszik a hajlandóságát attól, hogy, teszem fel, a maga kedvére fessen egy akvarellt. De hasonló a helyzet az irodalomtanításban is. Nem állítom, hogy mindenkinek kötetekkel kéne ostromolnia a kiadókat! De mégiscsak furcsa, hogy az a gyerek, aki a pad alatt suttyomban verset ír a szerelmének, pár év múltán már nem is gondol arra, hogy, mondjuk, a társasága szórakoztatására papírra vessen akár csak egy hexametert.

Nagyon hiányolom még, hogy az ide jelentkező fiatalok etikai, erkölcsi értelemben nincsenek úgy felvértezve, hogy az iskolai oktatásba kikerülve helyes válaszokat adjanak, egyebek között, az abortusz, az eutanázia, az előítéletek, az áltudományok, az antiszemitizmus, a génmanipuláció, a cigányok megkülönböztetésének kérdéseire. Tehát a *Bevezetés a pedagógiába* című kurzus során ilyenekről is vitatkozunk a hallgatókkal.

– *Nagyon szívesen bocsátkozik vitákba, ugye?*

– Provokálom őket, igen. Nincs annál izgalmasabb, mint szóváltások, eszmecserék során tornáztatni az agyat, csiszolni a gondolatokat. És az ember tényleg mindenkitől tanulhat. A diákoktól az akadémiai székfoglalókig azért hallgatom olyan élvezettel sokak előadását, mert az ember kicsivel több lesz általuk.

– *Ha már szóba hozta: hogy lett professzor úr a Szent István Akadémia főtitkára?*

– Tudjuk, hogy Magyarországon három ekvivalens akadémia van, az MTA, a Szent István és a Széchenyi. A Szent Istvánt Csernoch János hercegprímás alapította 1915-ben. Olyan tagjai voltak, mint Eötvös Lóránd, Berze Nagy János, Bajza József, Hóman Bálint, Lóczy Lajos, Prohászka Ottokár, Teleki Pál, Szekfű Gyula. Bármilyen éber volt az ÁVH, az ötvenes években, amikor minden hasonló intézményt elfojtottak, a Szent István Akadémiát elmulasztották megszüntetni. Valahogy kimaradt. Viszont a tetszhalál állapota bekövetkezett, és több kísérlet ellenére sem a nyolcvanas évek közepén, sem a rendszer-

an állítottak be nálunk, valójában nem szüntette meg az európai, elsősorban az itáliai kapcsolatokat, a kulturális vérkeringést. Teljesen feldolgozatlan levéltári anyagokból így született meg a kandidátusi értekezésem. Később némileg átalakított tartalommal megjelent könyv alakban, amit aztán a Kertészeti Egyetemen tankönyvként is előírtak. Más kérdés, hogy a hallgatók vajon kezükbe vették-e valaha? Mint egyetemi tanár, ilyen ügyekben néha szkeptikus vagyok...

– *Végül a Kertészeti Egyetemen kötött ki megint.*

– Elkezdtem tanítgatni. Bevezettem azt a stúdiumot, amely a kertművészet kultúrtörténetét taglalta. Hogy ne csak azt lássa a diák, hogy itt egy bokor, ott egy fa, hanem azt is, hogyan ágyazódik be mindez az európai gondolkodás rendszerébe, hogyan kapcsolható össze például a művészettörténettel. A reneszánsz, a barokk idejében, mondjuk. Annyiban is szerencsém volt, hogy senki a kollégák közül nem érezte úgy, belegázolnék a területébe. Nem voltak tehát haragosaim, és féltékenységről sem beszélhettünk.

– *Talán nem túlzás azt állítanom, hogy élete fő műve egy ekkoriban formálódó lexikon lett.*

– A kiinduló ötlet nem az enyém volt, hanem a nagybátyámé. Aki pedig nem tudta megkülönböztetni az egyszikű növényeket a kétszikűektől. Megjegyzem, ez egy általános iskolás gyermeknél probléma, de egy akadémikusnál nem... Szóval, a nagybátyám hívta fel a figyelmem Pannónia különleges helyzetére. Tudniillik Pannónia a Római Birodalom számára nem volt túlzottan érdekes tartomány. Elfoglalásának is inkább csak geopolitikai okai voltak. Semmiféle ásványkinccsel vagy komolyabb exportcikkel nem rendelkezett. Még a boráról is elég lesajnálóan nyilatkoztak az itáliaiak. De egy helyütt, Pliniusnál mégis szerepelt valami növény, amelynek meghatározására biztatott a nagybátyám, merthogy a Linné óta elterjedt nevek között ismeretlennek számított. *Saliunca*nak hívták egyébként. Nekiestem, és elkezdtem a szinonimák után kutatni. Azt próbáltam kideríteni, hogy kinél fordul elő még ez a növény. Plinius a mai Burgenland területére tette lelőhelyeit, és beszámolt róla, hogy nyugtatónak használták, s hogy Pannónia exportálta mint egyedüli becses kiviteli terméket. Végül megfejtettem, hogy egy valeriána-féléről van szó, vagyis egyfajta macskagyökér a saliunca. Ekkor támadt az az ötletem, hogy előveszem az antik szerzőket, és nem az *s* betűnél, hanem az *a*-nál kezdem a vizsgálódást. Nekiálltam, és tizennyolc éven át dolgoztam rajta. E munka nyomán állt össze a négykötetes lexikon.

– *Ezzel találkozhattam Bolognában, ugye?*

– A könyvtárban, igen. Mert volt nyolcvanezer forintjuk, hogy megvegyék.

– *Önnek nincs példánya belőle?*

– De, egy van a számítógépemben, mert közben az ókeresztény egyházatyákat is hozzádolgoztam. Így duplájára nőtt az anyag. Épp csak kiadót kellene találni hozzá. A „csak" itt hangsúlyozottan idézőjelben értendő.

– *Milyen volt a lexikon fogadtatása?*

– Rendkívül vegyes. Volt olyan recenzens, aki azt írta, hogy semmi szükség egy ilyen marhaságra, más pedig egyenesen történelmi jelentőségűnek, a világon egyedülálló kultúrkincsnek nevezte. Olyan véleményt is őrzök, talán erre vagyok a legbüszkébb, amelyik egyszerűen mértékadónak találta. Általánosságban azt mondhatom, hogy amit ebben a lexikonban leírok, azt ma már az egész világon elfogadják, mert szövegkörnyezetet közlök a definíciók mellett, sőt hivatkozásokat is. Máig negyvenkilenc ország vette meg.

– *A kötetek megjelenésével szinte egyidejűleg eltávolították a Kertészeti Egyetemről. Erről akar beszélni?*

– Csak egészen röviden. Egy kandidátusi disszertációnak nevezett férc mű körül robbant ki a vita köztem és a főnökeim között. Az opponensi véleményemet végül nem is engedték fölolvasni. Döbbenetesen primitív színvonalú dolgozat volt, olyan kijelentéseket tartalmazott például, hogy Nagyvárad Erdély fővárosa. Vagy hogy Zsámboki János, a

hogy az utolsó években egyéni levelezőként már járhattam az ELTE történelem–művészettörténet szakára. Ezt leszámítva azonban elfecsérelt időszak volt. Végiggyötrődtem az öt évet. Fizikai fájdalmat éreztem, amikor újabb és újabb műszaki rajzokat kellett gyártanom éjszakákig, és nem tudtam eleget olvasni. Talán egyetlen haszna volt a sok kínlódásnak: ott éreztem rá a növényrendszertanra és a botanikára. De a diplomaosztómra például már nem mentem el.

– *A szülei hogy tűrték mindezt?*

– Gondolhatja! Nagy megdöbbenéssel. Végzés után pedig rám ijesztettek, hogy ha nem találok hamar munkát, közveszélyes munkakerülőként még bajba is kerülhetek. Így életemben először a Fővárosi Kertészeti Vállalatnál voltam állományban. Azt hiszem, valami sportpálya szegélykövezése lett volna a dolgunk. Művezetői szerepkörben tetszelegtem, egy lepusztult lakókocsiban, büdös gumicsizmák között. De nem tartott sokáig, hála Istennek. Két nap után váltottam. Ugyanis valaki szólt, hogy a Természettudományi Múzeumba keresnek tudománytörténészt. Több se kellett, jelentkeztem, fölvettek. Azt hiszem, végre a helyemre kerültem. Balogh János akadémikust ott ismertem meg, ragyogó zoológusokkal kerültem kapcsolatba, és sorolhatnám. A múzeumi közegben azért éreztem nagyon jól magam, mert a négy fal könyvekkel és olyan kéziratokkal vett körbe, amelyek közelébe földi halandó tán sosem jut. Természetesen el kellett végezni a napi favágó munkát, a leltározást, címleírásokat, egyebeket, de amikor kész volt, kinyílt a világ. Például ott találkoztam először Kossuth Lajos herbáriumával. Kossuthról kevesen tudják, hogy az emigráció éveiben mániákusan foglalkozott botanikával. Méghozzá profi módon, olyannyira, hogy elneveztek róla virágfajtát is. A herbárium ma teljes épségében a múzeum növénytárában található.

– *Ez nagyon érdekes, mondana még ilyen példát?*

– Ott voltak azok az iratanyagok, amelyből elkezdtem kutatni a Diószegi Sámuel–Fazekas Mihály-féle füvészkönyv eredetét. Ez volt az első magyar határozókönyv, amely Linné szerint született. Külön érdekessége, hogy ez a Fazekas Mihály ugyanaz a Fazekas Mihály, aki a *Lúdas Matyit* írta. Megtaláltam Diószegi röpiratát, amelyben felszólította a nemzet nagyjait, hogy segítsenek magyarítani a növények nevét. Elképesztő agyrémek születtek, mint, mondjuk, a *szigorál* vagy a *türempik*. És akkor foglalkoztatni kezdett, hogy vajon miért nem törődik senki a kertművészet kultúrtörténetével? Például szecessziós kertművészet nincs. De akkor milyen kertművészetről beszélhettünk a szecesszió korában Magyarországon? Na, ebből a témából született a doktori disszertációm. Milyen összefüggések lehettek a millennium, Budapest fejlődése és a parkok kialakulása között, hogy formálódott a Balaton-kultusz, hogy jelent meg a tópart falusi kertjeiben az urbánus ízlés satöbbi.

– *Doktori címének védése 1980-ban volt. De közben ön váltott. Miért?*

– Igen, akkor már a Néprajzi Múzeumban dolgoztam. Nagyon tudatosan találtam ki magamnak a helyet, mert hibridizálni szerettem volna a Baross utcában szerzett ismereteket a Kossuth tériekkel. Szabó László professzorral, aki most Pécsett a Növénytani Tanszék vezetője, végzettségét tekintve egyébként gyógyszerész, etnobotanikai kutatásokba kezdtünk, és elsősorban a népi gyógynövényismeretek területét vizsgáltuk. Ez is olyan kérdéskör, amellyel egy bölcsészkaron végzett, mondjuk úgy, steril néprajzos növénytani, farmakológiai ismeretek nélkül nehezen boldogul. Könyv is született ebből. Talán ennek volt köszönhető, hogy akkoriban az Orvostörténelmi Társaság vezetőségi tagjának választottak.

– *Ekkor kapott akadémiai ösztöndíjat is, ha jól tudom.*

– Az már nem volt szoros összefüggésben mindezzel. A pályázatot a XVI–XVII. századi magyar kertek, illetve az európai kölcsönhatások kutatásának témájával nyertem. Azt szerettem volna bizonyítani, hogy a török hódoltság kora, amelyet oly nagyon egyoldalú-

dő vagy erős szenvedélyből. Nem. Sokkal inkább létformája a dohányzás. Majdnem azt írtam, hogy a cigaretta nála a gondolkodás, az összpontosítás, a mondatszövés eszköze. Az egyetemen lévő szobájában fogad, füstbe burkolózva, elgondolkodva. Innen az Ágoston téri plébániára megy majd. Az úgynevezett Intercity-professzoroknak (vagyis a Budapestről Pécsre járóknak) ugyanis az utóbbi években az egyetem már nem tud szállást fizetni. Stirling Jánosnak Báthory László plébános ajánlotta föl az üresen álló káplán-lakást. Ő örömmel elfogadta, és bekvártélyozott. Mint mondja, képtelen lenne a vonatról belépni a tanterembe, a felkészüléshez szüksége van az így elnyert nyugalomra. Ahogy minderről beszél, egyre inkább meggyőződésemmé válik, hogy nagyon is jellemző rá ez a szállásfoglalás.

S. J.: – Vass Gereben gyűjteményében találtam egy bűbájos anekdotát. Valaki borzasztóan dicsekedett elhunyt fölmenőivel. Ekkor a társaságban, ahol a tiráda elhangzott, egy rezignált hang megjegyezte, hogy aki ennyire hivalkodik a már meghalt őseivel, leginkább a krumplihoz hasonlít, mert a java annak is a föld alatt van. Tehát inkább csak egy állapotként rögzítsük, hogy a nagyapám és a nagybátyám a Magyar Tudományos Akadémia tagjai voltak. Nagyapám állatorvos volt, elképesztő munkabírású ember. Egy fedél alatt laktunk, egy lakásban. Az övé volt a legbelső szoba. Nem lehetett hozzá csak úgy bemenni, hogy szia, nagypapa, és ott kotorászni. Haptákba kellett vágnom magam. Szerette a poroszos nevelési elveket. A nagybátyám, anyám öccse a római kort kutató régész volt. Úgy tudom, hogy az akadémia történetében az, hogy apa és fia egyszerre legyenek rendes tagok, mindössze kétszer fordult elő rajtuk kívül: Vámbéry Árminnál és Rusztemnél valamint Eötvös Józsefnél és Lórándnál. Elég nyomasztó volt tehát a családi háttér.

Sz. K. I.: – *Egy régebbi interjújában mégis szerencsésnek nevezte magát a gyerekkora miatt.*

– Nagyon szigorú nevelésben részesültem. Majdhogynem könyörtelen szigorral kezeltek. Ugyanakkor olyan lakás vett körül, amelyben, ha például a rómaiakról tanultunk, ott volt kétszáz római kori váza és egy négyezer darabos numizmatikai gyűjtemény azokból az időkből. De ha biológiából vettünk valamilyen anyagrészt, egész biztosan ahhoz is találtam valami szemléltető anyagot otthon. Minden hallatlanul érdekelt. Ennek persze volt jó oldala, de rossz is. A bizonyítványom elég vegyes képet mutatott. Mindig azt tanultam, amit éppen szerettem. Soha nem voltam eminens tanuló, de kezdtem észrevenni, hogy vannak határterületek, amiket az iskolában nem tanítanak. A gimnázium végére el sem tudtam volna képzelni a pályámat másképpen, mint hogy tudományos munkára adjam a fejem. Például hogy tervezőmérnök legyek, az sehogy sem konveniált nekem. Nem akartam állatorvos sem lenni, bár a nagyapám mellett apám és anyám is az volt. Ugyanakkor hallatlanul érdekelt például a népi kultúra vagy a Római Birodalom felépítése, közigazgatása és a hit kérdése. De ez is elég sajátosan. Szent Bernát mondta a XII. században – elég meredek mondás volt ez annak idején, szép, hogy megúszta épségben –, hogy a teremtő Isten nagyságát hamarabb megismertem az erdőből, mint a szent könyvekből. És ez, úgy mondhatnám, hobbi szinten, a mai napig elkísér. Máig búvárkodom a természettudomány kultúrtörténetében és a különböző kultúrákban, hogy Istent miképpen keresik, és hogyan próbálnak meg vele kapcsolatot teremteni.

– *Ez a sokirányú érdeklődés miért épp a Kertészeti Egyetemre vitte?*

– Az számomra kész csapás volt. A család eldöntötte, hogy úgysem vennének fel máshova, legjobb lesz, ha oda jelentkezem, tájépítészeti- és kertművészeti szakra. Pontosabban egy kedves, régi vágású professzor, bizonyos Probocskay Endre tanácsolta ezt a nagyapámnak, mondván: oda minden hülyét felvesznek. Rajzolni elég jól tudtam, menni fog, gondolták. Nem is sejtettem, hogy ilyen szakma létezik. Ne felejtsük el, hogy a hetvenes években járunk, de még Liszenkót és Lepesinszkáját tanítottak, Micsurin pedig maga volt a félisten. Ma mindenki nevet rajta... Szerencse a szerencsétlenségben,

STIRLING JÁNOS

KERTEK PEDIG MINDENÜTT VANNAK

Sz. Koncz István beszélgetése

Stirling János, a Pécsi Tudományegyetem Művelődéstörténeti Tanszékének tanszékvezető egyetemi tanára mindössze öt éve kapta meg kinevezését. Sokak szerint meglehetősen későn. A professzor körül mindig is voltak olyan hangok, amelyek igazságtalan mellőzéséről suttogtak. Néhány ismerőse szerint pályaívét nem a képességei határozták meg, hanem tüntető nonkonformizmusa. Egyesek úgy vélik, túl gyakran lép ki az egyetem falai közül, túl sok mindennel foglalkozik, minduntalan határozott a véleménye, és azt nem is rejti véka alá. Mások viszont azt mondják, jól adminisztrálja magát, ennek is köszönheti, hogy a Szent István Akadémia főtitkárává választották. Az utóbbi állítást látszik alátámasztani, hogy amikor néhány éve a bolognai egyetem könyvtárában kutakodtam magyar szerzők után, az ő négykötetes *Lexicon nominum herbarum, arborum fruticumque linguae Latinae*-jét is felfedeztem. Vajon hogy kerülhetett oda?

A viták ütközőpontja átlagos, ötvenes férfi. Arca ősz hajjal keretezett, folyton változó terep. Alkotó embert jelzők börtönébe szorítani amúgy is felelőtlenség, de erről az arcról végképp nem tudnám azt mondani, hogy ilyen vagy olyan. Olykor széles mosolyba fut, máskor elkomorul, időnként pedig gyerekes kíváncsiságot vélek fölfedezni rajta. Ha valamilyen helyzetbe kellene beleképzelnem, leginkább egy szikár, középkori eretnek jutna eszembe róla, aki már tudja, hogy a Föld forog, de mintha maga is menekülne rémisztő tudása elől. Úgy hallani, hogy diákjaival szigorú, egyesek szerint olykor nagyon szigorú, de szereti a népszerűséget, és azt mesélik róla, hogy bármikor kész egy kis „rögeszmecserére".

Stirling János akadémikus 1951. november 28-án született Budapesten. Szülei mindketten állatorvosok voltak. Felmenői közt több akadémikust is találunk. Ő maga a Kertészeti Egyetem tájépítészeti szakán diplomázott 1976-ban, de az utolsó négy évben párhuzamosan az ELTE történelem–művészettörténet szakát is elvégezte. Tudományos munkásságát múzeumokban kezdte, előbb a Természettudományi, majd a Néprajzi Múzeumban dolgozott. 1990-től volt tanszékvezető a Kertészeti Egyetem Kertművészeti Tanszékén, ahonnan 1997-ben törvénytelenül eltávolították. Tényleges rehabilitációjára Pécsett került sor, ahol 1998-tól tudományos munkatársként, majd 2000-től egyetemi tanárként dolgozott, illetve dolgozik. Kutatási területei: a szakrális növényszimbólumok eredete és megjelenési köre, a magyar reneszánsz kertművészet és elsősorban az ókori növényfajok azonosítása. Számtalan könyve közül találomra emelek ki egyet: *Boldogasszony ága, Szent György virága* (1991). Legújabb, a Horváth Adolf Olivér 95. születésnapját köszöntő kötetét *Hittel és alázattal* címmel közösen jelentette meg a Pécsi Tudományegyetem, a Magyar Tudományos Akadémia és a Szent István Akadémia. Utóbbinak Stirling János rendes tagja, 2000 óta főtitkára is. Megszámoltam, tíznél több tudományos társaság munkájában vesz részt. Vezetőségi tagja a Magyar Orvostörténelmi Társaságnak, de ott van például az MTA Ókortudományi Bizottságában, az MTA Tudomány- és Technikatörténeti Bizottságában és a Magyar Régészeti és Művészettörténeti Társaságban is. Hobbija a vitorlázás.

Stirling János dohányzik. De nem pillanatnyi szeszélyből vagy idegességét leplezen-

STIRLING James

Jelenkor 2005/4

terológiai megállapításai: a hiúságra, hazudozásra, kételkedésre, lopásra és hízelgésre való hajlam; vagy a bánat és busongás mint általános lét- és lélekállapot, amelynek egyik következménye, hogy részegen a férfiak nem verekszenek, mint Franciaországban, hanem sírnak, bűnösnek nevezik magukat és összecsókolóznak.

Végül nem szabad megfeledkezni a szerző azon a fejtegetéseiről sem, amelyek az angol (W. Scott, Coleridge, Byron), a francia (Montaigne, Chateubriand) és az orosz irodalmat (Puskin), festészetet és a korabeli építészetet érintik. Custine szerint a kortárs orosz kultúra alapvetően utánzó. Nevetségesnek tekinti, hogy az Ermitázsban külön termet szentelnek az „Orosz iskola" festményeinek. Semmi eredetit nem talál például a több évig Itáliában tanult Karl Brjullov Szentpétervárott szenzációt keltő *Pompei utolsó napja* (1833) című festményében, amelyet egyébként még Puskin is megörökített. És ha az irodalomról, azon belül pedig Puskinról mondott vélekedését nyelvtudása és a művek ismerete híján nem is vehetjük komolyan, figyelemreméltó azonban, amit Pétervár nem az éghajlatnak megfelelő építészetéről vagy Moszkva valamiféle ősi belső rendet tükröző nagyságáról állít.

Az *Oroszország 1839-ben* a 18. század végétől Európa-szerte nagy népszerűségnek örvendő útilevelek műfaji hagyományába lép be. Vegyíti a Sterne-típusú és a konkrét élményeket rögzítő útleírást, az útilevelek műfaji paradigmájának e két „szélsőséges" típusát. Az irodalmi „fogások" és a valós gesztusok váltogatják egymást: kötete fiktív és elküldött leveleket is tartalmaz, amelyekben az írás aktusát központba helyező, önreflexív részletek során a *szabad utazó* és az anyagának a *fogságában küszködő író* ellentéte gyakran tematizálódik. A *szabad utazás*, a kötetlen bolyongás képe természetesen csak romantikus kép, hisz Custine folyton panaszkodik, hogy egy állandó *rabság*ban élő országban utazgat, ahol folyton figyelik minden lépését, ahol kísérő nélkül sehova sem engedik, ahol leveleit állandóan rejtegetnie kell. És bár íróként a *szabad* Franciaországban és Itáliában írja meg művét, tökéletesen tudja, hogy *szabad* véleményformálása illuzórikus: számos embert sodorhatna bajba vele.

Hazatérése után négy évig dolgozott négykötetes művén, amelyhez orosz és francia szerzők történelmi munkáit használta fel. Többek között Nyikolaj Mihajlovics Karamzin *Az orosz állam története* című művét, amely, ha hihetünk Custinenek, utazása során végig vele volt hintójában. Karamzin pedig ötven évvel Custine előtt a márkihoz hasonlóan bejárta már Európa nyugat–kelet tengelyét, igaz, az ellentétes irányban: Oroszországból tartott Európába. Visszatérte után megjelentette *Egy orosz utazó levelei* (1801) című, a nyugateurópai kultúrával ismerkedő „orosz utazó" alakját megalkotó kötetét, amely – hasonlóan Custine-éhoz – jóval több regisztert mozgatott meg, mint egy egyszerű, ismertető célú útikönyv.

Custine *La Russie en 1839* című könyve csak egy a 19. századi egzotikus, távoli Oroszországról szóló *Lettres sur la Russie*, *Vérité sur la Russie*, vagy *Les mystères de la Russie* címeket viselő számos francia útirajz között. Hogy ma elsősorban mégis erről beszélünk, sok minden mellett annak is köszönhető, hogy Oroszországot a maga ellentmondásosságában próbálta megragadni, és hogy tárgyát hol lelkesen közel engedte, hol eltávolította. Ezért történhetett meg, hogy már a kortársak se tudták egyértelműen megállapítani, mi is az „igazi" véleménye az országról, és ezért írhatta Baudelaire, ahogy az a magyar kötet végén is szerepel: „Custine úr a zseni egy alfaja, azé a zsenié, kinek dandizmusa eléri a tökéletes hanyagságot. Ezt a jóhiszemű nemesembert, ezt a regényes lelkesedőt, ezt a lojális gúnyolódót, ezt az abszolút és hanyag személyiséget nem foghatja fel a nagy tömeg, s ennek az értékes írónak szembe kellett néznie egész balsorsával, melyet tehetségével érdemelt ki."

vagy a francia mellett a német – hiszen nem e nyelvek értékéről van itt szó. Ha valaki egynyelvű botanikai szótárt vesz kézbe, annak feltehetően mindhárom világnyelven tudnia kell olvasni. A magyar nyelvű bevezetés viszont kívánatos lett volna, pusztán azért, hogy jelzésértékűen jelen legyen a tudományos köztudatban: a magyar tudományos nyelv ezen a területen kialakította a maga szakterminológiáját.

A bevezető többnyelvűségét logikátlanul követi az egynyelvű bibliográfia. Nem a latin címeket kellett volna modern világnyelvre (bármelyikre) fordítani, hanem a magyar tanulmányok, könyvek címét. Bántó a bevezetők szövegének hiányzó anyanyelvi lektorálása, magyar-németsége, -franciasága, -angolsága, s nem pontos az idegen nyelvű szakterminológia sem (nincsen pl. „typographie demi-grasse" stb.). Rengeteg a sajtóhiba is, ami egy soksok évtizedre szóló kézikönyvben enyhén szólva is sajnálatos dolog.

Dicséretesen oldotta meg a kötet szerzője a forrásjegyzékben a mű és az idézett kiadás, pontosabban a mű kritikai és humanista kiadása közti esetleges különbözőségek jelzését. A szerkesztőt ugyanakkor a források jegyzékében és a bibliográfiában használt címleírási mód miatt is el kell marasztalnunk. Nem csupán a pontok és vesszők használata következetlen, hanem az a megoldás is vitatható, hogy a magyarországi gyakorlattól eltérő módon a keresztneveket nem írja ki, a századelőt idézően hivatkozik tanulmányokra a kezdő oldalszám megadásával. Ezek a szépséghibák az „ércnél maradandóbb" szándékkal megírt kézikönyvekben különösen bántóak, s egy bibliográfus szakember kontrollszerkesztésével elkerülhetőek lettek volna.

A szótár tartalmával kapcsolatosan azonban csak dicsérőleg nyilatkozhatunk. A latin és görög szöveg korrektúrája láthatóan gondos szakember munkája, az egyes növénynevek előfordulása szövegszerűen is idézett, kronologikusan jól követhető. A magyar művelődéstörténet szempontjából fontos az a tény, hogy ahol ez lehetséges volt, a korabeli (értsd középkori, vagy 16. századi) magyar elnevezés is szerepel az idézetekben.

Szépséghibái ellenére is fontos, jól használható kézikönyvet vehetünk tehát kézbe Stirling János munkája eredményeként, s csak remélni tudjuk, hogy a C–Z részek is napvilágot látnak.

Lexicon nominum herbarum, arborum fruticumque lingvae Latinae. Ex fontibus Latinitatis ante saeculum XVII scriptis collegit et descriptionibus botanicis illustravit Johannes STIRLING. Vol. I. A–B. Budapest, 1995. Ed. Encyclopaedia. LXXI, 148. p.

Monok István

STIRLING János

Iskolakultúra 1996/9

Egy botanikai szótársorozatról

A művelődéstörténeti kutatások, de általában a művelődéstörténet intézményrendszere – oktatás, kutatás, könyvkiadás – önmagában is mostohagyermeke a magyarországi, s bizonyos fokig az európai tudománypolitikának. Ezen belül a természettudományok, a természettudományos gondolkodás története szinte csak egy-egy magányos, örvendetesen megszállott ember ügyeként létezik. Az utóbbi években indult egyetemi és főiskolai művelődéstörténet szakok, kurzusok vezetői láthatóan súlyt helyeznek arra, hogy képzési tervükbe rendszeresen kerüljön olyan tantárgy, amelynek keretén belül a hallgatók a matematika, a fizika, a műszaki tudományok, illetve a biológia történetével is megismerkedhetnek.

A történettudományon belül az utóbbi évtizedekben elkülönülten művelt részdiszciplínává vált a történeti ökológia, s egyre több fiatal szakember szenteli tudományos pályáját a természet és technika, a természet és társadalom történeti összefüggései kutatásának.

Az alsó és középfokú oktatás a ténylegesen létező társadalmi elvárásnak megfelelően hangsúlyt helyez a természetismereti, környezetvédelmi tárgyakra, s bizonyára ennek is köszönhetően kiadóink sorra jelentetik meg azokat a természettudomány-történeti szövegeket, amelyek eddig csak a régi magyar irodalom vagy a nyelvtörténet emlékeiként voltak kézbe vehetők. A neolatin stúdiumok iránti, jól érezhetően megnövekedett igény szempontjából is fontos lépés egy, a 16. századi humanista hagyományt magában foglaló dictionarium megjelenése.

A most útjára indult egynyelvű szótársorozat évszázadokra szóló kézikönyv lesz majd, első kötetét ennek megfelelően alapos szakkritikának és mellette széleskörű – jó értelemben vett – propagandának kellene követnie.

Stirling János – aki a szótár megjelenése óta kismonográfiát is kiadott a régi magyarországi kertek történetéről – tehát történelmi léptékben mérve is fontos vállalkozásba kezdett. Bizonyára a kiadó és a szerző kultúrpolitikai optimizmusa áll a vállalkozás hátterében, hiszen a tudományos könyvkiadás, s ezen belül az egynyelvű (főként a latin egynyelvű) szótárak kiadása csak nehezen tehető nyereséges vállalkozássá. Hosszabb távon persze üzletileg is nyereséges lehet.

Az első kötet bevezetőjének összetett feladatot kellett megoldania. A szöveg tagolása természetszerűleg adódott az egynyelvű szótár műfajából:

1. vázlat a botanikai lexikográfia történetéről;
2. a jelen szótár elhelyezése e történetben (a szótár jellege és célkitűzései);
3. a szótár anyaga, forrásai;
4. a feldolgozás szempontjai;
5. a szócikk felépítése.

A latin, angol, német és francia nyelvű bevezetők után a források és az idézett irodalom felsorolása következik (források – antik, középkori, 16. századi; bibliográfia – általános művek, botanikai szakirodalom, lexikográfiai bibliográfia). A felépítés tehát világos, áttekinthető szerkezetű. Ezen ismertetés írója azonban mégsem mehet el szó nélkül a nagyon sok szerkesztési hiba mellett. A kötet láthatóan a tudós közönségnek készült, azoknak, akiknek a latin nyelv használata nem szabad, hogy nehézséget okozzon. A latin bevezető egy egynyelvű latin szótár esetében teljesen indokolt. A három modern nyelvű változat már annál kevéssé. Magából a bevezetésből és a bibliográfiai részből is világosan kiderül, hogy a szakma nyelve ez esetben a német és a francia (túl a latinon). Az angol nyelv – mint annyi más tudományterületen is – erőltetett módon került ide. De felesleges a német mellett a francia is,

felér a mestervadaszat szepsegevel. Szakonyi egymaga egy egész magyar Gallup-intézetet helyettesít a kispolgári gondolkodásmód társadalmi felmérésében. A közvélemény-kutatás hatalmas apparátusát éles írói ösztönnel pótolva, egy átlageste televízióműsorát szembesíti az átlagcsalád reakcióival — valóságos tesztsorozatát teremtve meg a világ eseményeiről alkotott véleményüknek, kulturális érdeklődésüknek, intellektuális befogadóképességüknek.

A vígjátéki vizsgálat eredménye cseppet sem felemelő. Ezeket az önelégült, anyagias és korlátolt embereket talán maga Krisztus sem tudná megváltani. S ez nem csupán stílusfordulat, hanem az Adáshiba komédiai találó figuráiban hordja az ábrázolt életforma bírálatát, nincs szükség ezt időnként félszeg szavakban kívülről is megfogalmazni. A családjából és a kudarcot valló, csüggedt illuzionistából kiábrándult fiú romantikus távozása az Életbe olyképpen hatott a komédia végén, mintha Bódogmama álmodta volna egy hajdani Rudolf Valentino-film elmosódó emlékfoszlányaként a rántotthalas serpenyő fölött. Tegyük rögtön hozzá, egyébként Szakonyi új darabjában hősiesen legyőzte az irodalmias jelképek, regényes megoldások iránti vonzalmát, s még itt, ebben az elgyöngülésében is megőrizte egészséges iróniáját. Irmuska — o, szörnyűség! — télvíz idején sál nélkül vág neki az Életnek.

A remek irodalmi anyagból *Várcsupán a tenetseges Tuli Toth László*n múlott, hogy nem talált rá meggyőzően a csodatevő albérlő figurájára. A rendezői elképzelés talán túlságosan is misztikussá, idegenszerűvé tette a szakállas Emberfi-Krisztoszt. Viselkedése, öltöztetése (a ruhatervek egyébként *Kemenes Fannit* dicsérik) annyira kiütközött a környezetből, hogy valószerű vígjátéki kapcsolat nem is jöhetett létre közöttük. Ha Krisztosz köznapibb megjelenésű, s nem hasonlít annyira a holdvilágos olajfestmény szentképekre, ha kevésbé megilletődött saját magától, s bátrabban él a groteszk színekkel, Don Quijote-i kalandja még tragikomikusabb kudarcot szenvedhetett volna az ezerfejű mai kispolgárcsaládban.

[illegible] talán csak az a szok[illegible]
hogy nem a hangszerekhez
álló foglalkozást űzök: nem
tok, korrepetálok, hanem má[illegible]
mészetű zenei munkát vála
tam.

**— Hogyan tud így gyakorol[illegible]
szen hangszereihez amúgy is
hozzáférni?**

— Ez csakugyan súlyos g[illegible]
okozott, s évekig — főleg az ejszakai órákban — „ágyrajártam" különböző studiókba. Hihetetlenül megerőltető életmód volt. Mostanában — szerencsémre — sikerült egy csembalót szereznem, de minden problémát ez sem old meg. A csembalistáknak és az orgonistáknak meg kell szokniok, hogy egy ismeretlen hangszert magukévá tegyenek, azaz kitapasztalják egyedi tulajdonságait. Minden orgona és csembaló ugyanis másmás berendezésű. Olyan ez, mintha valakit beültetnek egy idegen autóba azzal a céllal, hogy félóra [illegible]
[illegible]ában fe 1000 vonzóerejük, hogy kitűnő stílustanulmányokat lehet végezni rajtuk. Rendkívül tanulságos, hogy az egyes zeneszerzők műveit hogyan dolgozták át a különféle komponisták, vagy előadók. Egyetlen kompozíció négy-öt átiratából egész korszakokat, előadói és zeneszerzői stílusokat lehet megismerni.

— Úgy tudom, gyűjtőszenvedélye nemcsak az átiratokra terjed ki . . .

— Csakugyan, mindenféle kottát, régi hanglemezt, humoros szövegű táblákat, és repülő-menetrendeket gyűjtök. Lakásom egyik szobája dugig van halmozva ezekkel a kincsekkel. Kedvenceim közé tartozik a repülőgép-zajok felvétele, és nagyon büszke vagyok „csend-gyűjteményemre". Tudja, hányféle hangja van a csendnek, s milyen izgalmasak a repülés pillanatainak zajai, a le- és felszállás mozzanatainak megörökítése? Szeretnék ezekből a hangszalagokból egyszer még valami nagy műsort csinálni, hiszen az ilyen „zörejekben", a csendekben is az vonz, ami a zenében: a hang ezernyi színe és varázsa. S ha az ember a technikai kifejezés lehetőségeire rátalál, akkor úgy érzi, minden könnyebben megy, legyen az élő muzsikálás vagy rádiózás.

Feuer Mária

TESTVÉR-BALLADA

A Testvérballada parabolisztikus dráma; két testvér útja a faluból a városba, a nyomorító munkából a munkanélküli nyomorúságba, a testi kínoktól a lélek vereségéig, az idősebb testvér Káin-i lealajasulásáig, s a fiatalabb reménytelen pusztulásáig.

Halász Péter — aki írója, Bajcsay Máriával társrendezője, sőt szereplője is a darabnak — jó érzékkel nyúlt a drámatörténetnek azokhoz a régi és újabb keletű hagyományaihoz, amelyek segítségével — a korszerűség igényével — sajátosat alkothatott.

Nem tudom, „könyvdrámának" milyen volna a Testvérballada. De azt hiszem, hogy ez egyáltalán nem is fontos. A Kassák-ház fiatal színészeinek pantomim-elemekkel gazdag játéka, a kitűnően összehangolt és jól mozgatott kórus elhitette velem, hogy a történelemben élő ember lélektani drámáját sűrítették hatvan-hetven percbe a Műegyetem tenyérnyi színpadán.

Megkockáztatnám, hogy Peter Weiss Marat halálának „kegyetlensége", a patológiával való, halálosan komoly játéka lehetett a Testvérballada bátorítója, ihletője. Katatónia, eufória és depresszió, bizony ilyen és hasonló fogalmak merültek föl bennem az erős sokkhatásra törekvő jelenetek láttán. S ezekkel szemben azért vagyok tartózkodó, mert modorosságot érzek benniik: a patológiának mindössze négy-öt változata van, az egészséges emberi személyiség viszont kimeríthetetlenül sokféle — a „normális" ember a különös. Persze ezzel nem kívánnám lebecsülni a modern dramaturgiának és filmművészetnek azt az irányzatát, amely a hős személyiségét arctalannak formálja, a viselkedését viszont eltúlozza, mert tipikus jellemekben már nem hisz, csak tipikus cselekedetekben.

Sommás vélemény helyett: ennyi lelkesedéssel és lendülettel, ennyi rendezői intelligenciával és színészi alázattal — egyszóval: ennyi tehetséggel jó volt a találkozás.

A. J.

Stirling János

SAJTÓFIGYELŐ
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 138-068, 337-748, 340-776

ÉLET ÉS IRODALOM
Budapest

1970 JUN 20

1021

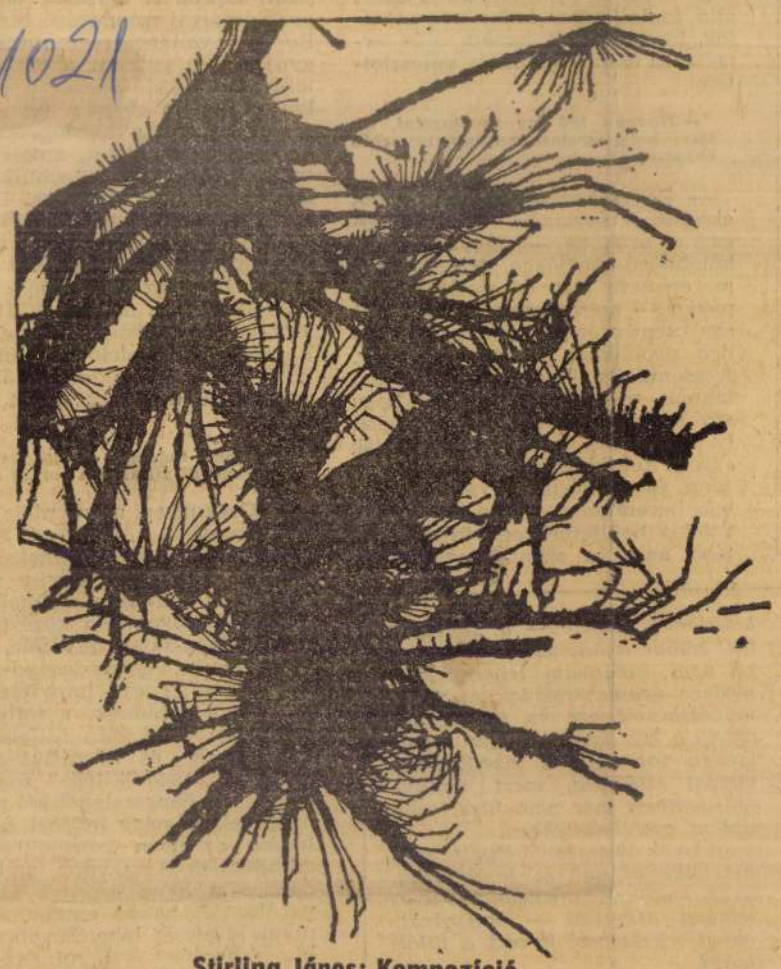

Stirling János: Kompozíció

TÓTH JUDIT:

A gyöngeség alakzatai

Edith Gee emlékére

Magányos esték karbid-lángolása.
Fehér központú kör, tágulva is bezártan.
Körkörös szoritás. De kivüle,
a fény határain túl
nemlétező felületek,
a szék, szekrény, a fal.
Messzefutó éjszaka, láthatár nélküli
homokpartjaival.

Se vér-zúgás, se padló-reccsenés.
A megmerevedett idő feloldhatatlan,
megállított pillantása. Se várakozás, se elfelejtés.
Az üres tartam. Önvigasztaló sötétség.

*

S a jövőtlen test titkos működése.
Folytonosságával, rendszereivel.
Atommagok az üres vérben,
a reménytelen erek égboltjain
a szabályos holdtölték, naplementék.

*

S a mélyén, mint téglaégetőben, legbelül
száraz sötétség.
Eljövő napok egyforma kövei
égnek ki benne, egyforma, száraz
állhatatossággal, s kivésődnek barlang-falán
a kezdések, a megvalósulások
félbehagyott szobor-mintái,
s egymásra néznek szüntelen
kettéhasított mosolyukkal
a viszonylagos diadalok fél-arcai.

*

Üresség, könyörgéssel teli.
Mint hivó hang a föld alatt,
füllel nem hallható, nem is reménykedő.
A szégyen égető szájkosarában
nem tudja többé szóra nyitni száját.
(Ha rárohannának, ha gúzsbakötnék,
rácsimpaszkodnának kérlelhetetlen
étvággyal, szomjúsággal a belőle élők —
A rátaposó köznapi szokások és kötések
láncára verve hogy lobogna —)

*

Engedjetek e fénylő szakadékból,
e fehér katlanból, mely csontig égeti
a belezuhanókat, ahol önmaga
húsát is fölfalja a telhetetlen,
kérlelhetetlen kétségbeesés.
Engedjetek, ha földrészeken át,
ha tartályhajókon, ha szénrakásba
temetve is, de hagyjatok
eljutni még e másik ragyogásba,
a földöntúli gyárvidék
partjára, hol csak a tej-tengerek
hullámzanak, s az el-nem-engedő
vásznak, ketrecek, vánkosok
világitanak, mint a máglya.

Stobbe ? 144, 146, 158 építőmester
(in: Déry Attila; Budapest eklektikus épületszobrászata
/Művészettörténet-Műemlékvédelem I. /OMF kiad. Bp. 1991.

M.D.K.

Stieppl Antal, rajztanár

1803-ban histrói hal meg Pozsonyban.

Csatkai Endre: Pozsonyi képzmüvészek és iparmüvészek 1750-1850 között

Müvészettörténeti Értesitő, Bp. 1963. XII.évf. 1. sz. 23 .old.

STIEPPL, Anton, pozsonyi rajztanár

A.S., Zeichenmeister,
kisfia megh. [1803, 907 l.]

Pr.Z.

STIEPPL, Anton, pozsonyi rajztanár

A. S. Zeichenmeister, 1 éves fia meghalt. (1803, 907 l)

Preßburger Zeitung
(Genthon)

T.

EUROPA

film-, könyv-, lapterjesztő és könyvkiadó rt.

Budapest, V.,

Visegrádi-utca 36.

Stier (Stür)

Mátyás.

tolnai asztalosmester

1752, 1754-

írod

Iványi Béla dr.

Címeres és egyéb pecsétek a keszthelyi hercegi levéltár tolnai részében.

Veszprém [1943]

20-l.

Stier J.

Ötvös Pest

1868

Horváth Kentpeteri

257 l

mindinkább észrevételeivé válik a Szajna-p
büszkeségre nézve is, arra kényszerítik Fr
cziaországot, hogy észrevegye és figyelem
kisérje mindazt, a mi Páris és Francziaors
határain kívül történik. Olyan kényszer
mely iránt az egykor nagyon is elzárko
Páris, újabb időben feltünő élénk érzé
kezd tanusítani. Ezt bizonyítja az is, hog
művészeti miniszterium megbízta Marius
chon urat, a Temps czímű lap munkatárs
azon külföldi intézmények tanulmányozásá
melyeknek czélja a művészi ipart fejleszte

Előttünk fekszik a megjelölt irányban
tanulmányokról és tapasztalatokról a fönti c
alatt közrebocsátott jelentés, mely a megje
országok iparművészeti muzeumait, iskoláit
átalán a művészi ipar állapotát ismerteti.

A jelentés első része napi érdekkel bír,
vel abban szerző a mult nyáron tett utazá
nak tapasztalatait jegyzi föl, s részletesen f
lalkozik Magyarországgal is. A második r
mintegy függeléket képez, s szerző az 1881

Stier Martin

1684,

l.

Epargesay 1929

1. l.

~~[illegible]~~ hadi ékítmények körött kerek
fi és egy nő mellképe látható.

ft 90 kr.

60.

2 drb.

L. Rsiminitól

Vétetett 1894: IX. 22-én 10

moltatott 1894: XII. 17-én (2

22919/95. min. g. a.

1894: X. 20-án Szalay

Zalo G. a vételkez hiriája

1897: VII. 29-én az Iparmüvész

Stier Martin

L. Glaser Karlsruhe

132

67, 115-69, 439, 442. 2.

Stier Márton

vitéjeit

irod

Hormayr – Mednyánsky

Taschenbuch für vaterländische Geschichte
Wien 1821. 343. l

Vizek esése, illanatok írja,
Ó vágy, mi fülleszt, ó kín, ami rág,
Lételek ágya, rothadások sírja —
Éjfeli csöndek, hajnali zenék:
Feleljetek nekem: vagyok-e még?

Vagyok-e még és voltam-e vajon,
S nem csak a magam álma-é, hogy voltam,
S nem itt viaszlik-e önágyamon
A halott, kinek fölibe hajoltam,
Én vagyok-e, ki ballag utamon
S nem porlok-e rég valamerre, holtan,
Pályám — én vagyok-é, aki futom?
Nem tudom — ha megöltök, se tudom.

Stier Márton

Madimernok, 1660 körül
működott. 1661-ben
készítette ~~[illegible]~~ arra a katonai
térképeket, mellek Magyar-
ország egyes részeit is ábrá-
zolják, s mellet 1664-ben
Becsben metszetben is
kiadták. Az eredeti
kézirátos, kartonra huzot
térkép a bécs. Nemzeti
Könyvtár kézirátgyűte-
ményében.

Borbély Andor dr. Adatok
a magyar várak és városok
ábrázolásához a XVI—XVII.
szaradból. Hadtört. Közl
1932. 174 l. 184 l.

594

STIMA Erzsébet

STIMA Erzsébet

N.D.K.

1925-ben Nagybányán a szabadiskola tagja

Réti: Nagybánya... 337.1.

STILY, Anton, pozsonyi rajztanár

A.S.,Zeichenmeister,
† 30 évesen, Pozsony 1806 dec.8.
[1806, 1261 l.]

Pr.Z.

STILY, tanár, pozsonyi rajztanár

A. S. Zeichenmeister, + 30 éves korában, Pozsony, 1806 ~~március~~ december 8. (1806, 12611)

Preßburger Zeitung
(Gentilhon)

STILP, Johann Kaspar, pozsonyi festő és rajztanár

K.Stilpp, bürgerl. Mahler,
kisfia megh. [1781, 98.szám, 8 l.]

J.K.Stilp, Zeichenmeister,
† 79 évesen, Pozsony, 1815 okt.6.
[1815, 983 l.]

Pr.Z.

STILP, Johann Kaspar, pozsonyi festő és rajztanár

K. Stilp, bürgerl. Maler, 75 éves fia meghalt. (1781, 98. szám, 8.l)

—

J.K. Stilp, Zeichenmeister, † 79 éves korában, Pozsony, 1815 okt. 6. (1815, 983.l)

—

Preßburger Zeitung

(Gutbrun)

M.D.K.

Stilf Gáspár, egri születésű porsonyi festő

nevét, 1781-ben az angolhisasszonyoknál mint rajztanitót, archép és miniaturfestőt említik. Porsonyban.

Heves megye müemlékei I. irta Voit Pál,
Magyarország müemléki topográfiája VII.köt.
Szerk.: Dercsényi Dezső.
Bp. 1969. Akadémiai Kiadó, 404. 1969.

M.D.K.

Stilp Gáspár, festő

a csehországi Égerben született, Grund Norbert tanítványa volt, és nagy sikereket ért el miniatúrjeivel. Németországba, Bécsbe, majd Pozsonyba került; ahol rajztanár lett. 1815. okt. 6-án halt meg 79 éves korában

Castkai Endre: Pozsonyi képzőművészek és iparművészek 1750-1850 között

Művészettörténeti Értesitő, Bp. 1963. XII.évf.

1. sz. 20. old.

C. Stilpp

festo

laid

T. G. Mansfeld

304

Monthelier, Alexandre Jules és Firpenne Jean Louis

Különböző, tájképi és épitészeti tanulmányok. (Etudes de paysages et d'Architecture pittoresques). Kny.

K.O.50

287 m, 399 sz.

Stilp Gáspár

festo

lásd

Mátrai Gábor jegyz.

Hap. Mur.

217-1.

MEGHÍVÓ

A

MŰEMLÉKEK ORSZÁGOS BIZOTTSÁGÁNAK

19 ..... évi ..... hó ..... n ..... napján

.....

délelőtt / délután ..... órakor megtartandó végrehajtó-bizottsági / rendes / albizottsági ülésére.

Tárgy: .....

Elnök megbízásából:

.....

Hornyánszky V. R.-T. Budapest.

Stilp, Caspar

miniaturfestő

1700 Eörul.
Működött Eger*,
Wien, Pressburg.
(*a csehországi Eger lesz)

NYOMTATVÁNY.

Lemberger

96 l.

Nagyméltóságú
Méltóságos
Nagyságos

M.D.K.

STILP Gáspár arckép és miniatürfestő

Rajztanító a pozsonyi angolkisasz-szonyoknál

Garas XVIII. 27 - 254. l.

PAUL STILLER, textilfestőmester

Az 5.függelékben a lőcsei festők céhlevelét találjuk 1715-ből.--A 6.függelék a lőcsei céhhez tartozó mesterek névjegyzékét tartalmazza 1608-tól 1869-ig.
E mesterek egyike volt:
78.- Paul Stiller, Iblau /!/. 151.old

DOMONKOS OTTÓ: Magyarországi festőcéhek I. A textilfestés első nyomai 101.old

ARRABONA, A Xantus János Múz. Évkönyve, 16. Győr, 1974.

gyház sekrestyéjében, XVIII. sz. második fele

KSÁNYI Ignác egri kőműves, akit az 1834. évi rosi adóösszeírás említ.
IOLD Lajos festő-restaurátor. 1928-ban restaulta Egerbaktán a főoltár → Kracker-képét és → ovács Mihály Szeplőtelen Fogantatás c. festmévét. (Voit, 1956.) Egerben 1930 körül a ferences mplomban a Szt Anna oltárának eredetileg → racker által festett képét → Kiss Lajos után ég egyszer átfestette. (Voit, 1958.)
NHUBER András egri kőművessegéd. 1725-ben eresztespüspökiben → Pichler György legényent dolgozik.
NIGEL Ferenc fazekas. Egerben 1771-ben szepel az adóösszeírásban.
PACSEK Antal kőműves. Egerben 1790-ben szepel az adóösszeírásban.
PACSEK Mihály. Az egri városi adókönyvek 14—34 között említik.
PCSÁNYI András egri kőműves. Az 1845. évi váro- adóösszeírás említi.
PCSÁNYI István kőműves. 1814—45 között említ az egri városi adókönyvek.
JTNER Fülöp kőműves. Az egri városi adókönyk 1766—85 között tüntetik fel nevét.
JSCH építész. Az ónodi templom tervét 1841-ben szíti el. (EÁL ÉrsGazd L tvj. 194.)
JSCHEL Máté Oláhországból régen jött kőműssegéd. Egerben dolgozik 1752-ben → Valner egri művesmester legényeként.
CZING Huber kőművessegéd. 1752-ben Jákólmán dolgozik → Pichler György egri kőművesster legényeként.

STILLER, F. ötvös

19.

Temesvár XVII. sz. első fele

GROTTE András: Kísérlet néhány magyarországi ötvösjegy feloldására. 2. = Müvészettörténeti Értesitő, 1991. 1-2. 69.

M.D.K.

Stiller, pesti kútásómester

A Pyrker féle egri fürdő bővitésen dolgozott 1829-30-ban. 173.o.

Sugár István: Az egri melegvizü fürdők története. II.rész.1791-1965. 165.o.

Az Egri Múz.Évkönyve.IV.Eger.1966

Csontkanál, római X. 141

Stiller

Lieb Tr. 105

Stillei Ernő építész, a pécsi Tervező Vállalat tervező mérnöke.

A Magyar Építőművészek Szövetsége és a Magyar Televízió az elmúlt évben írta ki a Családiház-pályázatot. E pályázat zsűrijének tagja.

Családi ház I. rész.

1974 VI. 22. TV. 17-ro Gné.

Still Pál

? ?

A löcsei templom Ht Erzsébet oltárának rajza. Still Pál küldeménye.

Geduly Ferenc. A magyarországi műemlékek ideiglbizottsága keszletben levő rajzoknak és feljegyeknek lajstroma. Arch. Ért 1878 ciszben.

M.D.K.

Still Jakab, asztalos

Egerben 1845-ben szerepel az adózó iparosok összeírásában.

Heves megye müemlékei I. irta Voit Pál,
Magyarország müemléki topográfiája VII.köt.
Szerk.: Dercsényi Dezső.
Bp. 1969. Akadémiai Kiadó, 404. old.

STILL Jakab asztalos. Egerben 1845-ben irják össze, mint adózó iparost.

A Hevesmegyei Topográfia adatgyüjtéséből. Voit.

M.D.K.

Stiller Antal, ácspallér

1836-ban Rabl Károllyal, együtt helyreállítja a tarnaméri r.k. plébániaházat.

Heves megye müemlékei I. irta Voit Pál,
Magyarország müemléki topográfiája VII.köt.
Szerk.: Dercsényi Dezső.
Bp. 1969. Akadémiai Kiadó, 404. old.

MDK

Still László

építőipari tanf. végbizonyítványt kapott

Budiparrajzisk 1932-33. 94 l.

Stiler MDK

/talán Stieler, Josef Karl/

" Széchényi Ferenc"

arckép - rézmetszet 1824

Lehnhardt -"Stiler"- Ehrenreich.

Lehnhardt metszete először megjelent: Tudományos Gyüjtemény 1822. I.

64.o.

Rózsa György: Ehrenreich Ádám forrásai.
Müv. Ért. 1959. VIII. Évf. 1. sz. 61-67.o.

Stiler Frigyes Vilmos

bécsi szobrász a XVIII. század legelején Kismartonban.

Csatkai Endre dr. Emlékezés Esterházy Pál nádorra. Sopron, 1935. 27. l.

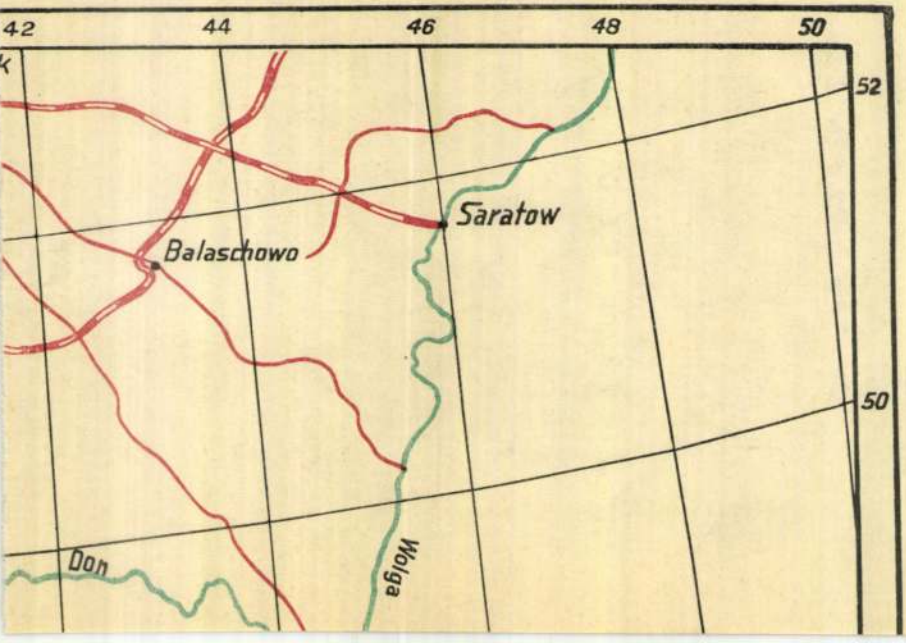
42
44
46
48
50
52
50
Saratow
Balaschowo
Don
Wolga

Stiler Frigyes Vilmos

bécsi szobrász

l.

Csatkai Esterházy

27. l.

134. P. 1216. 25. cs. capsa 61. N. 110.
135. *Sárközy Imre:* A nadasdi Sárközy család. 3. közl. Turul, 24, 1906, 3
136. P. 1216. 25. cs. capsa 61. N. 110.
137. *Cs. Dobrovits* 79.
138. Esterházy levéltár. Cseklészi ág levéltára, Szlovák Állami Levélt Kutató: Détshy Mihály
139. P. 1216. 23. cs. capsa 60. N. 330. p. 8.
140. Esterházy levéltár. Cseklészi ág levéltára, Szlovák Állami Levélt Kutató: Détshy Mihály
141. DAP 2. 160. és *Molnár István:* A fehér barátok Pápán. Pápa, 1942
142. P. 125.
143. Balázsovits Mihály a pápai tisztartó ebben az időben és feltételezl vásárolja meg, ezt támasztja alá, hogy a következő adat szerint Ad azonosíthatunk avval a kőfaragóval, aki a plébániatemplom kőfa 1780-as években és az uradalom biztosít számára egy a belvá lakóházak közötti telket, ahol dolgozhat.
144. P. 1216. 23. cs. capsa 60. N. 330. p. 8.
145. P. 125.
146. P. 125.
147. P. 1216. 23. cs. capsa 60. N. 325.
148. P. 1216. 27. cs. capsa 62. N. 1.
149. P. 125.

STILP, Gaspar rajzoló

1803 Porsony

An 1998. 245.

79. Esterházy levéltár. Cseklészi ág levéltára, Szlovák Állami Lev
Kutató: Détshy Mihály
80. N. 12-es oklevél alapján
81. P. 1216. 23. cs. capsa 60. N. 325. p. 58-59.
82. P. 1216. 23. cs. capsa 60. N. 325.
83. Esterházy levéltár. Cseklészi ág levéltára, Szlovák Állami Lev
Kutató: Détshy Mihály
84. N. 12-es okl. alapján
85. P. 125.
86. P. 1216. 27. cs. capsa 62. N. 1.
87. P. 1216. 23. cs. capsa 60. N. 325. p. 66.
88. *Cs. Dobrovits* 79.
89. P. 125.
90. P. 1216. 27. cs. capsa 62. N. 1.
91. P. 1216. 23. cs. capsa 60. N. 325. p. 67.
92. N. 16-es oklevél alapján
93. N. 17-es oklevél alapján
94. P. 125.
95. Veszprém. Laczkó Dezső Múzeum, Helytörténeti Adattár 9886-
skk.
96. P. 1216. 27. cs. capsa 62. N. 1.
97. P. 1216. 30. cs. capsa 63. N. 1. p. 2-3.

STILP, Gaspar fertö

1789 Porsoy

An 1998.245.

mindezet

1790.

Stikker Áron

zsidó pecsétmetsző.

JKV.

Miskolc város levelt.

Jelentem, hogy .....

távolmaradását.

Tudomásul vette:

.....

az osztályfőnök aláírása

Engedé

.....

a műhelyfőnök v
alái

8. sorsz. Műhelyi minta.

Szikker Arón

lásd.

Sze Misk V. 379

1790.

Stikker Áron

zindó ötvös és

pecsétmetsző emlitte-

tik.

Miskolcz varás

levéltára

mit Stihn – is elő fordul.

~~Stinn (Stihn)~~

Sehtinn Franz

Nagyszeben. 1583 ban
vették fel az ötvös céhbe.

Meghalt 1584 ben.

Reissenberger azt hiszi, hogy
a szendrői (borsodm) ref.
eklérsia tulajdonában levő
Kanna eredeti formáját ő adta
meg a csak ávott nem fejezhette
be, mert ebben korai halála
megakadályozta. A Kanna levő
más-dik mesterjegy az F. S. tehát
ötjelzi.

Reissenberger L. – Sieben-
bürgisch-deutsche Bild-
hauer, Goldschmiede und
Siegelstecher. Korrespon-
denzblatt. 1885. VIII. 135.
–137. l.

Véglegesen megelőtte ezt: [illegible]
mivel Stihn Tamás 1603 ban.

Erläuternder Text von —

Erste Serie. I.–IV. + 1.–35. Ll., I.–XXV. képes tábla.

Olmütz
Ed. Hölzel
1890.

Zweite Serie. 1.–56. Ll., I.–XXV. képes tábla

u. o.
1892

Stehn Ferenc

Ötvös

XVI. 7.

l.

Korrespondenzblatt

1885. 135. l. 136,

137 l.

Stiglicz Jenő

szül. 1868-

1889/90 I. III. osztály

1889/90 II. " —

1890/91 I-II IV. osztály

Kolozsvár V. 253.

Stigliczy Jenő

festő

nehány aquarell

arcképe

a tőrt. Eipes

vajzgyűrt.

festette 1890-1 ben

Emlitendő erek Eszmé

Fenyvessy Adolfné

arcképe 1890 bol

Hanka VIII. 215.

Stigliczy Jenő

szül. Nyitrán 1868. Rk.
6 polg.

1887/88 I. I szakosztály
1887/88 II. " "
1888/9 I II "
1888/89 II. " "

ɛÖK LEIRÁSA.

Kiglicky Jenő

1887/88 - 1890/91

Ferkápzomfoiskávk

194. C.

Stiglitz

építész a szegedi rajziskola segédtanára

Szabolcsi Hedvig: Magyarországi bútormű-vészet a 18-19 század fordulóján. Budapest, 1972

7 il

Stiglitz C. L

epitén

Szeged 1799.

Laid Tillyes Agostont

Magyar királyi államvasutak.

T. Műhely

Miután keresményemnek 191..... é

tésénél.....

jelenhetek, keresményemnek átvételére .

nevü munkástársamat szóbelileg megbizt

Kelt ....., 191.....

.....

tanu.

.....

tanu.

Stiglitz C. L

epitem

A XIX nagyad elején

segédrajztanár hegedem

irod

Rajzóstatás. 1906. IX.

6 ó. 288. l

Elhard Rosina

Derékon alól, áll és kissé j
dőt és csipkeujjú kivágott ruhát vi
L rózsa asztalonnássa van. A háttérben félre
alatt aláírásának másául:

Anna Rosina Elhard

s e felett jobbra: DIVALD K. BUDAP

Fényny., mér. 13.5 : 10.8 cm.

Stiglitz

Lab. II. 21.

III. 43

Wildt Francesco

Fiatal nő

Futurista szobrász

Di Bosso Renato

Szent Ferenc - misztikus elképz

Stiglitz

l.

LykaMagyműI800-50

160, 302. l.

1907.

rimájú, de egyoldalu érmen van ábrázolva.

ssé jobbrafordult, de visszanéz.
gányt tart. Haja rövid, bajusza
ult. Öltözete: kucsma forgóval,
kkal, vállon átvetett szij és ken-
emelkedett perem mentén:

EUS. HUNGAROR.

~~, képlapjának háttere, karimája~~

ű, méretei 6.8:6.8 cm.-- Becsértéke
ka 1907. április 30-án (787-907-27).

128

1476

Stigler (Stignicz) Ignác

ötvös

1828 Óbuda

Kapmagyarornötvösök 45 l.

Stigler Ignác

ötvös Óbuda

lásd

Seitz Isaac

alatt

Stigler Ignác

ötv

Könnagyötvj 377.17

Stigler, Freissler A, Wertheim Fiai

M.D.K.

A tőzsdepalota liftjeit csinálták és a leszámolás-
nál a nevük szerepel az összegek felsorolásánál.

A budapesti árú- és értéktőzsde . . . . . Bp 1908. 41 lap.

M.D.K.

Stiegerer János, osztrák kőfaragó-
lecény

1752-ben Piccler Károly segédjeként dolgozik, majd Egerből ismeretlen helyre távozik.

Heves megye műemlékei I. írta Voit Pál,
Magyarország műemléki topográfiája VII.köt.
Szerk.: Dercsényi Dezső.
Bp. 1969. Akadémiai Kiadó, 404. old.

STIGERER János osztrák kőmüves-legény. Egerből ismeretlen helyre távozik 1752-ben, ahol addig —+ Pichler György kőmüvesmester segédjeként dolgozott.

A Hevesmegyei Topográfia adatgyüjtéséből. Voit.

M.D.K.

Stiger király ötvösmester

cca 1764-ből származó adat szerint Besztercebányán működött.

S. Mihalik: Versuch einer Zentralisierung des ungarischen Punzierungswesens im 18.Jahrhundert.
Acta Historiae Artium, 1961. Tom.VII. Fasc.3-4.
280. old.

T. József:

Egész alak, állva, k
tett párnán lévő koronán
pütt elválasztott hoja hossz
lelógnak. Teljésen vértbe v
uinen, két gyermek kutyá
háttérben, a kerten túl, kupo
Telirata a kép alatt hár

„Gioseffo 1º Re Apostol
e di Eleonora Madalen
Coronato Ré de Roma

s legalól: „Si uendono da
parione con lic. de

Rézmetszet, me

921

L melyben jógart tart,

Stiger Mihály.

ötvös

1774 jan 2 Selmecbánya

Magyarországi ötvösök 291.

STIGER, Johann Christoph, ötvöcmester
Pozsonyban

J. CH. S. bürgerl. Silberarbeiter, 1 éves fia meghalt. (1777, 10. vzám, 81)

(Mihalik J. Mur és Kt. Ért, 1911, 136 l)

Preßburger Zeitung
(Genthon)

Stifter Gyula

szül. Szent Gáhlon 1864
jan. 4. Rk. 6 gim –
1885/86 I. elő készítő osztály

Stifter Gyula

1885/86 I.

5*

Ferképzőmfoiskávk

934. l.

Stifter Albert

festő, magyar?

Irod

Il-i, L. Adalbert Stifter als Maler. P. Lloyd. 1907. 547.

adatunk, hogy a meghívott mesterek munkáját személyesen befolyásolta volna, s esztétikai mértékéről székesegyházán kívül a Casagrande szobrász számára kiállított elismerő bizonyítványa ad fogalmat, amelyben — bár ajánlólevélnek készült — a mester képességeit és tehetségét kétségkívül túlbecsülte[43] (l. okmánytár III.).

Legjelentősebb érdeme Pyrkernek mégis az a hatalmas és kitartó munka, amellyel a templomépítés anyagi alapjait megvetette. Maga összesen *282.258* forinttal nyitja meg az adakozók listáját, amelyen követik a főkáptalan tagjai, az egyháziak és világiak sora.[44] Körleveleket intéz a plébánosokhoz és a községi elöljárókhoz, akiken keresztül folynak be a hívők fillérjei, s az emelendő székesegyházat ábrázoló metszeteket mellékelve[45] felkéri az egyházmegye területén élő főneme-

Stifter, testö

Csatsopronkörnyék 91. l.

Festette a fertőrákosi rk
templom Krisztus menybe-
menetelét ábrázoló hűvesi
oltárkepét, mely a bécsi késő-
barokk származéka: Kár hogy
legnagyobbrészt elsötétedett.

Stifter festő M.D.K.

Fertőrákos r.k. templom főoltárkép:Krisztus mennybemenetele 18. sz.

Ğenth.Müeml.1959 I. loo

A Magyarországi

PROHÁSZKA KÖRÖK

alakuló ülése 1935. október 2-án, (szerdán) délután 1/2 5 órakor a SZENT ISTVÁN-TÁRSULAT díszter-mében. (Budapest, VIII., Szentkirályi-utca 28. szám.)

Felelős kiadó: Kézai Béla. Stephaneum r. t. Budapest.

Stifter

festö

l.

Csatkai Sopr körny

91. l.

magúk hozták, és azt a f
kehelyben /calix offenda
hekbe abból töltöttek. A
kezdve gyakran említi a
nagy befogadóképességű ka
a hívek kenyér- és bor-fe
dozás megszűnt, a kancsók
sült a két egyforma kancs
telmezést nyert, a bűnökt
lezni. Ha a kancsók anyag
kezdve - hogy a kettőt ne
ra rávésték tartalmuk kezd
bor/. Amennyiben a kancsók
rülhettek. A nemesfém talp

STIER, Martin mérnök

várábrázolásairól 1657-ből

DÖKA Klára: Dunántúli várak tervei a karlsruhei levéltárban. In: A Dunántúl településtörténete, VII. Szerk. Somfai Balázs. Veszprém ; Pécs : VEAB ; PAB, 1989 130:p.

Martin Stier, rézmetsző

Johannes Ledentunak Szádvárról készült rajzainak rézmetszet másolatait készitette. 184.old. 91.jegyz

Détsy Mihály: Egy ismeretlen magyar vár-Szádvár
143.old

A Herman Ottó Múzeum Évkönyve. VIII. 1969. Miskolc

MOLNÁR-C. PÁL
FESTŐMŰVÉSZ
GYÜJTEMÉNYES
KIÁLLÍTÁSA

Stift (Stiefl) Joseph

festo S. XII. n.

l.

Schirek Holitsch

112, 113. l.

Stift Joseph

Modellier-Lehrjunge

XIX. a

d. Schirek Holitsch

126. c.

Holló Barnabás úr,
kobrászmű vésznek

Budapest

utalványrendelet másolata
r ./. alatt ezennel kiadatik.
Elnöki megbízásból:
" július 31.-én.

dr Éber Lánló

Stifler Antal
épitész

Szántó Ferenc építészel
együtt terverte a Kispesti
Takarékpenztár Rt. inté-
zeti házát 1898-ban.

Lad Pestszent

43. l.

M.D.K.

Stifka Fáinos, kőműves

1845-ben szerepel az
egri adóösszeírásban.

Heves megye műemlékei I. írta Voit Pál.
Magyarország műemléki topográfiája VII.köt.
Szerk.: Dercsényi Dezső.
Bp. 1969. Akadémiai Kiadó, 404. old.

Stiffson Benjámin

aradi aranyműves

laid

Bakó Imre: A magyar állami „Országos Fegyvergyár" működése 1848-49-ben.

Bp. 1942. 18. l.

Stiffel Antal

Csendélet, olaj

. . . . . .

Árverési Közlöny, 1936. márc. 2. vendk.sz.

51 l.

. . . . . .

Stiffson Benjamin

aradi aranyműves

1849

l.

Bakó 18. l.

MOL 13 kut. 3336.

MDK

Stiffel Antal, festöm.

Csemélet. Olf. Jelz.

Árv. Közl. 1936.márc. 76.sz.2.mk.sz. 51.l.

MDK

Stiffel Antal

Tájkép, of.

Árverési ~~xxkxtáx~~ Csarnok aukció Ért. 1934. szept. 57.1.

Stifán Sándor építész

új anna-kút Szegeden: a kút felirata: „Anna kút" mellette Szeged város címere. A másik oldalon: „A hőforrást a város fúratta 1927-ben dr. Tarsi Vajna geológus terve alapján." – Az építési terv Stifán Sándor munkája. A kút kialakítási tervét Kalinka Márton szobrászművész készítette.

Csongrád Megyei Hírlap, 1982. júl. 11.

JOH.MICH. STIERLING, textilfestőmester

HAUPT LADEN BUCH.-Eines Ehrsamen Handwerks Deren Kais: Königl: PRIVILEGIRT Bürgerlichen Schön und Schwartzfärbern in der Königlichen Freyen Stadt Pressburg.
Név:.-96.-Herr Jos.Mich. Stierling
Felvétel ideje: 1786. 2. July.
Hová vették fel: Binkafeld,/Pinkafő/. 156.old

DOMONKOS OTTÓ: Magyarországi festőcéhek I. A textilfestés első nyomai 101.old

ARRABONA. A Xantus János Múz. évkönyve, 16. Győr, 1974

ALOIS S T I E R L I N G, textilfestőmester

HAUPT LADEN BUCH.-Eines Ehrsamen Handwerks Deren Kais:
KÖNIGL: PRIVILEGIRT Bürgerli chen Schön und Schwartzfär
bern in der Königlichen Freyen Satt Pressburg.
Név:.- 479.- Herr ALOIS S T I E R L I N G
Felvétel ideje: 1851. 16. April.
Hová vették fel: Rothenthurm,/Vörösvár/. 163.old

DOMONKOS OTTÓ: Magyarországi festőcéhek I. A textilfestés első nyomai 101.old

ARRABONA, A Xantus János Múz. Évkönyve, 16. Győr, 1974

Martin Stier

Karlovač eredetisövezete. tervrajza 1657-ből. Repro a 108. old-on. Tervrajz Karlovač várához a 122. old-on

Magyarországi reneszánsz és barokk
Akadémiai Kiadó Bp.1975.

M.D.K.

Stingl Vince, Kártyafestőanglus kőedény fabricans

Soproni születésü. Pápán telepedett le 1814-ben. öt év múlva a tatai kőedénygyárat irányitja. 1824 ben adat róla. El kell hagynia Tatát. Utána Hereaden alapit gyárat.

Mihalik Sándor: Stingl Vince herendi kerámiamühelye. 221.o.

A Veszprém Megyei Múzeumok Közleményei. I. ~~Kötet~~ Veszprém, 1963

M.D.K.

Stingl Vince, keramikus

1847 januárban gróf Zichy Domokos veszprémi püspök városlődi kőedénygyárának a gondnoka. Az iratok "Városlődi porcellán gyár művezetőnek", hol pedig "gyárosnak" nevezik. 1847 nyarától neve már sehol sem szerepel.

Mihalik Sándor: Stingl Vince herendi kerámia műhelye 228.o.

A Veszprém Megyei Múzeumok Közleményei. 1. Veszprém 1963

M.D.K.

Stingl Vince, keramikus

1840 júniusában még a Herenden dolgozik. De nem sokára már mennie kell innen. Felesége 1841-ben Pápán halt meg, lehet, hogy oda költöztek.

Mihalik Sándor: Stingl Vince herendi kerámia műhelye 227-28.o.

A Veszprém Megyei Múzeumok Közleményei. I. Veszprém 1963

M.D.K.

Stingl Vince

A herendi porcelángyárat alapitja

Molnár László:Az apátfalvi keménycserépgyár és az 1846-os iparmükiállitás.279.o.

Az Egri Múz.Évkönyve.II.Eger,1964

Stingl Vince MDK

Stingl Vince neve legtöbbször Herenddel kapcsolatban szerepel, mint Mayer társáé, akitől Fischer a " rövid itő óta minden szakavatottság nélkül vezetett és a tönk szélén álló herendi porcelángyárat" megveszi. /Ruzicsky Ilona: A herendi porcelán. disszertácio Bp. 1938/.

Tasnádiné Marik Klára: A XIX. századi magyar kerámika néhány problémája.
Ip.müv.Muz. Évk. III-IV.1960. 179-193.l.

188.l. /vö. uo. 26. jegyz./

M.D.K.

M.D.K.

Stingl Vince, porcelánkészítő

Mayer János Györggyel együtt alapitották a Herendi porcelán-üzemet, melyet 1838-ban Fischer Móricz vett át. Különböző anyagi nehézségek leküzdése után egy év mulva kibővitette az üzemet, és Stingl Vincét továbbra is a technikai vezetéssel bizta meg, de Stingl egy év mulva megvált az üzemtől

C.Boncz - K.Gink: Herender Porzellan.

Bp. 1962. Pannónia, 62 old. 44 k. köztük 30 sz.t.

10. old.

Stingl Vince

Úttörő tevékenységével Mihalik Sándor foglalkozott.

Kiss Ákos: Mihalik Sándor Ipari Művészet, 1969. 1. 37. l.

Stingl, Vince, kártyafestő

A soproni árvaszékhez benyújtott kérelmeik/Lipót bátyjával együtt/igazolják, hogy mindketten "kártyatsinálással" foglalkoztak. 330.old

Mihalik Sándor: Stingl Vince"soproni nemtelen plebejus"a herendi gyár alapitója 323.old

Soproni Szemle.Helytört.Folyóirat.XXII.évf.1968
Sopron

Stingl Vince, kártyafestőlegény

Bátyjának, Lipótnak sikeres mesterkedésén felbátorodva ő is kérte a soproni hatóságokat, hogy atyai örökségét adják ki idő előtt. 1814. júl. 6-an tárgyalta a soproni árvaszék az árva Stingl Vince kérelmét. A pápai gr. Esztreházy Miklós uradalom prefektusának igazolása szerint mint kártyafestőlegény engedélyt kapott Pápán letelepedésre és polgárjogot nyert. A pénzt megkapta, bár 18 év éves volt csak. 329. old. 20. jegyz

Mihalik Sándor: Stingl Vince "soproni nemtelen plebejus" a herendi gyár alapitója 323. old

Soproni Szemle. Helytört. Folyóirat. XXII. évf. 1968
Sopron

Stingl Vince, keramikus

Hogy mennyi földet, fát használt fel herendi üzeme, arra nézve a Vinter Mátyás pápai kőedénygyáros számláiban feltüntetett összegek adnak felvilágositást, mivel Sting 1828-29-ben már 1000 forintot meghaladó összeggel tarttozott a veszprémi püspökségnek, 334.old. 33.jegyz

Mihalik Sándor: Stingl Vince "soproni nemtelen plebejus" a herendi gyár alapitója 323.old

Soproni Szemle. Helytört. Folyóirat. XXII. évf. 1968
Sopron

Stingl Vince, keramikus

Katonáskodó öccsének nem tudja a kölcsönvett örökségét kifizetni, így az nem tud mást állítani magabelsőbe. Megszökik a katonaságtól és örökre elbujdosik. Ily nehéz viszonyok között élt Stingl az 18?0-as években. ??5.old

Mihalik Sándor: Stingl Vince soproni nemtelen plebejus a herendi gyár alapitója 323.old

Soproni Szemle. Helytört. Folyóirat. XXII. évf. 1968 Sopron

Stingl Vince, keramikus

A Pesti Látogatók Lapja 1891.dec.20-i számában és a Pápai Közlöny I.évf.1891.karácsonyi számában azonos egy szezőtől származó cikk fényt derit Herend titkára, Fischerréltal a gyárból való kitúrására. 335.old

Mihalik Sándor: Stingl Vince"soproni nemtelen plebejus"a herendi gyár alapitója 323.old

Soproni Szemle.Helytört.Folyóirat.XXII.évf.1968
Sopron

Stingl Vince.keramikus
.------

Herenden az edénykészitéstStingel Vince pápai kártyafestő majd ugyanott bögrefestő kezdte Paffmann mintázóval és egy szepességi Pullmann nevő edényessel.
336.old

Mihalik Sándor: Stingl Vince"soproni nemtelen plebejus"a herendi gyár alapitója 323.old

Soproni Szemle.Helytört.Folyóirat.XXII.évf.1968
Sopron

Stingl Vince, keramikus

A Pesti Hirlap 1842.febr. -án irja: "Herend veszprémmegyei helység közelében már 14 évvel porczellán anyag fedetett fel s azóta szüntelen tétettek kisérletek porczellán készitésére, de ezek 11 év lefolyta alatt csak tökéletlen sárga-szürke idomtalan s hólyagos anyagu készitményekre vezettek." 336.old

Mihalik Sándor: Stingl Vince "Soproni nemtelen plebejus" a herendi gyár alapitója. 323.old

Soproni Szemle. Helytört. Folyóirat. XXII. évf. 1968 Sopron

Stingl Vince, keramikus

A mostoha körülmények ellenére is sikerült neki Herenden porcelánt gyártania, még Fischer Mór és Mayer Jánosnak Herenden való megjelenése előtt. Fischer csak 1839 ben bukkant fel ott 237.old. 35.jegyz

Mihalik Sándor: Stingl Vince "Soproni nemtelen plebejus" a herendi gyár alapitója. 323.old

Soproni Szemle. Helytört. Folyóirat. XXII. évf. 1968 Sopron

Stingl Vince, keramikus

Herendi kerámiaműhelyében ónmázas fehéredényeket készitettek, de nem jövedelmezett. Megkisérelte a porcelán készitést. Sokáig sikertelenül. Paffmann nevü mintázójának unszolására Csehországból hozattak anyagot és mázt, ezzel jobban boldogúltak. 336. old

Mihalik Sándor: Stingl Vince "Soproni nemtelen plebejus" a herendi gyár alapitója. 323. old

Soproni Szemle. Helytört. Folyóirat. XXII. évf. 1968
Sopron

5181

Stingl Vince, kártyafestő, keramikus

A pápai őrhadban mint muzsikus szerepelt. Ez a polgárok önként alakitotttestülete volt a személy és vagyonbiztonságot és a város rendjét őrizte. 270.old

Mihalik Sándor: Stingl Vince"soproni nemtelen plebejus"a herendi gyár alapitója 323.old

Soproni Szemle. Helytört. Folyóirat. XXII. évf. 1968
Sopron

Stingl Vince, keramikus

Herendi letelepedésének lényeges indoka volt, hogy 3/4 óra alatt elérhető volt a kislődi és városlődi vidékek föld és faanyaga. Vinter Mátyás pápai edénygyáros is innen szerezte be azokat. 334-old.33.jegyz

Mihalik János: Stingl Vince "soproni nemtelen plebejus" a herendi gyár alapitója 323.old

Soproni Szemle. Helytört. folyóirat. XXII. évf. 1968 Sopron

Stingl Vince, keramikus

Anyagi szorultságában Kolozsváry Sándor és Müller János kanonoktól 100,150 frt. kölcsönt vett fel 1827-ben, mint gyáros, bár csak egy személyes műhelye volt. Az 1828-as összeirásban Herend adózói között, mint ~~Vincentius~~ Vincentius Stengel szerepelt. 333.old 80. jegyz

Mihalik Sándor: Stingl Vince "soproni nemtelen Flebejus" a herendi gyár alapitója 323.old

Soproni Szemle. Helytört. Folyóirat. XXII. évf. 1968 Sopron

Stingl Vince, keramikus

A herendi műhelyt kőedénygyárrá fejleszti. 1827 aug. -án irt "Chartabianca, Vinzenz Stingl Steinguth Geschirr-Fabrik in Herend" Szmodics János veszprémi kanonoktól 200 váltóforintot vett fel. Erről az írás. 333. old. 29. jegyz. Az 1834-ben készült másolat már "Portzelan Fabrikám" szerepel.

Mihalik Sándor: Stingl Vince "soproni nemtelen Plebejus" a herendi gyár alapitója 323. old

Soproni Szemle. Helytört. Folyóirat. XXII. évf. 1968
Sopron

Stingl Vince, keramikus

A veszprémi Szmodics perben 1835-ben "Herendi Fabrikans" "Herendi Frendáns és portzellán Fabrikáns"; "Herendi Porcellán Fábrikás"; "Herendi lakos s Fabrikáns". O magét 1837-ben "Inhaber von Steingut-Fabriqu zu Herend"-nek titulálja. egy kérvényben, melyben Soprontanácsától a Kecskepatak völgyében lévő kovakövek összegyüjtésére kért engedélyt. 335.old

Mihalik Sándor: Stingl Vince "soproni nemtelen Plebejus" a herendi gyár alapitója 323.old

Soproni Szemle. Helytört. Folyóirat. XXII. évf. 1968 Sopron

Stingl Vince, keramikus

Herenden 1825-ben alapitott kerámiagyárat. Fazekasmun
kák után műhelyét kőedénygyárrá fejlesztette és 1837
előtt már porcelánt készit."ezek báját oda vitte,hogy
a kiégett edények féláltal látszók,égőfényüek,szinre
is hasonlók a bécsi porcelánhoz". 323.old.1.jegyz

Mihalik Sándor: Stingl Vince"soproni nemtelen ple-
bejus"a herendi gyár alapitója 323.old

Soproni Szemle, Helytört. Folyóirat. XXII. évf. 1968
Sopron

Stingl Vince, keramikus

Herenden 1829 tavaszán nőül veszi Paur herendi "birka gazda" leányát. Igy Herenden otthont, támaszt nyert, a sopronból elszármazott Stingl család. 333.old

Mihalik Sándor: Stingl Vince "soproni nemtelen" lebejus a herendi gyár alapitója 323.old

Soproni Szemle. Helytört. Folyóirat. XXII. évf. 1968 Sopron

Stingl
~~Stigl~~ Vince, keramikus

Pápán testvére Katalin Hefner József szabó felesége. Rendezett körülmények között éltek, sokszor segitették Stingl Vincét. 333.old

Mihalik Sándor: Stingl Vince"soproni nemtelen fiebejus'a herendi gyár alapitója 323.old

Soproni Szemle. Helytört. folyóirat. XXII.évf.1968 Sopron

Stigl Vince, keramikus

1828-ban kölcsönei felvételekor azt mondja, hogy herendi fabrikáját Városlődre szeretné telepiteni és a püspökséggel létesitendő másodvállalkozás kezébe szándékozik adni. 333.old.

Mihalik Sándor: Stingl Vince "soproni nemtelen Plebejus" a herendi gyár alapitója 323.old

Soproni Szemle. Helytört. Folyóirat. XXII. évf. 1968 Sopron

Stingl Vince.keramikus

Anyagi terhei Herenden nőnek.A kölcsönök kamatait kell fizetni,a kölcsönöket betáblázzák vagyonára.A püspökségnek a földért 1084 frt.24.kr-al tartozik,1829 szeptben 400,a többit 1830 februárjára igéri. 333.old

Mihalik Sándor: Stingl Vince"soproni nemtelen Plebejus"a herendi gyár alapitója 323.old

Soproni Szemle.Helytört.Folyóirat.XXII.évf.1968
Sopron

Stingl Vince, kártyafestő, keramikus

1822-ben vállalkozik a tatai gyár bérletére, vezetésére. A 18 éves Nepomuk János öccsét társul veszi ám hogy annak 448 frt. örökségéhez hozzájusson és befektesse. Anyjával együtt öccse nagykorusitását kéri a soproni tanácstól. 321.old

Mihalik Sándor: Stingl Vince "soproni nemtelen plebejus" a herendi gyár alapitója 323.old

Soproni Szemle. Helytört. folyóirat. XXII. évf. 1968 Sopron

Stingl Nepomuk János, keramikus

Apát, majd Vince bátyja is koruk meghamisitásával érték el, hogy örökségükhöz hozzájussanak, Igy ő is 18 évesnek mondtaa magát, holott 3 évvel fiatlabb volt, 1804-ben született. Vince bátyjának tatai kőedénygyárának támogatására kellett az örökség, amelyet a soproni tanács ki is fizetett. 331.old

Mihalik Sándor: Stingl Vince "soproni nemtelen plebejus a herendi gyár alapitója 323.old

Soproni Szemle. Helytört. Folyóirat. XXII. évf. 1968. Sopron

Stingl Vince, keramikus

1824-ben az új tatai kerámiagyárnak a vezetője, Fischer Mózes Áron új vállalkozásba is lépett vele. De Fischer vádaskodása nyomán az uradalom 1824.nov.6-án kiadott rendelkezése folytán távoznia kell Tatáról, így 5 évi munkája kárba vész és el is adósodik. 332.old. 27.je jegyz

Mihalik Sándor: Stingl Vince soproni nemtelen plebejus a herendi gyár alapitója 323.old

Soproni Szemle. Helytört. Folyóirat. XXII. évf. 1968 Sopron

Stingl Vince, kártyafestő, keramikus

1818. jún. 15-én Pápa város tanácsa engedélyt ad "Sting Vincének mint a Becsületes Német Forma Ruhás Polgárság egyik muzsikusának" "hiteles Bizonyság tévő levél" adassék, "hogy magát ezen Pápa városában mindig józanon és jámboríl viselte légyen". 330. old

Mihalik Sándor: Stingl Vince soproni nemtelen plebejus a herendi gyár alapítója 32 .old

Soproni Szemle. Helytört. Folyóirat. XXII. évf. 1968
Sopron

Stingl Vince, kártyafestő, keramikus

1819-ben az özv. Schlögl Györgyné majolikagyárában bukkan fel Tatán. Ott a gyártást kőedénykészitésre állitja át. Tehát már lehetett valami gyakorlata Pápán is a kerámiagyártásban. 330. old

Mihalik Sándor: Stingl Vince "soproni nemtelen plebejus" a herendi gyár alapitója 323. old

Soproni Szemle. Helytört. Folyóirat. XXII. évf. 1968 Sopron

Stingl Vince, keramikus

Tatáról való távozása után az első hir róla, hogy 1825. nov. 1-én 1730 frt. kölcsönt vett fel Stökel Domokos, kislődi plébánostól. 332. old

Mihalik Sándor: Stingl Vince soproni nemtelen plebejus a herendi gyár alapitója 323. old

Soproni Szemle. Helytört. Folyóirat. XXII. évf. 1968 Sopron

Stingl Vince, keramikus

Egy kőedénytálon az egykori tatai kilátótoronyn kártyafestőstilusban megfestve. Lehet, hogy Stinglnek, mint kártyafestőnek a munkája. 1963-ban a Nemz. Múz. megvette.
332.old. 28. jegyz

Mihalik Sándor: Stingl Vince soproni nemtelen plebejus a herendi gyár alapitója 323.old

Soproni Szemle. Helytört. Folyóirat. XXII. évf. 1968
Sopron

Stingl Vince, keramikus

1825-ben, miker Stökel Domokos kisléki plébánostól 1730 frt. kölcsönt kap, a Szentgálon dolgozó fazekasok példájára Herenden telepszik le. 332.old

Mihalik Sándor: Stingl Vince soproni nemtelen plebejus a herendi gyár alapítója 323.old

Soproni Szemle. Helytört. Folyóirat. XXII. évf. 1968 Sopron

Stingl Vince, keramikus

1828-tól 1871-ig terjedhetett porcelánkisérletezése a Pesti Hirlap 1842-es hiradása alapján, amely szerint 14 éve fedezték fel Herend közelében a porcelánföldet. A fazekasmühelyből köedénygyártó üzem a harmincasévek fordulóján formálódhatott porcelán-kisérletezései gyárrá. 334.old

Mihalik Sándor: Stingl Vince "soproni nemtelen plebejus" a herendi gyár alapitója 323.old

Soproni Szemle. Helytört. Folyóirat. XXII. évf. 1968 Sopron

Stingel Vince, keramikus

Atyjának 1807-ben történt halálakor, Sopronban még csak 11 éves volt. A legidősebb árva is csak 15. éves vol volt. 328.old

Mihalik Sándor: Stingl Vince "soproni nemtelen plebejus" a herendi gyár alapitója 323.old

Soproni Szemle. Helytört. Folyóirat. XXII. évf. 1968 Sopron

Stingl Vince, keramikus

A veszprémi áll levéltárban, 1826-ból "Vincentius Stingl figulus vel amphorarius in possesione Herend" tényleg ott dolgozik. Majd "Herceg Hessen Homburgi gy-ezred parancsnokának levele 1826-ból, amely Stingl't "Geschierrmacher in Herend" nevezi. A soproni városi tanács 1826 okt-ben "Herendi Stingl Vince Fazekas" bejegyzése. 332. old

Mihalik Sándor: Stingl Vince "soproni nemtelen plebejus" a herendi gyár alapitója 323. old

Soproni Szemle. Helytört. Folyóirat. XXII. évf. 1968 Sopron

Stingel Vince, keramikus

Stingl Vince, keramikus

Egy Stinglnek tulajdonitott tatai talpastálat vett meg a Nemz. Múz. 1962-ben. Ltsz. 1961.1. Ujkori Oszt. Áttört perm, sárga, Középen a tatai kilátó képe, elöl vörös mentében süvegese, bajuszos férfi, leveles virágdisz. Talpába ütve: Totis. Mag. 19.5. szél. 27.5 cm. 332.old. 28.jegyz

Mihalik Sándor: Stingl Vince "soproni nemtelen plebejus" a herendi gyár alapitója 323.old

Soproni Szemle. Helytört. Folyóirat. XXII. évf. 1968 Sopron

Stingl Vince, keramikus

A herendi fazekasműhely létesítése kezdeti célja. Tatáról való eltávozása után valahol megkapaszkodhasson, újra indulhasson. 332.old

Sihalik Sándor: Stingl Vince soproni nemtelen plebejus a herendi gyár alapítója 325.old

Soproni Szemle. Helytört. Folyóirat. XXII. évf. 1968 Sopron

Stingl Vince, keramikus

Nem csak az eladósodás kötötte Herendhez, hanem a Pesti Hirlap ~~1842~~ 1842. febr. 3-iki száma is "Herend veszprém-megyei helység közelében már 14 éve porcellán anyag fedeztetett fel." Ennek jelentőségét felfogta és remény kedett, hogy porcelángy rat tud létesiteni. 334. old

Mihalik Sándor: Stingl Vince "soproni nemtelen plebejus" a herendi gyár alapitója 323. old

Soproni Szemle. Helytört. Folyóirat. XXII. évf. 1968 Sopron

Stingl Vince, keramikus

1840 után Pápán Katalin nevü hugához megy. 1841. ben fe
lesége, 1842-ben Emilia leánya is meghalt. Katalin férje
Hefner József "Nimeth Szabó". Költekező, ember, neje ott-
hagyta, Stinglnek is mennie kell. 338.old. 37.jegyz

Mihalik Sándor: Stingl Vince "soproni nemtelen ple-
bejus" a herendi gyár alapitója 323.old

Soproni Szemle. Helytört. Folyóirat. XXII. évf. 1968
Sopron

Stingl Vince, keramikus

1846-ban a városlődi porcelángyárban kapott állást, de a kemence sikertelen abroncsolása miatt elbocsájtották. Katalin hugának Antóniának itt volt az esküvője.
338.old 37.jegyz

Mihalik Sándor: Stingl Vince "soproni nemtelen plebejus" a herendi gyár alapitója 323.old

Soproni Szemle. Helytört. Folyóirat. XXII. évf. 1968
Sopron

Stingl Vince, keramikus

Egyes hirek szerint, mint rebellist Bécsbe rendelté, és Győrnél agyonverték. De hiteles adat, hogy Károly fiának 1865-ben Tatán kötött házassági iratban, mint koresmáros szerepelt. 338.old. 37.jegyz

Mihalik Sándor: Stingl Vince "soproni nemtelen plebejus" a herendi gyár alapitója 323.old

Soproni Szemle. Helytört. Folyóirat. XXII. évf. 1968
Sopron

Stingl Vince, keramikus

Herenden a felfedezett porcelánfölddel kisérletezve, 11 év alatt csak tökéletlen sárga-szürke idomtalan s hólyagos anyagú kő zitményeket tudott előállitani. 234.old. 34.jegyz

Szihalik Sándor: Stingl Vince "soproni nemtelen plebejus" a herendi gyár alapitója 323.old

Soproni Szemle. Helytört. Folyóirat. XXII. évf. 1968 Sopron

Stingl Vince, keramikus

Stingl Vince, keramikus

Adósságai miatt Szmodics kanonok 1874-ben beperelte.
Ha egy esztendő alatt ki nem fizeti házát elárverezik.
335. old

Mihalik Sándor: Stingl Vince "soproni nemtelen plebejus" a herendi gyár alapitója 323. old

Soproni Szemle. Helytört. Folyóirat. XXII. évf. 1968
Sopron

Stingl Vince, keramikus

Nem tud fizetni a veszprémi kanonokoknak sem, öccsének apai, anyai jussát sem tudta megfizetni. 1835-ben a kiküldött jelenti, hogy már semminemü vagyona nincs. Sopronnak jelentik ezt. 335.old

Mihalik Sándor: Stingl Vince "soproni nemtelen plebejus" a herendi gyár alapitója 323.old

Soproni Szemle. Helytört. Folyóirat. XXII. évf. 1968 Sopron

Stingl Vince, keramikus

---

ap Gábor a Hasznos Mulatságok"-ban 1837.júl.12-én irta hogy Stingl a bécsi porcelángyárból jött. Herenden porce lánanyagot talált. Első kisérletei nem sikerültek, de ké- sőbb tényleg készitett porcelánt. és csak egy jó kemence kellene, hogy a gyártás jól sikerüljön. 337.old 36.jegyz

Mihalik Sándor: Stingl Vince"soproni nemtelen Plebejus"a herendi gyár alapitója 323.old

Soproni Szemle. Helytört. Folyóirat. XXII.évf.1968 Sopron

Stingl Vince, keramikus

---

15 évi herendi munkássága a beteljesülés küszöbén, mikor már porcelánt tudott készíteni pénztelensége, miatt elveszítette mindenét és a gyárat át kellett engednie Fischer Mórnak, tatai ló-és gubacskereskedőnek, aki kölcsönökkel segitette, de ezt visszafizetni nem tudván Fischer kezére került minden. 338.old. 37.jegyz

Mihalik Sándor: Stingl Vince "soproni nemtelen plebejus" a herendi gyár alapitója 323.old

Soproni Szemle. Helytört. Folyóirat. XXII. évf. 1968 Sopron

Stingl Vince, keramikus

18[illegible]7-ben minden készen volt Herenden a porcelán gyártására, csak egy kemence kellett volna és bár mindenki óhajtotta a porcelán készitést, nem igen segitettek rajta. [illegible]38.old

Mihalik Sándor: Stingl Vince "soproni nemtelen Plebejus" a herendi gyár alapitója 323.old

Soproni Szemle. Helytört. Folyóirat. [illegible].évf. 1968 Sopron

Stingl Vince, keramikus

A herendi gyár alapitása, annak kőedénygyárból porcelán gyárrá fejlesztése, az első porcelánpróbák, a massza porcelánná való kiégetése, mind Stingl érdeme és ezek a Fischer által 1879-ben alapitott gyárat megelöztek. 337. old.

Mihalik Sándor: Stingl Vince "soproni nemtelen plebejus" a herendi gyár alapitója 323. old

Soproni Szemle. Helytört. Folyóirat. XXII. évf. 1968 Sopron

Stingl Vince

Tatára Schlöglék révén került, Herendre a Pápán lakó szentgáli eredetű Miklós-család segítségével sikerült letelepednie 1825-ben. Ők működtek közre Herendről történő eltánsítatásában.

Kotona Imre: A herendi porcelán történetéhez; Ipari Művészet, 1971. 3. sz. 41. l.

Stiugl Vince

Hogy miért éppen Herendet választotta és nem Pápát vagy Városlődöt, Schlöglékkel és a Miklósokkal való kapcsolatainak magyarázható.

Katona Imre: A herendi porcelán történetéhez; Iparművészet, 1971.3.sz. 41.l.

Stingl Vince

Herenden két habán-inadék felvidéki vándorfa-
zekas tevékenyhedett vele.

Katona Imre: A herendi porcelán történetéhez; Ipari Művészet, 1971. 3. sz. 41. l.

Stingl Vince

Mihalik Sándor: Stingl Vince "sopronyi nemtelen plebejus", a herendi gyár alapitója. - Soproni Szemle, 1968.4.sz.323-338.l.

Az 1968.évi magyar művészettörténeti irodalom bibliográfiája. - Művtört.Ért.1971.2.sz.169-182.l.

163.l.

Stingl Vince, kártyafestő, keramikus

A herendi kerámiagyár alapitója, a gyár első porcelán ki érletezője egykor kártyafestő volt bizonyitja a Pápai Közlöny 1891. évi karácsonyi számának cikke a "herendi porcelángyárról". Pápai Közlöny. I. évf. 1891. 24. sz. dec. 25. [illegible]. old. [illegible]330. old. 21. jegyz

Mihalik Sándor: Stingl Vince soproni nemtelen plebejus a Herend-i gyár alapitója [illegible]52. old

Soproni Szemle. Helytört. Folyóirat. XXII. évf. 1968 Sopron

Stingl Vince, kártyafestő, keramikus

A Pápai Közlöny 1891.-es száma" mint pápai kártyafestő és böbrefestőre emlékezik. Tehát már korán fellobbant az érdeklődése a kerámia iránt. 330.o125.jegyz

Mihalik Sándor: Stingl Vince"soproni nemtelen plebejus"a herendi gyár alapitója 323.old

Soproni Szemle. Helytört. Folyóirat. XXII.évf.1968 Sopron

Stingl Mátyás,rézmüves

Sopronban Lipót fia,akit atyja mesterré tett,20 éves korában 1806-ban meghalt.Egy év múlva az atya is meghalt.Az ifjabb Lipót 15.éves,Vince pedig 11.éves.
328.old.

Mihalik Sándor: Stingl Vince"soproni nemtelen plebejus"a herendi gyár alapitója 323.old

Soproni Szemle.Helytört.Folyóirat.XXII.évf.1968
Sopron

Stigl Mátyás, rézöntő

Stingl Mátyás,rézöntő

Sopronban atyja Lipót 1804.dec.14-én Ernst Ignác polgá
mester és Pettkó József aljegyző előtt kijelenti,hogy
Mátyás fiát mesterré teszi.Házában az emeleten egy szo
bát,kamrát,konyhát kap,fáskamrát,udvar használatot
700.frt-ért. 28.old. 17.jegyz

Mihalik Sándor: Stingl Vince"soproni nemtelen ple-
bejus"a herendi gyár alapitója 323.old

Soproni Szemle.Helytört.Folyóirat.XXII.évf.1968
Sopron

Stingl Lipót,rézmüves

A soproni Várkerület 109.sz.házában született Stingl Lipótnak Vince,Ferenc nevü fia,aki a herendi kerámia gyárat alapitotta. 327.old

Mihalik Sándor: Stingl Vince"soproni nemtelen plebejus"a herendi gyár alapitója 323.old

Soproni Szemle.Helytört.Folyóirat.XXII.évf.1968 Sopron

Stingel Lipót,kártyafestő

A soproni árvaszékhez benyújtott kérelmeik /Vince öccsével együtt/ igazolják,hogy mindketten a "kártyatsinálással"foglalkoztak. 330.old

Mihalik Sándor: Stingl Vince"soproni nemtelen plebejus"a herendi gyár alapitója 323.old

Soproni Szemle.Helytört.Folyóirat.XXII.évf.1968 Sopron

Stingl Lipót,kártyafestő

Sopronban kérte atyai örökségének kiadását/448.frt. 51.kr./azt állitva,hogy 24 éves,pedig ekkor,1813-ban csak 22 éves volt.1791.júl.-ban született.Ellenőrzés hiányában kiadták az örökséget a Pápán lakó mesternek. 329.old. 18.jegyz

Mihalik Sándor: Stingl Vince"soproni nemtelen plebejus"a herendi gyár alapitója 323.old

Soproni Szemle.Helytört.Folyóirat.XXIX.évf.1968 Sopron

Stingel Lipót, kártyafestő

Stingel Lipót soproni rézöntő legidősebb fia. Anyja második férjének, Mayer Jánosnak halála után /1811/, Pápán állandó letelepedést kért. 1813. júl. 24-én a soproni árvák ügyeit intéző bizottságnál kérelme, hogy kártyafestőmester, 24 éves, külföldön megnősült és Pápán kártyagyárat létesitett. Apai örökségét, 448 frt. 51. krajcárt kéri. 329. old

Mihalik Sándor: Stingl Vince "soproni nemtelen plebejus" a herendi gyár alapitója 32[illegible]. old

Soproni Szemle. Helytört. Folyóirat. XXII. évf. 1968
Sopron

Stigl Lipót,rézmüves

Soproni mester.1792 aug.22-én Meichlinger János varasdi ötvös Sopron tanácsától kéri,hogy Stingl húgán,Katán hajtanak be 24.frt.21 krajcártmert ennyi ezüstöt lopott el tőle.Stingl nem fizette ki huga adósságát.
326.old 11. jegy.

Mihalik Sándor: Stingl Vince"soproni Nemtelen plebejus"a herendi gyár alapitója 323.old

Soproni Szemle.Helytört.Folyóirat.XXII.évf.1968 Sopron

Stingl Lipót,rézműves

Sopronban a Várkerület 57.sz-ház volt a család végső otthona.Még ma is áll.Vince fia a vételkor,1796.aug. 1-én 2 és fél hónapos volt,tehát az egykori régi házban a Várkerület 109.sz.házban született. 328.old.

Mihalik Sándor: Stingl Vince"soproni nemtelen plebejus"a herendi gyár alapitója 323.old

Soproni Szemle.Helytört.Folyóirat.XXII.évf.1968 Sopron

Stingl Lipót,rézmüves

Stigl Gárpár fia.Soproni polgár.1781.tól.1781-ben ezüstkelyhet készitett.Az ötvösök panaszt tettek ellene,fig-elmeztetésben részesült.325.old. 9.jegyz

Mihalik Sándor: Stingl Vince"soproni nemtelen plebejus"a herendi gyár alapitója 325.old

Soproni Szemle.Helytört.Folyóirat.XXII.évf.1968 Sopron

Stingl Lipót, rézműves

Sopronban 1796. aug. 1-én Stark Károly örököseitől egy házat vettek, az "Arany angyal" és az "Fehér ló" vendéglő között. 8500 frt és 12 dukátért. 1797 újévkor 2000. frt. Szt. György napján 2000. frt. és 1798 újévkor a hátralékot kell fizetni. 328. old. 14. jegyz

Mihalik Sándor: Stingl Vince "soproni nemtelen plebejus" a herendi gyár alapitója 323. old

Soproni Szemle. Helytört. Folyóirat. XXII. évf. 1968
Sopron

Stingl Lipót,rézmüves

Soproni mester.Rendezett anyagi viszonyok között élt. 1809-ben egy tüznél egy robot fuvarost életveszélyesen megsebesitett egy ostornyéllel.Egy lakompaki ember Ignatz Haintz volt a sértett. 328.old15.jegyz

Mihalik Sándor: Stingl Vince"soproni Nemtelen plebejus"s herendi gyár alapitója 323.old

Soproni Szemle.Helytört.Folyóirat.XXII.évf.1968 Sopron

Stingel Lipót,rézműves

50 éves korában halt meg Sopronban 1807.ben .neje 6 gyerekkel kereső nélkül maradt.1808-ban a ház is leégett.Zöldség,gyümölcsárusitásból élt.47 éves korában 1810-ben hozzáment Mayer János rézműveslegényhez és a család Pápára költözött. Mayer 24.éves volt.
329.old

Mihalik Sándor: Stingl Vince"soproni nemtelen plebejus a herendi gyár alapitója 62".old

Soproni Szemle.Helytört.Folyóirat.XXII.évf.1968
Sopron

Stingl Lipót,rézmüves

Soproni me tar.1804.nov.1-től 3 évre bérbe vette a vadászati jogot a mai x Magyarfalvának nevezett harkai erdőben.Saját költségén őrt alkalmazhatott. 328.old 16.jegyz

Mihalik Sándor: Stingl Vince"Soproni Nemtelen plebejus"a herendi gyár alapitója 323.old

Soproni Szemle.Helytört.Folyóirat.XXII.évf.1968 Sopron

Stingl Lipót,rézmüves

Sopronban 1791-ben házrészt vett.Horvá th Lipót üvegesmestertől a Várkerületen.Utcai bolt,ehhez szoba konyha,kamra,fél pince.Az emeletenegy utcai és egy a várárokra néző szoba.1860.frt.és egy dukátért.60.frt és 1 dukát foglaló,500 frt.készpénz és a jövő év Szt. György napig a többi. 326.old. 12.jegyz

Mihalik Sándor: Stingl Vince"soproni nemtelen plebejus"a herendi gyár alapitója 323.old

Soproni Szemle.Helytört.Folyóirat.XXII.évf.1968 Sopron

Stingl Lipót,rézmüves

A soproni Stigl Gáspár egyetlen fia. A katonai szolgálat alól felmentve Bécsben 1780.dec.18-án,Haza mehetett atyja mühelyét átvenni/anyj nevén/ és munkáját folytatni. 324.old. 7.jegyz.1781-ben polgárjogot is nyert.8.jegyz

Mihalik Sándor: Stingl Vince"soproni nemtelen plebejus"a herendi gyár alapitója 323.old

Soproni Szemle.Helytört.Folyóirat.XXIX.évf.1968
Sopron

Stingl Lipót,rézmüves

Soproni mester.1804.dec.14-én Ernst Ignác polgármester és Pettkó József aljegyző előtt nyilatkozatot tett feleségével együtt,hogy szemgyengeségük és koruk miatt rézöntő Mátyás fiukat mesterré teszik.Egy emeleti szobát,kamrát,konyhát,fáskamrával,udvarhasználattal együtt neki adnak 700.frt-ért. 328.old. 17.jegyz

Mihalik Sándor: Stingl Vince"soproni nemtelen plebejus"a herendi gyár alapitója 323.old

Soproni Szemle.Helytört.Folyóirat.XXII.évf.1968 Sopron

Stingl Lipót,rézműves

Soproni mester.Egy adatunk van munkájáról:1807-ben aranyozott zászlócsúcsot készit a városnak 43 frt-ért. D elügyes,foglalkoztatott mester lehetett,mert 10 év után már háza is van Sopronban. 326.old

-ihalik Sándor: Stingl Vince"soproni nemtelen plebejus"a herendi gyár alapitója 323.old

Soproni Szemle.Helytört.Folyóirat.XXII.évf.1968 Sopron

M.D.K.

Stingl Lipót, velencei rézmüves, aurichalcarius

1755-ben szül. Sopronban. 1807-ben halt meg. Stingl Gáspár fia. 194.o.

Mihalik Sándor: A városlődi régi kerámia. 193.o.

Folia Archaeologica. VII. 195 . Bp. "Művelt Nép" tudományos és ismeretterjesztő Kiadó. Bp. 1955

STINGL LIPÓT, rézműves

Sopronban 1810-ben Dittmayer Jakab kesztyüsmester Stingl özvegyének a Wirthaus Gasse 515.sz házában vesz ki egy szobából, konyh ból, folyosóból, fáskamrából álló lakást. Dittmayer fia Tittmayr Jajos kesztyüsnek. 218.old 22.jegyz

DOMONKOS OTTÓ: A kesztyüsök munkájáról ~~xkx~~ 213.old

ARRABONA.12.Xantus János Múzeum, Győr, 1970.A Győri Múzeum Évkönyve.

M.D.K.

Stingl Lipót, Rézmüvesm.

~~xxxx~~ 1807-ben halt meg Sopronban. Stingel Vincének, a keramikusnak atyja volt. 233.o.

Mihalik Sándor: A herendi gyár alapitója. 253.o.

Folia Archaeologica. XVII. Múzeumi Ismeretterjesztő központ. 1965. Bp.

Stingl Leopold, Kártya Tsinálló M.D.K.

Stingl Lipót soproni rézmüves fia. Pápáról zavaros körülmények között eltünt. 1820. körül. 237.o.

Mihalik Sándor: A herendi gyár alapitója. 253.o.

Folia Archaeologica. XVII. Müzeumi Ismeretterjesztő központ. 1965. Bp.

F. Lindner

Stingl Lipót

övkeszítő (Gürtler)

1781-ben szerzett polgárjogot Sopronban. Ez évben az ötvösék bepanaszolta a tanácsnál, hogy ezüst kelyhet csinált. A ~~varos~~ tanács végzése: Tartozkódjék tőle –

Csatkörl

...l XV. 430)
...VI 439 4/

...lmanu Imre mint a tekéváci ajatlaj[illegible] igazgatója
...ton.

Dr. Ortvay Tivadar
muzeum tiztvejelő.

Stingl Lőrinc

tarekas és
regement alatt-
vals
1634-ben háza
volt a győri
bástyasoron.
Özvegye a házát
1640-ben adonó-
gen miatt eladni
kényszerült

Vill Győr
155. l.

M.D.K.

Stingl Lipót, rézmüves mester

1781. május 28-án Sopron polgárai sorába felveszik. 52 évet élt. Auri chalcarius, vagyis aranyszinü rézzel dolgozó "velencei rézmüves". 1807 ben halt meg

Mihalik Sándor: Stingl Vince családja. 271.o.

A Veszprém Megyei Múzeumok Közleményei. 2. Veszprém 1964

Stingl Károly

1839-ben Keménycserépgyárat létesít Városlődön.

P. Breslyóvszky Ilona;
ismerd meg a kerámiát, Bp. 1966 104 l.

M.D.K.

Stingl Károly, keramikus

Farkasházy Hugó emlékiratában 1839 előttről szólva említi, hogy a városlődi kőedénygyárat Stingl létesítette. Bizonyára Stingl Vince is, testvére is vele volt 195.o.

Mihalik Sándor: A városlődi régi kerámia. 196.o.

Folia Archaeologica. VII. 1955. Bp. "Művelt Nép" tudományos és ismeterterjesztő Kiadó. Bp. 1955

Stingl Karoly

1839-ben kiméneseregjegyzőt létesít Vámoldó

P Brestyánszky Ilonc: A Meránia és a porcelán története
Bp. 1966
104 ro.

Stingl József

A herendi porcelángyár helyén levő kis kerménycserépüzem technikai vezetője.

P. Breslyánszky Ilona,
Ismerd meg a kerámiát,
Bp. 966, 211 l.

Stingl Gáspár, rézmüves

Christoph Stigl fia. A cseh H?tzenrenből a XVIII.sz. közepén dúló háborúk egyik főfészkébe Egerbe, régi cseh nevén Cheb-be került. Onnan jött Sopronba, ahol 1744-ben a városi tanácstól engedélyt kap a rézmüvesség gyakorlására és végleges letelepedésre. 324.old. 2.jegyz

Mihalik Sándor: Stingl Vince "soproni nemtelen plebejus" a herendi gyár alapitója 323.old

Soproni Szemle. Helytört. Folyóirat. XXII. évf. 1968
Sopron

Stigl Gáspár,rézműves

Sopronban 1766-67-ben Hochholzer Mátyás házában lakik /Várkerület 52./.1773-ban súlyos betegen végrendelkezik Gariel János Keresztély és Buchholz Lajos tanúk jelenlétében. 324.old. 4.jegyz

Mihalik Sándor: Stingl Vince"soproni nemtelen plebejus"a herendi gyár alapitója 323.old

Soproni Szemle.Helytört.Folyóirat.XXII.évf.1968 Sopron

Stingl Gáspár, rézműves

1773. márc. 16-án halt meg. 5 gyermekének 100-100 forintot hagy. Kisebb adományokat is ad. A többi vagyont feleségére, Christine Stingelre hagyta. Felesége özvegyi jogon még 1780-ban is folytatta ura mesterségét.
324. old. 5. jegyz

Mihalik Sándor: Stingl Vince "soproni nemtelen plebejus" a herendi gyár alapitója 323. old

Soproni Szemle. Helytört. Folyóirat. XXII. évf. 1968
Sopron

Stingl, keramikus

Kiderült, hogy a herendi gyárat nem Fischer Mórik alapitotta 1839-ben, hanem ő má fél évtizeddel előtte. A "soproni születésü nemtelen", vagyis "közrendbéli egyszerü plebejus Stingl" alapitotta. 323.old

Mihalik Sándor: Stingl Vince "soproni nemtelen plebejus" a herendi gyár alapitója 323.old

Soproni Szemle. Helytört. Folyóirat. XXII. évf. 1968
Sopron

Stingl J,keramikus

E néven,vagy"cseh mester" néven volt ismeretes a szak irodalomban,mig Révhelyi Elemér a tatai kerámiagyártásról szóló művében fel nem idézte alakját. 327.old

Mihalik Sándor: Stingl Vince"soproni nemtelen plebejus"a herendi gyár alapitója 325.old

Soproni Szemle.Helytört.Folyóirat.XXII.évf.1968
Sopron

Stingl József

a herendi porcelán gyárban a kemény cserép üzem technológiai vezetője 1839 tájt

P. Bretyánszky Ilona: A kerámia és a porcelán története
211.o.
Bp. 1966.

M.D.K.

Stingl Gáspár, rézműves mester

1745 júl.12.éről az első adat róla Sopronban.1781-be már nem élt.A csehországi Hatzenren községből származik.

Mihalik Sándor:Stingl Vince családja.271.o.

A Veszprémi Megyei Múzeumok Közleményei.2.Veszprém 1964

nek száma az elmult években nem
a munkaerő hiánya az elsőrendű k
lékvédelemben fennakadásokat fog
a Nm.Minisztériumot,hogy uj állá
lenlegiek átszervezésével tegye

Szükséglet:

Tudományos tis

Országos főfelügyelő /jelenlegi
cime elnök/tiszteletdija
Főtitkár V.-VI.f.o.

Titkár VII.f.o.

Stingl Gáspár

vézmüves

lásd

Soproni kanle

1942. 150 l.

Christoph Stingl, keramikus ?

A Stingl c család legrégibb ismert tagja volt, a XVIII. sz. első felében a történeti Csehország Hatzenren községében élt. 324.old

Mihalik Sándor: Stingl Vince "soproni nemtelen plebejus" a herendi gyár alapitója 325.old

Soproni Szemle. Helytört. Folyóirat. XXII. évf. 1968 Sopron

Christine Stingl,rézmüves

A soproni Stingl Gáspár özvegye,aki ura halála után /1773/-még 1780-ban is folytatta mesterséget özvegyi jogon. 324.old. 6.jegyz

Mihalik Sándor: Stingl Vince"soproni nemtelen plebejus"a herendi gyár alapitója 325.old

Soproni Szemle.Helytört.Folyóirat.XXII.évf.1968 Sopron

M.D.K.

Antonius Stèngel, keramikus

1829-es összeirásban Herenden szerepel a neve a 19. tétel alatt. Azonos Stingellel.

Mihalik Sándor: Stingl Vince herendi kerámia műhelye 223.o.

A Veszprém Megyei Múzeumok Közleményei. I. Veszprém 1963

M.D.K.

Antonius Stingl, keramikus

A herendi 1829-es összeirás 42-es sorszáma alatt szerepel.

Mihalik Sándor: Stingl Vince herendi kerámia műhelye 223.o.

A Veszprém Megyei Múzeumok Közleményei. I. Veszprém 1963

Római bronzszobrocska IX. 117

Stingl József

1. Layer

A herendi porcellán-
gyár tört 8 l.

Stingl József

mühelyvezető a herendi porcellángyárban, Fischer Mórral közösen alapítottak a gyárat 1839-ben

Sör Vezető 245. l.

Stingl József

keramikus

l.

Layer Károly dr.

a herendi porcellán-

gyár története.

Bp. 1921. 8. l.

~~Rábcza folyó III 119~~

Stingl. J.

Keramikus

Herend 1830

l.

Wartha 148. l.

Stingl

az 1830-as évek ben porcellán-
gyárós Herenfen.

Nód
=
Radisics Jenő: A
porcellán és története
Bpest 1910. 29. l.

ra, negyszögletes alapon Tojásdad
ör s arcza s bajusza leberetvált. Kezeit
te nyakkendője alól ingének gallérja kis-
det szalagon hordja. Himzett atillája
nórós s mellét a szt. István rend diszíti,
' haladó tölgyleveles ozij, melyen az ország
kezteyű van.

k 25.2:20.2 s a réilapszak 31.9:21.2 c/m.

Stingl

keramikus

l.

Divépanntost

240.1.

Stingl, rézműves

Soproni. Fia Vince az iparművészetben kapott helyet 753. old

Csatkai Endre: Ujabb adatok a soproni kártyafestők működéséhez. I. A céhek kialakulása. 351. old

Soproni Szemle. Helytört. Folyóirat. XII. 1958. Sopron

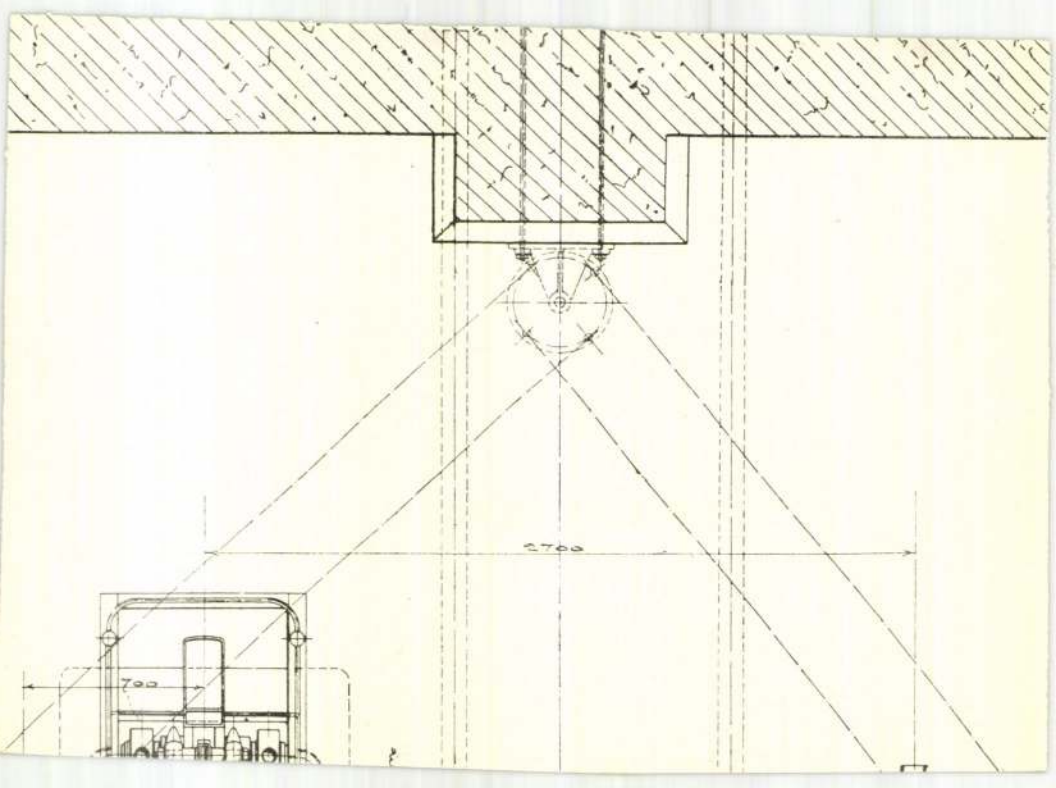
2700
700

Stingl András

pesti üvegesm

1763

l. Ságüvegesipar

206 l.

Stináci rk. Templom

kepe repr.

barok

l.

Kisszikl kath. Magy

835. l.

Stima Klára, rajztanár, képzőművész
Megnyílt a nyíregyházi képzőművész stúdió
12. rajztanári alkotótelepének bemutatója,
a Nyíregyházi Galériában. Szerepel Stima
Klára, /Debrecen/ műve.

Bátori tűzrománcok.
Kelet-Magyarország, 1983. febr. 4.

Stihn Tamás.

nagyszebeni otvos
† 1589

ired
2

Reissenberger, Ludwig

Ueberreste der Gothik
und Renaissance an
Profanbauten in
Hermannstadt.
Archiv des Vereines

f. sieb. Landeskunde
1887. ~~Bd~~ 21. k. 504. l.

1.-62 u.

29 répes tábla

Budapest

Athenaeum

1901

Stahn Tanas

I – II

õtvõs

Laid

Korrespondenzblatt

1885. 135. l.

Stín Tamás II

Ötv.

Kőmagyóty 1363. 4

Stein Tamás I.

ötv

Kőmagyötvi 1313.17

Stirn (~~Stirn~~ Thomas

ötvös

Nagyszeben. 1563 ban
vétetik fel az ötvös céhbe.

Reissenberger L. Siebenbürgisch-deutsche Bildhauer, Goldschmiede und Siegelstecher. Korrespondenzblatt. 1885. VIII. 135 l

melyre t. Címedet tisztelettel

Tárgy: A közgyülés programm
sulat érmeinek kiadá
szitése, tagválasztá
sának megbeszélése,

Tisztelettel felkérjük t
megj

meghivja

az E l n ö k s é g .

jának megállapitása, döntés a Tár-
sa tárgyában, választások előkó-
sok, a Társulat ezidei kiránduló-
Folyó ügyek.

. Választmányi tagjainkat a pontos
lenésre.

Sthin Tamás

Ötvös

lásd

Csányi Károly.

A budapesti amateur gyűjtemények kiállításainak lajstroma. Bpest, 1907. 34. l.

Magyar királyi államvasutak.

T. Műhel

Miután keresményemnek 191....

tésénél.....

jelenhetek, keresményemnek átvételére

nevü munkástársamat szóbelileg megbiz

Kelt ....., 191....

.....

tanu.

.....

tanu.

Sthin Tamás

ötvös

XVI – XVII sz

Lvod

Pulszky-Radisics. Az ötvösség remekei. Bpest. II. K. 33. l. – (mesterjegy Körötve) II K. –

71. l

Sthin Tamás

Ötvös

Fedeles kupiaja a beret-
halmi ág. ev. templom-
ba

Reissenb. Kirchl. Kunst.
denkm. II. Ser. 1 Lif.
Mit Eppel. remekei
Emil Ötvös
II. 33-34 l

Radisics: Arch. Ert. 1896
79.

Gerecze A nüemlékek
575 l

Stimi Tamás

ötvös

Radisics uchi tin-
lajdonitja a beret-
halmi fedeles ku-
pát

ismerteti

Reissenberger
Kirchliche
Kunstdenkmäler
aus Siebenbürgen.

Radisics Jenő irod Arch. Ert. 1896.
79 l.

itj Stin Tamas

ÖTVÖS.

IROD.

Stin Tamáspohara.
Arch. Ért. 1896. 381.

1598 ben áll a Czehbe

+ 1604. Ez utóbbitol Hármasi az a harán ötvösmű, mely 1884 ki budap. ötvösmű-kiállítása nyerpell. s ugyanis sinálta a birthelmi ev. hitközség tulajdonát Eiperó korsot. Az ötvös kiáll. Cajtson Közli mester-pegyét

Stihn (Stim, Stum, Stumer)

Thomas

ötvös és ejtész

XVI. sz.

Stein (Stum, Stumer) Tamás

ötöd

Nagyrében 1597.

F 66.c

Stin Tomas

ötvös 1598.—

lásd

Gyárfás Nagyszeben

Arch. Ért. 1910 414

Magyar királyi államvasutak.

T. Műhel

Miután keresményemnek 191 ....

tésénél .....

jelenhetek, keresményemnek átvételére

nevü munkástársamat szóbelileg megbiz

Kelt ....., 191 ....

.....

tanu.

.....

tanu.

Sthin Tamá

Otv XVI–XVII

cod

Miáo 113 l.

Stinn Thomas

Ohr.

laid

Arch. Ist

1910. 420

Stichn Tamás

vod

Kövér Béla. Régi ötvösmünvek jelző bélyegeinek megfejtése. Arch. Ért., 1890. 19. l

és lásd

Ötvöskiáll lajstrom. IV terem 73. l és u. ott IV terem 119–120 l.

Stin Tomas

ötvös 1563-1589

láid

Gyárfás Nagyszeben

Arch. Ért. 1910 413

..... nevü munkás igazolta

a művezető aláírása.

elyezem:

vagy helyettesének
írása.

— Endrényi Imre, Szeged.

Stin (Stum, Stumer)

Thumes

Ohr -

1597.

Wod

Ar Sieben 407

Stiu Tamás

ötvös

A szendrői ref. templom tulajdonában Stiu Tamás pohara 1583.

vod

Gerecze P. A műemlékek 249 l

Thallóczy L. Ö. Miall. 1. IV t. 119–20

Ötvösség rendkei II. 33–34. feingyom Eggel

Arch Ért 1896. 381.

Reissenberger L. Arch Ért 1895. 381.

Czobor. Esph. eml. 62. l

Thomas Stihn

lásd

Ludwig Reissenberger. überreste der Gothik u. Renaissance an Profanbauten. Hermannstadt 1888. lap?

Nagyszebenben a Reispergasseban 7 sz. alatt még fennlevő kapu következő jelvéssel T. S. 1570. mint R. hefesen Thomas Stihnsen magyarázt, a jéles művészre, kitől a szendrői díszes kanna (1583.) és a Karászfélé fedeles kupa eredt. Radisics méltányolta elöszöd.

fenti mű birálata F. L. tól. Arch-Ert 1888. 272. l

Stiu Tamás.

ÖTVÖS

IROD.

Stiu Tamás pohara.
Arch. Ert. 1896. 381 l.

1563 ba vették az ötvös czéhbe
meghalt 1589ben.

..... *mühely.*

főnökség!

..... hó ..... n történő kifize-

..... indokából személyesen meg nem

..... szamu .....

n.

vi ..... hó .....

.....

sajátkezű aláirás és munkásszám.

Stin Tanás

öh

1598.

ind

Rothkunstgew. 123. l

Ethyn Tamás

ÖTVÖS

IROD.

M* 341

Sthin Tamas

Kassai nuur Eat. 25.6-C

Sthin Tanai

Lrod
2

MMI. 671

Stein Tamás

ÖTVÖS.

lásd: A magyar tört ötvös mu-
kiállítás lajstroma. 119–
120 l.

és Ötvösség rendszer Magyar-
országon. II K. 33 és 34 ll.

IROD.

ezt esetleg lásd

h. Stein Tamás pohara
Arch Ért 1895. 381 l.

Sthin Tamás

irodalmához

1. Országos Magyar Iparmüvészeti museum. Arch. Ért. 1885. Lejf. V. E. 48–49. l. Két kancsájának Agotha J. E. által rajzolt kép ével.

Lásd még.

E. Radisics de Kutas: Catalogue des reproductions galvanoplastiques du musée des arts-decoratifs hongrois decrétes. Exécutées par M. C. Hergha. Budapest. 8°

Stein Rókus

ötv

Kőmagyötvj. 1295. 7

Stein Rochel

ötvös 1557-1577

lásd

Gyárfás Nagyrében.

Koch. Ért. 1910 413

vozott lábakkal, diófa. XIX. sz. — Achteckiger

l. XIX. sz. — Armstuhl, Mahagoni und Leder.

és nádfonattal. XIX. sz. — Acht Speisezimmer-
rsitz. XIX. Jh.

XIX. sz. — Zwei Gestelle, schwarzes Holz und

s aranyozott fa, tetején virágos váza. Louis XVI.
rgoldet. Louis XVI.

tel, veseidomu lappal. Empire-stilus. Damenschreib-

kással, alakokkal. Olasz, XVIII. sz. — Salontisch,
lienisch, XVIII. Jh.

ny lakkdiszitéssel, négyoszlopos talapzaton. Japán.

a. — Drei Stühle, Nussholz, neobarock, tapeziert.

Stimmer Tobias

lásd

Balogh Mátyás arcképei

441, 452, 491, 505, 512,
544. l. – 546. l.

1805. PERZSA FUTÓSZŐNYEG, vö
XIX. jh. 90×525 cm.

1806. PERZSA FUTÓ, sárga tükréb

Stimmer, Tóbiás MDK

svájci festő

megh. 1584 jan. 4.

Testvéröccse Abel Stimmer szintén sokat foglalkoztatott arcképfestő volt.

Johan n Casimir budapesti képmása (1 kép) Tóbiás halála (1584 jan.4.) után keletkezett, mertII. Rudolf az aranygyapjas rendet viseli (XØ 1585) az emlékérmen. Ez a budapesti festmény szoros stíluskapcsolatban van a Schaffhausenben elpusztult két képmással (2.és3.kép igy ezeket is Abel festette (mint Fr.Thöne tartja) nem pedig Tobiás (mint Max Bendel tartja.)

Fenyő Iván: Abel Stimmer svájci késő -reneszánsz festő ismeretlen festménye.
Mü. Ért 1955. IV.évf. 2. sz. 195-200.

Stimmer, Tóbiás

MDK

svájci festő

Repr: 1. Johann Casimir palotagróf képmása, Budapest, magántulajdon 196.o.
2. Heinrich Peyer képmása, ezelőtt Schaffhausen
3. Női képmás , " " Museum 197.o.
4. Johann Casimir budapesti képmásának részlete /aranyláncon függő emlékérem:II. Rudolf/ 198.o.

A 2. és 3. képet Max Bendel Stimmer Tobiásnak tulajdonitja, az 1. és 4. kép viszont Tobiás halála után keletkezett, ezért a2. és 3. kép is Stimmer Abel müve. /lásd köv. lapot./

Fenyő Iván: Abel Stimmer svájci késő-reneszánsz festő ismeretlen festménye.
Müv. Ért. 1955. IV. évf. 2. sz. 195-200.l.

Tobias Stimmer,rézmetsző

A Mantegna féle Mátyás király festményről/Comoi/készült metszetét használta fel a soproni Mátyás kép festője,de a budapesti másolat jegyeit is mutatja.
152.old

Balogh Jolán; Mátyás király soproni arcképe 151.old

Soproni Szemle.Helytört.Folyóirat.XXII.évf.1968
Sopron

Tobias Stimmer, Rézmetsző

Mantegn Mátyás király arcképéről a XVI.sz.i másolatról/Mantegna képe után/, metszetet készitett1575. 151.old. 3.jegyz

Balogh Jolán; Mátyás király soproni arcképe 151.old

Soproni Szemle. Helytört. Folyóirat. XXII. évf. 1968 Sopron

MDK

STIMMER TOBIAS

müvei előképek a vizsolyi bibiliametszeteknek

Soltész Zoltánné:A magyarországi kpédiszités a XVI.századbna . p.98.

Akadémiai kiadó Budapest 1961.

M.B.K.

Stimmer, Christoph, fametző

H. Holzmüllerrel együtt részt vett Münster: Cosmographiae Universalis c. művének illusztrálásában, melynek egyik lapja a budai vár látképét ábrázolja.

Rózsa György: Budapest régi látképei /1493 - 1800/.

Bp. 1963. 85. old. II. t.

Stimmer, Abel MDK

svájci festő

Repr.: 1. Johann Casimir palotagróf képmása, Budapest, magántulajdon 196.o.
2. Heinrich Peyer képmása, ezelőtt Schaffhausen
3. Női képmás , " " Museum
197.o.
4. Johann Casimir budapesti képmásának részlete /aranyláncon függő emlékérem: II. Rudolf/
198.o.
7. Johannes Matbach képmása, rézkarc.
8. Férfiképmás, rézkarc.
199.o.

Fenyő Iván: Abel Stimmer svájci késő-reneszánsz festő ismeretlen festménye.
Müv. Ért. 1955. IV. évf. 2. sz. 195-200.1.

Stimmer, Abel MDK

arcképfestő

Szül. 1542-ben Schaffhausenben.

Képmásai számos azonos vonást mutatnak hiresebb és -jelentékenyebb bátyjának Tobias Stimmernek művészetével.

Johann Casimir budapesti képmása (1 kép) Tóbiás halála (1584 jan.4.) után keletkezett, mert II. Rudolf az aranygyapjas rendet viseli (XØ 1585) az emlékérmen. Ez a budapesti festmény szoros stiluskapcsolatban van a Schaffhausenben elpusztult két képmással (2.és3.kép igy ezeket is Abel festette (mint Fr.Thöne tartja) nem pedig Tobiás (mint Max Bendel tartja.)

Fenyő Iván: Abel Stimmer svájci késő -reneszánsz festő ismeretlen festménye.
Müv. Ért 1955. IV.évf. 2. sz. 195-200.

MDK

Stimm Lajos műépitész

Miskolcon a "Lévay József" közművelód si egyesület művésztagja.

Bartus Ödön festőművész: Miskolc.

Képzőművészet, 1927. 4.sz. 28-29.lap

MDK

Stimm Lajos, ép.mérn.

sz.1889.

Miskolc, Hungadi-u.4.

A Kamara uj tagjai.
MMÉE Közl. 1925.XI.1. 238.1.

Stünn Lajos, (?)

M.D.K.

Misley Sándor és Sipos Gyula közös terve 4200 p-ös második díjat nyert a miskolci vágóhid pályázatán.

Vállalkozók Lapja. Bp. 1941. LXII. évf.

jun. 11. sz. 5. old.

Stimm Lajos, miskolci építész

M.D.K.

terve megvételben részesült a miskolci iparostanonciskola pályázatán.

Vállalkozók Lapja. Bü. 1942. LXIII. évf.

máj. 28. sz. 5. old.

Kecskemét.

A MI PRIVILEGIALT MEZÖ KE
TES CZEHBELI SZIJJARTO Mesterek
Kecskemét városának csaknem öss
zolva. A látképet és szöveget d

Aquarell, mér. a papirosna

Szı
42

Stimm Lajos

építész.

Szül. Arad 1889

Oklevelet nyert 1910.

Műegyetem 19.

440/1936.

Hivatkozással a nagyméltós
hó 4.-én kelt 11713/1936 III.
Miniszter Ur által a városrend
törvénytervezetre müemlékvédel
gos Bizottsága a következő pót
javaslatba.

Az I. Fejezet 1.§. /3/ pon
helyen a következő szöveg lenn
müemlékekre való tekintettel."

Az I. Fejezet 1.§.-ának 6.
lenne a törvénytervezet kiegés
kapcsolatosan felmerülő müemlé
Bizottságának hatáskörébe tart

Budapest, 193

Stimm Lajos

építész Miskolc.

l.

Váljubal

490. l.

Stimm Lajos

a miskolci vágóhíd
és kütőház terv-
pályázatán
II. díj.

MMÉEKözl

1941. 104. l.

MDK

Stimm Lajos épitész

Bartus Ö: Vidéki centrumok. Miskolc.
Képzőművészet, 1927. 4.sz. 28-29 l.

75 –

475. Bostullo A (pestő, –
): Templom belseje. Vászon, olaj; 45 x
35 cm.

Stimm Lajos

műépítész

Miskolc

Emlékre

Halm Lerich

264-1.

CSANÁD PÁLÓIA

Stimm Lajos

a miskolci szakirányú
iparostanonc iskola
terop. megvétel

MMÉFKözl
1942. 96. l.

STIMM LAJOS és BLOCH ALFRÉD, építészek

Miskolcon a két világháboru között fővárosi tervek szerint néhány létesitmény épült csak. Az épületek többségét helyi tervezők alkották, akik közül emlitésre méltó Stimm Lajos és Bloch Alfréd is. 191.old.

ifj. HORVÁTH BÉLA: A miskolci városkép változásai 189.o.

A Herman Ottó Muz. Évkönyve, XI. Miskolc, 1972

MDK

Stimm és Bloch, ép. mérnökök.
Miskolc.

néhány grandiozus épitkezési tervrajzzal excellálnak.

Vidéki csentrumok.- Hét magyar város képkiállitása Miskolcon.
Képzömüvészet. 1929. 21.sz. 15c.1.

MDK

Bloch és Stimm, építészek.

Bérház Miskolcon. Kép és alaprajz.
293.l.

Tér és Forma. 1934. 10.sz.

MDK

Stimm (építész)

Bloch és Stimm miskolci tervezők pályanyertes műve szerint bővítették ki a miskolci koronaszállót.

– ts.: Miskolc rohamos fejlődése. Városi Szemle, Ep. 1927. 730. l.

MOL

Stimm

Alkotásaival Miskolc városát képviselte az 193[illegible]
febr.-ban Békéscsabán rend. városközi tárlaton.

Cikk: Városközi kiáll. Békéscsabán.

Képzőművészet, 193[illegible].IV.évf. 29.sz. 103.l.

Stimm építész M.D.K.

1928-ban Bloch építésszel a régi iskola
ma Múzeum épületének bővítési terv-
rajzát készítik el Miskolcon. A terv
nem valósult meg.

STINGL VINCE, keramikus

A XVII-XVII .sz-ban mindig megkülönböztették a fehéredényeseket a fazekasoktól. Az utóbbi céhes mesterség volt, a fehéredényesek nem tartoztak a céhbe. Pl. a Herendpusztan 1826-ban letelepült Stingl Vince is fehéredényes volt ezért a szentgali 14 fazekas céhükön belül nem tette lehetelenné müködését. 430.old.

KATONA IMRE: A sárospataki habán keramia-receptkönyv tanulságai 415.old

A Herman Ottó Muz.Evkönyve, XIII-XIV. Miskolc, 1975

Stingl Vince

a Herendi Porcelángyár most ünnepelte 150. évfordulóját alapításának alapítói Fischer Móric és Stingl Vince voltak,

150 éves a Herendi Porcelángyár.

1976. X. 3. 17'25 N. Tv.

Stingl Vince

Másfél évszázada kezdett Herend porcellánnal dolgozni, de nagy értetlenség fogadta. Átadta kis üzemét Fischer Mórnak, aki megalapította a Herendi Porcelángyárat.

Szállási Teréz: Ritka értéke az eredeti herendi.

Esti Hírlap, 1946. okt. 2.

STINGL , keramikus

Nem véletlen,hanem törvényszerü,hogy amikor Fischer Herenden gy ros-ahol előbb a Stingl-féle gyárral ugyan csak kölcsönökkel kerül kapcsolatba-maga is pénzért folyamodik. 385.old

MOLNAR LASZLÓ: Weimann Agoston kőszegi kőedénygyara - 383.old

VASI SZEMLE, Helytörténeti Évkönyv, XX.évf. 1966 3.szam Szombathely, 1966

STINGL VINCE, keramikus

A Herenddel loglalkozó szakirodalomban az alapitás évét Fischer Móric herendi megjelenésével, azaz, 1839-el hozzák kapcsolatba. De korábbi tanulmányok is rámutatnak Stingl Vince Fischer előtti tevékenykedésére is.
462.old.

MOLNÁR LÁSZLÓ: Sikota Győző: Herendi porcelán
461.old

A Veszprém megyei Múzeumok Közleményei, 11.sz.
1972. Veszprém, 1972

STINGL VINCE, keramikus

Az alapitó herendi Stingl Vincének ,és a gyárat tovább fejlesztő Fischer Móricnak kapcsolatai voltak a pápai manufakturával.Ezen tulmenően a ~~pápai~~ Dunantul reformkori üzemei közül a pápai az,amely nem eredménytelenül foglalkozott a porcelanelőállitasi kisérletekkel.De jelentős a városlődi gyar is,melynek később Stingl a vezetője. 461.old.

MOLNÁR LÁSZLÓ: Sikota Győző: Herendi porcelán
461.old

A Veszprém Megyei Múzeumok Közleményei, 11.sz.
197?. Veszprém, 197?

STINGL VINCE, keramikus

Ha Herenddel kapcsolatban a meisseni kisérletekre, az majd Böttger-porcelánokra, Irminger udv.ötvös tevékenységére hivatkozunk, vajon nem lehetségesek ily momentumok Herend esetében, Stingl és Fischer, ill. Fischer porcelánhoz értő munkasai viszonylataban ? 462.old.

MOLNÁR LÁSZLÓ: Sikota Győző: Herendi porcelán
461.old

A Veszprém Megyei Múzeumok Közleményei, 11.sz.
1972. Veszprém, 1972

STINGL VINCE, keramikus

A publikációk, melyek hitelt érdemlő forrásokra támaszkodnak, többnyire megosztják az elsőséget Stingl és Fischer Móric között, Stingl kisérleteit ma már senki sem vonja kétségbe, annak eredményessége bizonyitott.
462.old.

MOLNÁR LÁSZLÓ: Sikota Győző: Herendi porcelán
461.old

A Veszprém Megyei Múzeumok Közleményei, 11.sz.
1972. Veszprém, 1972

STINGL VINCE, keramikus

Nyilvánvaló, hogy Stingl kisérletei során eljutott a porcelánhoz, gyártmányképes darabokat is létrehozott, de a termelés kibontakoztatása a nagyobb tőkével rendelkező Fischer Mórnc időszakában történt..462.old.

MOLNÁR LÁSZLÓ: Sikota Győző: Herendi porcelán
461.old

A Veszprém Megyei Múzeumok Közleményei, 11.sz.
1972. Veszprém, 1972

STINGL VINCE, keramikus

A herendi porcelán manufaktura megalapitója később a városlódi kőedény és porcelángyar egyik vezetője lett. 461.old.

MOLNÁR LÁSZLÓ: Sikota Győző: Herendi porcelán
461.old

A Veszprém Megyei Múzeumok Közleményei, 11.sz.
1972. Veszprém, 1972

STINGL VINCE, keramikus

Az évtizedes szakmai gyakorlat lehetőséget adott arra, hogy önálló vallalkozásba kezdjen. A legkedvezőbbet választotta, Herend pusztát, mely sem a világi, sem az egyházi érdeklődés központjában nem állt. kitanulta mindazt v vandorlasaiban, ami szükséges a hatóságokkal szemben tanusitandó magatartáshoz. 46 z. old.

MOLNÁR LÁSZLÓ: Sikota Győző: Herendi porcelán
461.old

A Veszprém megyei Múzeumok Közleményei, 11.sz
1972. Veszprém, 1972

STINGL VINCE, keramikus

Sokakat megtéveszt, hogy foglalkozásával

STINGL VINCE, keramikus

---

minden szeélyével,kölcsöneivel kapcsolatos dokumentumban foglalkozása más-és más elnevezéssel szerepel.Ogyes terelte el a rendek figyelmét vállalkozásáról,mert soh sem kérték tőle müködésének engedélyét,nem kifogásolta tevékenységét. 462.old.

MOLNÁR LÁSZLÓ: Sikota Győző: Herendi porcelán
461.old

A Veszprém megyei Múzeumok közleményei, 11.sz
1972. Veszprém, 1972

STINGL VINCE, keramikus

A herendi gyár alapitásának egyik problémája, hogy miért ott és nem máshol telepedett le Stingl Vince ésmiért Herenden és nem Tatán, Pápán, vagy Városlődön fektette be tőkéjét Fischer Móric: 461.old.

MOLNÁR LÁSZLÓ: Sikota Győző: Herendi porcelán 461.old

A Veszprém Megyei Múzeumok Közleményei, 11.sz. 1972. Veszprém, 1972

STINGL VINCE, keramikus

A herendi gyárat alapitó Stingl Vince, aki Soponban született, minden bizonnyal külföldön tanult, dolgozott Tatán, kapcsolatban volt Pápával, tarsadalmi jogállását tekintve nemtelen polgár, szabadiparüző. 462.old.

MOLNÁR LÁSZLÓ: Sikota Győző: Herendi porcelán
461.old

A Veszprém Megyei Múzeumok Közleményei, 11.sz.
1972. Veszprém, 1972

STINGL VINCE, keramikus

Miskolcon Butykay Józsefnek sikerült ugyanúgy hazai anyagból porcelánt készitenie, mint Stinglnek Herenden. A miskolci porcelán szine, anyaga azért különbözik minden más hazai porcelántól, mert más fajta és tulajdonságu kaolinból készitették. 123.old.

KATONA IMRE: Ujabb adatok a miskolc kőedény-és porcelángyár történetéhez 115.old.

A HERMAN OTTÓ MUZEUM ÉVKONYVE, X. 1971. Miskolc

STINGL VINCE, keramikus

1837. júl. 12-én a Hasznos Mulatságokból ismertté vált hogya Hernden letelepedett Stingel Vince soproni keramikus , aki, mint tiz év után , a Herend mellett feltalált kaolinból porcelánt állitott elő. 122. old.

KATONA IMRE: Ujabb adatok a miskolci kőedénygyés porcelángyár történetéhez 115. old.

A HERMAN OTTÓ MUZEUM ÉVKÖNYVE, X. 1971. Miskolc

Stingl Vince, [?]
porcelánműves

„Az újabb kutatás szerint Stingl Vince porcelánműves 1825-ben jelent meg Herenden." [Sikota Győző: Herendi porcelán c. könyve.]

— : Könyv a herendi porcelángyárról
262–266.

Élet és Tudomány, Bp. 1971. febr. 5. XXVI/6.

STINGL VINCE, porcelánkészitő

Mind Regécen, mind pedig a herendi Stingl műhelyében már az 1830-as években eredményesen folytak a porcelángyártási kisérletek. Pápán és Miskolcon is előrehaladott e munka. 252.old.

MOLNÁR LÁSZLÓ: Porcelángyártással kisérletezők Apátfalván 249.old.

AZ EGRI MÚZEUM ÉVKÖNYVE, VII.köt.1969. Eger. 1970
Algöldi Nyomda Debrecen.

STINGL VINCE, keramikus

A Herendi Porcelángyár alapitójának Stinglt tekinthetjü
jükmely hasonló volt az apátfalvi kőedénygyár alapitásá
Hüttner József által. 261.old.

KATONA IMRE: ~~zedaix259.xxxkőedénygyárxxxxxxxevtixx~~
Az apátfalvi kőedénygyár első evti-
zedei ~~x~~ 259.old

Az Egri Múzeum Évkönyve, VIII-IX. Eger, 1972.

STINGL VINCE, keramikus

Herendi üzemét árendás telken ő maga alapitotta, épitett
te -szinte önkezüleg- a gyárat. Az egész gyárberendezés az
övé volt, csupán a telek képezte a pápai Miklós-család bi
birtokát. Az apátfalvi bérlők, csak béreltek, nem volt sem
mi az ő tulajdonuk. 261. old.

KATONA IMRE: Az apátfalvi kőedénygyár első évtize-
dei 259. old

Az Egri Múzeum Évkönyve, VIII-IX. Eger, 1972

Stingl Vince

Stingl Vince alapitotta a Herendi porcelángyárat 1826-ban.

Matthy Bánná: Herend és a nagyvilág.
Nők Lapja, 1972. március - 12 szám

STINGL VINCE, keramikus

Suli Antal veszprémi pékmester, "Beteghúzi" gondnok, városi adóvevő, Stingl rokoni kapcsolatban van vele. Ennek bizonyára szerepe van abban, hogy Stingl különböző kölcsö neivel a veszprémi püspökséghez és a káptalan tagjaihoz fordulhatott. Ezekből lett neve megyeszerte "hirhedté", re rengeteg peres ügye volt. 304.old

KATONA IMRE: Ismeretlen adatok a herendi porcelángyárról 303.old

A Veszprém Megyei Muzeumok Közleményei, 10. 1971
Veszprém, 1971

STINGL VINCE, keramikus

Közel másfélévtizedes herendi tartózkodását a pers irtac
ól, dokumentumokból vázlatosan megismerhetteük, de itteni
működéséről egyetlen olyan hiteles tárgyi emlék sem
maradt fenn, amely adatainkat alátámasztaná. A gyár 1839
előtti eseményei ezért csak dokumentativ adatokkal reko
konstruálhatók. 304.old

KATONA IMRE: Ismeretlen adatok a herendi porcelán-gyárról 303.old

A Veszprém Megyei Muzeumok Közleményei, 10. 1971
Veszprém, 1971

STINGL VINCE, keramikus

A porcelán készitése bonyolult feladat, inkább, mint a köe
edény, cserépáru, elképzelhetetlen, hogy egyedül végezte vo
na. Bécsben tanulván, látta, hogy a porcelán készités erőse
szakositott keretek között folyik. Egy az őrlést, más a m
nasszakészitést végezte, mások a festéssel és más kis mun
kákkal foglalkoztak.. Egyedül nem csinálhatta. 304.old

KATONA IMRE: Ismeretlen adatok a herendi porcelán-
gyárról 303.old

A Veszprém Megyei Muzeumok Közleményei, 10. 1971
Veszprém, 1971

STINGL VINCE, keramikus

Aligha folytathatta kísérleteit egyedül Herenden, annál is inkább, mert mint edényfestőnek, a masszát előállító szakemberre feltétlenül szüksége volt. Úgy véljük, hogy az az "opifex" /kézműves/, aki mint műhelyének dolgozója-sajnos névtelenül-szerepel az 1828-as összeirásban, Stingl masszamestere volt. 305.old

ATONA IMRE: Ismeretlen adatok a herendi porcelángyárról 303.old

Veszprém Megyei Múzeumok Közleményei, 10. 1971
Veszprém, 1971

STINGL VINCE, keramikus

Bár a hamuzsir az ólommázas kerámia fontos kelléke, mégsem valószinü, hogy ez csábitotta Herendre. A Bakonyban sok hamuzsirfőzőhely volt, a fát is a veszprémi püspökség kislődi, csehbányai erdeiből kapta. Ugylátszik személyi kapcsolatainak tulajdonitható elsősorban, hogy Herendet választotta működése szinhelyéül. 303.old

KATONA IMRE: Ismeretlen adatok a herendi porcelángyárról 303.old

A Veszprém Megyei Muzeumok Közleményei, 10. 1971
Veszprém, 1971

STINGL VINCE, keramikus

Korábbi kutatások szerint 1828-ban szerepel herendi lakosként először. Ebből arra következtettek, hogy nem közvetlenül Tatáról került Herendre, hanem több évi külföldi vándorlás után telepedett le ott. De ujabb kutatások szerint a kérdéses éveket Stingl már Herenden töltötte.
303.old

KATONA IMRE: Ismeretlen adatok a herendi porcelángyárról 303.old

A Veszprém Megyei Muzeumok Közleményei, 10. 1971
Veszprém, 1971

STINGL VINCE, kearmikus

Amikor Tatáról távoznia kell, megint pápai kapcsolataiho
folyamodott. Az a fundus, amelyen a Stingl herendi üzeme
állt, id. Miklós János pápai lakos örökösei é volt. A kisko
örökösök gyámja Rózsa János is pápai volt. Ebből később
per is származott, Miklós János molnár pápai lakossal.
304.old

KATONA IMRE: Ismeretlen adatok a herendi porcelán-
gyárról 303.old

A Veszprém Megyei Muzeumok Közleményei, 10. 1971
Veszprém, 1971

STINGL VINCE, keramikus

A herendi házat 1825-31 között vehette. 5307 forintot fizetett érte. Sokkal több, mint a peres uton követelt összeg. Kérdés m ből alakitotta, nagyobbitotta és tette különböző kisérletekre alkalmassá üzemét. Helyes-e, hogy a megismétlődő kölcsönösszegeket műhelyében beálló változásokkal hozzuk közvetlen kapcsolatba ? 304.old

KATONA IMRE: Ismeretlen adatok a herendi porcelángyárról 303.old

A Veszprém Megyei Muzeumok Közleményei, 10. 1971
Veszprém, 1971

STINGL VINCE, keramikus

Herenden "lévő házát" 1834-ben említik először, amikor a Kopácsival folyó peres ügyben a megitélt összeg/1606 vft kifizetéséig lefoglalják 1827-ben műhelye már üzemel, külö ben aligha köthetné le "különös hypotheca gyanánt" a "Fabri kát s abban lévő s található szereket és készitményeket. 304.old

KATONA IMRE: Ismeretlen adatok a herendi porcelán-gyárról 303.old

A Veszprém Megyei Múzeumok Közleményei, 10. 1971 Veszprém, 1971

STINGL VINCE, keramikus

Kisérletei igen költségesek volzak. Csak állandó kölcsönök segitségével tudta azokat folytatni. Suli Antal ki több gyermeke keresztatvja volt támogatta kisebb-nagyobb kölcsönökkel, de akét család bensőséges viszonya miatt ezekből perek nem keletkeztek, igy ezekről adatokkal nem rendelkezünk. 304.old

KATONA Imre: Ismeretlen adatok a herendi porcelángyárról 305.old

A Veszprém Megyei Muzeumok Közleményei, 10. 1971
Veszprém, 1971

STINGL VINCE, keramikus

Pápán kártyafestő volt. A kártyafestés és az edényfestés között a különbségek ellenére is sok a hasonlóság. Ezért gondoljuk, hogy Stingl porcelánfestőként került el a bécsi gyártól s Pápán, uj lakhelyén, az eredeti foglalkozásához közelálló kártyafestéssel foglalkozott. 305.old

KATONA IMRE: Ismeretlen adatok a herendi porcelángyárról 305.old

A Veszprém Megyei Muzeumok Közleményei, 10. 1971
Veszprém, 1971

STINGL VINCE, keramikus

Más forrásokból tudjuk, hogy az 1839-ben kiterjedő és m
megnövekedett munkakört ellátó herendi gyár neve a harmi
cas évek közepe táján kezdett...ösmertté lenni, midőn vé
végre hosszas vajudás után sikerült tűrhető porcelánt cs
nálni 305.old.

KATONA IMRE: Ismeretlen adatok a herendi porcelán-
gyárról 305.old

A Veszprém Megyei Muzeumok Közleményei, 10. 1971
Veszprém, 1971

STINGL VINCE. keramikus

Az edénykészitéstm a mostani gyár helyén...Stingl/az 1828-as összeirásban:Stengel/Vicöze...kezdette meg,valami Paffmann nevü mintázóval társulva,kihez a Szepességből egy Pullmann nevü edényes csatlakozott".egy közlésből.. 305.old. 14.jegyz.

KATONA IMRE: Ismeretlen adatok a herendi porcelángyárról 305.old

A Veszprém Megyei Muzeumok Közleményei, 10. 1971
Veszprém, 1971

STINGL VINCE, keramikus

Az 1828-as összeírás adatai szerint Stingl harmadmagával dolgozott herendi műhelyében. Az 1837-es újságcikk írója, Par Gábor-a kortárs-hallgat Stingl egykori munkatársairól. sőt cikkéből arra következtethetünk, hogy egyedül folytatta kísérleteit. 304.old. 14. jegyz

KATONA IMRE: Ismeretlen adatok a herendi porcelángyárról 303.old

A Veszprém Megyei Muzeumok Közleményei, 10. 1971
Veszprém, 1971

STINGL VINCE, keramikus

Kisérleteit Paffmannal folytatta, Igy nem kétséges, hogy az 1828-ban az összeirásban emlitett opifex Paffmannt jelöli, akivel már korán, Herendre költözésekor kapcsolatban állt. 305.old.

KATONA IMRE: Ismeretlen adatok a herendi porcelángyárról 305.old

A Veszprém Megyei Muzeumok Közleményei, 10. 1971
Veszprém, 1971

STINGL VINCE, keramikus

Pápai kapcsolataival Herenden is találkozhatunk. Suli An
tal veszprémi volt, de neje Vittmayer Anna pápai volt. Töb
gyermekét ők tartották keresztvíz alá. 304.old

KATONA IMRE: Ismeretlen adatok a herendi porcelán-
gyárról. 305.old

A Veszprém Megyei Múzeumok Közleményei, 10. 1971
Veszprém, 1971

STINGL VINCE, keramikus

Az 1825-ben Herenden letelepedett Stingl kezdetben kőedényeket készit 1827.aug.16-án Küllei János veszprémi kanonoknak 100 vforintról adott átvételi elismervényét mint herendi/in Herend/kőedénygyáros irta alá. 303.old 4.jegyz

KATONA IMRE: Ismeretlen adatok a herendi porcelángyárról 303.old

A Veszprém Megyei Muzeumok Közleményei, 10. 1971
Veszprém, 1971

STINGL VINCE, keramikus

A herendi gyár 1839 előtti időszakát alig ismerjük. Több ben figyelmeztetnek, hogy a gyár története nem akkor kezdődött, hanem az azt megelőző időszakra nyúlik vissza és az első kísérletek nem Fischer Mór, hanem Stingl Vince nevéhez fűződnek. 303. old

KATONA IMRE: Ismeretlen adatok a herendi porcelángyárról 303. old

A Veszprém Megyei Múzeumok Közleményei, 10. 1971
Veszprém, 1971

STINGL VINCE, keramikus

Herenden erdő, jó agyag, malom is van, ahol massza és más őrlés is lehetséges. De van hamuháza is. Így érthetővé válik, hogy miért éppen itt telepedett le és nem Pápán, vagy máshol, ahol rokoni és baráti kapcsolatai is voltak. 303.old

KATONA IMRE: Ismeretlen adatok a herendi porcelángyárról 303.old

A Veszprém Megyei Muzeumok Közleményei, 10. 1971
Veszprém, 1971

STINGL VINCE, keramikus

1840-ben adásvételi szerződésben: Census fizetése melle
Stingl Vincének kiadott fundusból....a nemtelen Stingl
Vincétől nemesi jószágot egyáltalán nem birható Stingl
Vincétől a törvény engedelme mellett visszavaltatott.
304.old.

KATONA IMRE: Ismeretlen adatok a herendi porcelan-
gyárról 303.old

A Veszprém Megyei Muzeumok Közleményei, 10. 1971
Veszprém, 1971

STINGL VINCE, keramikus

A herendi gyár 1839 előtti történetének eddig mindössze két szereplőjét: Stingl Vincét és bérlőtársát Mayer Jánost ismertük névszerint. Mayer csak 1839-ben került Stingl mellé, így az 1839 és 1825 közötti 14 esztendő küzdelmeit pusztán Stinglnek tulajdonítottuk. 304.old

<u>ATONA IMRE:</u> Ismeretlen adatok a herendi porcelángyárról 305.old

A Veszprém Megyei Múzeumok Közleményei, 10. 1971
Veszprém, 1971

STINGL VINCE, keramikus

Egy 1891-es leirásban azt találjuk,hogy az edénykészité
Herenden elkezdő Stingl Vince pápai kártyafestő volt.
majd ugyanott "bögrefestő".A későbbi "gyárnok"foglalkoz
zását is különbözőképen emlegetik forrásaink. 305.old

KATONA IMRE: Ismeretlen adatok a herendi porcelán-
gyárról 303.old

A Veszprém Megyei Muzeumok Közleményei, 10. 1971
Veszprém, 1971

STINGL VINCE, keramikus

A céhbe tömörült szentgáli fazekasok komoly konkurrensként szerepelhettek Stingl életében, amit csak oly áruk készitésével lehetett kiküszöbölni, mint a fajansz, ami alapvetően különbözik az ónmázas /?/ paraszt kerámiától
305. old

KATONA IMRE: Ismeretlen adatok a herendi porcelángyárról. 303. old

A Veszprém Megyei Muzeumok Közleményei, 10. 1971
Veszprém, 1971

STINGL VINCE, keramikus

Pullmann, második munkatársa csak később csatlakozott Stinglhez. Szerepe kevés lehetett Stingl kísérleteiben ami abból is kitünik, hogy készitményük a kezdeti időben "ónmázas fehéredény" volt. Igy valószinü, hogy Pullamann biztositotta a kisérletek alatt az üzem müködésének viszonylagos folytonosságát. Ł 305.old

KATONA IMRE: Ismeretlen adatok a herendi porcelángyárról 303.old

A Veszprémi Megyei Muzeumok Közleményei, 10. 1971
Veszprém, 1971

STINGL VINCE, keramikus

STINGL VINCE, keramikus

Egy Pullmann nevü, valószinüleg habánt foglalkoztatott herendi mühelyében. Nem tartjuk véletlennek, hogy, hogy a Tatán kőedényt gyártó, majd porcelánnal kisérletező Sting fajanszkészitőt foglalkoztat üzemében. A porcelán drágasága miatt a tejfehér fajansz felé fordult a közönség érdeklődése. 305.old.

KATONA IMRE: Ismeretlen adatok a herendi porcelángyarról 305.old

A Veszprémi Megyei Muzeumok Közleményei, 10. 1971
Veszprém, 1971

STINGL VINCE, keramikus

Az a körülmény, hogy a herendi üzem fundusának és a rajt
álló háznak molnármester volt egykori gazdája, arra is vá
laszt ad, hogy miért volt különösen alkalmas ez a ház és
telek kőedény, majd porcelángyár létesitésére. Különböző al
apanyag-, massza-és mázőrlő malomra van szükség. Ez Herende
és a telek egykori tulajdonosának foglalkozásából itélve
-ab ovo adva volt. 304.old

KATONA IMRE: Ismeretlen adatok a herendi porcelán-
gyárról 303.old

A Veszprém Megyei Muzeumok Közleményei, 10. 1971
Veszprém, 1971

STINGL VINCE, keramikus

Ahogy pápai kapcsolataival került ~~Pápára~~, Tatára, Schlőgel
né műhelyébe, -ugyanugy a kapcsolataival sikerült megszar
reznie azt a fundust is, melyre üzeme épült. E funduson és
a rajta álló épületen kivül egymásik házs is volt Herende
ahol családjával lakott. Már az 1827. aug. 16-i átvételi el-
ismervényben is hivatkozik "egyéb vagyoni"-ra, az általa
"felállitott Fabrtika" mellett. 304. old

KATONA IMRE: Ismeretlen adatok a herendi porcelán-
gyárról 303. old

A Veszprém Megyei Muzeumok Közleményei, 10. 1971
Veszprém, 1971

STINGL VINCE, keramikus

A Pápán 1814-ben letelepedő soproni születésü Stingl Vin
ce-Csatkai adatai szerint-kártyafestéssel foglalkozott
Mihalik az 1818-as pápai tanácsülési jegyzőkönyvekben
egy olyan bekezdésre bukkant, melv szerint az egyenruhás
polgári zenekarnak a tagja volt. Ez ugylátszik nem volt
hivatásos foglalkozása, csak a kényszerítő körülmények
vitték reá. 305.old

KATONA IMRE: Ismeretlen adatok a herendi porcelán-
gyárról 303.old

A Veszprém Megyei Muzeumok Közleményei, 10. 1971
Veszprém, 1971

STINGL VINCE. keramikus

Herendi letelepedése idején, kb. 1824. Telkibányán már porcelánt készitenek. hazai kaolinból. Erről Stingl is tudomást szerzett. Fontos. hogy nem kell import anyaggal dolgozni. van itthon is kaolin. 303. old

KATONA IMRE: Ismeretlen adatok a herendi porcelángyárról 303. old

A Veszprém Megyei Muzeumok Közleményei, 10. 1971
Veszprém, 1971

STINGL VINCE, keramikus

Az 1834-es periraton ugyan, mint "porcellánfabrikás" szerepel, de ő ebben az időben, mint egyszerű fabrikás irta alá a nevát az iratokon. Ekkor neve még nem jelent egyet a porcelán felbukkanásával, mint az 1840-es évek elején.

303.old

KATONA IMRE: Ismeretlen adatok a herendi porcelángyárról 303.old

A Veszprém Megyei Muzeumok Közleményei, 10. 1971
Veszprém, 1971

STINGL VINCE, keramikus

A Bakonyban a nélkülözhetetlen fa,, a környék kitünő agyaglelőhelyei játszottak komoly szerepet abban, hogy a Tatáról távozó Stingl itt Herenden telepedett le.
303.old

KATONA IMRE: Ismeretlen adatok a herendi porcelángyárról 303.old

A Veszprém Megyei Muzeumok Közleményei, 10. 1971
Veszprém, 1971

STINGL VINCE, keramikus

1814-ben költözött Sopronból Pápára. 1818-ban Pápán oly bizonyítványt állit ki számára a városi tanács, hogy Magát ezen Pápa Városába mindég józanon és jamborul viselte". 304.old. 6.jegyz

KATONA IMRE: Ismeretlen adatok a herendi porcelángyárról 303.old

A Veszprém Megyei Muzeumok Közleményei, 10. 1971
Veszprém, 1971

STINGL VINCE, keramikus

Tatán özv. Schlögl Györgyné volt a kőedénygyár tulajdonosa, amikor Stingl 1819-ben belépett az üzem kötelékébe. Schlögelékkel való kapcsolata nem véletlen, hiszen maga a család pápai volt. 304.old

KATONA IMRE: Ismeretlen adatok a herendi porcelángyárról 303.old

A Veszprém Megyei Múzeumok Közleményei, 10. 1971
Veszprém, 1971

STINGL VINCE, keramikus

Révhelyi szerint Stingl 1819-ben Tatán, özv. Schlögl Györné alkalmazásában állt, mint cserépedénykészitő. Tatáról 1824-ben távoznia kellett. Schlöglnéalkalmazótársa Fischl Mózes Áron ellenségeskedései miatt. 303.old

KATONA IMRE: Ismeretlen adatok a herendi porcelángyárról 303.old

A Veszprémi Megyei Muzeumok Közleményei, 10. 1971
Veszprém, 1971

STINGL VINCE, keramikus

A levéltári adatokban Stingl önmagát porcelángyárosnak nevezi, ami alig fedi a tényállást, mivel már a 18.sz.-ban is a német fajansz gyárak zöme "borselain" gyárnak titulál magát és porcelán gyártására kért privilégiumot, bár azt soha elő nem állitotta. 89.old

KISZTINKOVICH BÉLA: Ujabb szempontok a habán kerámia hatásáról a dunántuli fehéredényességre 89.old

A Veszprém Megyei Muzeumok Közleményei, 9. Veszprém, 1970

STINGL VINCE, keramikus

Több dunántuli kőedény/keménycserép/gyárban dolgozott, végül is Herend pusztán telepedett le mint "amphorarius /korsósmester/és a közeli kitünő minőségü agyagokból többek között porcelán kisérletezéssel is foglalkozott a 1830-as évek folyamán. 89.old.

KRISZTINKOVICH BÉLA: Ujabb szempontok a habán keramia hatásáról a dunántuli fehéredényességre. 89.old

A Veszprém Megyei Museumok Közleményei, 9. Veszprém, 1970

STINGL VINCE, keramikus

Herendi műhelyének fejlesztése érdekében társakat keresett piacképes edényáru előállitásához. Ezek között vol a felsőmagyarországi Pullmann fehéredényes neve, kinek a dunántuli felbukkanása az 1830-as években teljesen uj megvilágitásba helyezi a kerámia művesség fejlődését. 89.old.

KRISZTINKOVICH BÉLA: Ujabb szempontok a habán kerámia hatásáról a dunántuli fehéredényességre 89.old

A Veszprém Megyei Muzeumok Közleményei, 9. Veszprém, 1970

STINGL VINCE, keramikus

Mihalik Sándor visszatekintet a 18.sz.végi események re is.Ez jelentős a herendi kutatásnál.ahol nemcsak a Stingl-Fischer Mór ic, Stingl-Mayer, Stingl-Pullman kapcsolatokat világitotta meg, hanem foglalkozott több generáció n keresztül működő dunántuli manufakturákban tevékenykedő keramikus családokkal, mint a Windschügel dinasztiával, akik Herendről is eljutottak 91.old.

KRISZTINKOVICH BÉLA: Ujabb szempontok a habán kerámia hatásáról a dunantúli fehéredényességre 89.old

A Veszprém Megyei Muzeumok Közleményei, 9. Veszprém, 1970.

STINGL VINCE, keramikus

Herend pusztán messze kiható fehéredényes müipar keletkezett Pullman Ignác "nobilis amphorarius magister" és Stingl Vince "sopronyi nemtelen plebeius" szerencsés összefogásából. 91.old.

KRISZTINKOVICH BÉLA: Ujabb szempontok a habán keramia hatásáról a dunantuli fehéredényességre 89.old

A Veszprém Megyei Muzeumok Közleményei, 9.
Veszprém, 1970

STINGL VINCE, keramikus

Mihalik a Soproni Szemlében foglalkozott a herendi porcelángyár előtörténetével, alapitási körülményeivel. és a tevékenykedő személyekkel.-Szerinte Stingl Vince korai herendi tevékenysége nem vitatott. 91.old

KRISZTINKOVICH BÉLA: Ujabb szempontok a hahan kerámia hatásáról a dunántuli fehéredényességre 89.old

A Veszprém Megyei Múzeumok Közleményei, 9.
Veszprém, 1970

STEIG, keramikus

A 19.sz.második felében a Mágócson működő Bach Gyula, mind a szekszárdi Steig mester részint származásilag, de alkotásaik jellegzetes kivitele folytán is igen közeli kapcsolatban állot ak a habán edényesekkel. 90.old.

KRISZTINKOVICH BÉLA: Ujabb szempontok a haban keramia hatásáról a dunántuli fehéredényességre 89.old

A Veszprém Megyei Muzeumok Közleményei, 9.
Veszprém, 1970

STINGL VINCE, keramikus

A Veszprémi Muz-ban 1842 évszámu durva kivitelü, müvészietlen porcelán kannácska a herendi gyár előtörténeti idejéből és Stingl kezétől származó kisérleti darab volna nem bizonyitható, mint azt Katona Imre irta a Müv. Történeti Értesitő 1968.1-2.számában. 90.old.

KRISZTINKOVICH BÉLA: Ujabb szempontok a haban keramia hatásáról a dunántuli fehéredényességre 89.old

A Veszprém Megyei Muzeumok Közleményei, 9.
Veszprém, 1970

STINGL VINCE, keramikus

Stingl és Pullman Ignác közös müködésére, az 1830-as években Herenden, csak az a gyár adat van, ami a Budapesti Látogatók Lapja 1891. dec, 20-iki számában jelent meg. 89. old.

KRISZTINKOVICH BÉLA: Ujabb szempontok a haban keramia hatása a dunántuli fehéredényességre 89. old

A Veszprém Megyei Muzeumok Közleményei, 9. Veszprém, 1970

STINGL VINCE, keramikus

Mielőtt herendi műhelye fejlesztésének érdekében Fischer Móriccal kapcsolatba került, kit Tatáról ismert, ahonnan távoznia kellett, társakat keresett piacképes edé áru előállitásához. 89.old

KRISZTINKOVICH BÉLA: Ujabb szempontok a habán keramia hatása a dunántuli fehéredényességre 89.old

A Veszprém Megyei Muzeumok Közleményei, 9.
Veszprém, 1970

STINGL VINCE, keramikus

Kivüb, állt a szentgáli fazekasok céhén, előbb-utóbb a fehéredényességre fanyalodott, de az ónmázas fajansz készitésére egymagában nem bizonyult alkalmasnak. 89.old

KRISZTINKOVICH BÉLA: Ujabb szempontok a habán keramia hatása a dunántuli fehéredényességre 89.old

A Veszprém Megyei Muzeumok Közleményei, 9.
Veszprém, 1970

STINGL VINCE, keramikus

Majdnem szteretippá vált ama állitás, továbbfejlesztése hogy a herendi porcelángyárat tulajdonképen nem Fischer Móric, hanem Stingl Vince soproni származásu "kártya és bögrefestő" alapitotta. 89.old

KALSZTINKOVICH BÉLA: Ujabb szempontok a haban keramia hatásáról a dunántuli fehéredényességre 89.old

A Veszprém Megyei Muzeumok Közleményei, 9.
Veszprém, 1970

STINGL VINCE, keramikus

Mihalik Sándor a Soproni Szemlében 1968-ban megismétel te azt az állitást, hogy Fischer Mórie bizonyos értelembe Stingl kiuzsorázva annak érdemeit eltulajdonitva, magát tólta előtérbe a herendi gyár megalapitásánál. 89.old

KRISZTINKOVICH BÉLA: Ujabb szempontok a haban kerámia hatásáról a dunántuli fehéredényességre 89.old

A Veszprém Megyei Muzeumok Közleményei, 9.
Veszprém, 1970

STINGL VINCE, keramikus

16.kép.-Leveses tányér, Hernd, 1840-es évek elejéről. /Iparmüvészeti Muzeum/.-Még Stingl és Fischer Móric közös munkájuk idejéből.-Fekete repr. 119.old.

MOLNAR LASZLÓ: A Herendi porcelángyar müvészeti törekvései 1826-1850 között 111.old

A Veszprémi Megyei Muzeumok Közleményei, 9.
Veszprém, 1970

STINGL VINCE, keramikus

Az "5"szám amennyiben formaszám egész sorozat edény ké
szitésére utal. Nem valószinü, hogy a szám korongos jelöl
lésére vonatkozik, mert Stingl herendi müködésének ide-
jén kizárt, hogy ott egyidőben ilyen nagyszámu korongos
dolgozott volna. Valószinübb a forma megjelölés. 122.old
10. jegyz

MOLNÁR LÁSZLÓ: A Herendi porcelángyár művészeti tö-
rekvései 1825-1850 között. 111.old

A Veszprém Megyei Múzeumok Közleményei, 9.
Veszprém, 1970

STINGL VINCE, keramikus

2.kép.-Empire kanna Herend, Stingl Vince idejéből./Herendi Porcelán Gyár/.-A csehországi schlagenwaldi gyár kannáira emlékezte. -Fekete repr. 112.old.

MOLNÁR LÁSZLÓ: A Herendi porcelángyár művészeti törekvései 1826-1860 között 111.old

A Veszprém Megyei Múzeumok Közleményei, 9.
Veszprém, 1970

STINGL VINCE, keramikus

A Herendi Porcelángyárra vonatkozó első adatok 1825-ből származnak és Stigellel kapcsolatosak, aki keménycserép és porcelánműhelyt létesitett az akkor még puszta megjelölésü helységben. 112.old.

KOLNAR LASZLO: A Herendi porcelángyár művészeti törekvései 1825-1850 között 111.old

A Veszprém Megyei Múzeumok Közleményei, 9.
Veszprém, 1970

STINGL VINCE, keramikus

A Stingl korszak herendi porcelánjaiból ezideig alig ismeretes néhány tárgy, azok is csak kisérleti eredményeknek tekinthetők. Ezekből az edényekből csekély számuk miatt művészeti irányvonalra, célkitüzésre csak következtethetünk. 112.old.

MOLNAR LASZLO: A Herendi porcelángyar művészeti törekvései 1828-1850 között 111.old

A Veszprém Megyei Muzeumok Közleményei, 9.
Veszprém, 1970

STINGL VINCE, keramikus

Stingl herendi manufakturájában mindössze, néhány, a ko
rabeli kifejezéssel szólva "fabrikás" dplgozhatott, nemc
csak a vállalkozó szükös anyagi viszonyai miatt, hanem az
"arkanum" a porcelán hazai előállitása titkának őrzése i
azt kivánta. 112.old.

MOLNÁR LÁSZLÓ: A Herendi Porcelángyár művészeti tö-
rekvései 1825-1850 között 111.old

A Veszprém Megyei Muzeumok Közleményei, 9.
Veszprém, 1970

STINGL VINCE, keramikus

---

1. kép. -Mokkás csésze aljával Herend, 1840-es évekből. /Herendi Porcelángyár/. Még Stingl Vince és Fischer Móric közös munkájuk idejéből. Fekete repr. 111. old.

MOLNÁR LÁSZLÓ A Herendi Porcelángyár művészeti törekvései 1825-1850 között 111. old

A Veszprém Megyei Muzeumok közleményei, 9.
Veszprém 1970

STINGL VINCE, keramikus

3.kép.-Empire tejeskanna Herend.Stingl Vince idejéből /Herendi Porcelángyár/.-A csehországi schlagenwaldi porcelángyár edényeire emlkeztet.-Fekete repr. 112.old.

MOLNÁR LÁSZLÓ A Herendi Porcelángyár művészeti törekvései 1826-1850 között 111.old

A Veszprém Megyei Muzeumok Közleményei, 9.
Veszprém 1970

STINGL VINCE, keramikus

Herendi porcelán kisérleteihez és ottani müködéséhez jelentős segitséget nyújtott Mayer János, aki később az 1840-es évek közepétől a regézi gyár igazgatója lett és akivel korábban már együtt dolgozott. 112.old.

MOLNÁR LÁSZLÓ: A Herendi porcelángyár művészeti törekvései 1825-1850 között 111.old

A Veszprém Megyei Muzeumok közleményei, 9.
Veszprém, 1970

STINGL VINCE, keramikus

Herendi másfél évtizedes működése Fischer Móric előtt úgyszólván a porcelán megteremtésének kutatásával és kísérleteivel telt el. A szorgalmas munka csak erkölcsi eredménnyel járt annyiban, hogy sikerült már az 1830-as évek elején porcelánt létrehoznia. 112.old.

KOLNAI LÁSZLÓ: A Herendi porcelángyár művészeti törekvései 1825-1850 között. 111.old

A Veszprém Megyei Múzeumok Közleményei, 9.
Veszprém, 1970

STINGL VINCE, keramikus

Két különböző nagyságu bécsi empire formáju kávéskanna is a Stingl korszakból való. A kisérletezésnek kezdetlegesebb állapotát tükrözi a kisérletezésnek. Ezek anyaga szürkén árnyalt, és finom vasoxid szemcsékkel szennyezett. Alakja a bécsi hatásraelterjedt empire hengerkanna, szögletes füllel. 113.old.

MOLNÁR LASZLÓ: A Herendi Porcelángyár müvészeti törekvései 1825-1850 között 111.old

A Veszprém Megyei Muzeumok Közleményei, 9.
Veszprém, 1970

STINGL VINCE, keramikus

Két meghatározott herendi porcelán kannája a schlgenvaldi cseh gyár termékeire hasonlit..Még nem bizonyitott, feltevések szerint Stingl a kerámiamüvességet és a porcelánkészitést vala elyik cseh, talán éppen a schlagenwaldi gyárban szerezte, tanulta. 112.old

MOLNAR LASZLÓ: A Herendi Porcelángyár müvészeti törekvései 1825-1850 között 111.old

A Veszprém Megyei Muzeumok Közleményei, 9.
Veszprém, 1970

STINGL VINCE, keramikus

A neki tulajdonitott 4 kanna nem elegendő művészi irány zatának elemzéséhez. De munkája sikerességének nem a szobrok, disztárgyakban van, hanem a közönség kielégitésé szolgáló tömegszerü termelésben van, amihez példát és előképet akkor elsősorban a csehországi gyárak szolgál- tattak. 113.old.

MOLNAR LASZLÓ: A Herendi Porcelángyár művészeti tö- rekvései 1825-1850 között 111.old

A Veszprém Megyei Muzeumok Közleményei, 9.
Veszprém, 1970

Stingl Vince, [ ]

L.: Fischer Mór

Kónya J.: Egy világhír ... 5

Népszabadság, Bp. 1976. okt. 2.

STINGL VINCE, keramikus

A beuozatal alakitólag hatott a hazai igény és izlés fejlődésére és évtizedekre meghatározta azt. Stinglnek Herenden ezzel a helyzettel is számolnáa kellett. Való szinüleg nemcsak a schláagenvaldi kannatious, hanem más asztali edények, csészék, tányérok, tálak is készültek por celánból a herendi gyáralapitó műhelyében. 112. old.

MOLNÁR LÁSZLÓ: A Herendi Porcelángyár művészeti törekvései 1825-1850 között 111. old

A Veszprém Megyei Muzeumok Közleményei, 9.
Veszprém, 1970

STINGL VINCE, keramikus

---

két kanna meg van határozva idejéből. Ezek formailag cse
csehországi előképekre-konkrétan a schlagenwaldi gyár
1820 körül készült egyik szerviz típusának kannájára emlékeztetA méretek, a részletformák azonossága, a di
szítés jellege elegendő bizonyiték a cseh porcelánnal va
ló szorosabb kapcsolatra. 112.old.

MOLNÁR LÁSZLÓ: A Herendi Porcelángyár művészeti törekvései 1825-1850 között 111.old

A Veszprém Megyei Muzeumok Közleményei, 9.
Veszprém, 1970

STINGL VINCE, keramikus

---

15. kép. - Csészealj, Herend. - /Herendi Porcelángyár/. Az 184
1840-es évekből. - Még Stingl és Fischer Móric közös munk
kájuk idejéből. - Fekete repr. 118. old.

MOLNÁR LÁSZLÓ: A Herendi Porcelángyár művészeti tö-
rekvései 1826-1850 között 111. old

A Veszprém Megyei Múzeumok Közleményei, 9.
Veszprém, 1970

STINGL VINCE, keramikus

10. kép. - Leveses tányér, Herend, 1840-es évekből. /Herendi Porcelángyár/. - Még Stingl és Fischer Móric közös munkájuk idejéből. 116. old. Fekete repr.

MOLNÁR LÁSZLÓ: A Herendi Porcelángyár művészeti törekvései 1825-1850 között 111. old

A Veszprém Megyei Múzeumok Közleményei, 9.
Veszprém, 1970

STINGL VINCE, keramikus

---

4. kép.-Cukortartó, Herend. 1840-es évekből.-/Veszprémi Bakonyi Muzeum/.-Még Stingl és Fischer Móric közös munkájuk idejéből.-Fekete repr. 114.old.

MOLNÁR LÁSZLÓ: A Herendi Porcelángyár művészeti törekvései 1825-1850 között 111.old

A Veszprém Megyei Muzeumok Közleményei, 9.
Veszprém, 1970

STINGL VINCE, keramikus

Fischer Móric igényeit, elképzeléseit a pápai kerámycse
répgyártás nem elégitette ki, igy a nagyobb lehetőségeke
magában fejtő porcelán gyártás iránt érdeklődikHerenden
ahol Stingl erőfeszitései nyomán megszületett a hazai
porcelán. 113.old.

MOLNÁR LÁSZLÓ: A Herendi porcelángyár művészeti tö-
rekvései 1826-1850 között 111.old

A Veszprém Megyei Muzeumok Közleményei, 1970
Veszprém

STINGL VINCE, keramikus

"égy régi kannán nincs Stinglre utaló jegy, csak benyomott "5". Ez formaszám lehetett. Mégis régi herendinek kell tekintenünk, mert az eddig ismeet hazai porcelán kísérleti darabokon gyártási jegy van, azonkivülxxkxz ezek mind régi darabjai a herendi gyüjteménynek. 113.old.

MOLNÁR LÁSZLÓ: A Herendi Porcelángyár művészeti törekvései 1825-1850 között 111.old

A Veszprém Megyei Muzeumok Közleményei, 1970
Veszprém

STINGL VINCE, keramikus

Széleskörű kutatást igénylő Stingl Vince herendi tartózkodásának ideje.valamint a gyárban végzett tevékenysége Fischer Móric megjelenése után.Azon álláspontot v vagyunk,hogy Stingl még az 1840-es évek elején is aktívan dolgozik a herendi gyárban és ott a porcelángyártásban vezető szerepet tölt be. 115.old.

MOLNÁR LÁSZLÓ: A Herendi porcelángyár művészeti törekvései 1825-1850 között 111.old

A Veszprém Megyei Múzeumok Közleményei, 9.
Veszprém, 1970

STINGL VINCE, keramikus

A herendi üzemnek Fischer Móric által történt birtokbavétele után elsősorban művészeti kérdések kerültek előtérbe, melyek megoldása számára a gyár fennmaradását, vagy bukását jelentették. Fischer előtt sem nyílt más lehetőség, mint akkor az európai nagymultu gyárak előtt- a tömegtermelés, amelyre Stingl is törekedett. 113.old

MOLNÁR LÁSZLÓ: A Herendi Porcelángyár művészeti törekvései 1825-1850 között 111.old

A Veszprém Megyei Muzeumok Közleményei, 9.
Veszprém, 1970

STINGL VINCE, keramikus

Egy herendi kanna "S" jele nem állhatott vele kapcsolatban, mert e jegy-ugyancsak bisquiten-még 1843-ban is megtalálható Herenden, noha-az égetési kimutatástól kitünik-Stingl már 1841. márc. 24-én nincs Herenden. Minthogy neje 1841-ben Pápán halt meg, bizonyitja, hogy Stingl Pápán telepedett meg. 269.old. 23.jegyz.

KATONA IMRE: A telkibányai kőedény-és porcelángyár alapitása és működése 255.old.

A Herman Ottó Muz. Évkönyve, XI. Miskolc, 1972

STINGL VINCE, keramikus

„831"

Egy kannán a Veszprémi Muzban egy "S" "Herend"olvasható. Ez Stingl jegye a pre-Fischer idejéből. Egy másikon, a Herendi gyár muzeumában a"Herend felirat mellett egy nyilszerü jel és egy 1-es szám van E jel talán Mayer jegye v 268.old.

KATONA IMRE: A telkibányai kőedény-és porcelángyár alapitása és működése 255.old

A Herman Ottó Mus.Evkönyve, II. Miskolc, 1972

STINGL VINCE, keramikus

Fischert izgatták Stingl eredményei. Ennek távollétében Mayer Jánostól remélte a recepturák titkainak felfedését Mayer azonban urkuti földdel helyettesitette a zettlitzit, Stingl eredményeitől eltérő irányba terelte Fischer próbálkozásait. Szándékos félrevezetés volt, vagy ő sem vo volt tisztában Stingl arkánumával? Valószinüleg az előbbi állit fenn, mert pár hó mulva mennie kellett Herendről. 27 275. old.

KATONA IMRE: A telkibányai kőedény- és porcelángyár alapitása és működése 255. old.

A Herman Ottó Muz. Évkönyve, XI. Miskolc, 1972

STINGL VILMOS, keramikus

1842.okt.27-én már csak közvetve jut Mayer János adata Fischerig, amra következtethetünk, hogy akkor már Mayer sem állt a herendi gyár kötelékében, aki pedig transzmissziót jelentett Stingl és Fischer Móric között.
269.old. 23.jegyz.

KATONA IMRE: A telkibányai kőedény-és porcelángyár alapitása és működése 255.old.

A Herman Ottó Muz.Évkönyve, XI. Miskolc, 1972

STINGL VINCE, keramikus

Herenden 1825-ben települt le. Csak tizennégy évi meddő kisérlet után sikerült porcelánt előállitania. Igy herendi porcelánról 1831-ben beszélni teljes anakronizmus, képtelenség. 269.old.

KATONA IMRE: A telkibányai kőedény-és porcelángyar alapitása és működése 255.old.

A Herman Ottó Muz.Évkönyve, XI. Miskolc, 1972

STINGL VINCE, keramikus

Mikor ment el Mayer János Herendről, nem tudjuk, de 1842. okt. 27-én csak közvetve jut Mayer János adata Fischerig, tehát Mayer már nem volt Herenden. Pedig ő transzmissziót jelentett Stingl Vince és Fischer Móric között. 275. old. 35. jegyz.

KATONA IMRE: A telkibányai kőedény- és porcelángyár alapitása és működése 255. old.

A Herman Ottó Muz. Évkönyve, XI. Miskolc, 1972

Stingl Vince MEK

Stingl feltehetően még 1839 elején társult a pápai gyárból kiváló Mayer Jánossal, aki nem azonos a pápai Mayer Györggyel, aki a Fischer által jogtalanul magához ragadott pápai műhelyet egy esztendei huzavona után 1839-ben megszerezte, de feltétlenül azonos azzal a Mayerrel, aki 1841 végéig a herendi műhely mesterének.

/V.ö. Kéry Bertalan: A pápai kőedényeserépgyár története. Szakdolgozat, kézirat. Bp. 1955./

Tasnádiné Marik Klára: A XIX. századi magyar kerámika néhány problémája.
Ip.műv.Múz. Évk.III-IV.179-193. l.
190.l.

Stingl Vince

Az 1840-es törvénycikk korlátozó tilalmai miatt még 1844-ben (sőt, évtizedekkel később) sem az ő, hanem Batcza Pál nevén áll a herendi porcelángyár.

Kotsza Jane: A herendi porcelán történetéhez; Ipari Művészet, 1971.3.22.41.l.

M.D.K.

Stingl Vince, keramikus

1824 végén érkezik Pápára. Vándor arkanista. Soproni születésü. 1819 óta vezeti a tatai keményceréppgyárat. 1820-ig, mint Schlőgelné alkalmazottja, 1824.ig, mint bérlő, majd Fischer Mózes cégtársa. Pápára megy. Majd Herendden a porcelángyár alapjait veti meg. 248.o.

Kéry Bertalan: A pápai keményceréppgyár története. 235.o.

A Veszprém Megyei Múzeumok Közleményei. 4. 1965. Veszprém. Kiadja a Veszprém Megyei Múzeumok Igazgatósá Veszprém. 1965

Stingl Vince

keramikus

Tata

l.

Csámpa 1954

50. l.

54. l.

Stingl Vince

MDK

Mayer Pápán 1845 körül fölhagy a porcelángyártással. Valószínűleg ekkor jelenik meg Stingl ismét Városlődön. Itt nem lehetett maradása, mert Fischerék nem tűrhették közelükben azt az embert, akinek minden oka megvolt, hogy róluk kedvezőtlenül vélekedjék.

Tasnádiné Marik Klára: A XIX.századi magyar kerámika néhány problémája.
Ip.műv.Múz.Évk. III-IV. 1960. 179-193.l.
191.l.

Stingl Vince MDK

A Herendi Porcelángyár irattárában 18 2-ig egyetlen irat /Fischer Mór kezétől/ maradt fenn, melyben Fischer utólagosan Stingl 1839 évi és azt közvetlenül megelőző befektetéseivel szemben saját beruházásait előnyös színben tünteti fel. Ebből kitűnik, hogy Stingl személyesen utazott külföldre földféleségekért.

Stingl Herendet elhagyva ismét Pápára ment, itt része lehetett abban, hogy még az évben Mayer J.György az angol edénygyártás mellett porcelánkészitésre is engedélyt kér.

Tasnádiné Marik Klára: A XIX. századi magyar kerámika néhány problémája.
Ip.műv.Mus. Évk. III-IV. 1960. 179-193. 1.
190-191.1.

MDK

Stingl Vince
kerámikus

Repr: Ismeretlen festő: Stingl Vince arcképe 1830. Stingl Mihály mérnök Sajószentpéter tulajdona.
189.l. 6. kép.
Keménycseréptányér Stingl herendi műhelyéből. 1828 k. /Ip.müv.Muz/.
190.l. 7. kép.

Tasnádiné Marik Klára: A XIX.századi magyar kerámika néhány problémája.
Ip.müv.Muz. Évk.III-IV. 1960. 179-193. l.

Stingl Vince

kerámikus

MK

soproni születésü, mint kártyfestő 1814-ben Pápán telepszik le.
1828-ban herendi keménycserép fabrikáját megnagyobbitani kivánja.
A Tatáról sulyos kellemetlenségek közepette eltávolitott "Werkführer" Herenden Miklós Jánostól és tesvéreitől telket vásárol, melyre mühelyét épitette.
1839-ben még Herenden van sőt 1840 juniusában is a gyár kötelékébe tartozik. /Fischer Mór kéziratos kimutatása a Herendi Porcelángyár irattárában./

Tasnádiné Marik Klára: A XIX.századi magyar kerámika néhány problémája.

Ip.műv.Mus. Évk. III-IV. 1960. 179-193.l.

189.l.

S. FRAN.CISCA
C. M. + 68.

Stingl Vince

soproni születésű
kártyafestő. 1814.
Pápán működött.

Csatkörl

M.D.K.

Stingl Vince, Ferenc, keramikus

1796 V.23-án született Sopronban. 1819-ben Tatán a kőedénygyártás élére került. Kb. 30 éves, amikor Herenden kőedénygyára van.

Mihalik Sándor: Stingl Vince családja. 273 o.

A Veszprémi Megyei Múzeumok Közleményei. 2 Veszprém 1964

M.D.K.

Stingl Vince, keramikus

1846-ban Városlődön porcelángyárat épit Zichy Domokos veszprémi püspök és őt müvezetőként alkalmazza.
260.o.

Kéry Bertalan: A pápai keménycserépgyár története.
235.o.

A Veszprém Megyei Múzeumok Közleményei.4.1965.
Veszprém.Kiadja a Veszprém Megyei Múzeumok Igazgatósá
Veszprém. 1965

M.D.K.

Stingl Vince, keramikus

1840 nyarán Herendről visszatért a Pápára, a keménycserépgyárba. Az ő biztatására kér a gyár angol edény gyártására engedélyt. 259.o.

Kéry Bertalan: A pápai keménycserépgyár története. 235.o.

A Veszprém Megyei Múzeumok Közleményei. 4. 1965. Veszprém. Kiadja a Veszprém Megyei Múzeumok Igazgatósá Veszprém. 1965

Stingl Vince

1838 előtt Városlődön kemény cserép ~~[illegible]~~ üzemet alapít

Bp. Szpermű vénetti Múzeum: Magyarországi fajánz és kemény cserép művenet. Kiállítás. 1965. Ber. Katona Imre, Kiss Ákos

15 ö

tsága 1927/28. évi költségvetéséből

t álló müemlékek fenn-

kiadványokra stb. ren- Pengő

..... 21.763

g felhasználási terve:

helyreállitására..... 4.400

müemléki felvételére

lőirányzott összeg

..... 2.400

kötetének előkészitő

..... 4.000

plom monographiájá-

Stingl Vince

1.

Reszicska Herend

73. l.

74. l.

cm.

ök, XIX. sz. v. — Kleiner Gebetteppich, mit rotem
cm.

körrel és kék sarkokkal. Török, XIX. sz. v. —
rkisch, E. XIX. Jh. 130×175 cm.

Kisázsia, XIX. sz. v. — Kleiner Gebetteppich, mit
IX. Jh. 121×82 cm.

pal. Anatólia, XIX. sz. e. — Teppich, mit Blumen-
55 cm.

ehér medaillonnal. — Tebris-Teppich, mit weissem

lapon apró herati rajz, indás kerettel. XIX. sz. —
ater Muster. XIX. Jh. 325×228 cm.

rga alapon fekete medaillon és állatalakok. Török,
ter, im Spiegel Medaillon mit Tierfiguren. Türkisch

rágokkal. Karabag, XIX. sz. e. — Laufteppich, auf
g, A. XIX. Jh. 569×119 cm.

1437. KIRMAN-SZŐNYEG, közepe
Teppich, mit Mittelmedaillon, i

1438. ÁLLATOS SZŐNYEG, fákkal,
Bäume, in der Bordüre herater

1439. KULA IMASZŐNYEG, barnás
teppich, bräunlicher Fond, mit

1440. AUBUSSON, piros arabeszkes
virágos kerettel. Francia, Louis I
ovales Medaillon, darin Blumen
Philippe. 595×540 cm.

1441. KORASSZÁN-SZŐNYEG, piro
im roten Spiegel Palmetten mi

1442. PERZSA-IMASZŐNYEG, állato
XIX. sz. — Persicher Gebett
schrift. Teheran, XIX. Jh. 21

1443. YOMUD-SZŐNYEG, barnás-vö
mit braun-rotem Spiegel und M

1444. YOMUD-SZŐNYEG, vörös tül
roten Spiegel Medaillone in vie

Stingl Vince

a tatai fajánsgyár vezetője 1820-tól

Bárányné

582. l

rc. D. K.

STINGL Vince

A Fischer-féle Tatai gyárban társtulaj-
donos
A pápai gyár műveretője
Herenden kis gyárat alapit ezt vessi
meg Fischer Mór 1839-ben.
Stingl Herenden technikai vezető

Csányi 1954. 50. l. 54. l.

M. D. K.

STINGL Vince

Ihrenden Mäcdény kiszítéssel fog-
lalkozik
vele társul Fischer Mária

Mikrog. 128

M.D.K.

STINGL Vince

1819-től a tatai gyár vezetője, és berlője 1824-ig

Csányi 1954. 31. l.

M.D.K.

Stingl Vince, höedénygjártó

... A kutatások fényében mindinkább nyilvánvaló lesz, hogy Stingl volt az anyagi nehézségekkel küzködő kutató, kísérletező szellem, aki a tatai farchas mesterség utan, még 1837 előtt Bécsben tanulta ki a porcelángyártás technológiáját és ő federle fel Herend közelében az erre alkalmas kaolint.

Katona Imre: A herendi porcelángyártás előzményei és kezdetei

Müvészettörténeni Értesitő, 1968. XVII.évf. 1-2.sz.

90. old.

Stingl Vince, iparművész.

A soproni Stingl rézmüves fia. 353.old

Csatkai Endre: Ujabb adatok a soproni kártyafestők müködéséhez. I. A céhek kialakulása. 351.old

Soproni Szemle. Helytört. Folyóirat. XII. 1958. Sopron

-1-

M.D.K.

Stingl Vince, hőcdénygyártó

1819-ben Tatán örv. Schlögl J. Györgyné alkalmazásában állott, de ennek Schlöglné vállalkozótársa Fischer Mózes Áron ellenségeskedései miatt távozni kellett. 1828-ban szerepel a herendi lakozok körött, de ottani közel másfél évtiredni idejéből egyetlen hiteles tárgyi emlére sem maradt.

Katona Imre: A herendi porcelángyártás előzményei és kezdetei ./.

Müvészett9rtéeni Értesitő, 1968. XVII.évf. 1-2.sz.

86. old.

Stingl Vince

a tatai fajansgyár 1824-es megnüvése után Fischer M. Ávonnal kezd kemény cserép gyártásba.

Bp. Iparművészeti Múzeum: Magyarországi fajánsz és kemény cserép művészet. Kiállítás. 1965. Bev. Katona Imre, Kiss Ákos
16.o.

Stingl Vince

fajanszmester.
1819-ben a tatai gyártás irányítója.
1824-ben, a tatai gyár felszolása után új üzemet indít

Kiss Ákos: Barokk fajanszművészet Magyarországon. Holics és Tata. Bp. 1966.
36. o.

M.D.K.

Stingl Vince, keramikus

1825 őszén a kislődi plébánostól Stökel Domokostól 1730 forint kölcsönt kapott. Ez a herendi gyár alapitásának tekinthető. 259.o.

Mihalik Sándor: A herendi gyár alapítója. 253.o.

Folia Archaeologica. XVII. 1965. Múzeumi Ismeretterjesztő Központ. Bp.

M.D.K.

Stingl Vince, keramikus

1827-ben Kolosváry Sándor kanonoktól 150, Szmodics Jánostól 200, Külley János kanonoktól 100 forintot vett kölcsön. "Herenden föl állitott Portzellán Fabrikámnak nevezi a gyárat. Tehát az ő létesitménye volt. 260. o.

Mihalik Sándor: A herendi gyár alapitója. 253.o.

Folia Archaeologica. XVII. 1965. Múzeumi Ismeretterjesztő Központ. Bp.

M.D.K.

Stingl Vince, keramikus

1837-ben Sopron város tanácsától azt kéri, hogy a Kecskepatak völgyében/Gaisbach-Graben/ szabadon heverő kovaköveket összegyüjthesse. 1839-ben öt fuvar elszállitását kéri. 262.o.

Mihalik Sándor: A herendi gyár alapitója. 253.o.

Folia Archaeologica. XVII. 1965. Múzeumi Ismeretterjesztő Központ. Bp.

M.N.K.

Stingl Vince, keramikus

Az 1828-as országos összeirásban Vincentius Stengel "Figulus absque sodali toto Anno laborat." Tehát segéd nélkül, egyedül dolgozott. 260.o.

Mihalik Sándor: A herendi gyár alapitója. 253.o.

Folia Archaeologica. XVII. 1965. Múzeumi Ismeretterjesztő Központ. Bp.

M.D.K.

Stingl Vince, keramikus

1828-ban Herenden találjuk, de már előbb ott lehetett mertottani kőedénygyárát fejleszteni akarja. 195.o.

Mihalik Sándor: A városlődi régi kerámia. 193.o.

Folia Archaeologica. VII. 195[illegible]. Bp. "Művelt Nép" tudományos és ismeretterjesztő Kiadó. Bp. 1955

MDK

Kass János festő

Kass J. kiáll. Kulturális Kapcs. Int. 1967. jan.

MDK

Stingl Vince, Herend

Kerámia kiáll. Székesfehérvár, Veszprém,
Szombathely, Keszthely, Pápa 1966-67.

M.D.K.

Stingl Vince, keramikus

1898 után herendi kőedénygyárát nagyobbitani akarván Városlődre terelődik figyelme, mivel ott a fehéragvagot a pápai gyár már régen használta. Azonkivül ott erdők is voltak. 195.o.

Mihalik Sándor: A városlődi régi kerámia. 196.o.

Folia Archaeologica. VII. 1955. Bp. "Művelt Nép" tudományos és ismeterterjesztő Kiadó. Bp. 1955

M.D.K.

Stingl Vince, keramikus

Mayer János György, aki a pápai kőedénygyár tulajdonos volt, a városlődi köedénygyárnak is tulajdonosa volt. Stingl csak müvezető volt Városlődön. 199.o.

Mihalik Sándor: A városlődi régi kerámia. 193.o.

Folia Archaeologica. VII. 1955. Bp. "Művelt Nép" tudományos és ismeretterjesztő Kiadó. Bp. 1955

M.D.K.

Stingl Vince, keramikus

182?-ban Fischer Mózes Áronnal társul a tatai fajans gyárban és a Schlögel örökösöktől megszabadúlnak. Az újonan bevezetett kőedénygyártásban nem volt elég szakértelme. Öt év után fivérével kénytelen volt Tatá elhagyni. 194.o.

Mihalik Sándor: A városiódi régi kerámia. 193.o.

Folia Archaeologica. VII. 1955. Bp. "Művelt Nép" tudományos és ismeretterjesztő Kiadó. Bp. 1955

M.D.K.

Stingl Vince, keramikus

Mikor 1847-ben Zichy veszprémi püspöz Trum ~~Ist~~ István a városlődi porcelángyár Fő Ugyellőjévé nevezte ki, Stinglt a "Városlődi porcellán gyár müvezetőnek" tituláljják, a rendelkező részben pedig "Gyárosnak". 202.o. 27.jegyz.

Mihalik Sándor: A városlődi régi kerámia. 193.o.

Folia Archaeologica. VII. 1955. Bp. "Művelt Nép" tudományos és ismeretterjesztő Kiadó. Bp. 1955

M.D.K.

Stingl Vince, keramikus

1847 ápr.-ban említik uoljára a városlődi porcellán gyárban, amikoris a kemencék megabroncsolásáról kellet volna gondoskodnia. 203.o. 37.jegyz.

Mihalik Sándor: A városlődi régi kerámia. 193.o.

Folia Archaeologica. VII. 195.. Bp. "Művelt Nép" tudományos és ismeretterjesztő Kiadó. Bp. 1955

M.D.K.

Stingl Vince, keramikus

Bár Városlődön testvére a kőedénygyárat vezette, ő Herenden maradt a harmincas évek folyamán és vezette a kőedénygyártást. 196.o.

A

Mihalik Sándor: Régi városlődi kerámia. 193.o.

Folia Archaeologica. VII. 195[illegible]. Bp. "Művelt Nép" tudományos és ismeretterjesztő Kiadó. Bp. 1955

M.D.K.

Stingl Vince, keramikus

Az elözvegyült Schlögel Györgyné rászánva magát a kőedénygyártásra, a tatai fajanszgyárat a soproni származásu Stinglre bizta. 193.o.

Mihalik Sándor: Régi Városlődi kerámia. 193.o.

Folia Archaeologica. VII. 1955. Bp. "Müvelt Nép" tudományos és ismeretterjesztő Kiadó. Bp. 1955

M.D.K.

Stingl Vince, keramikus

1826-ban ax Sopron városa felszólitotta Nepomuk János öccsének 79 forintos örökségének visszafizetésére. Ez bizonyitja, hogy ekkor már Herenden volt. 259.o.

Mihalik Sándor: A herendi gyár alapitója. 253.o.

Folia Archaeologica. XVII. 1965. Múzeumi Ismeretterjesztő Központ. Bp.

M.D.K.

Stingl Vince, keramikus

1847-ben a városlődi kerámiagyárban müködött. Végül korcsmáros lesz. 268.o.

Mihalik Sándor: A herendi gyár alapitója. 253.o.

Folia Archaeologica. XVII. 1965. Müzeumi Ismeretterjesztő Központ. Bp.

M.D.K.

Stingl Vince, keramikus

1840 derekán már Fischer Mór az egyedüli úr. Stigl Valószinüleg Pápára költözött. 1841-ben felesége Pápán halt meg. 265.o.

Mihalik Sándor: A herendi gyár alapitója. 203.o.

Folia Archaeologica. XVII. 1965. Müzeumi Ismeretterjesztő Központ. Bp.

Stingl Vince, keramikus M.D.K.

A herendi gyár tulajdonosa volt, de 1841-ben már nem. 291.o.

Mihalik Sándor: Adatok Mayer pápai és herendi gyárigazgató működéséhez. 288.o.

Folia Archaeologica. XVIII. 1966/67. Bpest. Múzeumi Ismeretterjesztő Központ. Bp.

M.D.K.

Stingl Vince, keramikus

A tatai kőedénygyártást vezette. kb. 1819 óta. Nehéz anygi helyzetben van. 237.o.

Mihalik Sándor: A herendi gyár alapitója. 253.o.

Folia Archaeologica. XVII. 1965. Múzeumi Ismeretterjesztő Központ. Bp.

Stingl Vince, keramikus

M.N.K.

1839, okt.6,-án Stingl Vince és neje Bauer Anna Fischer Mórtól 1000 forint kölcsönt vettek fel. 263.o.

Mihalik Sándor: A herendi gyár alapitója. 263.o.

Folia Archaeologica. XVII. 1965. Múzeumi Ismeretterjesztő Központ. Bp.

M.N.K.

Stingl Vince, keramikus

1835-ben tarozásai fejében herendi házát a hatóságok lefoglalták. 262.o.

Mihalik Sándor: A herendi gyár alapitója. 253.o.

Folia Archaeologica. XVII. 1965. Múzeumi Ismeretterjesztő Központ. Bp.

M.D.K.

Stingl Vince, keramikus

1824-ben az új tatai kerámiagyárnak Fischer Mózes Áronnal közös tulajdonosa. 258.o.

Mihalik Sándor: A herendi gyár alapitója. 253.o.

Folia Archaeologica. XVII. 1965. Múzeumi Ismeretterjesztő Központ. Bp.

M.D.K.

Stingl Vince, keramikus

a kandidatus szerint, - egy 831-es
évszámmal olvasható bejelölés alapján -
~~[illegible]~~ a herendi porcellángyártás meg-
megindítója, és az 1842-ben készült mű-
ver S betű jelzését veri tulajdonítja.
Mikalik Sándor, mint opponens, ezt hétség
be vonja

Molnár László: "Iparmüvészeti törekvések a reformkori
- Magyarországon" c. kandidátusi értekezésének vitája
1965.V.24-én a Magy.Tud.Akadémián

- Müvészettörténeti Értesitő, Bp.1967.XVI.évf.3.sz.

225. old.

Stingl Vince Kerámia gyár vezető

1819 ben ~~Hermann Sándorné~~, Hermann Teréz, özv. Schlögl János Győrné Stinglnek adta át a tatai majolika gyár vezetés ét. 235 öld

1824 ben a Fischer Mózes Aron által alapított tatai gyár vezetője rövid ideig

Mihalik Bándor: Adalékok a régi magyar művészi kerámi gyártás történetéhez. 225.o.

Folia Archaeologica. XVI.1964. Képzőmüv. Alap Kiadóvál Bpest

M.D.K.

Stingl Vince, keramikus

1828-ban herendi kerámiagyárával Városlődre szándékozott áttelepedni s Fischer Mór 1839 előtt Városlődön együtt müködött Stingl-ékkel. 210.o.

Mihalik Sándor: Régi Városlődi kerámia.193.o.

Folia Archaeologica.VII.1955.Bp."Müvelt Nép" tudományos és ismeretterjesztő Kiadó.Bp.1955

Stingl Vince, keramikus

Már 1830 körül készitett kőedényt Herenden és már 1839 előtt porcelánt is készitett ott. 178.o.

Mihalik Sándor: A pápai kőedény és porcelán kisérlete 169.o.

Folia archaeologica. XV. 1963. Bpest. Képzőmüv. Alap Kiadóváll. 8p.

Stingel Vince, Fabrikás

1830-ban Herenden, mint a herendi gyár tulajdonosa, megveszi Windschügel Ferenc mintázó házát. 171.o.

Mihalik Sándor: Pápai kőedény és porcelán kisérletek 169.o.

Folia Archaeologica. XV. 1963. Bpest. Képzőmüv. Alap Kiadóváll. Bp.

M.D.K.

Sopronyi Stingl Vince, keramikus

Stingl Vincével együtt dolgozik Tatán 1822-től

Mihalik Sándor: Stingl Vince herendi Keramia műhelye 221.o.

A Veszprém Megyei Múzeumok Közleményei. I. Veszprém 1963

M.D.K.

Stingl Vince, keramikus

Herendi Kamna a Bakonyi Múz. gyüjteményéből. 1831-ből. Fekete repr. 254. kép. 232. o. Fenekén jegy: "S" "Herend" "831".

Molnár László: A Herendi Porcelángyár a reformkorban. 232. o.

A Veszprém Megyei Múzeumok Közleményei. I. Veszprém 1963

MDK

Stingl Vince

Stinglt 1819-ben Tatán találjuk özv. Schlögl J. Györgyné alkalmazásában, mint a keményceserép készités vezetőjét, s ahonnan Fischer Mózes Áron - 1824 eleje óta finanszirozó társa - ellenségeskedése még azévben távozásra kényszeriti.
/Révnelyi Elemér/: A tatai Majolika története. Bp. 1941/

Tasnádiné Marik Klára: A XIX.századi magyar kerámika néhány problémája.
Ip.müv.Muz. ÉVk. III-IV. 1960. 179-193. l.

Stingl Vince

Miklós János 1840 jun 3-án visszaveszi Stingltől a herendi telket és aznap eladja Barcza Pál szolgabirónak , aki jun. 28-án Fischer Móricnak adja el: itt a telek ugy szerepel, mint "azon fundus, amelyen a Herendi Kőedény és Porcellángyár épitve vagyon". Stingl a szerződés életbelépése után hagyja el /1841/ Herendet. Ezideig Fischer Mórnak más szerepe nem volt, mint az, hogy 1839-ben 1839-ben 1800 ft kölcsönt adott Stinglnek.
Ezért érezte magát jogositva Fischer, hogy "gyáralapitását" 1839-re tegye.

Tasnádiné Marik Klára: A XIX. századi magyar kerámia néhány problémája.
Ip.műv.Muz.Évk. III.-IV. 1960. 179-193.l.

189-190.l.

Stingl Vince

soproni keramikus.

László okl. Tata.

Csanyi 1954

31. I.

M.D.K.

Stingl Vince, keramikus

Transparens lap Herendről, az Iparmüvészeti Múz. gyüjteményében. 1842. Fekete repr. 259. kép, 237.o. Jegy: "Fischer Mórioz Herenden 42 S." az "S"stingl alkotására utal. 239.o.

Molmár László: A Herendi Porcelángyár a reformkorban 239.o. 237.o.

A Veszprémi Megei Múzeumok Közleményei. I. Veszprém 1963

Stirbicz Jeremiás

„obrister Munczknappe"
tiemej az ötvösök kösött
rosolja fel.

Körmöcz 1607.

K 74l

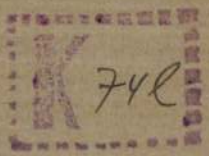

MDK

Stirbel, Andreas

Zeiler, Martin és Andreas Stirbel Hungaria oder Neu-Vollständige Beschreibung des ganzen Königreichs Ungarn etc. Frankfurt und Leipzig 1690.

Havassföldrkvt. 27.1.

K.D.K

STIRBEI Cornelia

1923-ban Nagybányán a Szabadiskola
tagja

Héti: Nagybánya -.- 335 l

K.P.K.

STIRBEI Cornelia

1924-ben Nagybányán a Szabadiskola tagja

Réti: Nagybánya ... 336. l.

Antonio Stipperger festő M.D.K.

Tata, kapucinus templom, sekrestyében
Utolsó vacsora, XVIII. sz.

Genth. hüeml. 1959 I. 383

M. D. K.

STIPPERGER Szukács festő

szül. 1755 Wien, megh. 1806 uo.

1801 Munkács rk. t. főoltárkép Szt. Márton szign.

Garas XVIII. sz. 17., 183, 254. l.

M. D. K.

STIPPERGER, Antonia festő

Talá, Kapucinus t. sekrestyé: Utolsó vacsora

Szerő: Talá... Bn. 1954. 31. l.

M. D. K.

STIPPERGER (Stieberger), Anton Jestő

Tata kapucinus zárda ebédlője,
~~[illegible]~~ utolsó vacsora

Ganas XVIII. n. 201, 254. l.

Stipperger, Antonio

festő Győrben a XVIII. sz. közepén.

Az utolsó vacsora c. képe a tatatóvárosi kapucinus ~~templom~~ rendház refektóriumában. Fenti Troger Pál tanítványa volt.

Reichelyi Elemérdr:

Tata a művészetben.

A tatai piarista rendház és múzeuma.

Bpest, 1938. 16. l.

M. D. K.

STIPICH Béla építész

Trágyatároló 50 szómos állatra, föld-
rézsűvel
" " kőfallal
51. IV. 38., 38./c

20 m³, 16 m³, 10 m³ trágyaléakva
52. IV. 12., 13., 14.

Mnot kotológusa 1958. 170 - 172. l.

M. D. K.

STIPICH Béla építész

Tyúkház 500 állatra téglafallal 52. IV. 3.

" " " vályogfallal 52. IV. 3/a

2 500 férőhelyes csibenevelő" 52. IV. 2.

Baromfi takarmányos 51. IV. 138.

Baromfi nullaéjető kemence 51. IV. 139.

lenot katalógusa 1958. 188-190. l. 193, 184.

Méltóság

Alulirott arra alázato
a Méltóságos Elnök Ur kegy
feleségem takarítási díjazás
ismét támogatni kegyeskedjé

Az Arena uti il
1. W.z. és 1 pár melék helyiségek s
Nagyméltóságu Vallás és Közokta
volt 108.39/1932 III szám alat

Stipperger, Antonio

Jestö

Gentmüeml.

311. l.

Stipperger Antonio

festő

l.

Gerő L.: Tata tele-
mülése és műemlé-
kei. Bp. 1954. 31. l.

Stippek József, építész

MDG

A Stippek család a Történeti Múzeumnak adta emlékeit, köztük a végebben lebontott józsefvárosi Jókai ház kapukulcsát és alapvajzát is.

– : A Jókai-ház kapukulcsa a Jázmin utcában 4

EST! HIRLAP Dk. 1963. dec. 3.

...ménytár

A mű neme	A mappa jelzése	Megjegyzések
...rálat- ...apirlap, ...tusrajz,		Gót stil. 26·5/36·5 cm. felvette: Platzer A.

...ephaneum nyomda r. t. Budapest.

Stippek J.

készítette a szászkézdi
Ⓕ műemlékei felvételek
egy részét

Ⓕ a szászfejéregyházi

Foerk Ernő. A buda-
pesti magyar királyi
állami felső építő
ipariskola 1912. évi
szünidei felvételei –
Bp. 1912.

M.D.K.

Stjepan Martinović, aranyműves

és Živko Gojaković készítettek

1458 végén oltárt az ajándékokat,

melyeket a dalmát kormányzónak

Corvin Mátyásnak ajánlott fel.

Cvito Fisković: Magyarország és Dalmácia művészeti kapcsolatai a középkorban és a reneszánsz idején

Művészettörténeti Értesítő, Bp. 1967. XVI. évf. 2. sz.

99. old.

Nyüstkötő deszka, V. 178.

(magyarköblösi)

Stipek Pál

szül. 1882. Esti tanf.
mintázás

Langer Ignác szobrász-
nál

Meghalt.

Értimisk. 1901/2. 46. 1.

Stipek J.

Stipek J. és Szőnyi Ottó felméréseit emliti /képpel/

G. Sándor Mária: A mecseknádasdi Szt.István templom helyreállitása. Müemlékvédelem, 1974.3.sz.139-143.l.

Lelet, sarmizegethusai

VI. 206.

Stipán Ferenc

Szül. Csáktornyán 1859 márc. 21. A pestvidéki törvényszék polgári kerületében van alkalmazva.

4 gimn. végzett.

1876/7 I. esti tanfolyam a kereskedelmi tanodában.

MDK

Stinte László és Becske Béla építész

a Római fürdő.tervpályzata

Bierbauer V: Művészeti élet. Magyar Művészet,
1926. 359-361 l.

STINGOVICS Antal gyöngyösi lakatos, akit az általános országos összeirás 1827-ben Gyöngyösön talál.

A Hevesmegyei Topográfia adatgyüjtéséből. Voit.

M.D.K.

Stingovics Antal, gyöngyösi Caratos

az 1827-évi országos összeírásban gyöngyösön szerepel. 1836-ban a gyöngyösi katona kvartélyhárnál a halottkamrán dolgozik Rabl Károllyal együtt.

Heves megye müemlékei I. irta Voit Pál,
Magyarország müemléki topográfiája VII.köt.
Szerk.: Dercsényi Dezső.
Bp. 1969. Akadémiai Kiadó, 404.1969.

Dr. P. U.

STINGLMAYR, Sebastian asztalos

1770. Pécs, dominikánusok, tőoltár és két oratórium

Agghány: Barokk szobrászat... Bu. 1959.
I. 281, II. 211. l.

Stirling János

"Kompozició" c. müvének repr.-ját hozza a lap.

Élet és Irodalom, Bp. 197o. juni 2o.
XIV. évf. 25. sz. 14. lap.

1647-909-14

Metszet-tiszitó.

14. Szekrény.

Egy darab szürkére festett puhafa szekrény két egymás felé helyezett ajtópárral, mindegyik szárnyon sima tükörrel.

Méretei: 368 cm. magas, 120 cm. széles, 23 cm. mély.

Értéke.....60 K

Készitette Tikáts Adolf az 1906:VII.25-iki 1041 sz. számla alapján. -- Kifizettetett 1906:VII. 31-én a 428 sz. nyugtára.-- Elszámoltatott 1906:VIII. 7-én 1082 szám alatt.

Stitz József

Kőfaragó Buda
XVII.

l.

Schwenzenthárom
12. l. 26. l.

kommen, wo er den taktisch geschulten Berufssöldnern und der gepanzerten Reiterei des Feindes nichts entgegenhalten konnte. Seine schlecht bewaffneten Haufen kannten weder die spanischen Terzios, noch die schwedische Gliederung, aber sie vermochten bei der Verteidigung hinter Erdbefestigungen eine beträchtliche Standhaftigkeit zu entwickeln. Und Taras gab seinen Leuten diese Befestigungen. Die langjährigen Erfahrungen in den Kämpfen mit den Tataren machten den Kosaken besonders tauglich für den Kleinkrieg. Und gerade der Kleinkrieg brachte hier die Entscheidung. Freilich spielte dabei auch die Gunst der Umstände eine Rolle — die Tatsache, daß die polnischen Verstärkungen in kleineren Verbänden anmarschierten; aber die Ausnutzung dieser günstigen Lage bleibt das Verdienst Taras'. Er hält sich einerseits an die den Kosaken besonders gut vertraute Kampfesweise, andererseits verstand er, jeden günstigen Augenblick auszunutzen, um die Initiative an sich zu reißen. So nutzt Taras die anfängliche Langsamkeit Koniecpolskis, um die rechtsufrige Ukraine zu besetzen und die meisten Registerkosaken, sowie die zahlreichen Bauern an sich zu ziehen. Er ergreift sofort die Offensive, nachdem der Gegner sich bei den Stürmen auf sein Lager in Perejaslav festgerannt hatte. Selbst in der letzten Schlacht beweist der plötzliche Entschluß, die Abwesenheit Koniecpolskis aus der polnischen Stellung sofort auszunützen, die Schlagfertigkeit Taras'.

Taras Fedorovyč tritt im Feldzuge 1630 als geschickter und tatkräftiger

Stitz János

porsonyi lakatos

kiszítette a porsonyi-
korovár ó templom szen-
tégének lakatos munkáit
1867-ben.

Ellenbogen (Könyöki) 7.

38. 39. l. 43. l.

Bizottságának

B u d a p e s t.

---

armüvészeti Muzeum.

Stitz, Johann

mülakatos, pozsonyi kiszihette az 1865-7-iki restaurálás alkalmából az alábbi szentély lakatos munkáit.

ivód

Ellenbogen, J. Zur Erinnerung an die feierliche Consecration des neu errichteten Hochaltars im restaurirten Sanctuarium des Krönung-Domes in Pressburg. Pressburg 1867. 43. l.

Stitz János

építész

Pozsonyból, 1877-ben

22 évs

lánd

Fleischer Béla

87. l.

Kálvária – csoportozat a jánosréti
templomban V. 163.

Stitz Johann

geb. Pressburg 24 Jahr alt

1879-80.

Bècsi akadèmia
(illegible)

Majtényi fegyverletétel V. 1.

Stitz Johann

süd. Posony 1855

1879-80

Magyar akadémia
könyvtára

pájánsz

Erdélyi korsó, kék díszzel és 1740-es évszámmal.

Gerevich PA. 258 l.

Skitz Jakab

puskaműves Pozsony

Vadász puska, gyutacsos, kétcsövű

XIX. sz. vége

MNM Fegyvertár

1673.l.

M. D. K.

STITZ József Antal szobrász

XVIII. sz. eleje. Buda, Szentháromság

emlékmél lengleich segédje

Aggházy: Barokk szobrászat... Bh. 1959

I. 104, 107, 281. l.

Herzensgrüße

Ihre Familie Hansen, Mandelsloh, Kreis Neustadt a. Rbge.

Hannover

MÓK

Slitz Jakab: magyar fegyverkovács

Pozsonyban

dr. Kalmár János közlése: Magyar fegyverkovácsok nevei

MICHAEL S T I R L I N G , textilfestőmester

HAUPT LADEN BUCH.-Eines Ehrsamen Handwerks Deren Kais: Königl: PRIVILEGIRT Bürgerlichen Schön und Schwartzfärbern in der Königlichen Freyen Stadt Pressburg.
Név:.- 458.- Herr MICHAEL S T I R L I N G
Felvétel ideje: 1842. 10. Mai. 163.old
Hová vették fel: St.Got hardt,/Szentgorrhárd/.

DOMONKOS OTTÓ: Magyarországi festőcéhek I. A textilfestés első nyomai 101.old

ARRABONA, A Xantus János Múz. évkönyve, 16. Győr, 1974

MICH. S T I R L I N G, textilfestőmester

HAUPT LADEN BUCH.-Eines Ehrsamen Handwerks Deren Kais: Königl: PRIVILEGIRT Bürgerlichen Schön und Schwartzfärbern in der Königlichen Freyen Stadt Pressburg.
Név:.- 352.- Herr MICH. S T I R L I N G
Felvétel ideje: 1819. 19. Marz.
Hová vették fel: Pinkafeld,/ Pinkafő/. 161.old

DOMONKOS OTTÓ: Magyarországi festőcéhek I. A textilfestés első nyomai 101.old

ARRABONA, A Xantus János Múz. Évkönyve. 16. Győr, 1974

MDK

Stirling Lászlóné, ip.-
művész

fatálait érdeklödéssel nézték.

Schalk-ház.Kassa.-/?/:A kassai iparmüvészeti kiállitás.
Népszava.1943.május 9. 10.1.

MDK

Stirling Lászlóné

Megnyitották Kassán az ... iparm. tárlatot. Uj Magyarság 1943. máj. 11.

MDK

Stobentz Frigyes, 1856-1929.

Fekvő női akt, of.

Árverési Közl. 1938. dec. 8.rk. 88. aukc.

31 1.

Stobenz (Strobentz) Frigyes

képét megfesti egy csoportképben, Rippl-Rónai József, 1908-ban, ceruza-akvarell hivitelezésben, 22,7 x 28,7 méretben.

Genthon I. - Bodnár É.: Rippl-Rónai József centenáris emlékkiállítása 1961, Kaposvár, 1961, 21 l. 30. p. a.

Zimmermann Albert: Sa
Remo lätkeje 587 (662), 4064 (5

Stobbe Kálmán

Művészet 1904 269.

Stobbe Kálmán, építész

A Kecskeméti Iparos-Otthon tervezésére hirdetett pályázatra 16 pályamű érkezett.
Művét 200 koronával megvételre ajánlotta a zsüri.

Kecskeméti Iparos-Otthon pályázata.

Művészet. 1904. 269.l.

Stobbe Kálmán, építész M.D.K.

tervét 200 koronás meg-
vételre ajánlották a kecske-
meti Iparos Otthon pályá-
zatán

Vállalkozók Lapja, Bp. 1904. évf. XXV.

jun. 22. sz. 7. old.

M.D.K.

Stobbe Ferenc, épitész

második dijat nyert a Nemzeti Szinház elhelyezésére kiirt pályázaton.

Vállalkozók Lapja, Bp. 1911. XXXII. évf.
szept. 27. sz. 13. old.

MDK

Stobbe Ferenc

a Nemzeti Szinház elhelyezésére kiirt pályázaton II. dijat nyert

Építészet és Iparmüvészet 1912. 11. sz. 4.1.

MDK

Stobbe Ferenc

a Nemzeti Szinház elhelyezésére kiirt terv-
pályázaton II. dijat nyert

Müvészet 1911. 388.l.

Csatt bronzból VII. 245.

Stobbe Ferenc

Münchner 1911. 388

beteljesül az, amit mesterünk kezdett hirdetni, az igazi festőiség s az érzésekkel átitatott szépségideál diadala.

CARLO GAMBA: Boticeli. Milano, Hoepli (1936). 8° 235 l., 200 tábla.

Az olasz quattrocento festészet egyik legvonzóbb mes teréről, a mindig eleven érdeklődést keltő, mindig megkap Botticelliről szóló könyv széles keretben tárgyalja a firenze mester művészetét. Különleges egyéniségét beleilleszt környezetébe, a XV. század végének virágzó Firenzéjébe Találó vonásokkal jellemzi a Mediciek humanista városát a Magnifico kifinomult, művelt udvarát. Fényes, de tűnő kor szak ez, Savonarola föllépése drámai akkorddal zárja le, a szép ség, derűs bölcselet, könnyed vigasság helyébe a szigor önmegtagadás középkori árnya lép, s lassan bekövetkezik hanyatlás. Botticelli művészete hűen tolmácsolja a korszellem rezdüléseit, a változó érzéseket. Botticelli, mint arra Carlo Gamba is rámutat, valójában lírai tehetség. Kisebb méretű táblaképein művészete sokkal inkább magára talál, mint a nagy dekoratív megbízásokon, pl. a vatikáni freskókon. A szerző kiemelkedő nagy alkotásain végig vezetve jellemzi művészi sajátságait, a csodálatosan érzékeny vonalasságot, a képszerkezetben és alakokban érvényesülő könnyű ritmust, a hangulat és a bensőséges érzelem tökéletes összhangját. Tárgyalja a rajzoló Botticellit, a Divina Comedia nagyszerű illusztrációinak mesterét, ismerteti nagyhatású műhelyét, nevezetesebb tanítványait. Végül is felsorolja a Botticelli életéről és művészetéről megjelent könyvek, tanulmányok, cikkek gazdag sorát.

GIULIO LORENZETTI: La pittura italiana del settecento. Novara, 1942. 4°. LVI. l., 112 tábla.

Lorenzetti, a régi velencei művészet egyik legavatottabb ismerője a kötet bevezető szövegében külön tárgyalja az olasz későbarokk festészet egyes iskoláit, s ragaszkodik

Stobbe Ferenc

a Nemzeti Kincsár el-
helyezésének eszmei
pályázatán II díjat
nyert

Építészet és Iparmüvészet

1912. 11. sz. 4-l.

Telephon (local & interurbain) 160-57.
Adresse télégraphique: Centrum Budapest.

Budapest, 1912. julius 25.
Muzeum utcza 3.

ek Országos Bizottságának

Budo

Stobbe Ernő

építőmester

a fővárosi magasépítési ügyosztaltól készített terv alapján építette a Vágóhíd utca 33. sz. kulturházat.

Halászközép 1940

64. l.

képpel és alaprajzzal.

MDK.

Stobbe Adolf építész

magánépitési engedélyek Bp.

Vállakozók Közl. 1905. nov. 8. 5 l.

MDK

Stobbe Adolf épitész

Gyalus László. István téri bérház. Magy. Épitő-
müvészet, 1908. 4.sz. ~~192~~.o. képpel.
19-2o.

MDK

épitész

esti Hazai Első Tkp palotája. Vállalk.Közl.
1909, jan.2o. 1.1.

MDK

Stobbe Adolf építész

3 em.ház

Magánépitési eng. Bp.em. Vállalk. Közl. 1906.
jul. 18. 5. l.

MDK

Stobbe Adolf

Alpár Ignác mesteriskolája. Épitő Ipar-Épitő Művészet. 1924. máj. 1.

Stobbe Adolf, építész M.D.K.

első díjat nyert az Erzsébetvárosban építendő törvényszéki palota terv-pályázatában.

Vállalkozók Lapja. Bp. 1907. XXVIII. évf.
márc. 6. sz. 11 old.

MDK

Stobbe, építész

szintén művészi érzékkel készitette tervét.

P...: A balassagyarmati törvénykezési épület.
Váll.Közl. XI.évf. 1908.dec.2. 4.l.

MDK

Stix Pál, graf.

Die Marquise v.O. Kleist. Jalz.:
P.Stix,Illustration.

Repr. 74.1.

Magyar Iparmüvészet. 1916.

M.D.K.

Stix Mátyás, asztalos

1844-ben a katrozáskor 1846 forintot kapott. 45.o.

Petrovich Ede: Adatok a Káptalan u.2.sz.ház történetéhez. 31.o.

Janus Pannonius Múz.Évkönyve.1956,Pécs,1956

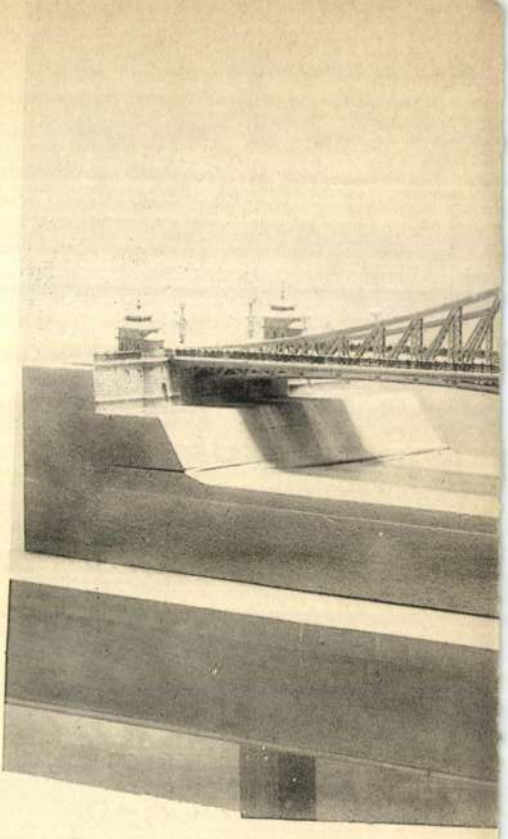

Fénynyomat ***Divald K.*** *budapesti műintézetéből.*

Stix Ábrahám

ács

Sopron

1657. aug. 1.

polgáresken

Házi

MDK

Stix Pál

Rajz, repr.

Rajz, repr.

Magyar Iparmüvészet 1916. 75,86.l.

I.

EUROPA

film-, könyv-, lapterjesztő és könyvkiadó rt.

Stivel Vilmo

Győr 1839 —

l.

Yankó Ötvös apro

13. l —

T.

EUROPA

film-, könyv-, lapterjesztő és könyvkiadó rt.

Budapest, V.,

Visegrádi-utca 36.

Stivel Vilmos

Győr 1839–1843

l.

Yankó Ötvös apródok

13. l.

Stitz Mór

festő, Pozsonyban
a világháború után
a bécsi akadémián
tanult † 1936-ban.

Csákó 6. l.

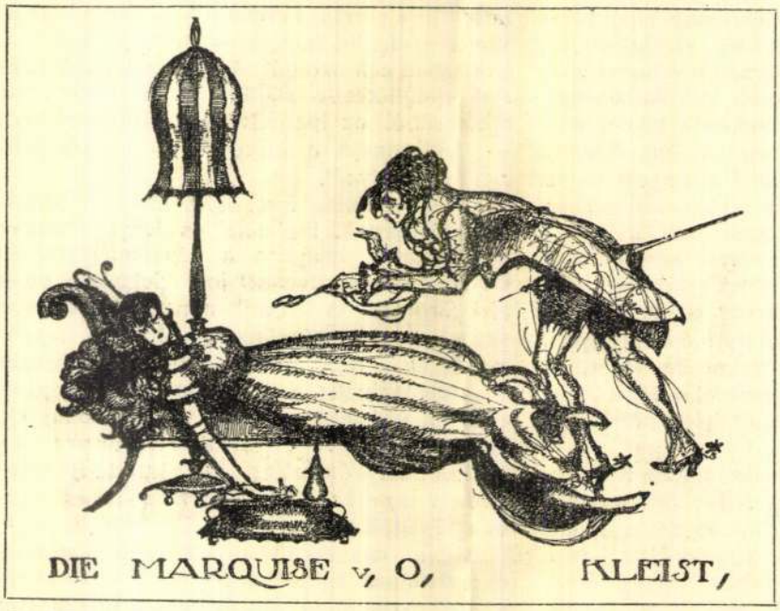

Stix Pál rajza. P. Stix. Illustration.

művészet" kitételt a törvény szövegezője nyilván nem találta egészen megfelelőnek, odabökte tehát melléje azt is, hogy „iparkészítményeken alkalmazott" képzőművészet. Mintha bizony képzőművészetet általánosságban nem mindig iparkészítményre kellene „alkalmazni". Tizián is iparkészítményre alkalmazta Assuntáját, mert a vászon, melyre festette, iparkészítmény. Raffaello Santi is „iparkészítményre alkalmazta" az Eszterházy Madonnát, mert a falemez is iparkészítmény. Rodin is a Penseurját iparkészítménybe, mert bronzba alkalmazta.

De akárhogy is szemléljük-forgatjuk az idézett törvényhelyet, a törvény előkészítő munkálatai és megokolása nyomán, a törvény magyarázóinak felfogása és a törvény alkalmazóinak nézete szerint nem kétséges, hogy szerzőjogi törvényünk, ha rossz fegyverrel is, de leterítette az iparművészetet. A jogászok elértették a törvényhozó célzatát: az iparművészet alkotásai Magyarországon teljesen védtelenek, mert az iparművészet alkotásai iparkészítményszámba mennek, avagy legjobb esetben is iparkészítményre alkalmazott képzőművészeti alkotásoknak tekintetnek, ha még oly nagy művész alkotta is meg az iparművészeti terméket, a tehetségének legjavával.

Bárha a mult évben emlékeztek meg jogászaink szerzőjogi törvényünk életbeléptének harmincadik évfordulójáról, iparművészeink nem hangoztatták eleddig, hogy különösebb mértékben nyugtalankodnának a jogvédelemből való számkivetettségük miatt. Szótlanul tűrték kitagadott voltukat, egykedvűen viselték el alkotásaik — oly tömeges! — bitorlását és alig-alig helyezkedtek még a mintaoltalomról szóló rendeletnek — bizony nagyon szűkös! — védelme alá is. Abban a lelketlenkötő, viaskodó munkában, mellyel iparművészetünk megteremtése járt és az évtizedek óta tartó létért való küzdelemben nem jutott iparművészeinknek idejükmódjuk azzal foglalkozni, hogy tenni kellene immár valamit azért is, hogy iparművészetünk eredményei épp iparművészeink javára megóvassanak, hogy iparművészeink a munkájuk gyümölcsét a maguk számára biztosítsák.

Még az se hintette el iparművészetünk körében az erre irányuló törekvés magvait, hogy Németország, szakítván 1907-ben a jogvédelem megtagadásának eladdig való rendszerével — ezt a rendszert követte volt nagyhűségesen a mi szerzői jogi törvényünk — törvényt hozott, melyben megadta az iparművészeti alkotásoknak ugyanazt a korlátlan védelmet, melyet a képzőművészet egyéb alkotásai addig is élveztek. Megadta pedig e védelmet az új német törvény azzal, hogy egyszerűen besorozta az iparművészetet is a képzőművészetek közé, véget vetvén minden vitának, mely évtizedeken át járta arról, hogy az iparművészet képzőművészet-e vagy sem?

A magyar iparművészet e vezető organumában szót emelünk, hogy érdeklődést iparkodjunk kelteni e nagyjelentőségű kérdés iránt.

De vajjon időszerű-e most az iparművészet jogvédelmének kérdésével foglalkozni? És számíthatni-e arra, hogy törvényhozásunk hajlandó lesz az iparművészet jogvédelmének ügyével a közel jövőben foglalkozni?

Nos, ha valaha, úgy most időszerű; sőt hosszú időkre szólóan talán csakis most, olyannyira, hogy az iparművészek érdekképviseleteinek sürgősen meg kell ragadniok az alkalmat, hogy mozgalmat indítsanak az iparművészet jogvédelme érdekében.

Időszerűséget ád pedig e mozgalomnak az, hogy igazságügyi kormányunk közvetlenül a háború kitörése előtt előkészítette szerzői

ö 75. l.

Magyar Iparművészet
1916.

Szix Pál

K.

Ám másnap egyik krajcároslap első oldalán megjelenik a Mozart-fej eléktelenítően primitív rajzolatban; vasárnapra a borbélynál a tízfilléres képes hetilapok nézőközönsége gyönyörködik Klinger remekének elkent cinkografiájában; tíz nap mulva hat fillérért minden trafikban megvehetni anzixkártyán a Mozart-fejet; három hét mulva gipszöntvényben kínálja egy külteleki kapualjban a talján házaló; hat hét mulva importált készbútorral kereskedő „lakásberendező" kirakatában jelenik meg a hangjegyszekrény rossz kopiája Klinger Mozart-fejének eltorzult másával együtt. Aki pedig nyolc hétig türelmesen elvár, az Erzsébet-körúton kézelőgomb alakjában megvásárolhatja a Klinger Mozart-fejét, párját 1 K 30 fillérért.

A kilencedik szimfónia alkotójának Klinger-formálta komor homlokát féltve őrizte a jog. Vajjon miért vált mindenkitől megdézsmálható bitanggá a Varázsfuvola komponistájának a hangjegyszekrény ormát díszítő finom arculatja? Hiszen Klingert csodáltuk mindkettőben. Ugyanannak a Klingernek ugyanaz a művészete ragadott el mindkét arcmásban. Miképpen értse meg hát művész és közönség azt a jogot, mely egyszer védi Klinger művészetét, másszor nem.

Valamint azt se fogja se művész, se közönség soha megérteni, hogy ha Munkácsy Mihály megengedi vala Zsolnay mesternek, hogy a „Krisztus Pilátus előtt"-nek kicsinyített mását egy hatalmas vázán megörökítse, akkor Munkácsy Mihály örökre elveszíti a jogot, hogy védelmet keressen az ellen, hogy „Krisztus Pilátus előtt" című képét akárki akármilyen silány reprodukcióban terjeszthesse. Elveszti pedig Munkácsy e jogot csak azért, mert épp megengedte, hogy műve oly holmira kerüljön, mely virágok elhelyezésére is szolgál.

Még kevésbbé fogja művész és közönség megérteni a következőket: Maróti Géza gyönyörű bronzaktot állít ki valamelyik tárlaton: egy ifjú lendületes karral fáklyát nyujt a magasba. E szobormüvet, lévén a szobrászművészet alkotása, eréllyel és szigorúan védi a törvény minden fajtájú reprodukció ellen. Most akad egy dús műbarát, aki megvásárolja a fáklyatartó ifjút, de kiköti, hogy az ifjú fáklyája valóságban fényt áraszthasson a műbarát palotájának előcsarnokában, mikor díszes vendégsereg vonul fel a palota termeibe. A művész nem ellenkezik, mert műve alkalmas arra, hogy a fáklyából valóságos fény áradhasson. Ám e perctől kezdve a fáklyatartó bronzifjú szabad prédájává lesz mindenkinek, aki ólomból, cinkből, vagy más olcsó anyagból, vagy akár bronzból is, vásárra akarja hozni a fáklyatartó ifjút. Mert a fáklyatartó ifjú e perctől kezdve többé nem a művészetet szolgálja, hanem — horribile dictu! — gyakorlati célt szolgál. A szobor jogunk szerint világítótestté züllött le; a szobrászat alkotásából az iparművészet termékévé, sőt — úgy mondja a törvény — „iparkészítménnyé" sülyedt.

A MAGYAR IPAR-MŰVÉSZET JOGVÉDELME

Mindez a tréfás furcsaság, melyet a példázatok feltárnak, foglalata és lényege annak a helyzetnek, melyben a képzőművészet és kivált az iparművészet jogvédelmének ügye Magyarországon leledzik annak révén, hogy szerzői jogi törvényünk, miután „a képzőművészet — rajz, metszés, festés, szobrászat — alkotásainak" a jogosulatlan utánképzés ellen a védelmet megadja, 66. §-ában kimondja, hogy: „iparkészítményre és iparkészítményeken alkalmazott képzőművészeti alkotásokra a jelen törvény intézkedései nem alkalmazhatók".

A csak egyszerű köznyelvhez értő művész és közönség kétkedve áll meg e törvényhelynél: vajjon az iparművészet alkotásaira is érti a törvény a védtelenséget, mikor ezeket jelenti ki? Hiszen nincsen megemlékezés e törvényhelyben az iparművészetről! Melyik kitételt kelljen az iparművészetre vonatkoztatni?

Az „iparkészítményt"? Ám a józan köznyelv iparkészítmény alatt érti a csukaszürke szövetet, az írógépet, a patkószöget, a szitát, a zsizmát, a forgópisztolyt, a mosogatóteknőt, stb. stb. stb. közkeletű használati tárgyat, melyet az ipar, tehát a háziipar, a kézműipar, a műhelyipar vagy a gyáripar termel. Kinek jutna eszébe az iparművészet alkotását, pl. hogy a legnagyobbon kezdjük, Benvenuto Cellini sótartóját „iparkészítménynek" nevezni? A józan közértelem és közérzés hevesen tiltakoznék az ellen, hogy egyként iparkészítménynek tartassék a drótszög, melyből percenként ezret vet ki a gép, meg Donner kandeláberje, melyre e mester fél esztendőn át áldozta tehetségét.

A másik megjelölés, mely a fentebb idézett törvényhelyben foglaltatik, az „iparkészítményeken alkalmazott képzőművészeti alkotás". E kifejezést már közelebbi ismerősnek érzi az, aki iparművészetről néha olvasgatott. Csaknem egészen világos e kifejezés. Olyasmikre gondolt itt a törvény, mint gyertyaellenző vagy fajansztál, melyre kicsinyítve átvittek festményt vagy metszetet? Azt a benyomást kelti a törvény e szokatlan kifejezése, mintha helytelenül született volna meg. Csak németre vagy franciára kell fordítani e kitételt és akkor úgy tűnik fel, hogy a törvény szövegezője az „angewandte Kunst" vagy az „art appliqué" kifejezést akarta magyarba átnyomni. Ám az „alkalmazott

Stock András +

zebeni festő

l.

Kazinczy Erdlen

137. l.

Nem Márton?

Paolo Kuznetzow : *Decorai di Kirghisia.*

Stock András

Pest. Ar.

A XIX. század 60-as éveiben említve.

Művei:
Nem ismertek.

Irodalom:
Horváth H.: 252. p.

1840. Schlangengasse, 1852. Seminarplatz 505.

Művei:
Nem ismertek.

Irodalom:
BFL IX/14. Meisterbuch 1830. X. 17.; Horváth H.: 252. p.; Wegweiser 1840., 1852.

Post - Bude 1977

Táblakép. Oltárkép: Üdvözítő a Getschemane kertben. Stock András.

Tud. gyűjt.
1818., VIII., 92.

Stock Márton

STOCK MÁRTON, festő. 1700. körül Nagyszebenben született, s valószínűleg ugyanott halt meg 1764-ben. 1727-ben nőül vette Tischler Márton özvegyét, Katalint, s ettől kezdve vagyonban és tekintélyben gyarapodva háztulajdonos, majd a tanácsnak is tagjává lesz. Házát, mely a Reispergassén állott, 1737-ben vette, s a reispergassei szomszédság jegyzőkönyve szerint 1764-ig bírta. Fia, János Márton szintén festő volt. (Korrespondenzblatt. 1884. 77.) —320.

Wta: Kentwanyi Gula

Művészet 1909. 411. l.

Kőszeg IV. 85

művészeti Múzeum részére egy XVII. századi felsőmagyarországi kelengyeládát, és egy ugyancsak XVII. századi erdélyi szép ezüstkorsót, melyen az Inczédy-család címere látható, volt eddig módunkban megszerezni.

Mivel hivatásunk lényege múzeumi tárgyak szerzése, s mivel művészeti múzeumaink ma a maguk erejéből néha még olyan esetekben sem bírnak vásárolni, mikor aránylag kis összegekről van szó: eddig minden erőnket vásárlásokra tartogattuk s a bár csekély, de valaminő mértékben mégis meglevő pénzügyi kockázat miatt még arról is lemondtunk, hogy kiállítások rendezésével foglalkozzunk.

Úgy érezzük azonban, hogy egyesületünknek ezt az utóbbi hivatását nem szabad tovább elhanyagolnunk. Igaz, hogy kiállítás van nálunk bőven, de ezek a kiállítások jobbára a friss művészi termelést viszik a közönség elé, azzal a szándékkal, hogy piacot teremtsenek a produkció számára. Az ilyen kiállítások annyira szükségesek, hogy nélkülök a művészeti életet el sem lehet képzelni, azonban kívánatos, hogy időnként másnemű kiállítások is legyenek, olyanok, amelyek gazdasági szempontoktól függetlenül valósítanak meg valamely művészeti vagy művészettörténeti gondolatot, s amelyeknek nincs más céljuk, mint a közönség okulása és gyönyörködtetése. Ilyen kiállítások rendezésére gondolunk mi, s ezeket akarjuk most megindítani.

Vágyunk az volt, hogy első kiállításunk magyar művészeti anyagból kerüljön ki. Így határoztuk el magunkat a magyar művészképmások kiállítására. Az anyag összeállításánál nem annyira teljességre törekedtünk, mint inkább azon voltunk, hogy válogatott sorozatát mutassuk be a magyar művész-képmásoknak. Ezért nemcsak azokat a művészeket hagytuk ki, akiknek képmását nem tudtuk megszerezni, hanem azokat is, akikről maradt ugyan reánk arckép, de olyan gyönge minőségű, hogy besorozásával ártottunk volna kiállításunk művészi színvonalának. Viszont ugyanannak a művésznek több képmását is kiállítottuk, ha ezek művészi szempontból érdekeseknek mutatkoztak.

Egyesületünk működésének természetéből következik, hogy az anyag inkább történeti jellegű s nem nyúlik át a

Majdnem három éve már, hogy a Művészeti Múzeumok Barátainak Egyesülete megalakult, hogy újra felvegye azt a munkát, amelyet elődje, a régi „Múzeumbarátok Egyesülete" végzett mindaddig, amíg vagyonát, melyet hadikölcsönbe fektetett, semmivé nem tette a háborúval járó katasztrófa.

E három évet egyesületünk nem töltötte tétlenül. Ha a mai nehéz viszonyok között nem is tudott olyan nagyszabású működést kifejteni, amilyenre vágyik és törekszik, azt nyugodtan elmondhatjuk, hogy hasznos működést végzett s megtette azt, amit erői engedtek. Komoly értékeket szerzett meg és adott át örök letétül két művészeti múzeumunknak, még pedig kivétel nélkül magyar értékeket. Köztük nem egy olyan volt, amely külföldről került haza, s másrészt volt olyan is, amely közbelépésünk nélkül külföldre vándorolt volna. A Szépművészeti Múzeumnak öt tárgyat adtunk már át egyesületünk rövid fennállása alatt: Benczúr Gyulának nővéréről festett arcképét, amely valóságos gyöngye művészetének, Mányoky Ádámnak Swihovska bárónőt ábrázoló képmását, Stefan Dorffmeisternek a soproni Szentlélek-templom oltárképéhez készített olajvázlatát, Stock János Márton nagyszebeni születésű festőnek 1793-ban készült női képmását és végül egy XV. századi felsőmagyarországi mesternek a kis Jézus imádását ábrázoló festményét. Az Ipar-

Fizikai Szemle	8.szám
Földrajz Tanitás	4.szám
Gépgyártástechnológia	8.szám
Hidrológiai Közl.	4.szám
Ipargazdaság	8-9.szám
Könyv és Nevelés	4.szám
Közlekedés Tud. Szemle	8.szám
Magyartanitás	4.szám
Munkaügyi Szemle	8.szám
Népegészségügy	4.szám
Növénytermelés	4.szám
Parlandó	8.szám
Pénzügyi Szemle	8-9.szám
Rajztanitás	4.szám
Statisztikai Havi Közl.	8.szám
Világosság	8-9.szám

A jelzett lap-számok szállitásának ujabb időpontjára vonatkozólag a kiadóvállalatoktól ezideig pontos adatokat nem kaptunk.

A megjelenésig kérjük szives türelmüket.

Budapest, 1984. szeptember hó.

Tisztelettel:

POSTA KÖZPONTI HIRLAP IRODA

KHI.Nyt.sz.365/1984

STOCK J. M.

Alföld, 1982/12. 83.p.

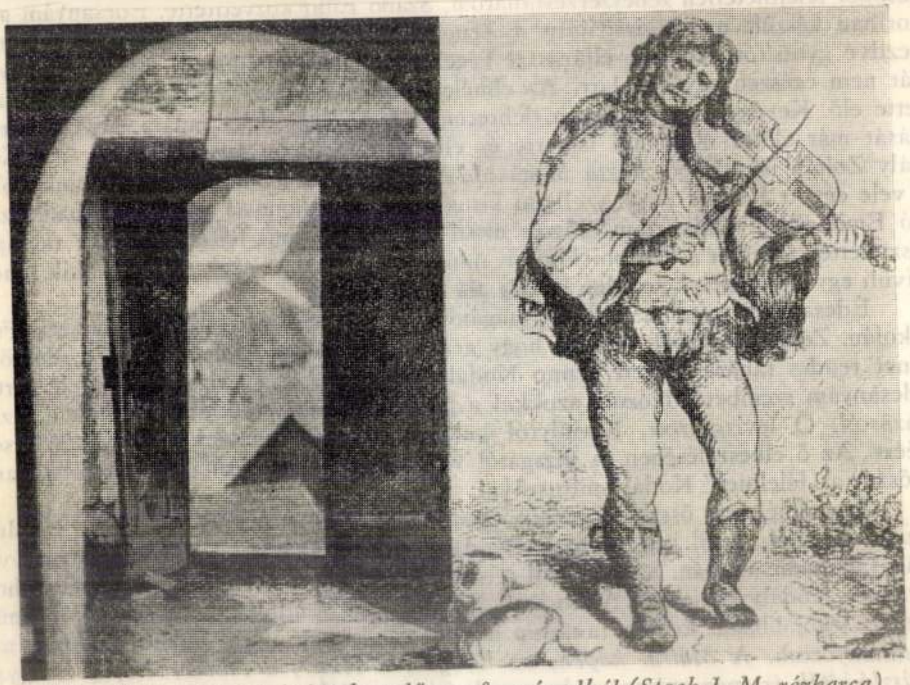

Körösfő és galántai cigány hegedűs a 18. századból (Stock J. M. rézkarca)

Stock Márton

A *rézmetszetek* közt magyar Stock Márton 6 drb. lapja, Wagenschön lapjai, az olasz művek között Marcantonio Raimondi sorozata nevezetes, a németek között Schongauer és Dürer (Ádám és Éva, Tékozló fiú) Aldegrever és Maulbertsch lapjai. Németalföldi mesterek közül Lucas van Leyden, Goltzius és Rembrandt szerepel. Igen sok a XVIII—XIX. századi rézmetszet és karc. Nevezetes egy nagyobb osztrák, rés ben magyar vonatkozású karrikatúra-gyüjtemény az 1848-as időkből.

Rényi 25—38. l. — Kőrösy László: Esztergom. Esztergom, 1887., 240—242. l. — Esztergom vármegye ... Bp. é. n. 176. l.

céd 3

Magytopograf

III.

KELET

423. Martin Stock.

Sz. Nagyszebenben 1746-ban. † 1800-ban.

Férfi képe.

Mellig és balrafordultan van ábrázolva. Hátrafésült hosszú haja őszbevegyült, szemöldöke barna, szeme kék, arcza és bajusza leberetvált. Ingének lehajtott gallérja széles, nyakkendője fekete, mellfodra látszik, mellénye paszomantszegésű és kabátja kávébarna. Jelzése a jobb vállnál: »*Stock f. Schaesb. 1794*«.

Bádoglemez, méretei 58 : 43 cm. — Lelt. sz. 423. — Vétetett 1890 július 1-jén Dávid Vilmostól 80 K-án (127–890). — Kifizettetett 1890 július 4-én. — Elszámoltatott 1891 január 5-én (17–891).

Kifüggesztésére vonatkozó adatok. 1894 : VIII. 328. *M. Stock :* Ismeretlen férfi.

STOCK, JOHANN Martin (1746-ban Nagyszebenben született, Pozsonyban élt és 1800-ban halt meg): NŐI KÉPMÁS
Orsz. M. Szépművészeti Múzeum
A Művészeti Múzeumok Barátai Egyesületének örök letéte

szükségiete a lelkeknek. A japán asztalnál ültek azok a művészek és műértő jó barátok, akikből a mai Szinyei-Társaság kerekedett. A Szinyei-Társaságnak, hogy mindjárt megmondjam, azért vagyok tagja, hogy képviselve legyenek azok is, akik a hazában nem értenek a képekhez. Ebben a jelentésemben egy impozáns sokaság képviselőjeként merek a Társaság kedves vendégei elé ülni és itt hangosan beszélni.

Ó az az ozsonaideji nagy Japán-asztal az Andrássy-útra néző tükörablak előtt, melyről Pólya Tiborunk pingálta derült csoportképet már őrizetbe vette az Ernst Múzeum; mennyi tréfa esett ott minden Istenadta nap, mennyi napsütött históriát meséltek ott a párizsi, müncheni, meg a nagybányai piktorság életéből; s viták perdültek és szenvedély kürtölt... vallomások lelkendeztek, mikor, a byroni szavakkal élve: a mennybe látni sok vidám és tiszta gondolaton át. Igaz, csalódásnak, fájdalmaknak a gordonka hangjai is sötétlettek... Ma minderre a nevetségre, vitára, véleményre, sérelemre, lázadó haragra emlékszik és nem emlékszik az ember; úgy, mint egy társaságos est témáira, úgy, mint zenére, mely elhangzott, melyből vissza-visszajövő hangulat, föl-fölébredő ekhó lesz, sorsban összesímult két élet; két fényes öreg, akik együtt ragyogtak, mint a páros csillag az égen, együtt jártak, mint valami óriásnak a két lába s úgy együtt éreztek, mint két összenőtt iker, akiknek egyetlen szív adatott. Mind a kettő orcái gyengéd pirosak, olybá tűntek ősz hajaikkal, mint két rózsaszín rózsa, melyeket nyár derekán meglepett a havazás. Se Pali bácsi, se Papszi nem tartottak tekintélyt abban a pazar művészkompániában. Hanem én világéletemben sehol se láttam, hogy fiatalok fehér hajat, férfiak érdemet, emberek embert úgy tiszteljenek, oly közelről, oly igazán, mint ez a szabad művésznép tisztelte Szinyei Merse Pált és Lechner Ödönt. Mi különbség volt mégis e két Büszkeségünk közt, akiknek szelleme, lelke annyire egyezett? Édes Istenem, testmagasság, izom, hang, és természet... Papszi a mosoly volt, Pali bácsi a hahota. Az oroszlán, ha nevetni tudna, az hallatna olyan hatalmas hahotát, mint Pali bácsi, ha jól mulatott. Pali bácsi férfias volt, Papszi szinte lányos, Pali bácsi hős volt, Papszi angyal. Pali bácsi arisztokrata, Papszi demokrata; az egyik annyira nem kevély, amennyire nem köznapi a másik. Tökéletesen kiegészítették egymást. Csak

Stock János-Márton festő

Nagyszebenben. XVIII. sz.

Archaeologiai Értesítő

1917, 99.

Roth Viktorné: Erdélyi oltárok.

Fa. L.E. Bánfalva.

Stock Johann
Martin
festi
lärd
Csaki M.
A Brukenthal-
muzeum Kata-
logusa. 1909.
196. l.

Stock Johann Martin festö. XVIII. sz.

Nagyszeben.

Arch. Sieb. 1903. 32. köt. 77. l.

Árverési Körlevél

1940. 3. sk. 2.

ELŐSZÓ.

Rendkívüli idők rendkívüli helyzeteket teremtenek. Ez a régi megállapítás szolgáljon indokolásul műárverésünk késői dátumához. A vételkedv napjainkban nem igazodik az idényhez s bár a naptár szerint benne vagyunk a nyárban, a közönség kedvvel s várakozással tekint aukciónk elé. Az Árverési Csarnok vezetősége sokfelől megnyilatkozott óhajtásnak tesz eleget, amidőn júniusi aukciós-tárlatát megnyitja s egészen biztosra veszi, hogy a siker és eredmény semmivel sem marad a korábbi árveréseké mögött.

Az anyagot összegyüjteni, számban és minőségben megfelelőt nyujtani manapság nem könnyű feladat. A műértékek elrejtőznek s csak nehezen hozhatók napfényre. Nem minden önérzet nélkül mutatjuk be anyagunkat, mert az idők mostohasága ellenére még mindig szép számban szerepelnek benne nemes és kívánatos darabok. Az árak mérsékelt magassága pedig minden hozzáértőt meg fog lepni. A magyar közönségnek a forrongó eseményekkel szemben tanusított higgadt nyugalmát ezek a normálisan megszabott értékelések mindennél meggyőzőbben mutatják. Az eladók, kevés kivétellel, nem álltak elő túlzott igényekkel. Az Árverési Csarnokban mindig lehet jól és jutányosan vásárolni.

Aukciónk közönsége hozzászokott, hogy először a magas művészet alkotásairól tájékoztassuk. Ezekben most nincs hiány A külföldi mesterek ez alkalommal ugyan nem nagy számú, de jó képekkel vannak képviselve.

A 19. század külföldi művészei közül különösen *Jan Matejko* egy szép színvázlatára hívjuk fel a figyelmet, mely már magyar vonatkozásai miatt is érdekes, amennyiben Báthory Istvánt ábrázolja valamely előkelő külföldi követség fogadásánál. Nyugalmas hangulatú biedermeier képek egészítik ki külföldi képeink csoportját, például *B. Orth* Női arcképe 1843-ból.

Szinte áttekinthetetlenül gazdag a magyar anyag is, melyből korát tekintve, legelső helyen áll *Stock János Márton* nagyszebeni művész Férfiarcképe, a művész teljes névjelzésével: Joh. Mart. Stock. Cibinii 1787. Az arckép jó s még jobb az a második képmás, mely berámázva a festett szoba falán lóg; a névjelzés pedig már mint életrajzi adat is rendkívül fontos, mert eddig úgy tudtuk, hogy a nagyszebeni származású művész 1794-ig Pozsonyban működött és csak azután tért vissza szülővárosába, ahol ettől fogva, mint festő és a Bruckenthal-képtár alkalmazottja működött. Most a kép jelzése meggyőz arról, hogy Stock, ha talán csak átmenetileg is, de 1787-ben már dolgozott Nagyszebenben. Az ábrázoltat nem ismerjük, de Erdélynek előtte fekvő térképéből nyilvánvaló, hogy valami fontosabb személyiségről van szó. A ritka művésznek 1793-ból keltezett Női arcképét, közel tíz éve, a Szépművészeti Múzeum szerezte meg.

A 19. század harmincas éveiből való *Markó Károly*nak két gondos kivitelű, nagyigényű tájképe; az egyik egy eszményi táj alakokkal 1836-ból, a másik Szüreti mulatozás, Rómában 1835-ben festve. Utóbbi szembeötlik szokatlanul sok és nagyobb méretű alakja miatt. Még egy harmadik képe is található Markónak anyagunkban, a művész későbbi idejéből, 1858-ból.

A század első feléből ezeken kívül még néhány ritkán felmerülő, nagyon érdekes művet említhetünk. Például *Szentgyörgyi János*, keresett pesti művésznek Férfiarcképét, mely a mulatságosan pedáns felírás szerint 1833 nov. 5.-én készült. A zsinóros magyar ruhába öltözött férfi képéből valóban táblabíró világbéli és nem biedermeier íz árad. 1842-ből való a nem kevésbé ritkán előforduló *Beck Vilmos*nak egy Férfiarcképe; kissé bécsies modorán látszik, hogy a kép a művész bécsi tanulmányéveinek idejéből való. Körülbelül szintén a negyvenes évek terméke *Barabás Miklós* kis vízfestésű tájképe is. Az ötvenes éveket *Borsos József* finom arcképe egy Feketeruhás fiatal nőről, *Gyurkovics Károly*nak 1858-ra keltezett arcképe egy idősebb nőről és *Sterio Károly* Férfiarcképe képviseli. Utóbbin feltűnő, hogy olajjal van festve, noha kisméretű; a művész egyébként vízzel szokta festeni munkáit.

A század második felének magyar művészetéből is számos kitűnő művel büszkélkedhetünk. *Pállik Béla* elragadó kis képe birkákról, a művész általánosan jól ismert témáját és modorát tünteti fel, névjelzésével ellátott Női arcképe azonban kevésbé ismert oldaláról mutatja be. Arcképeket ritkábban festett Pállik, noha egészen kiváló volt ezen a téren is s legjelentékenyebb portré festőink közé tartozott. *Kelety Gusztáv* kis képe, a Szökevény, — egy piros papagály, melynek a ház őrei a kertben jöttek a nyomára — teljesen a Szépművészeti Múzeum ismert képének, a Száműzött parkjának előadására emlékeztet. *Liezenmeier Sándor* Mulató tiroliak című képe a müncheni környezet hatását visszhangozza. *Benczúr Gyula* Enyelgés-e szintén a művész korai, müncheni idejéből való. Magyarosabb zamatja van *Feszty Árpád* Holdvilágos tájának, mely egyben a művész legjobb képei közül való. A Feszty egyéniségéről annyit hangoztatott temperamentumot itt valóban megtaláljuk festési modorában. *Skutezky Dömé*nek 1895-ből keltezett Kovácsműhelye, ennek a nem nagyon nagy skálájú művésznek egyik legjobb munkája. Végül még egy nagyon fontos darab: *Munkácsy*nak 1894-ben, tehát egy évvel a nagy kép elkészülte előtt, Colpachban keltezett tanulmánya Sztrájk című képéhez. A szép pasztellvázlat még lényeges változásokat mutat a kész kompozícióhoz képest.

Ujabb, jelentősebb művészeink egész nagy sorozatokkal szerepelnek összeállításunkban. *Csók István* egy korai, még 1895-ben, Münchenben készült „Vöröshajú leány" képén kívül, az újabb évek legkiemelkedőbb alkotásaival, a híres Balatoni sorozattal, melynek darabjai a legváltozatosabb hangulatban adják az aligai partok lenyügöző poézisét. A „Rózsásujjú hajnal"-tól egészen a vérben izzó naplementéig zengik a hymnust a magyar föld egyik legszebb vidékéről. A zebegényi kolónia, *Szőnyi István*, *Vass Elemér*, *Berény Róbert*, *Patkó Károly* pedig a dunai és zebegényi vidék szépségeit hirdetik. De számtalan egyéb, kitűnő és színpompás munkájuk is található anyagunkban, csendéletek, arcképek, kompozíciók minden fajtája. *Bernáth Aurél* Tengerpart, Parkrészlet című képei e nagy művészünk különleges színharmóniát és egyéni képszerkesztését juttatják érvényre.

Szoborgyüjteményünk, ha ezúttal alul is marad a pompázó festészeti anyaggal szemben, mégis változatos és sok értékes darab van benne. Királyhű látogatóink I. Ferenc József szobra mellett ott találják I. Umberto olasz király mellszobrát. De ezen kívül

AJTAI ABOD MIHÁLY (XVIII. SZ. *1775* TÁJÁN BÉCSBEN TANULT): NEMES FÉRFI ARCKÉPE. OLAJFESTMÉNY.

Mihály Ajtai Abód (XVIII. Jahrhundert, studierte um 1775 in Wien): Porträt eines Adeligen. Ölgemälde. — Mihály Abód Ajtai (studio a Vienna int. a 1775): Ritratto d'un nobile. Dipinto a olio.

Stock János Márton

84

STOCK JÁNOS MÁRTON (NAGYSZEBEN *1742—1800.* MÁRC. *25*
FÉRFI ARCKÉP. OLAJFESTMÉNY.

János Márton Stock (Nagyszeben 1742. 52. März 1800) : Männerbildni
Ölgemälde. — Márton János Stock (1742 Nagyszeben—1800) : Ritrat
di uomo. Dipinto a olio.

Stock, János diáton

590. *Stock, Johann Martin:* Férfi képmás.

Árverési Körlány
1940. 3. rk. 4.

631. *Thoren, Otto van:* Mezei munka.

Stock, Johann Martin

B.H.931.I.25.
P.H.931.I.25.
8 O.U. 931.I.25.
M.O. 931.I.25.
M.931.I.25.

* **(A Művészeti Múzeumok Barátainak Egyesülete a Szépművészeti Múzeumnak.)** A Művészeti Múzeumok Barátainak Egyesülete január 19-én *Végh* Gyula főigazgató elnökletével választmányi ülést tartott, amelyen a Szépművészeti Múzeum főigazgatójának javaslatára egyhangú határozattal megvásárolták Stefan *Dorffmeister* XVIII. századbeli osztrák származású, de Magyarországban letelepedett festőnek a soproni Szentlélek-templom oltárképéhez készült igen jellemző olajvázlatát, valamint Johann Martin *Stock*, szintén XVIII. századbeli, Nagyszebenben született és Pozsonyban élt festőnek „Női szépmás" című olajfestményét és *mindkét művet örök letétül az Országos Magyar Szépművészeti Múzeumnak adták át.* A két képet az új szerzeményeknek a közel jövőben megnyitó kiállításán fogja a múzeum igazgatósága a közönségnek bemutatni. Az egyesület egyúttal tervbevette *egy magyar művész-arcképekből álló kiállítás* rendezését, amelyre *Ernszt* Lajos kormányfőtanácsos átengedte gyüjteményét. A kiállítás a közel jövőben lesz a Szépművészeti Múzeumban.

az 1902. évi düsseldorfi kongresszusról való ro-

STOCK 1. *János Márton*, festő. a XVIII. század legkiválóbb erdélyi származású arcképfestője, * Nagyszeben 1742, † u. o. 1800 márc. 25. Bécsben Meytensnél tanult, de Kupetzky műveit is szeretettel tanulmányozta és másolta. Egy ideig Pozsonyban, 1794-től Nagyszebenben működött, hol számos arc- és oltárképet festett. Tizenöt műve a nagyszebeni Brukenthal-képtárban van. egy férfi, majd egy női arcképe újabban került a bpesti Szépművészeti Múzeumba.

L-g II. 476 l

BUDAP

főüzlet

IV. Kigyó-

Fióküzletek:

VII., Erzsé

VII., Rákó

Stock János Márton

A másik festő, aki Pozsonyban működött, Stock János Márton. Született Nagyszebenben az 1746-ik évben. Meytens tanítványa s Pozsonyban telepedett meg, ahol szintén oltárképeket s

arcképeket festett. Az Ungarische Magazin 1781-ik évfolyamában több, hazai népviseletet ábrázoló képe jelent meg. Stock a rézmetszést is gyakorolta; metszetein „J. M. Stock in Pressburg 1776“ jelzés van. Meghalt 1800 körül.

—382. KEMÉNY LAJOS

Művészet 1911. 46. l.

Stock Márton

festő

l. Mátrai 1862

30 l.

Másolat

	Bevétel		Kiadás	
	korona	fill.	korona	fill.
...ítéseinek főhitelére és a				
...kiadások fedezésére				
...én 130674. szám alatt				
18 fillér				
...olása.				
	1671	18		
...snak /1/.)				
...k fejében			135.-	
...%.)			135.-	
...%.)			440.-	
...%.)			100.-	
...5.-)			[illegible]	

STOCK JÁNOS MÁRTON (1742—1800): FÉRFI KÉPMÁS
Olaj; vászon, 1789

VAN DYCK, ANTHONIS (1599—1641): SZENT JÁNOS EVANGÉLISTA. Olaj; fa. 1621 körül
A Magyar Nemzeti Bank örök letéte

383

Stock Márton, festő. A XVIII. század legelején Nagyszebenben született, s valószinűleg ugyanott halt meg 1764-ben. 1727-ben nőül vette Tischler Márton özvegyét, Katalint, s ettől kezdve vagyonban és tekintélyben gyarapodva háztulajdonos, majd a tanács tagjává lesz. Házát, mely a Reispergassén állott, 1737-ben vette s a reispergassen szomszédság jegyzőkönyve szerint 1764-ig birta, mely évszám valószinűleg elhalálozásának évét is jelzi. Fiából: (Márton Janos)-ból (: lásd ott :) szintén festőt nevelt.

W. S. Heinische Künstler Korrespondenzblatt. 1884. VII. 77 l.

1264 STEUERNAGEL,CARL, Hebräische Grammatik mit Paradigmen, Literatur, Übungsstücken und Wörterverzeichnis. Berlin,1909. 8r., er.vkts 4.-

1265 St.HILAIRE,JOSEPHINE V., Die wahre Kochkunst oder neuestes geprüftes und vollständiges Pesther Kochbuch. Pesth,Jos. Eggenberger.1840. 8r., fve /laza/ 4.-

1266 --, A valódi szakácsság vagy legujabban átvizsgált és tökéletesitett képes pesti szakácskönyv. Átdolgozta: VÖRÖS MARI.Bpest, 8r., er fvkts 4.-

1267 STOCK erdélyi festő MANSFELD Horányi Elek budai kegyesrendi atya.1780 kör. Rézmetszet. 21 x 12. Keretezve 3.-

1268 STRACK,HERMANN L., Grammatik des biblisch-aramäischen, Leipzig,1905. 8r., fve 2.-

1269 --, Einleitung in den Talmud. Leipzig, 1908. 8r., fve 2.-

1270 STRASSENKARTE DES KOENIGREICHS UNGARN.1832.Lithogr. A. Floder in Wien. 9 drb. 69 x 49 cm-es térképlap,mely Magyarország 1832-beni egész uthálózatát ábrázolja 40.-

1271 STRASSER ALBERT,Nemzetközi jogi értekezései.Bpest, 1917. 8r., fve 1.-

1272 /STRAUSZ ADOLF/, Patvarista dalok.Irta Egy patvarista. Bpest, 1880. 8r., vkts SZERZŐ S.K.AJÁNLÁSÁVAL 1.-

1273 STRAUSS JÁNOS zenemüvei. 13 drb. 3.-

1274 STRAUSS JÓZSEF zenemüvei. 15 drb. 3.-

1275 STRUSSEL,MäSTER,Dem Zimmermann und Seiner Rosalia. Kaschau,Ellinger,1792.K.8r., 2 lev.PETRIK NEM ISMERTE ! 3.-

1276 STRUVIUS,GEORG,ADAM, Triga dissertationum.I.De vindicta privata; et retorsione juris iniqui.II.De aedificiis.III.De annona.Jenae.1670. K.4r.,/pergtkts/.Egy rézm.képpel 3.-

1277 SUETONIUS,C.Caesarum libri XII.Cum annotationibus D. ERASMI ROTERODAMI.Basileae,Henr.Petr. 1542. 8r., fve. Cimlapján fametszetü bordürrel /Holbein iskolája /,utolsó levelén fametszetü nyomdászjelvénnyel 12.-

1278 SULPICIUS SEVERUS,Sacrae historiae libri XII. In eosdem Caroli Sigonii commentarius.Ejusdem de temporibus Hebraeorum catalogus.Bononiae,1581.8r., egyk.pergtkts / S.Severus szerzetes Szt .Márton tanitványa volt, ki az V.században élt. 10.-

1279 SUOMIS SANG. Eine Sammlung nuerer finnischer Gedichte. Dresden u.Leipzig. 8r., er.vkts 2.-

1280 SÜMEGI KÁLMÁN, Emléklapok az aradi polgári lövészegylet 50 éves fennállásának és aradi árvaházi-alap javára. Arad, 1881. 4r., fve 1.50

1281 SVAIGER,EMER.ANT., De Testamentis.Weszprimii,1832. 8r., fve 2.-

1282 SWETE,HENRY SWETE,The old Testament in Greek according to the Septuagint. Cambridge,1905-9.8r., 3 kötet, er. vktsek 12.-

Árverési Csarnok. 18. Könyvaukció kat. Bpest, 1941.

Stock Márton

Amstelodami: Joan.Janson.1633.16r., egyk.pergtkts. Cimrézmetszettel 6.-

1248 SIRISAKA ANDOR,Magyar közmondások könyve.Válogatott magyar közmondások,példabeszédek,szólásmódok betürendes gyüjteménye.Pécs,1891. 8r., fve /Cimlap a boritólappal van pótolva 2.-

1249 SIROLA,GINO,Amore e dolore di terra Magiara,Prefazione di MICHELE BABITS.Firenze,1928. 8r., fve 1.-

1250 SLAVISCHE VOLKSLIEDER.Übersetzt von JOSEPH WENZIG. Halle ,,1830. K.8r., fve 5.-

1251 SMITH,TOULMIN,/Rechtsanwalt an Lincolns Inn/, Wer ist der König von Ungarn der jetzt als Kläger vor dem Englischen Kanzleigerichtshof erscheint ? Mit e.Vorwort von Fr.SZARVADY.Berlin, 1861. 8r., fve 2.-

1252 SOMBART,WERNER Die Judeen und das Wirtschaftsleben. Leipzig,1911. 8r., fve 10.-

1253 SOMOGYI ANTAL, Régi magyar énekek. Arad, 1873. - Pest, 1873. 8r., 2 kötet egybekötve, fvkts 8.-

1254 / SOMOGYI GEDEON/, Mondolat. Sok bővitményekkel és eggy kiegészitett ujj-szótárral eggyütt. Dicshalom /Veszprém/ 1813. K.8r., fbőrkts Egy rézm. képpel 12.-

1255 SOMSSICH,PAUL VON, Das legitime Recht Ungarns und seines Königs. Wien, 1850. 8r., fve 2.-

1256 SONNENFELS, Rechtvertigung der angegriffenen Vorlesung des... zur Erbauung ihrer bisherigen Vertheidiger.Wien, 1781.K.8r., fve 2.-

1257 SPORT ÉS JÁTÉK. Szerk PÁLFFY GYÖRGY. A rajzokat SOMFAY ISTVÁN.Bpest.N.8r., 2 kötet,er. vktsek 4.-

1258 SPRETER VON ROTWEIL,JOH., Vonn weltlicher u.geistlicher Oberkeyt,Adel u.Ritterschaft,Kriegen,u.Kriegsleüten,zweyen Schwerten,wenn die zugestellt,wann, wo und von wem die zu gebrauchen seyen usw,Basel, Barth. Werthmeyer.1543.K.4r.,ppkts 20.-

1259 --, Christenlich Instruction u.ware Erklärung fürnemlicher artickel des Glaubens und händel,art,wort,werck, thun,lanen wesen,der gantzen biblischen Schrifft.Basel, Barth.Wertheimer.1543. 4r., ppkts. Ritka baseli nyomdatermék két fametsz.cimerképpel és nyomdászjelvénnyel 30.-

1260 STANCSICS MIHÁL, Népkönyv.Harmadik füzet.Pest,1842. K.8r., fve,er. boritékban 2.-

1261 STEENKISTE,J.A.VAN, Commentarius in omnes S. Pauli epistolas.Brugis,1899.8r., 2 kötet, félbőrkötések 8.-

1262 STEFFENS,JOH.HEINRICH,Die grosse Sonnenfinsternis im Jahre 1820. Mit erläuternden ill. Kupfertafeln.Wien, 1820. 8r., fve 2.-

1263 STEPHANUS ROBERTUS. Dictionarium nominum propriorum virorum,mulierum,populorum,idolorum,urbium,fluviorum, montium, caterorumque,locorum,quae passim apud melioris notae auctores leguntur,etc. Coloniae Agr.,exc.G. Fabricio, 1558. 8r., egyk. figuralis diszekkel préselt fatáblás bőrkötésben 24.-

Eperfák és fűzfák a ligetben

Mária Terézia a malária miatt rendelte el a mocsaras rész beültetését

A városligeti mocsár fásítását a terület délnyugati sarkán kezdték 1785-ben. A munkával megbízott Stolc János selyemtenyésztési felügyelő a futóhomokot megkötő akác helyett eperfákkal telepítette be a ligetet. Az eperfa azonban nem kötötte meg jól a homokot, így a munka csak idő és pénzpocsékolás volt.

Osgyán Edina

Mária Terézia hosszasan tárgyalt a főváros vezetőségével, hogy a város rendezetlen részeiről gondoskodjanak. Ennek az egyeztetésnek köszönhető a városligeti mocsár beültetése és hasznosítása is. A mocsár gyér növényzete nem volt említésre méltó. A terület beépítését Mária Terézia feltételezhetően a malária miatt rendelte el.

„Ahol kevés fa van, viszont pusztaságot találunk, amelyek sem gabona-, sem szőlőtermesztésre nem alkalmasak, azokat a helyeket – ha fekvésük megengedi – szántassuk fel, ha pedig nem lehetséges, kapával műveljük meg, és fa magvaival bevetve boronáltassuk meg." A törvénynek köszönhetően 1755–57-ben fűzfákkal ültették tele az üres területet, a krónika ezt az időpontot tekinti a liget megalapításának is. A lakosság csakhamar Városerdőnek keresztelte el az újonnan kialakított kis ligetecskét.

II. József szigorúan betartatta a királynő rendeleteit. A fásítást a liget délnyugati sarkán kezdték. A munkával megbízott *Stolc János* selyemtenyésztési felügyelő a futóhomokot megkötő akác helyett eperfákkal telepítette be a ligetet, az eperfa azonban nem kötötte meg jól a homokot, így a munka csak idő- és pénzpocsékolás volt.

A liget északi részéhez nem nyúltak, ezt ugyanis a várostól jól elzárta a korábban ültetett fűzfaerdő. Halványan ugyan, de kialakult a terület sétány jellege is, Stolc ugyanis kis sétányokat alakíttatott ki. Ez persze még távol volt a liget mai jellegétől Stolc primitív területrendezése és telepítése miatt.

Az egykori Páva-sziget a mai Széchenyi fürdő helyén (Alt Rudolf munkája)

A lakosság kedvelte a kezdetleges parkot: Terézváros kereskedő- és hivatalnokcsaládjai a vasárnap délutánokat rendszeresen itt töltötték. „Letelepedtek a gyepre, ettek, ittak, zenéltek, danoltak és még táncoltak is a fiatalok délután. Este boldogan és felüdülve ment haza a menet, a gyerek elaludt és ölben kellett vinni, a szerelmesek vagy előrenyargaltak, vagy hátul maradoztak el, a bicska elveszett… ahogy az már lenni szokott. Miért voltak boldogok ezek a fáradtan hazatérő emberek, mikor kényelem nélkül kucorogtak a füvön, és a leterített pokrócokon hosszú órákon keresztül. Cipelték a nehéz kosarakat, a nehéz, alvó gyereket, a bor felmelegedett, az almáslepény összeragadt és az ünneplőruhájukat is bepiszkították. A kérdést fizikai és lelki okok magyarázzák" – írja a 200 éves a Városliget című gyűjtemény.

1912-ben a korábban ültetett fűzfákból csak néhány példány maradt életben. A fásításnak alig maradtak nyomai. Ezeket a fákat is úgy őrizték meg, hogy a törzsüket körülbástyázták. A legutolsó fűz 1913-ban pusztult el a műjégpálya bejáratától jobbra. Az eperfáknak azonban enynyi idő sem jutott. Egy 1910-ben megkérdezett idős kertész már nem emlékezett ezekre a fákra. Az akácokat 1920-ban vágták ki – bár csak 10-15 maradt meg addigra –, és újakat ültettek helyettük.

Mahmud Terdzsüman és a Tarih-i Üngürüsz

K O P O G T A T Ó

Szepesi Attila

Vámbéry Ármin, a magyar turkológia atyja fedezte fel egyik törökországi útja során *Mahmud Terdzsüman* művét, a Tarih-i Üngürüszt (Magyarország története). A szerző neve annyit jelent: Mohamed, a tolmács. Sokáig semmit nem tudtak róla, végül 1975-ben *Matuz Józsefnek*, a freiburgi egyetem turkológusprofesszorának sikerült a személyazonosságát megállapítania.

Mahmud, aki művében konzekvensen szolgának nevezi magát, bajor nemesi családban született 1510-ben Passau városában. 1526-ban *II. Lajos* királyunk apródjaként került a törökök fogságába a mohácsi csatamezőn. A szultán egyik szerájiskolájában tanult, ahol hamarosan felfigyeltek nyelvtehetségére. Élete végéig – immár hithű mohamedánként – mint tolmács, diplomata és történetíró dolgozott. 1575-ben egy kényes diplomáciai küldetése során Prágában hunyt el, és holttestét az akkor török fennhatóság alatt álló Üsztürgonba (Esztergom!) szállították.

A több mint négyszáz oldalnyi terjedelmű, hol versben, hol prózában szóló Tarih-i Üngürüsz a török népregék stílusában mondja el a magyarok történetét. Nyelve nem túl bonyolult, bár a kor török irodalmi szokásainak megfelelően sok arab és perzsa szó is található benne.

A török népregékhez (desztánokhoz) hasonlóan nem a történeti igazság kifejtése a szerző fő célja, hanem az, hogy színes, élvezetes olvasmánnyal kínálja meg a nyájas olvasót. Vannak a műfajnak bizonyos sztereotípiái – mitikus kezdet, az uralkodónak bölcs tanácsokat adó mesebeli öregember stb. –, amelyekhez a mi bajorból lett Mohamedünk is tartja magát. Azt állítja egyébként – ezt a történészek kétségbe vonják, és szintén „mitikus elemnek" tekintik –, hogy Usztolni Belgirád (vagyis Székesfehérvár) városában került a kezébe egy latin krónika, amit forrásmunkaként használt.

A Tarih-i Üngürüsz a csodaszarvas-monda hosszas leírásával, Hunor és Magor regés históriájával kezdődik. A két királyfihoz „egy titokzatos személy" érkezik (a mitikus „öreg bölcs"), és tanácsokkal látja el őket. A szerző láthatóan szíves örömest belefeledkezik a bizonytalan hitelű történet előadásába, hosszan időz *Attila* (Atilusz padisah) alakjánál, és a szó szoros értelmében vett „magyar történelem" taglalásába művének csak a közepén fog bele. Ekkor tűnik fel államalapító királyunk – ahogy ő mondja: Isztefán – alakja. Bár nem fő motívuma a könyvnek, érdekességként megemlítem: *I. Géza* (Gejza) uralma alatt szintén feltűnik a könyvben egy regés öreg bölcs, Vács, aki nem más, mint a pálos szerzetesrend legendás „ősremetéje", Vác városának mitikus névadója.

Mahmud legendát és valóságot színesen ötvözve halad tovább. Viszonylag hosszan időz *Szent László* és *Könyves Kálmán* (Kolomanusz) alakjánál. Ismeri a tatárjárás eseménysorát. Lakonikus rövidséggel említi, hogy a Tuna partján álló Belgirád (Nándorfehérvár) alatt Janko vajda (vagyis *Hunyadi János*) legyőzi az övéit, és „a padisah visszatért az iszlám vidékekre". Bemutatja Matijás bán (*Mátyás* király) uralmát, aki szerinte „Erdelből, régi királyok nemzetségéből" származott.

A mű a mohácsi (Mihács, ahogy írja) csata leírásával végződik. Megtudhatjuk, hogy „a padisah szíve egy napon elkezdett lelkesedni, és elhatározta, hogy Allah útjára térve hadjáratot vezet Üngürüsz tartomány (!) ellen". És itt elhangzik a baljóslatú szó, amelyet manapság is annyiszor hallani a híradásokban: a dzsihád. „A világ sahjainak sahja, korszakunk Szulejmán szultánja elhatározta, hogy dzsihádot indít…" A gyászos emlékű csatában aztán „Ludovikusz király és nyomorult (értsd: hitetlen) hada megsemmisült".

Stolc János

MAI SZÍNHÁZMŰSOR

„A" Színház 19 óra: Vesztegzár a Grand Hotelban
Bárka 20 óra: Cseh Tamás '78 – Fehér babák
Budapest Bábszínház 10 óra: A csoda, 15 óra: A legkisebb boszorkány
Budapesti Kamaraszínház a Tivoliban 19 óra: A pókasszony csókja
Kamra 20 óra: Lakodalom
Katona József Színház 19 óra: Szent György és a Sárkány
Kolibri Fészek 10.30: A fülemile – A bajusz
Komédium 19 óra: Milyen jó lenne nem ütni vissza
Lézerszínház 19.30: Apocalyptica 3D
Madách Kamara 19 óra: Psota!
Madách Színház 19 óra: Az ibolya, 19.30: Mikszáth különös házasságai
Magyar Állami Operaház 19 óra: Furfangos diákok
Magyar Színház 19 óra: A gyertyák csonkig égnek
Nemzeti Táncszínház 19 óra: Szárnyak nélkül
Nevesincs Színház 14.30: A kőszívű ember fiai
Pesti Színház 19 óra: Elsötétítés
Radnóti Színház 19 óra: Störr kapitány
Térszínház 18.30: Godot-ra várva
Thália Színház 19 óra: PingSzving, 19.30: Prokrusztész ágya
Új Színház 19 óra: Csehov szerelmei
Vígszínház 19 óra: A padlás

IDŐSZAKI KIÁLLÍTÁSOK

Múzeumok

Bélyegmúzeum: Varga Pál bélyegtervező grafikusművész életműkiállítása (máj. 31-ig)
Budapesti Történeti Múzeum: Liptói Kőművesek Budapesten – 150 éves az Állami Nyomda (ápr. 8-ig)
Hadtörténeti Múzeum: „Béke poraikra…" (máj. 27-ig), Katonaapák, katonafiúk, Lovak a történelemben és a sportban – Bodó Sándor és Bodó Ilona festményeinek kiállítása
Iparművészeti Múzeum: Szecesszió, a XX. század hajnala (márc. 15-ig). Hímezték egykoron selyemmel, arany-

Autóbuszkörút városfejlesztőknek

Az álmaikat és a valóságot is bemutatták a nagy ívű terv készítői

Városnéző túrára vitték tegnap a fővárosi önkormányzat által megbízott szakemberek tegnap azokat az érdeklődőket, akik kíváncsiak voltak a főváros most kidolgozott városfejlesztési koncepciójára. A néhány órás autóbuszkörúton bemutatták többek között a IX. kerületi rehabilitációt, a józsefvárosi rehabilitációra kijelölt területeket, a kőbányai közlekedésfejlesztés útvonalát, de érintették a csepeli szigetcsúcsot és a lágymányosi vállalkozási zónát is.

GAZSÓ RITA

A nagy ívű terv elsősorban Budapest belső történelmi városrészei és a korábbi ipari övezetek megújításával foglalkozik – ismertették a résztvevőkkel a koncepciót a készítők. A tervekről már néhány hete tartottak egy szakmai fórumot, s a tegnapi, második vitanapot megelőző városnéző túrán az előkészítő munkában részt vevő szakértőcsoportok vezetői, valamint *Demszky Gábor* főpolgármester vezették végig a helyszíneken az érdeklődőket.

A főváros így kiválasztott részén található több történelmi városrész és ipari övezet is. Ezek közül is a Ferencváros az egyik városrész, ahol talán legszerencsésebben valósult meg a rendkívül lepusztult terület rehabilitációja. A tömbbelsők kibontásával lassanként csökken az itt annyira jellemző, zárt bérházak sora. A lakóházak építése mellett ma már egyre több iroda, intézmény, szálloda kerül ide, amit a közterek megújítása is követ; így lett az Angyal utcából sétáló-utca, padokkal, díszburkolattal. A dzsentrifikációt – azaz a tehetősebb réteg be- és a kevésbé tehetősek kiköltözését – elkerülendő, a bérlakásokat a lakók csak a felújítás után vásárolhatják meg, természetesen már emelt áron, ami számtalan vita kirobbantója az utóbbi években. A másik hasonlóan dinamikusan fejlődő kerület a Józsefváros. Amióta utcáiról eltűntek a prostituáltak és a „kapcsolódó iparágak", egészen más képet mutat a nyolcadik kerület. A városrehabilitáció még kezdeti stádiumban van, Józsefváros büszkesége egyelőre a Fővárosi Szabó Ervin Könyvtár környéki palotanegyedben megvalósított felújítás, de további területek is várnak a megújulásra. A Nap utcában egy önkormányzati lakóépület, valamint az *Ybl* által tervezett első fővárosi óvodaépület jelzik a fejlődést, a Hock János utcában pedig egy önkormányzati társasház saját költségből megvalósított díszkivilágítással is rendelkezik. Meg kell oldani viszont a Józsefvárosi pályaudvar és a szemközti Ganz Gépgyár körüli helyzetet. A kérdés: marad a piac, vagy megindulhat itt is az urbanizáció? Hasonlóan rendezni kellene a körvasúti körút Határ út–Kőér utcai szakasza közötti részének helyzetét. Ez szintén átmeneti zóna, amely akár mint lakóterület is működhetne, de sportlétesítmények létesítésére alkalmas lenne. A soroksári–ráckevei Duna-ágon a túrához csatlakozott a főpolgármester is, aki beszélt a Csepel északi részére – a ma még csupán szemétdombokok és ipari épületek helyén, ám szép természeti környezetben – tervezett városrészről. A tavaly év végén elkészült tervekben a Duna-ág két oldalára álmodták meg a hatalmas zöld felülettel rendelkező majdani lakóparkot, amely a Csepel keleti felére elhelyezett szennyvíztisztító elhelyezésével válna megvalósíthatóvá. Szó volt a Kvassay úti csomópont átalakításáról, a Lágymányosi Infopark fejlesztéséről, de a Móricz Zsigmond körtéren hamarosan megkezdődő jelentős közlekedési átalakításokról is. Kiderült, az átalakításokkal nagymértékben csökkenni fog az ideiglenes parkolóhelyek száma, amire egyelőre még nincs semmilyen megoldás.

Dél-Buda vállalkozói övezetét is megtekintették a városnéző busz utasai, akiket maga a főpolgármester kalauzolt FOTÓ: TÓTH TIBOR

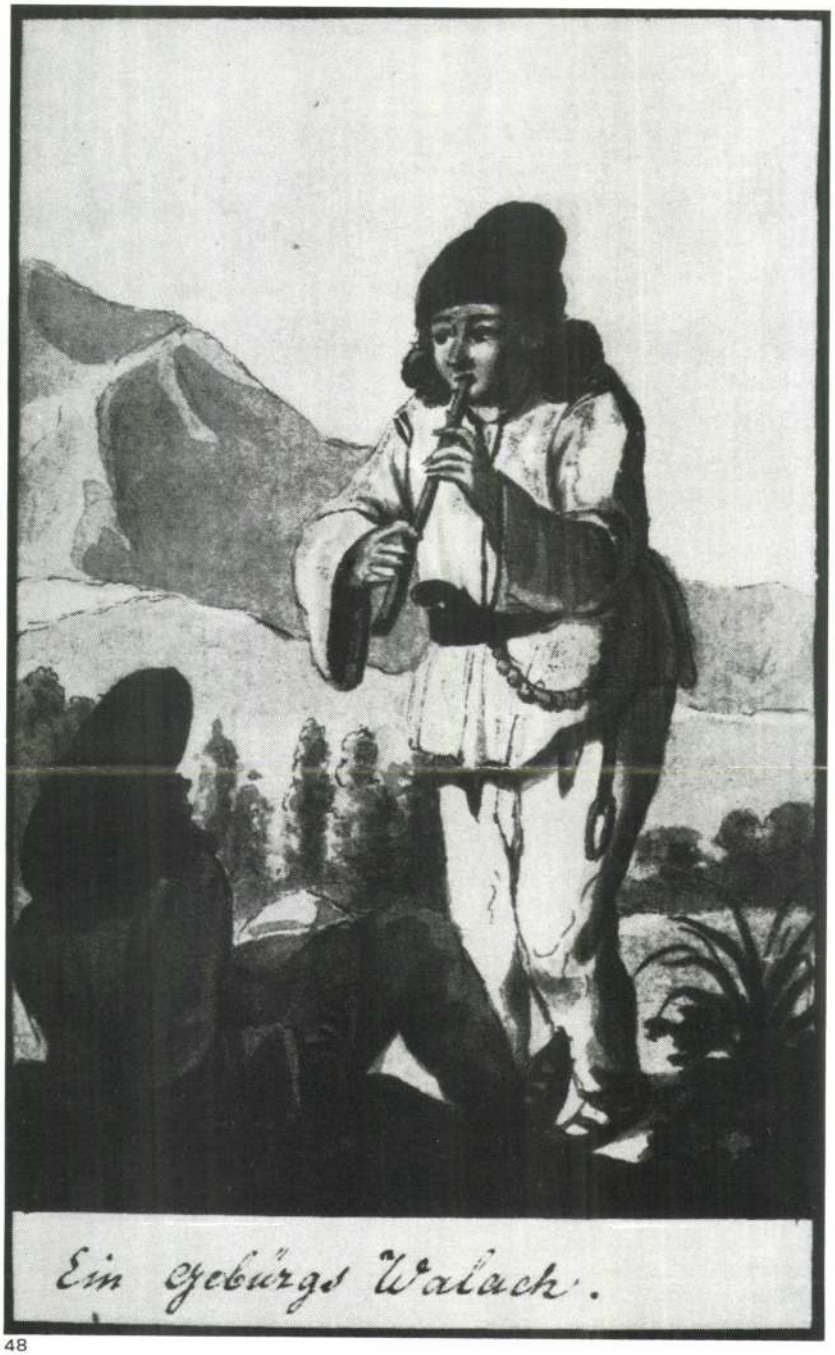

48

12. tábla

43

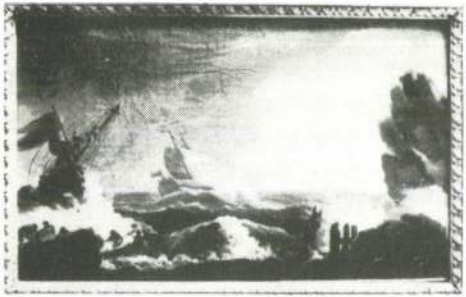

37

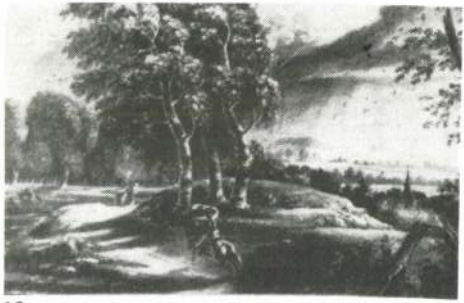

16

59. tábla

40

41

42

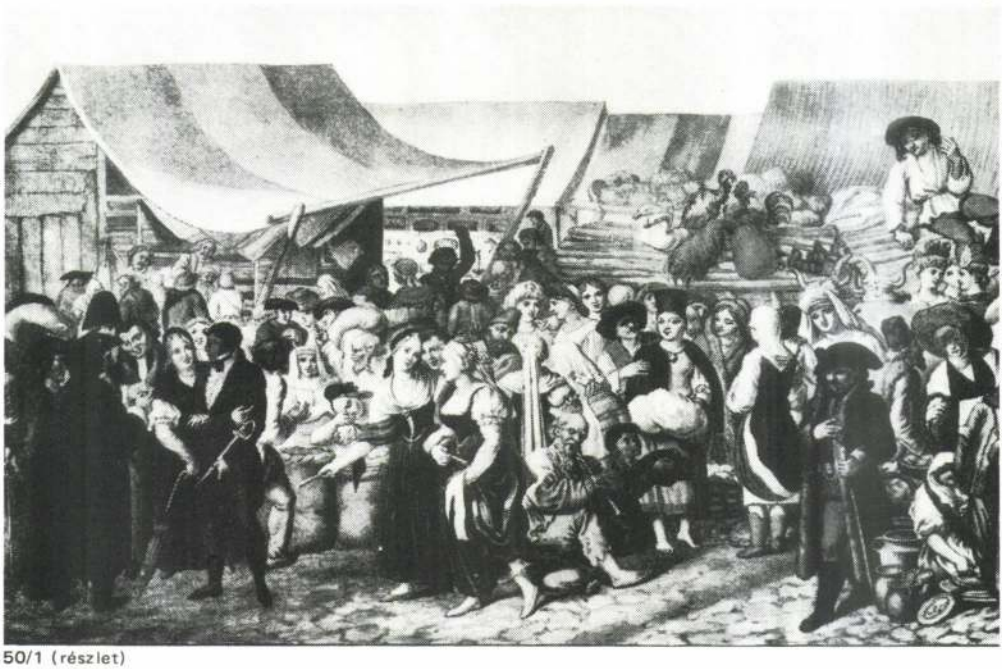

50/1 (részlet)

51/3 (részlet)

N.
Abbildungen
verschiedener Einwohner
Ungarns und Siebenbürgens
i. folge von jemahligen
Zigeunern.

42 Hegedűjét nyújtó cigány 59. TÁBLA

rézkarc, 11,7 x 8,4 cm
A kereten kívül: j. f.: 5. szám
Esztergom, Keresztény Múzeum, ltsz. 525

Az egyszerű köpenyes cigány, csizmaszárában a vonóval, hegedűjét nyújtja, a háttérben fatornyos, erdélyi típusú templom.

43 Bőgőn játszó cigány 12. TÁBLA

rézkarc, 11,6 x 8,6 cm
A kereten kívül jobbra fent: 6. szám
Esztergom, KM, ltsz. 525.

Fa alatt ülő, mentés cigánymuzsikus kisbőgőn játszik, mögötte fára akasztott kalapja.

Irod: Pataky 1951, 225; Repr. Major 1960, 245 után.
Kiáll: SZM Kiáll. 1954. Kat. 94/a.

A hatlapos sorozat első lapján megadott cím „Magyarország és Erdély különböző lakosainak képei. 1. sorozat – az egykori cigányok" jelzi, hogy a szerző Magyarország és Erdély nemzeteire, népcsoportjaira kiterjedő sorozatot kívánt indítani, s az első egység témájával – talán az egzotikumhoz vonzódó külföldi közönségre is számítva – a hazai cigánymuzsikusok bemutatását választotta.

Az évszám nélküli sorozatot 1778 körülre datálhatjuk, mert Korabinszky János ekkor megjelent Almanachjában a galántai cigányokról írva említi, hogy Stock zenélés és más foglalatosságuk közben lerajzolta őket s rajzait rézmetszetben adja ki. (Idézi Major 1960, 244. A nála, Patakynál és Bielz-nél említett 1776-os évszám Kemény 1911-es téves közlése nyomán került az irodalomba.) Bizonyos, hogy Stock szándéka szerint e sorozatban nem csak galántai cigányokat ábrázolt, a címen kívül erre utalhat az 5. számú lap elsősorban Erdélyből ismert templomtípusa is, s más forrásból azt is ismerjük (Seipp, 1793), hogy egész sorozata volt a különböző erdélyi nemzetek jellegzetes figuráiról. Bár ez utóbbi inkább a 18. századi Erdélyben kedvelt, s a kissé dilettáns ízű viseletsorozatok egyik példánya lehetett, Korabinszky tudósítása, rézkarcainak önálló kompozíciói mutatják, hogy számos eredeti felvételt is készített.

J. M. Stock tett nálunk először kísérletet a művészileg igényes magyarországi és erdélyi viseletsorozat megteremtésére, kezdeményezése azonban torzó maradt (ennek feltételezett okairól lásd a témakör bevezető tanulmányát). Magas kvalitású lapjai azonban több évtizeden keresztül hatottak a cigánymuzsikus ábrázolásokra. Így például Bikkessy Heinbucher József a legnagyobb magyarországi viseletsorozat (Kat. 52) cigánybandájának képét Stock lapjainak összemontírozásából alkotta meg, éppúgy, mint a Berner Ádám 12 Magyar Nótájának címlapképét készítő mester is (Pozsony, 1805).

Irod: Korabinsky 1778, 338–339; Seipp 1793, 346; Kemény–Stock 1911, 46; Pataky 1951, 224–5; Bielz 1956, 31–37; Major 1960, 244–245; Sárosi 1971, 66; 9, 10, 13. kép.
Kiáll: Bp. SZM Kiáll. 1954.

A hatlapos sorozat első lapján álló, mulató mozdulatú, csákós huszár mellett nyújtott lábú cigány cimbalmozik, a háttérben kocsma, ugyancsak mulató huszárokkal. Részben eltérő kompozíciójú próbalevonata (cigány a lábát behajlítja, felirat, művészmonogram még hiányzik) Bp. SZM. Grafikai Osztályon. A végleges, itt kiállított kompozíció írás-előtti állapota a nagyszebeni Brukenthal Múzeumban (repr. Bielz 1956, 346). A sorozat egészéről lásd Kat. 43. sz.

Irod: Pataky, 1951, 224–5; repr. Garas 1949, 193; Major 1960, 245 után; Sárosi 1971, 10. kép.
Kiáll: Bp. SZM Kiáll., 1954. Kat. 92/a.

39 Hegedülő cigány 59. TÁBLA

rézkarc, 11,6 x 8,6 cm
A kereten kívül jobbra fent: 2. szám
Esztergom, KM, ltsz. 522

Az oldalról ábrázolt cigányhegedűs hangszerét – kissé elrajzolva – jobb vállához szorítja, mögötte a földön köpönyege, a háttérben paraszтház. Két, a háttér kialakításában eltérő próbalevonata – az egyik köpönyeg nélkül s jobbra csapszék épületével (ez kereten kívül jelezve is: Dessiné et gravé par Stock), a másik köpennyel s a csapszék előtt játékhegedűs cigánygyerekkel – Bp. SZM-ben.

Irod: Pataky 1951, 225; repr. Major 1960, 245 után;
Kiáll: Bp. SZM Kiáll. 1954. Kat. 94/b, c. (valamennyi a próbalevonatokról)

40 Hegedülő cigány 59. TÁBLA

rézkarc, 11,7 x 8,7 cm
Jelezve a korsó oldalán: STOCK. A kereten kívül jobbra fent: 3. szám
Esztergom, KM, ltsz. 523

Szembenézetben ábrázolt mentés, csizmás hegedűs alig jelzett háttér előtt, jobbra elől korsó, kenyér és hagyma.

Irod: Sárosi 1971, 9. kép.

41 Cigány cimbalmos és közönsége 59. TÁBLA

rézkarc, 11,7 x 8,7 cm
A kereten kívül jobbra fent: 4. szám
Esztergom, KM, ltsz. 524.

Hordón ülő, pipázó cimbalmos alacsony asztalra tett hangszeren játszik, bal oldalt a földön ülő cigányhallgató. Eltérő kompozíciójú próbalevonata (térdrefektetett cimbalommal, s szintén hordón ülő, németes viseletű katonával) a SZM-ban.

Irod: Sárosi 1971, 13. kép, a próbalevonatot közli Pataky 1951, 225; repr. Major 1960, 245 után.
Kiáll: Bp. SZM Kiáll. 1954, Kat. 92/c.

STOCK, JOHANN MARTIN (Nagyszeben, 1742 – Nagyszeben, 1800)

Erdélyi szász volt, a 18. század második felének legtehetségesebb hazai születésű festője és grafikusa. A nagyszebeni festő fia 1763–71 közt a bécsi Akadémia festészeti osztályán, 1771–74 közt a Rézmetsző Akadémián tanult. 1774–85 között Pozsonyban él s bekapcsolódik az ekkor igen intenzív pozsonyi képzőművészeti életbe. Szellemi rokonság fűzte a német nyelven tudományos államismereti tevékenységet folytató értelmiséghez, s munkájára felfigyel a Magyarország helytartójaként a pozsonyi várban székelő, műgyűjteményéről híres Albert herceg is. Magyarországi megbízásai mellett – 1774, Horányi Elek arcképe (csak Mansfeld metszetében ismert), 1776, Eszterháza, kastély – gyakran megfordul Bécsben, ahol a bécsi értelmiség megbízásából is dolgozik. (J. Plenk gyógyszerész arcképe, 1776, Bécs, Városi Múzeum). 1772-től mutatható ki kapcsolata Brukenthal Sámuel erdélyi kormányzóval, akinek számára képeket fest, műgyűjteményének gyarapításához tanácsokkal szolgál.

1786 őszén visszaköltözött Erdélybe, ahol főként Nagyszebenben s egyidőben Segesváron élt és dolgozott, de tudunk kolozsvári, szászsebesi, medgyesi és brassói tartózkodásáról is. Erdélyi periódusából mintegy 30 jelzett olajfestményét tartja számon a művészettörténet s ezek között kitűnően jellemzett félalakos arcképek (Brukenthal Sámuel, Nagyszeben, Brukenthal Múzeum; Brukenthal Péter, Bp. MNG) s az életképhez közelítő, alakjait tájban, egész alakban ábrázoló, oldott felfogású portrék egyaránt megtalálhatók (Huttern Anna Mária képmása, 1787, Nagyszeben, Brukenthal Múzeum; Fiatal nő parkban, Kolozsvár–Napoca, Városi Múzeum, 1787; ugyanennek saját kezű másolata, 1793, Bp. MNG). Festett oltárképeket is (Segesvár, Hegyi templom; Szászsebes, ev. templom), restaurált a Brukenthal Galériában, amely legtöbb eredeti munkáját s néhány másolatát (Kupeczky: „Rákóczi Ferenc", azaz Kuruc vitéz) is őrzi.

38 Cigány cimbalmos mulató huszárral 13. TÁBLA

rézkarc, 11,4 x 8,5 cm
Jelezve a huszár tarsolyán: JMS
Felirata, a sorozat összefoglaló címe a kompozíción belül: Abbildungen verschiedener Inwohner Ungarns und Siebenbürgens. 1. folge. vom jemahligen Zigeunern. A kereten kívül jobbra fent: No. 1.
Esztergom, KM, ltsz. 521.

Művészet Magyarországon 1780–1830
MTA MKCS – MNG Bp. 1980.

409	10	20	sz. v.	Miskolcz
23	10	45	»	Bicske
605	11	25	gy. v.	Arad

[1]) Fiuméről Adony-Pusztaszabolcsig csak bezárólag október 31-ig és február 15-től közlekedik.
[2]) Csak hétfőn közlekedik.

A vonatok érkezése
Budapest-Józsefvárosra.
Délelőtt.

511[2])	4	40	sz. v.	Tápiósüly-Tápiósáp
513	5	00	»	Nagykáta
311	5	50	»	Gödöllő
917	6	17	»	Kunszentmiklós-Tass
915	9	45	sz. v.	Kiskőrös
403	9	55	gy. v.	Lemberg, M.-Sziget
905	10	00	»	Sofia, Belgrád
1303	10	10	»	Graz, Triest
333	10	25	sz.v.	Gödöllő
517	10	35	»	Nagykáta
1503	10	50	gy. v.	Csorba, Kassa
1907	10	55	sz.v.	Vinkoveze, Pécs, Tapolcza

Stock Endre

aranyműves

† 1881. ápr. Budapest

56 évés korában –

Vas. Lap. 1881. 269. l.

Stock

S. 2. *Márton*, festő, * 1700 körül. † Nagyszebenben 1764. S. 1. János Márton atyja. Tekintélyes szebeni polgár s utóbb tanácstag is volt. 1737-től Nagyszebenben háza volt a Reispergassen.

Ke-Gy. II. 476 l

Stockert Márton festő (1647, 1667)

Hain Gáspár lőcsei krónikája 232, 353 a 46 lap

Stockert Márton

STOCKERT *Márton*, festő 1647—67. Lőcsén. Hain lőcsei krónikája ismételten megemlékezik róla.

E. G. II. 4761

Stockert Márton

STOCKERT MÁRTON. Lőcsei képíró s az 1660-ik évben a Neugassban lakik. Az 1647-ik évben megfesti a toronyórát s mutatóját megaranyozza, mely munkájáért 16 frtot kapott. A mondott években Hain Gáspár Lőcsei Krónikája emlékezik meg róla. K. L.

Művészet 1914
459. l.

STOCKHAMMER György üvegesmester. Egerben a mai Dobó u.17. Erényi-féle ház tulajdonosa 1795-1820 között. 1796-ban az extrinitárius templom átalakitási munkáinál --+ Zwenger kőmüvesmesterrel együtt nyujt be költségvetést. Ugyanilyen minőségben ugyancsak Zwengerrel szerepel az egri Foglár-épületek átalakitási munkáinál, majd szintén ebben az évben a cisztercita kolostor átépitésénél.

A Hevesmegyei Topográfia adatgyüjtéséből. Voit.

Stockhausen

1753. szept. 5.
1753. jul. 31.

Stockhausen Genie Obristiente-

nant (Bega-csatorna).

Ingenieur Obristwachtmeister, Ing.-Directeur der Festung Temesvár.

Báróti, Adattár, I–IV. 346.

" V–IX. 169.

U. ott: Pótfüzet 50: 1, 5, 7, 8; 51: 1, 2, 5.

Herzog

STOCKLASS *József*, szobrász, * Budapest 1868 márc. 25.† u. o. 1920 körül. A bpesti iparművészeti iskolában Loránfi Antalnál, majd Strobl Alajos mesteriskolájában tanult. 1894 óta volt kiállítója a Műcsarnoknak. Mitológiai (Bacchánsnő a gyermek Silenussal, Mámoros Bacchánsnő, stb.), történeti (Árpád vezér, Szent István és Asztrik, stb.) és genreszobrokat (Családi kör, Libapásztorlány, In vino veritas) készített.

Kgy II. 4761

Vasárn. **18** Efrém		Protestáns: Arnold Görög: Leonc Izraelita: Sivan 24
Hétfő **19** Gyárfás		Protestáns: Gyárfás Görög: Judás Izraelita: Sivan 25
Kedd **20** Szilvér		Protestáns: Ráfael Görög: Metód Izraelita: Sivan 26
Szerda **21** G. Alajos		Protestáns: Alajos Görög: Julián Izraelita: Sivan 27
Csütört. **22** Paulin		Protestáns: Paulina Görög: Özséb Izraelita: Sivan 28
Péntek **23** Jezus Szive	Újhold 2 óra 22 pk.	Protestáns: Zoltán Görög: Agrippina Izraelita: Sivan 29
Szomb. **24** Ker. sz. János	1933 **JUNIUS** 30 nap	Protestáns: Iván Görög: Iván szül. Izraelita: Sivan 30

25-ik hét. Nap kelte 4 ó. 2 pk. — Nyugta 19 ó. 59 pk.

Stockmann

Vézmetsző

A scheyerni királyi kápolnai oltáran lévő Szt István és Gizella eljegyzését ábrázoló képet metszette rézre. Tört. Képcsarnokban meg van a metszet.

Lepold Antal

Szent István Király ikonográfiája.
Sor Szt Istvánemlékk. III

140. l.

STONAWSKI TAMÁS

Új KELET 1996. IX. 21

Kiállítás Vaján

Új Kelet-információ

Stonawski Tamás mátészalkai amatőr festő olaj-farost kompozícióiból, akvarelljeiből, szénrajzaiból és pasztellmunkáiból nyitott meg kiállítást *Pénzes Ottó* a vajai Vay Ádám Múzeumban tegnap délelőtt. A tárlat október 1-jéig tekinthető meg.

Csak egy percre!

A szeretet tevékenység; ha szeretek, az aktív érdeklődés állandó állapotában vagyok a szeretett személy iránt, de nem csak őiránta. Mert képtelen leszek cselekvően viszonyulni a szeretett személyhez, ha lusta vagyok, ha nem vagyok az állandó tudatosság, éberség, aktivitás állapotában. A tétlenségre csak egy helyzet való: az alvás, az ébrenlét állapotában nincs helye a lustaságnak... Az ember csak teljes ébrenlét esetén nem unatkozik és nem unalmas – és valóban: nem unatkozik és nem untatni: egyik fő feltétele annak, hogy szeressünk.

Erich Fromm

Konferencia a templomról

„Santo Stefano Rotondo", „a római Szent István kerek templom", régészet, épületkutatás, történelem, restaurálás" – címmel négynapos konferenciát rendezett a Római Magyar Akadémia a münsteri egyetemmel és az Olasz Műemlékvédelmi Hivatallal közösen. Az együttműködést szükségessé teszi az a történelmi tény, hogy a Santo Stefano Rotondo a magyarok nemzeti temploma Rómában, melyet a München-freisingi *Wetter* bíborosérsek tituláris, azaz cím-templomaként a német katolikus egyház állít helyre a münsteri egyetem munkatársaink segítségével. Sapienza egyetem magyar tanszékének vezetője, *Sárközy Péter* professzor a Santo Stefano Rotondo irodalmi vonatkozásairól számolt be. A szakemberek a templomban bemutatták az elvégzett régészeti, restaurálási munkálatokat. **(M. K.)**

A történelem ökumenikus szívvel

Október elmúlt, de a visszaemlékezések nem szűnnek. Íme: „1956 októbere a mi nemzedékünk számára több is és kevesebb is, mint a hagyományos értelemben vett ünnep.

Több, mert a mi nemzedékünk életéből és emlékezetéből még kitörölhetetlen valóság, felemelő és lelkesítő, ugyanakkor sokszor keserves, fájó élmény. Kevesebb, mert az elmúlt évtizedek hatalmasai mindent megtettek az 1956-os forradalom bemocskolására. Napjainkban is tanúi lehetünk annak, hogy miként igyekeznek elszürkíteni ezt a jövő nemzedékének tudatában".

Ezzel az alapgondolattal kezdte *Zsengellér József* újpesti református lelkész október 20-án ünnepi beszédét a IV. kerületi Szent József templomban.

Az újpesti Városvédő Egyesület által kezdeményezett ökumenikus megemlékezésen a testvéregyházak vezetői, az izraelita hitközség képviselői és az összegyűlt hívek az 1956-os forradalom hét újpesti áldozatára emlékeztek. Azokra az emberekre, akik 40 évvel ezelőtt a megalakult újpesti forradalmi bizottság tagjai voltak és elfogatásukat követően kivégezték őket.

Urbán Gábor római katolikus pap, a megemlékezésnek otthont adó templom plébánosa bevezető beszédében Márai Sándor '56 karácsonyán írt versének soraira utalva elmondta: ezekben a napokban a kiáltásra és a csendre emlékezünk.

A csendre, mert sokak számára csend következett azután, amit 1956 forradalma jelentett.

A református kamarakórus és a Szent József plébánia énekkarának közreműködésével megrendezett ünnepi megemlékezést a plébános befejező áldása és a Szózat eléneklése zárta.

Hercz Alíz

VALLÁSI KRÓNIKA

● **Honvéd ereklye újraszentelése.** November 2-án 14.45 órakor a Budapest, XXII. kerületi Savoyai Jenő téren az első és a második világháború hősi halottaira emlékeznek. Ekkor kerül sor honvéd ereklyék újraszentelésére. A szertartást *Ternyák Csaba* püspök végzi. Beszédet mond *Erős László* ezredes.

● *A 100 éves ceglédi evangélikus templom történelmi múltjából is láthatók dokumentumok a helyi Kossuth Múzeumban, a „Cegléd az 1000. évben" című kiállításon, amely év végéig látható.*

● Az evangélikus középiskolák a történelmi Magyarországon című kiállítás november 30-ig újra megtekinthető az Evangélikus Teológiai Akadémián. (Bp. XIV., Rózsavölgyi köz 3.)

● **Keresztyének a mai Magyarországért** *Ez volt a témája annak a megbeszélésnek, amely az Evangélikus Értelmiségi Műhely szervezésében folyt mint műhelymunka. A szeptemberi összejövetelen ökumenikus szellemben Pap Tamás r. k. pap, szerkesztő bevonásával vizsgálta napjaink magyar társadalmát. A jelenlévők megismerkedhettek a Püspöki Kar körlevelével (Igazságosabb és testvéri*

ma: Franciska férjével Brazíliába vándorolt, ahol csodájára jártak az általa főzött magyar gulyásnak. A szülők elkötelezett tagjai voltak a baptista közösségnek.

● **Katolikus Egyetemi Napok** *címmel szervezett egyhetes rendezvénysorozatot a Katolikus Egyetemisták és Főiskolások Egyesületének budapesti csoportja. Az október 12-én befejeződött rendezvény során politikusok, szociológusok, publicisták eladásait hallgathatta meg az ifjúság, voltak kerekasztal-beszélgetések, zenei előadások, filmvetítés és sok más, érdekes program. A záró rendezvényt a Szent Ignác Kollégiumban tartották.*

● **Néprajzi konferencia Szegeden.** A József Attila Tudományegyetem Néprajzi Tanszéke és a Magyar Néprajzi Társaság harmadízben rendezte meg Szegeden október 8–9-én a vallásos néprajz témaköreit felölelő konferenciáját, amelyet Gyulai Endre Szeged-Csanádi megyéspüspök köszöntött. A tanszék ezekkel a konferenciákkal az európai hírű néprajztudós, Bálint Sándor emlékét kívánja ápolni,

● **Közép-Ázsia: új lehetőségek.** *A kazak fővárosban, Almaatában székelő Marian Oles érsek, Kazakisztán, Kirgízia, Üzbegisztán és Tádzsikisztán apostoli nunciusa nyilatkozott a CRTN hír-ügynökségnek az érintett országok helyzetéről, középpontba állítva a katolikus egyház lehetőségeit.*

● **Kongresszust rendez** a máriapócsi kegykép könnyezésének 300. évfordulója alkalmából november 4-én és 5-én a nyíregyházi Hittudományi Főiskolán a Hajdúdorogi Egyházmegye és a Szent Atanáz Görög Katolikus Hittudományi Főiskola. Előadás hangzik el egyebek mellett a magyar katolikus egyház hódoltság utáni történetéről, a barokk kori búcsújárás kánonjogi vonatkozásairól, a munkácsi püspökség történetéről, a pócsi Mária-ikon bécsi kultuszáról; a könnyező ikon történetéről, továbbá a képnek a török elleni magyarországi hadjáratban betöltött szerepéről, jelentőségéről. A tanácskozás résztvevői a nyíregyházi Jósa András Múzeumban megnézik a magyar görög katolikus egyház

Élet-fények

Sírok közt is a halhatatlanság öröme. Keresztény korok üzeneteiből azt választom, ami közvetlenül megszólít: Áttörve tested rabságát, az örök világosság örömében reménykedj. A középkor „tinédzser" himnuszköltője, a filozófus Petrus Abelardus ujjong: „Óh milyek s mekkorák / azok a szombatok, / mikkel az ég örök / udvara zeng s ragyog! / Törteknek pihenés, / bátraknak jutalom. / Isten lesz minden, és / mindenben Ő honol." Ez a szentek közösségének éneke s ez a reménységgel küzdőké. Az odaát és a földi közösség így válik eggyé, mert sohasem feledkezik el a lélek vándoréletéről, azokról, akiket szeretett mulandó testében.

Mindenszentek és halottak napja: a feltámadásé. Ahogy múlik az élet, úgy kerülünk egyre közelebb a másik vágyhoz, amelyről fiatalon sokszor megfeledkezünk. Ez a vágy eredendő az ember történetében: paradicsomi és földi egyszerre, mióta bekövetkezett az ember sérülése, a legelső bűn. Talán ezáltal lett erősebb a remény. „Ó boldog bűn" – sóhajt s örül a húsvéti gyertya ünnepi éneke, amelynek dallamáról (is) mozart azt mondta, életművét adná ha ő lenne a szerzője.

Szeretteink sírjai fölött az imádság s az emlékezet gyertyái ezt a himnuszt intonálják: „Esdve és ölelve térded, / hamuvá tört szívvel kérlek: / őrizz, hogy jó véget érjek!"

Nem az esetlegesség ügyefogyott kapaszkodása ez, hanem a teremtményi lét átérzése: ahonnan vétettünk, oda térünk vissza.

A test a porba, a lélek az Isten ölére, hogy teljes legyen az élete.

(t. s.)

Illés Lajos: Magyar ének (Cantus Hungaricus)

Nagy sikerű oratórium a Hazatérés-templomban

Krisztusban hívattunk el keresztyénnek és magyarnak – nyitotta meg fogalmazta az új nemzeti alapdalmű üzenetét: a magyar

STOKES, Adrian festő

Vita az egri színházról

Meddig ér a takaró?

Eger városa még részben sem kíván hozzájárulni ahhoz a több mint 14 millió forintnyi plusztámogatáshoz, amelyet a Gárdonyi Géza Színház új igazgatója igényelt a teátrum ez évi fenntartásához – értesítette *Ringelhann György* polgármester *Jakab István*t, a megyei közgyűlés elnökét azt követően, hogy a fenntartó megyegyűlés anyagi segítséget kért az egri önkormányzattól. A többlettámogatást azok után kérelmezte a színház szeptemberben kinevezett vezetője, hogy kiderült: a teátrum előző igazgatója több 10 millió forinttal túllépte a költségvetést, így még fizetést sem tudnak adni az intézmény dolgozóinak. A megyegyűlés – az exigazgató ellen megindított fegyelmi eljárással egy időben – csaknem 10 millió forint többlettámogatást szavazott meg a színháznak azzal, hogy a többit a város állja.

A polgármester levelében utalt arra, hogy az Egerben működő megyei intézményekről kötött megállapodásuk szerint a város vállalta a megyei könyvtár és művelődési központ fenntartását azzal a kikötéssel, hogy a színházért teljes egészében a megye felel. Jakab István nem kívánta minősíteni a város elutasítását, viszont felhívta a figyelmet arra, hogy a tavaly létrehozott intézményi egyeztető bizottság elnöki tisztét az idén a város polgármestere tölti be. Az ő feladata, hogy összehívja az egyeztető üléseket, ám ebben az évben egyetlen megbeszélésre sem került sor.

Találkozások, időutazással

Ha az ember megfordul a kontinens nyugati felén, jóleső érzéssel tapasztalhatja, hogy növekszik az érdeklődés a kis magyar világ, honi kultúránk iránt.

Kálmán András (jobbra) Magdalen Evans és a budapesti brit nagykövet társaságában Adrian Stokes Hortobágyot ábrázoló festménye előtt
A SZERZŐ FELVÉTELE

Kicsi a világ. De talán éppen ezért olyan gazdag, s ezért van teli meglepetésekkel. Néhány héttel ezelőtt például a kortárs műkereskedelem nagy párizsi szemléjén, az Eiffel-torony árnyékában rendezett FIAC-on örömmel vettem észre, hogy a kortárs magyar festészet egyik legkiválóbbja, a nyolcvanas évek új festészeti mozgalmának megindítója, *Birkás Ákos* egy párizsi galéria „színeiben" mutatja be munkáit. Néhány standdal távolabb annak a *Csernus Tibornak* a képeit állították ki, aki ma a Montmartre oldalában, a Bateau-Lavoire-ban dolgozik, abban a műteremben, amelynek helyén valamikor *Picassóé* állt, s akinek Újpesti rakpart című, korszakos jelentőségű 1957-es képe ezekben a napokban a budapesti Műcsarnokban látható, azon a tárlaton, mely a forradalom negyvenedik évfordulója alkalmából az 1957-es Tavaszi Tárlatot rekonstruálja.

Újabb néhány standdal távolabb még mélyebbre léphettem vissza az időbe, mégpedig egy 1949-ben Birminghamben megnyílt, majd néhány év múlva Londonba áttelepült galéria világszínvonalú kínálatával – *Calder, Moore, Miro,* Picasso és így tovább – szembesülve. Mondanom sem kell talán, hogy a galériát az a *Kálmán András* alapította, aki 1939-ben, tizenhét éves korában Mátészalkáról került brit földre. Negyvennyolcban néhány hónapra visszajött, majd a diktatúra fenyegető előjeleit látva végleg a szigetországba költözött. Harmincöt évig haza sem tért. Azután egyre többször visszalátogatott, s most alig három héttel a párizsi kiállítás után tárlattal jelentkezik Pesten is.

A képek azután, amelyek részben az ő, részben a bemutatónak helyet adó brit nagykövetség, részben a szervezésből oroszlánrészt vállaló kései leszármazott, *Magdalen Evans* jóvoltából láthatók, újabb időutazásra hívnak az egyszerre kicsi és hatalmas magyar világba. A képek alkotói ugyanis, a Marianne és Adrian Stokes festőházaspár az 1905–10 közötti években öt alkalommal tértek vissza a Hortobágy sík vidékére, a Kárpátok hegyei közé, Bácska termékeny földjére, a kék Adriára, hogy a tájat, az itt élő embereket megörökítsék. Műveik könyvben is megjelentek, kiállításokon szerepeltek. A magyar népművészet, folklór, építészeti, történeti örökség szép dokumentumai. Annak az érdeklődésnek a bizonyítékai, amely a nagyvilágban egyre növekszik a magyar kultúra, a kis magyar világ iránt.

Kicsi? Vagy talán nem is annyira az? Néhány percig együtt nézegettem a képeket valakivel, azután szóba is elegyedtünk. A nyolcvanas évekkel kapcsolatban mondtam valamit, amire aztán azt felelte: erről a dologról nem tud, mert csak egy éve él Budapesten. Kiderült, harmadik generációs dél-amerikai, de bár azt mondja, angolul és spanyolul jobban ki tudja fejezni magát, magyarul is anyanyelvi szinten beszél. Egyébként a londoni galériatulajdonos, a majd' hatvan éve külföldön élő Kálmán András is. Néha keres egy-egy szót, de akcentusa sincs. S azt hiszem, nemcsak értjük, meg is értjük egymást.

P. Szabó Ernő

Menuhin vezényelte a Fesztiválzenekart a genfi Victoria Hall díszhangversenyén

Magyar zenei követségben

Lord Menuhin próbál. Megemeli a karmesteri pálcát, és fölzúg Bartók III. zongoraversenye. Szerencsés vagyok: a zenekar mellett, két méterre ülök a mestertől, részt vehettem a Fesztiválzenekar próbáján a Selmeczi utcában. Bartók-műsorral készülnek, *Kocsis Zoltán* közreműködésével (a versenyművön kívül a Concertót és a Magyar képeket játsszák), hogy föllépjenek a legrangosabb genfi koncertteremben, a Victoria Hallban, ama kivételes alkalomból, hogy felavatják a Bartók nevéről elnevezett teret Svájc nagy városában, a Grütli-ház és a Victoria Hall között.

Azóta az ünnepi hangverseny lezajlott. Ettől a héttől Bartók nevét viseli az a központi tér Genfben, ahol *Beck András* Cantata Profana szoborcsoportja díszeleg, s ahol most új táblát helyezett el a város polgármestere és *Kukorelly Pál*, a svájci Magyarország Barátainak Köre elnöke. A tér Bartókról való elnevezését a zeneszerző századik évfordulóján alakult emlékbizottság szorgalmazta, melynek Kocsis Zoltán, *Végh Sándor, Solti György* is tagja volt, díszelnöke pedig Yehudi Menuhin, s amelynek előterjesztését az idén fogadta el és hagyta jóvá Genf városa és a kanton államtanácsa. A svájciak azért vették szívesen a Bartók tér gondolatát, mert világhírű zeneszerzőnk 1908-tól évente megfordult az Alpok országában.

A téravató ünnepség napján megnyílt *Dékány Tibor* fotókiállítása, a „Kárpát-medence: ezerszáz éves történelem" a Maison du Grütliben. Este aztán elkövetkezett a díszhangverseny a Victoria Hallban, melynek vezényletét már csak azért is elvállalta a legendás hírű hegedűművész és karmester, Lord Yehudi Menuhin, mert ezzel is főt szeretett volna hajtani a magyar lángelme előtt, akinek műveit gyakran játszotta pályafutása során, s aki épp neki írta Szólószonátáját.

Metz Katalin

A NAP HÍREI

Pedagógiai konferencia Zánkán

Sikeres iskola – Változó társadalom címmel országos pedagógiai konferenciát tartanak 7-e és 10-e között a Zánkai Gyermek és Ifjúsági Centrumban. A rendezvény célja a közoktatási törvényből és a NAT bevezetéséből adódó feladatok értelmezéséhez való hozzájárulás, valamint a piaci szemlélet megerősítése a közoktatás területén.

Emlékképek a Duna Televízióban

Régi híradók képei elevenednek fel a Duna Televízió Emlékképek című műsorában vasárnap délután 17 órakor. A programban – egyebek mellett – az 1934-es Nobel-díjak odaítéléséről, a szentgotthárdi iskolaszanatórium avatásáról és a meggyilkolt Sándor király temetéséről láthatnak korabeli tudósításokat az érdeklődők.

Hangverseny a társaskörben

Mozart és Schubert művei hallhatók a Danubia Ifjúsági Szimfonikus

S.Stocker Károly

Keszonos munkás, gipsz

III.M.Képzőművészeti Kiállítás 1952. dec. 1953. márc.
katalogusa 19 lap

Magyar Hirdető
SAJTÓFIGYELŐ
dapest V., Petőfi Sándor u. 17.
Telefon: 188-296, 188-307

Stocker Károly

1966 DEC

NÉPMŰVELÉS

1021

HÍREK

Elkészültek a Vár belső udvarán felállítandó szobrok gipszfigurái

A szobrokat Stocker Károly (Tánc), Győri Dezső (Tudomány), Pándi Kiss János (Rajz), Ispánki József (Költészet), Grantner Jenő (Szobrászat), Fekete Géza (Színészet) és Palotai Gyula (Zene) készítették

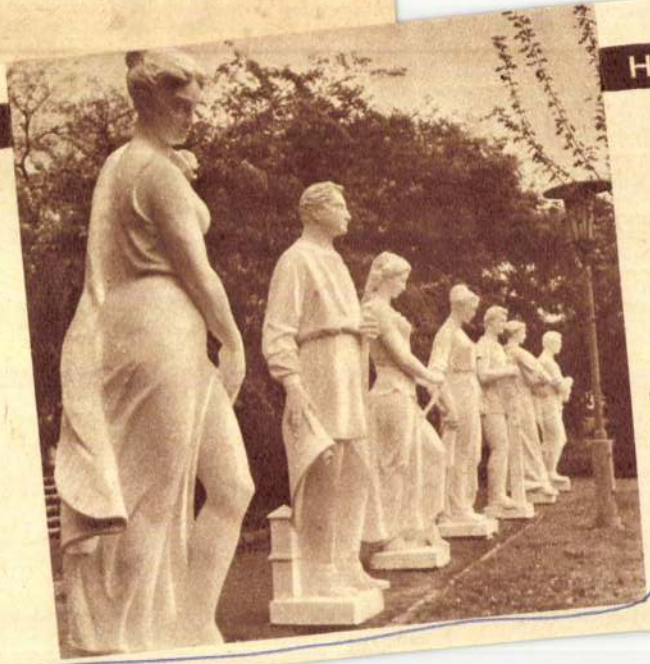

böző vidékein. „Ettem maharadzsáknál állva, ültem parasztok szobájának trágyával egyengetett földjén, és csészealjból ittam a teát, mint ők. Háltam milliomosoknál és várótermekben. Láttam a Tadzs-Mahalt is. Fürödtem a Comorin-foknál, a három tengerek vizében. Beszélgettem a kasmiri szőnyegszövőkkel, bengáli halászokkal, gudzserati orvosokkal, urdu írókkal . . ." Ehhez csak annyit tehetünk hozzá, hogy szerencsés az az olvasóközönség, amely hosszú várakozás után ilyen kötetből ismerkedhetik meg a világ egyik leghatalmasabb országával.

A természettudományi újdonságok között is akadnak olyanok, amelyek gyakorló pedagógusok tapasztalatai alapján születtek. Négy évtizedes oktató munka megfigyelései, kísérletei kristályosodtak ki Kárteszi Ferenc **Szemléletes geometria** c. munkájában. Mégis a szerző nem a tanárokat kívánja meggyőzni módszereinek tanulságairól, „hanem a matematikát [illegible] megnyerése útján szeretném azo- [illegible] s terjeszteni." Röviden [illegible] és segítségével törek- [illegible] a helyes matemati- [illegible] ot. Öveges Józsefet [illegible] Az élő fizika c. kö- [illegible] adását is rengete-

s [illegible]

n [illegible]

tizedes várakozás után követi nagyhírű elődjét, Margalits Ede munkáját. A teljességet megközelítő kötet több mint húszezer szólást és közmondást tartalmaz, könnyen kezelhető mutatókkal van felszerelve és Szántó Piroska artisztikus humorral átszőtt, finom rajzai gazdagítják.

A Gondolat Kiadó több esztendős nagy vállalkozásai közé tartozik az Európai Antológia sorozat, amelynek keretében eredeti dokumentumok, korabeli írások, szemelvények gyűjteményei igyekeznek életre kelteni egy adott korszak művelődését, kulturális életének valamelyik vonatkozását. Két új kötettel gyarapodott a sorozat. Az ókori Görögországot bemutató ciklus keretében jelent meg **A görög irodalom világa** Borzsák István összeállításában. A válogatás először a költők és a költészet által a görög társadalomban elfoglalt helyet szemlélteti, majd a görög irodalom műfajainak példáit gyűjti csokorba, végül az ókori irodalomtudományról formál képet. A rövid bevezetés után Borzsák István kitűnő érzékkel fogalmazott jegyzetei végigkísérik az egész kötetet, és szinte megbeszélik az olvasóval az egyes dokumentumokból le-

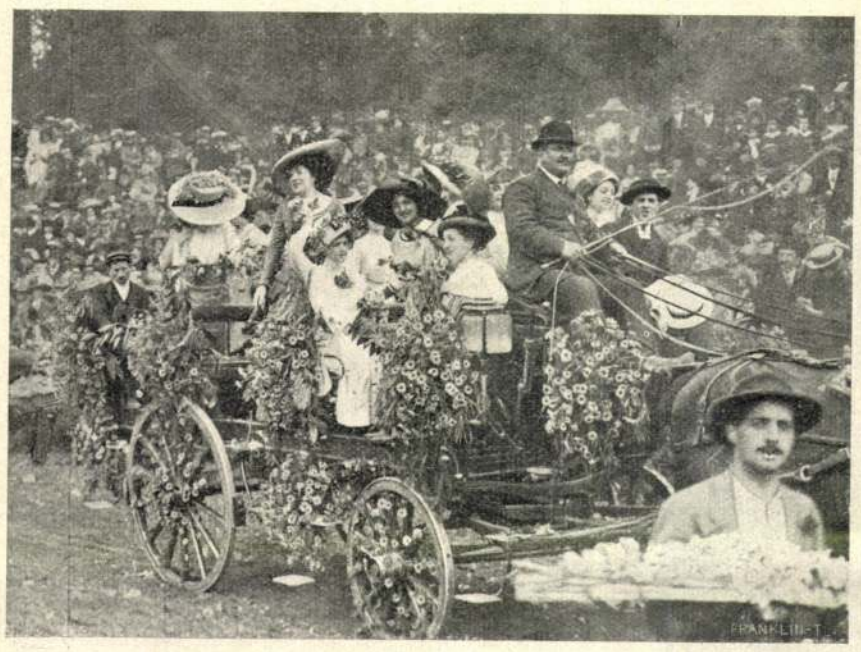

MEZEI VIRÁGGAL DISZÍTETT KOCSI.

AUTOMOBIL-REPÜLŐGÉP; AZ ELSŐ DÍJ NYERTESE.

Beregi igen szép Hamlet volt. Bizonyos kis modorosságokat levet és egyéniségének arányai mindjobban kitűnnek és hatnak.

A *Vizkereszt* előadása nehány nappal a ciklus előtt került először szinre a Nemzeti Szinházban új berendezéssel és betanulással. A berendezés nagyon bevált, sokkal megfelelőbb volt, mint Reinhardtéknál, ki különben magától értődőleg hatással volt miránk is, mint jelenleg minden szinházra. A darab vigjátéki tónusa nagy erővel hangzott. Sokan kissé megütköztek a lármás jeleneteken, nekünk nagy mulatságunkra szolgáltak és mi hiszszük, hogy ez a tónus volt a hű. Shakespeare tudott és szeretett mulatni, a szinpadon is. Mennél súlyosabban érezte a lét nyomorúságait, tragikumát és gonoszságát, annál önfeledtebben engedte át magát a létfentartó, az isteni jókedvnek, a mely az egész emberi lét semmiségének, játékszerűségének gondolatával legyőzi a kétségbeesést. A fiatal gárda nagyon bevált, Rózsahegyi a legjobb szerepét találta meg benne. *Alexander Bernát.*

MARTINOVITS.

Martinovits József Ignácz, szászvári apát, királyi tanácsos és a lembergi egyetem tanára, négy társával együtt 1795 május hó 20-án a budai vérmező északi végén lefejeztetett. iratai pedig a hóhér kezei által máglyán elégettettek.

A kivégzettek holttesteit külön koporsókban helyezték el, Martinovits külön sirba, négy társa és pedig gróf Sigray, Laczkovich, Hajnóczy, volt szerémi alispán, és Szent-Mariay, Martinovits mellé, de közös sirba földeltettek el.

Hogy hová temették el, senki sem tudja.

Két éve annak, hogy Budán megalakult a «Martinovits és társai földimaradványait kutató bizottság», de eddig még csak kevés útbaigazító nyomra talált. Az egykorú iratok, a melyekből nyomra lehetett volna találni, megsemmisittettek, a hatalom pedig mindent elkövetett, hogy mély homályt boritson az egész Martinovits összeesküvésre. Az egyetlen egykorú irat, a mely fenmaradt: Kazinczy naplója; Kazinczy maga is bele volt keverve a Martinovits pörbe, de halálos itéletét tiz évi börtönre változtatták.

Kazinczy naplója sem ad útbaigazitást, hogy hová temették a vértanúkat, sőt még homályosabbá teszi a dolgot. Kazinczy naplójában ugyanis az áll, hogy a kivégzettek holttestei a budai Dunapart mellett emelkedő dombokon földeltettek el.

E sorok irójának sikerült végre némi nyomra akadni. Hosszas kutatás után a budavári koronázó Mátyás-templom plebániájában megkerült az 1795. évi halálozási anyakönyv, a melyben be van igtatva Martinovits és társainak halálnapja és a helyet, a hova temettettek, latinul igy jelöli meg: *extra cemeterium civicum*, tehát a *polgári temetőn kivül.*

Miért lett ez a jelző használva «*polgári*». Valószinüleg azért, mert közelében *katonai* temető is volt. A székesfőváros múzeumában levő legrégibb térképe Pest-Budának a Kaiser-féle térkép, mely 1792-ben készült nagy pontossággal, csak egy olyan polgári temetőt mutat föl, a melynek szomszédságában katonai temető van, s ez a fogaskerekű vasuton túl levő úgynevezett Alvinczy-temető (Alvinczy tábornok volt az első, kit oda temettek), a melyet egy széles, de sekély árok választ el a polgári temetőtől.

A Martinovits-bizottság most a székesfővárosnál kérelmezi az ásatási engedélyt s ha az ásatás sikerre vezet, úgy a vértanúk földimaradványai fölé díszes siremléket akar állitani.

A budai capistránusok levéltárában a Martinovitsra vonatkozó iratok között a kivégzésről a következő egykorú feljegyzés áll:

Május 20. Reggeli hat óra után a fent nevezett öt fejvesztésre itélt kivezettetett a börtönből a Csatwinszky ezred katonaságának őrizete alatt a Generalis mező (Vérmező elnevezést a kivégzés után adta a nép) északi végére. Itt a hétszáz és egynehány gyalogos katona által képezett négyszögbe elsőnek Martinovits Ignácz vezettetett be, a kinek a jobb szögletben a hátra levő négy társa kivégzését végig kellett néznie. Elsőnek gróf Sigrayt végezték ki, de a 70 éves budai hóhér a bárddal nem a nyakát, hanem a fejét találta el az áldozatnak, a második csapásra pedig a vállát s csak a harmadik csapásra a nyakát, de akkor is csak úgy birta a fejet a törzstől elválasztani, hogy a gróf üstökét fogta s a bárddal elnyiszálta a nyakát. A nép roppantúl zúgott, Martinovits pedig a borzalomtól elájult. Másodiknak Szent-Mariay, 3-iknak Laczkovich János, 4-iknek Hajnóczy József végeztetett ki, de ezeket már nem a budai hóhér, hanem a segélyére állott egri hóhér végezte ki, utolsónak következett Martinovits.

Megemliti még ezen irat, hogy midőn Martinovits a katonai négyszögben elájult s ismét magához tért, egy emberséges osztrák kapitány Martinovits elé állott köpenyében, hogy ne kellessen Martinovitsnak a többi kivégzést látnia. *Sz. A.*

VIRÁGÜNNEP RÓMÁBAN.

A Villa Borghese évszázados cziprusai és pineái között még talán sohasem tarkált annyi virág, mint ezen a *Corso dei fiori*-n. Róma minden esztendőben nagy vidámsággal és lelkesen megüli a virágok ünnepét május első vasárnapján, de az idei talán minden eddigit fölülmúlt virág-gazdagságában. Leleményesség és eredeti ötlet: ezidén kisebb méretekben nyilvánult meg, ám a virágokban való dúslakodás túlszárnyalta az előző évek virágünnepeit. A hatalmas Piazza di Siena, ez az ősi stádiumszerű térség, a mely minden virágünnep, tornaverseny és modern olimpusi játék szinhelye, valóságos virágtenger volt idén. Középütt az óriás virágkosár — a virágünnepek modern trójai lova, a melyben egy egész katonabanda van elrejtve — hiányzott most. A két zenekar nem rejtőzött el, szabadon állott az óriási stádium közepén és ők voltak a szigetek a virágtengerben. Körülöttük örvénylett a vidám virágcsata, fölvirágozott automobilok, mail-coachok, keppek, giggek és campagnai kordék vonultak fel előttük és a két zenekar csak fújta rendületlenül a dallamos marcia-kat.

A nizzai virágünnepekben tagadhatatlanul több az előkelőség és a raffinement, mint Róma virágünnepein, de az örök város speczialitása épen ez: a kedves, feszesség nélkül való, közvetlen vidámság. A virágokat nem etikettes mozdulatokkal röpitik át automobilból mail-coachba, vagy akár a magas, festett kerekű kordékba, hanem széles jókedvvel és — erős dobással — czélozzák be egyik kocsiból a másikba, a tribünökről a díjakért versenyző, virágdíszes fogatokba és onnan — az ösmeretlen nézőre, a tribünökön. Piros szegfű, húsos levelű canea, fehér és sárga viziliom, cziklámen, nárczisz és — jaj — tövises rózsa is hull, hull, szakadatlanul, mint zápor, az arczokra. És conte Bennicelli, Róma legvidámabb főura, mosolyogva törüli le arczáról a kiserkedő vért.

— Ecco! Virágtól is kaphat sebet az ember . . .

— Kettős sorokban vonulnak fel a versenyző virágdíszes kocsik és automobilok. A jury széles, vörös bársony díszitésű páholyában komoly urak tanácskoznak. És jegyezgetnek. Ők döntenek élet-halál fölött: ők az izlés itélőbirái.

Óriási virágkosár siklik előre. A kerekei nem is látszanak. Kétoldalt széles selyemszalagokkal körüldiszített babérfácska, mögötte ivben, a kosártartója, vérvörös liliomokkal, elől pedig minden kis porczikája az óriás autónak: rózsa és szegfű.

Most egy kis gyerekkocsi halad el a jury előtt. Babszemnyi emberke fogja a gyeplőt és az ostort. Ijedten néz a komoly urak felé, a kik önkéntelenül elmosolyodnak. Sajnos: a díjak között nincsenek gyerek-játékszerek.

— Un velivolo! Egy repülőgép!

A LEGKISEBB VERSENYZŐ.

A tiz- és tizezernyi közönség, egyszerre, szinte vezényszóra tapsba tör ki.

Virágos repülőgép fordul be a stádium kocsiútjára. A repülőgép fönt lebeg a levegőben, alatta pedig, virágtól roskadó automobilban, két nő mosolyog. És fejük fölött gyorsan, szélsebesen forog a repülőgép csavarja.

— I cinesi!

Minden fej arra fordul. A khinaiak. Khinának római nagykövete széles batárban, mellette a felesége. A szemközti ülésen pedig két különös szépségű, ferde szemmetszésű fiatal khinai leány. Egész virágzuhatag repül feléjük, a kocsikról, tribünökről. A két khinai leány pedig gyermekes örömmel mosolyog és tapsol . . . Senkisem törődik többé a jury páholyával. Fraternizáló kedvességgel éled fel újra a csatározás, virágokkal.

És ez így folyik délutáni öt órától este fél nyolczig, a mikor egyszerre hangos kürtszó hallatszik. A jury páholyának négy sarkából négy kürtös hosszúszárú rézharsonájába fúj és a recsegő hangokra mindenki odafigyel.

A jury kiosztja a díjakat.

. . . És egy félóra mulva már a Corso Umberto I. házsora között robognak végig a díjnyertes automobilok és fogatok. A nyertesek zászló-jelvénye röpköd, lobog a levegőben.

Egy évig megint béke vár a virágokra.

AZ OMÁR-MECSET LEGENDÁS KINCSEI.

Konstantinápoly, május.

Jeruzsálemet, a szent várost, melyre a keresztény világ és a zsidóság csak áhítattal szokott gondolni, a prófán érdeklődés homlokterébe juttatta egy vakmerő lopás. Most tiz napja röpítette szét a táviró Európa metropolisaiba a szenzációs hírt, hogy egy angol-amerikai konzorczium emberei megvesztegetés révén behatoltak az Omár-mecsetbe, kilencz éjen át ástak a földalatti üregben, megtalálták Dávid és Salamon királyok megbecsülhetetlen értékű kincseit és azokkal külföldre szöktek.

A mai kor erkölcsi felfogására jellemző, hogy még az egyébként morális és «fair play»-t követelő angol közvélemény sincs megbotránkozva az eset fölött. Ezredéves, históriai becsű kincsek jogtalan eltulajdonítása, úgy látszik, más elbirálás alá esik, mint egy modern ékszer ellopása. Parker kapitány, az Omár-mecsetbeli kincsek elemelője, az archeologusok szemében nem tolvaj, hanem szerencsés kutató, a kit inkább bámulni lehet vakmerőségéért és irigyelni csodás zsákmányáért, mint megvetni.

A müzülmán világ azonban, különösen az arabok és törökök, másképen fogja fel az esetet, s mélységesen föl van háborodva. Nem annyira a lopás, mint inkább az elkövetett *szentségtörés* miatt. Mert Parker kapitány emberei ebben váltak bűnösökké, midőn megbolygatták az Omár-mecset szent relikviáit. Az európai nagyközönség valószinüleg nem tudja, hogy Jeruzsálem és benne az Omár-mecset a mohamedánok előtt a vallási kegyeletnek csaknem oly szent helye, mint Mekka és Medina. Mahomet hivei hitetlennek tartják ugyan a kereszténveket, de elismerik prófétának Iszát (Jézust) is, valamint Mózest és tiszteletben tartják a mi Üdvözítőnk anyjának emlékét. De mindenekfölött kiváltságos helylyé avatta Jeruzsálemet az a mecset, melyet a VII-ik században az arab Omár kalifa építtetett, s a melyben legendás relikviák őriztetnek.

Ha meggondoljuk, hogy a kereszténység mennyi legendát fogadott el valóságnak és hány olyan relikviát tisztel szentség gyanánt, melyek fölött a régészek és történetbuvárok csak mosolyogni tudnak, akkor nem szabad csodálkozni azon sem, hogy a müzülmánok vallási fantáziája Mahomet emlékeivel népesitette be a jeruzsálemi Omár-mecsetet, jóllehet a nagy próféta soha nem járt a szentvárosban. Talán Jézusnak mindenütt fölbukkanó és imádat tárgyát képező emlékeivel akart szembeszállni vagy versenyre kelni Omár kalifa, midőn Salamon király hires templomának helyén fölépitette a gyönyörű mecsetet és a közepén levő üreget borító óriási sziklatömbről azt hirdette, hogy nem nyugszik máson, mint egy láthatatlan pálmaágon, melyet két asszony Isza (Jézus) és Mahomet anyja együttes erővel tartanak. Az iszlam legenda szerint

BARÁT ÁRMIN, A MINISZTERELNÖKI SAJTÓIRODA ÚJ FŐNÖKE.

Mahomet erről a szikláról szállt az égbe El-Borak nevű lován, a középen levő mélyedés az ő lábuk nyoma. De ott van a mecsetben a próféta turbánjának és szandáljának lenyomata is, egy-egy szent relikvia, melyek előtt áhítattal hajlonganak és imádkoznak az igazhitűek, A mekkai *Kaaba* után nincs nagyobb szentség a müzülmánok előtt, mint az Omár-mecsetbeli sziklakő, a *Szakrah*, melyet most a gyaur angolok az alája való ásással úgy megbolygattak, hogy oszlopokkal kellett föltámasztani. Szerencséjük volt Parker kapitány embereinek, hogy hamarább elhagyták a várost, mintsem a müzülmán lakosság értesült volna a szentségtörésről, mert a felkonczolástól senki nem menthette volna meg őket. Az európai sajtó természetesen mennydörgött volna az arabok és törökök fanatizmusa ellen, nem gondolva meg, hogy a midőn például a Szent Sir templomban katholikus szerzetesek és görög papok feszülettel verik egymást agyba-főbe, ha

ACHIM ANDRÁS, A MEGÖLT BÉKÉSCSABAI PARASZTVEZÉR.

veletlenül a nem nekik kijelölt oltárnál miséznek: a keresztények sokkal intenzivebb vallási fanatizmusról tesznek szégyenletes bizonyságot.

Igazi türelmességet mások vallása és hite iránt csak a török tanúsít. E nélkül maradhatott volna Jeruzsálem a keresztény világ zarándokhelye és érintetlenül legszentebb relikviái? Vajjon Róma és a Vatikán hasonló magatartást tanusítanak-e a müzülmánok iránt, ha Mahomet élete és halála az örök várost avatta volna az Iszlam szent helyévé? — A jeruzsálemi angol kincskutatók a kegyeletlenséggel sokkal nagyobb bűnt követtek el, mint magával a lopással, mert fölkeltették a müzülmánságban az idegenkedést és jogos gyűlöletet az összes keresztények ellen.

A megszentségtelenített Omár-mecset a Jozafat völgye fölött, a Moriah-hegy ama területén emelkedik, melyet az arabok «Haram-es-Serif»-nek neveznek. Itt állott hajdan Salamon király temploma, melyet Titus római császár leromboltatott, hogy helyébe Jupiter templomát emeltesse. Néhány század múlva ez is eltűnik és a romokon fölépül Szent-Heléna temploma. De a hetedik században az arabok kezébe kerül a sokat szenvedett város és Omár kalifa a Heléna-templomnak nem kegyelmez. Milyen volt a zsidók, rómaiak és az első keresztények temploma, arról keveset tudunk, különösen a két utóbbiról nincs bővebb följegyzés. De építészeti szempontból még Salamon temploma sem lehetett különb az Omár-mecsetnél, mely az ódon, boltives és erkélyes falakkal övezett, mintegy negyven holdnyi térség közepén márványkoczkákból alkotott kétméteres óriási piedesztálon emelkedik. A nyolczszögletű, kecses és minden vonalában harmonikus épület az arab építészet egyik gyöngye. Kupolájának elegánciája hasonlíthatatlan, valamint bámulatra méltók a falak zöld mozaik-, szines faience- és faragott fa-diszitései, úgyszintén az ezernyi apró szines üvegekből legfinomabb szinérzékkel összeállított üvegtáblák, melyeken át megtompítva, de csodás ragyogással ömlik be a napfény. A hatást rendkívül növeli a mecset közepén emelkedő, faragott fakorláttal körülvett komor sziklatömb: A «Szakrah».

Régi följegyzésekből és a Haram-es-Serif környékén eszközölt ásatásokból tudjuk, hogy Salamon király temploma, tehát az Omár-mecset alatt a titkos folyósok, üregek, kriptá, karzatok és termek egész labirinthusa huzódik harmincz-negyven meter mélységben. Két vagy három folyosónak a kijáratára a hegy lejtőjén már régebben ráakadtak, s megtalálták azt a termet is, hol a Titusz császár katonái elől elrejtőzött zsidók legyilkoltattak. Franczia, német és más archeológusok, kik Jeruzsálem minden részén ásatásokat végeznek, már számtalanszor kérték a török kormány engedélyét, hogy az Omár-mecset alá is behatolhassanak, de mindenkor szigorúan el lettek tiltva ettől. Parker kapitány is csak a Haram-es-Serif falain túl eszközlendő ásatásokra volt feljogosítva.

Igaz-e, hogy az Omár-mecset alatt voltak elrejtve Dávid és Salamon kincsei és hogy azokat találta meg a vakmerő angol: ez idő szerint még nincs eldöntve. De ha tényleg elvitt onnét valamit, örökre nem fogja zár alatt tartani, annál kevésbbé, mert sem ő, sem amerikai társa nem vérbeli régiséggyűjtők, hanem közönséges kincsvadászok. Úgy lehet, a világ meg fogja ismerni Izrael fénykorának emlékeit, de ennek nagy ára lesz: a további régészeti kutatások elé Törökország tilalmat emel.

Barabás Albert.

A MODERN AFRIKÁBÓL.

A legsötétebb Afrikába bevilágított a kultura és a modern villanyfénynél kutató ember olyan természeti kincsekre akadt, a melyek az európai szükséglet kielégítésében ma igen számottevőek.

A tuniszi kormány a közelmultban az ország nyerstermékeiből egy igen érdekes gyűjteményt küldött ajándekképen a m. kir. Kereskedelmi Múzeumnak, a mely épen e héten fogja ezt az értékes anyagot a magyar közönségnek bemutatni. S ha meggondoljuk, hogy ez a Tunisz még az elmult század közepe felé is,

MARTINOVICS APÁT SZOBRA. — Stocklass József szobormüve.

A SHAKESPEARE-CZIKLUS.

A Nemzeti Szinház erős munkája és a közönségnek hihetetlen mértékben nyilvánult érdeklődése művészi eseménynyé avatta a Shakespeare-cziklust, mely április 24-ikén kezdődött *Antonius és Cleopatra*, és május 17-ikén végződött a *Vizkereszt* előadásával. E huszonöt nap alatt előadott a Nemzeti Szinház tizenhárom Shakespeare-drámát, a történeti drámákból *János királyt* és *III. Rikárdot*, a vigjátékokból a *Tévedések vigjátékát*, *Szentivánéji álmot* és *Vizkeresztet*, a nagystilű drámákból *Julius Caesart*, *Antonius és Cleopatrát*, *Romeó és Juliát*, *Hamletet*, *Othellót*, *Lear királyt*, *Macbethet* és *Velenczei kalmárt*. A dolog érdekességét növeli, hogy mindez a Nemzeti Szinháznak mintegy készletéből telt ki, csak *János királyt* kellett — részben — újra betanitani és *Hamletet* új berendezéssel adták, tudniillik Shakespeare koráéhoz hasonlóan stilizált szinpadon. A többi darabokat úgy adták, mint rendesen adják és ép úgy adhatták volna még *Coriolanust* és a *Téli regét*, melyek műsorunk rendes részei. Se előadásbeli különös érdekesség, se szemkápráztató kiállítás, se czirkusz, se ballett nem vonzotta a közönséget, egyesegyedül Shakespeare. A reklám is csak annyit mondhatott, hogy Shakespearet fogják adni. Az eredmény pedig az volt, hogy tizenhárom telt ház került ki a közönségből a május legszebb napjaiban, melyek az idén a forró nyárból tévedtek ide. Ily eredményre még az ügy kezdeményezői se lehettek elkészülve.

Midőn *Tóth* Imre, a szinház direktora az eszmét közölte jó embereivel, nagy kételkedés és álmélkodás fogadta és titokban majd mindenki teljes kudarczot jósolt neki. De Tóth Imre kitünően ismeri a szinházat, a közönséget, nagyon szereti a művészetet, főleg Shakespearet és — a mi a legfontosabb — ember a talpán, a ki nem ijed meg árnyékától és tud akarni. Abban az óriási munkában, a melyet a cziklussal vállalt, hűséges, finom érzékű munkatársa volt dr. *Hevesi* Sándor, a ki a nagy szorgalmat egyesiteni tudja a művészi érzéssel és tapintattal, azaz úgy dolgozik, mint a napszámos és úgy érez, mint igazi művész. Talán valamennyi darabban segítője volt az igazgatónak, nem tudom, de bizonyos, hogy Hamletet az ő instrukcziói és berendezése szerint játszották. Hogy mi adta meg az igazgatónak ezt a bátorságot? Nyilván észrevette, hogy a hány darabját felujitotta Shakespearenek, az mind óriási közönséget gyűjtött a szinházba, főleg a Szentivánéji álom, mely egyetlen egy évadban, mint mondják, kilenczvenezer korona bevételt hozott. Az idén hasonló módon indult III. Rikárd és most utoljára a Vizkereszt. A közönségnek csak annyit kellett tudnia, hogy az előadás jó, gondos lesz és már tódult a szinházba. Nem kellett star és nem kellett tamtam. *Márkus* Emma Kleopatrája, *Beregi* Hamletje, *Iványi* III. Rikárdja, Shylockja, *Szacsvay* Learje, *Jászai* Mari hatalmas alakító képessége a legkisebb szerepben, a mi komikusaink, főleg *Rózsahegyi* stb. nagy vonzóeröknek bizonyultak. Kitünt, hogy a Nemzeti Szinháznak ismét nagy művészi hitele van. Az igazgató, igen helyesen, igy okoskodhatott: ha már rendes hétköznapi, rendes módon hirdetett Shakespeare-előadás viszi a közönséget a szinházba, akkor ez az ünnepiesen induló egész cziklus csak növelheti a sikert. A figyelem, a kiváncsiság, a művészi érdeklődés csak fokozódhatik ily körülmények mellett. Valamikor azt mondották, talán ma is mondják, hogy Páris minden müvelt ember *második* szülővárosa. Shakespearenek a müvelt emberek lelkében nem kell beérnie a második helylyel, övé vitatlanul az első. Ennek a szeretetnek a lelkiismeretét ébresztette föl a Nemzeti Szinház bejelentése. Mennyi kincsünk van, melyről megfeledkezünk! A kincseknek ezzel a szemléjével hódított a Nemzeti Szinház. Mindenki megtalálta, a mi neki a legkedvesebb. A fiatal generáczió első benyomásokat szomjazott, az öregebb kereste az elsők emlékeit. Igazi művészi érzések dominálták ezen idő alatt a Nemzeti Szinház óriási közönségét. Szinte divattá lett a cziklusnak nehány előadásán megjelenni. A nagy tapsok mellett még többet ért az az áhitat, melylyel a fiatal nemzedék az előadást hallgatta. Nem, ez sincs még elveszve a művészet számára.

Az egyes előadásokról nem kell részletesen szólnunk, hiszen ismeretesek, csak Hamletről és a Vizkeresztről akarunk külön megemlékezni. Általánosságban mondhatjuk, hogy a Nemzeti Szinház művészei nem idegenek Shakespeare művészetének világában. A mi a modern drámában néha bizony ártalmukra van, a méltóság kifejezése beszédben és tartásban, itt nagyon segiti őket. Hiába minden, Shakespeare alakjai nem a környező világból vannak véve, van bennük egyetemesség, nagyság, mélység, a mely fölszinre tör: ezeket nem lehet mindennapi akczentusokkal játszani. Megpróbálták, nem sikerült. Igaz, hogy a koturnus meg azzal a bajjal jár, hogy mereven lépünk és majdnem mindig egyformán, de még igy is jobb a koturnus, mint a közönséges lépés. Azért nagyon ráfér egyes darabokra gondos reviziója az előadásnak, főleg pedig oly berendezése, mely az előadás tempóját gyorsitja. Ugyis egyike a legmegrögzöttebb hibáknak a Nemzeti Szinház előadásaiban, hogy a játék tempója oly lassú. Szeretnek dőzsölni a pauzákban, a szók húzásában, a mi bizony érezhetően meghosszabbitja az előadást, mert sok kicsi sokra megy. Ha ehhez hozzájárul a dekorácziói szünetek hosszúsága, a legtürelmesebb közönség is belefárad. Más tekintetben is egyikmásik előadást gyökeresen kell átdolgozni. Az egyes jelenetek nem adják azt az érzésbeli értéket, melyet a költő nekik szánt, az arányok meghamisulnak. De ez az ügy Tóth Imre és Hevesi Sándor alatt jó kezekben van. Ha nem ujitottak meg minden előadást, csak a rendelkezésre álló idő rövidségét okoljuk. Jobb volt, hogy nem vártak, míg mind elkészülnek. Mert hiszen ezen a téren nem lehet elkészülni soha. Huszárosan neki kell vágni és az *élan*-nal a lassan járókat is tova ragadni. Bámulva látjuk, hogy a fiatalok közül a legtöbben mikép illeszkednek be a többiek közé, hozzájuk simulva, hasonulva, sőt fiatalos erővel meg is előzve régieket. Nagy megnyugvással mondhatjuk: A Shakespeare-cziklus egyrészt a Nemzeti Szinház művészi szelleméről tett bizonyságot, másrészt emelte magát ezt a szellemet. A győzelem pedig emelte a szinház morális érzését, öntudatát, a mi nem kevésbbé fontos. Mindenkép szerencsés esemény volt. Hamlet előadása különösen érdekes volt. A szinpad régies volt, sématikus: csak jelezte a szintért; és szimbolikus: mesterségesen jelezte. Körülbelül úgy, mint tavaly a Vihar előadásakor az Urániában, a mikor itt e helyen szóltunk róla és egy régi Shakespeare-korabeli szinpad rajzát is közöltük. De a Nemzeti Szinházban ez mégis más volt, igen koczkázatos kisérlet, melyet főleg a kritikusok nagy gyanakvással és tartózkodással fogadtak. Majd mind megtértek. Látták, hogy a közönség, mégis legfőbb birája mindnyájunknak, minden fennakadás nélkül belement a dologba. Hogy mi értelme van a dolognak? Ily szempont számára irta Shakespeare a darabjait, ehhez alkalmazta; lássuk tehát, hogyan jelenik meg és mily hatást tesz ily szinpadon. Valóban csak igy lehet Shakespearet kihagyás nélkül, mesterséges és önkényes összevonások nélkül és időtrabló szünetek nélkül, szinte egyhuzamban adni. Igaz, hogy Hamlet előadása igy is közel négy óráig tartott. De láttuk az egészet és nagy benyomást kaptunk. Egyszersmind kitünt, hogy nem kell túlságosan a dekoráczió babonájában hinni. Ime, minden fény és dekoráczió nélkül adták Hamletet és nagyobb hatással, mint bármikor annak előtte. Hiszen a dekoráczióval máris úgy vagyunk, mint a női kalapokkal. Most a nagy kalapok járják. Egyszerre csak ki fog tünni, hogy a női fejecskék egészen szépek lehetnek kis kalapban is, csak divat legyen a kis kalap. Münchenben máris próbát tettek *szegény* szinpaddal és senki sem siratta a kasirozott pompa távollétét. Csak az a baj volt és van, hogy a közönség a dolog szokatlanságánál fogva *még észreveszi* a szinpad paupertását, sematikusságát. Ez az észrevevés szükségkép zavarja, elvonja a figyelmét. Ha egyszer megszokná! Meg fogja-e szokni? Erről külön kellene szólni.

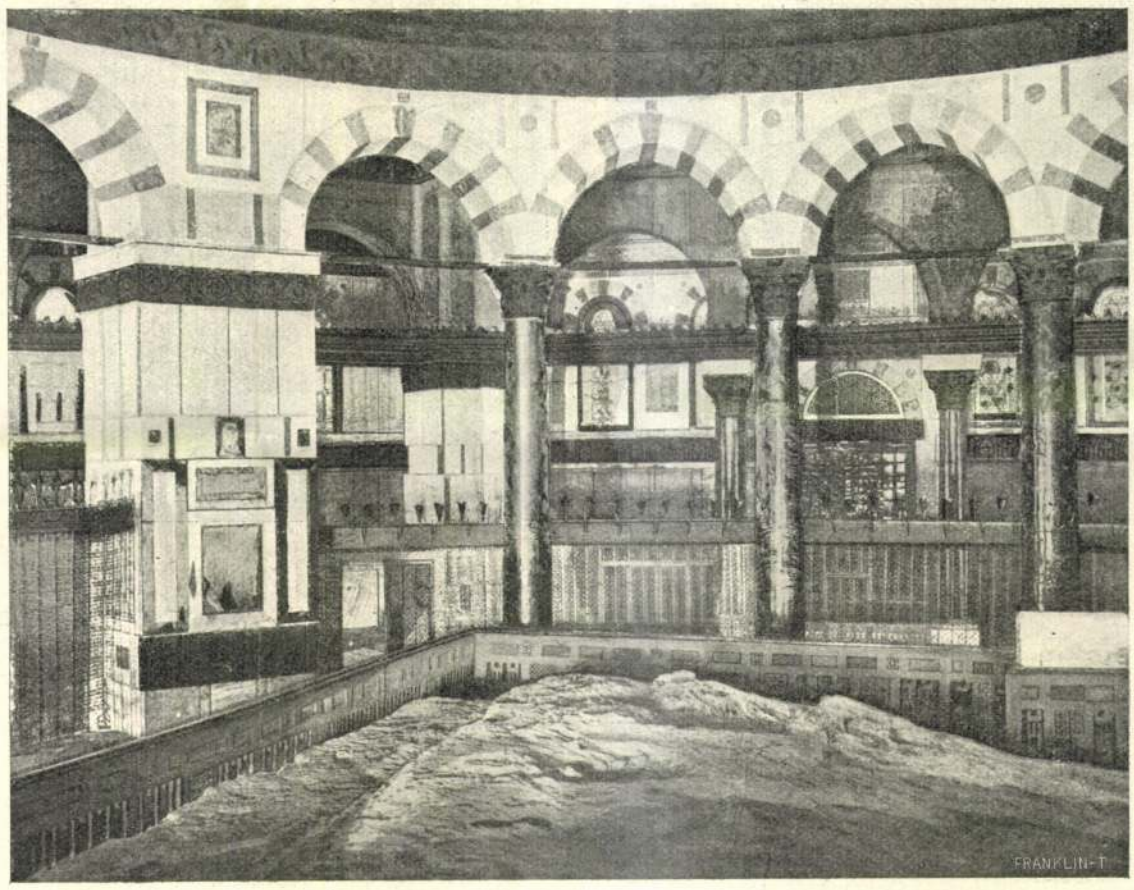

A SZENT SZIKLA A JERUZSÁLEMI OMÁR-MECSETBEN.

DESDEMONA (Márkus Emilia).

LEAR BOLONDJA (Dezső).

CORDÉLIA (Váradi Aranka).

LEAR KIRÁLY (Szacsvay).

JAGO (Gyenes).

OTHELLO (Bakó).

KENT (Gál).

SHAKESPEARE-CZIKLUS A NEMZETI SZINHÁZBAN.

juk a tűzbe, hogy meg ne egye a muszka es szaladunk tovább.

— Hát aztán meddig szaladtok? — kérdé komolyan Tardy bácsi.

— Azt a jó Isten tudja, meg Görgey. Ha sikerül az alsó hadseregünkkel egyesülni, akkor vagy az oroszra vetjük magunkat, vagy az osztrákra. És külön igyekszünk megverni. Ha ez sikerül, békeajánlatot teszünk és azt hiszem, meg is kapjuk.

— És ha nem sikerül? — szólt az öreg Tardy, lehajtva fejét, hogy elrejtse szomorúságát.

Leó hallgatott egy darabig, aztán halkan visszafelelt:

— Ha nem sikerül, akkor vége mindennek. Vége a háborúnak, vége a dicsőségnek ... Vége a magyar nemzetnek ...

Mintha a fiú hangja remegett volna. Mária szép fekete fejét odafektette Leó hatalmas vállára és suttogó hangon így szólt:

— És mi lesz akkor veled, Leó ... És velem?

(Folytatása következik.)

KÖNYVTÁRI SZEMLE

SZERKESZTI KÖHALMI BÉLA

1915 ÁPRILIS-AUGUSZTUS

KIADJA
LANTOS A. KÖNYVKIADÓHIVATALA
BUDAPEST, IV., MUZEUM-KÖRUT 19. I. EM.

KÖNYVTÁRI SZEMLE

Tartalom

1915
Április–Augusztus

Gárdonyi Albert dr. Könyvcenzura és ritka könyvek 49
Kremmer Dezső dr. Ujságszelvények gyüjtése 58
Haraszti Károly dr. Pesti nyomdák a 19. század első felében ... 70
Jegyzetek: 86

Példaadó számok. — Könyvtultermelés a háboru alatt. — A budapesti könyvtárak orvosi és természettudományi folyóirataínak együttes katalógusa és egyéb kooperációs kérdések. (*Dienes László dr.*) — A Deutsche Bücherei első jelentése. (*Sárváry Dezső*). — A könyvtárak és a békemozgalom. — A bécsi Zentralbibliothek háborus éve — Krónika. — Repertorium.

Szakirodalom. Irták: *Dienes* László, *Schoen* Arnold és *Zolnai* Béla. 101
Könyvgyüjtés—Könyvkedvelés: 111

Könyvtári séták: Horánszky Lajos könyvtára (*Kremmer Dezső*). — Ismeretlen franco-hungarikum (*Baranyai Zoltán*). — Egy bécsi bibliofilről. — Tiltott könyvek. — Krónika. — Repertorium.

A Könyvtári Szemle előfizetési dija

egész évre ... ... 10 korona
fél évre ... ... 5 korona
Egy szám ára ... 1 korona,

A Könyvtári Szemle kiadóhivatala

Budapest IV., Muzeum-körut 19. I. em. Telefon 101—67.

REVUE DES BIBLIOTHÈQUES

PUBLICATION MENSUELLE

3-e ANNÉE — Nos 4—8 AVRIL—AOÛT 1915.

SOMMAIRE:

Gárdonyi, Albert. Censure des livres et les livres rares.
Kremmer, Désiré. Collection des coupures de presse.
Haraszti, Charles. Imprimeries á Pest dans la première moitié du 19. sciècle.

Notices

Nombres instructifs. — Surproduction de livres pendant la guerre. — Les revues de médecines et de sciences naturelles dans les bibliothèques de Budapest (*Dienes*, L.). — Le premier rapport de la Deutsche Bücherei (*Sárváry*, D.). — Le pacifisme et les bibliothèques. — Chronique. — Répertoire des revues.

Littérature. Par *Dienes, L., Schoen, A., Zolnai, B.*

Bibliophilie

Kremmer, Désiré. La bibliothèque de M. L. *Horánszky* (II). — Un franco-hungaricum inconnu (*Baranyai, Z.*). — Un bibliophile de Vienne. Livres confisqués. — Chronique. — Répertoire des revues.

BUDAPEST
Édition de la Libraire ancienne
A. LANTOS, Muzeum-körut 19.
Conditions d'abonnement:
Budapest et départements 10 fr. — Union postale 12 fr.

Mindent összevéve csak azt mondhatjuk, hogy e katalógus által bibliográfiai irodalmunk nagyon szép és értékes, szakembereknek megbecsülhetetlen kötettel szaporodott. Hogy mekkora a jelentősége a statisztika tudományának magyarországi művelőire nézve, annak kifejezését illetékesebbre bizzuk.

Magyar képzőművészek lexikona. Irták Szendrei János és Szentiványi Gyula. Első kötet, Abádi—Günther. Budapest, 1915. Endrényi Imre, Szeged.

Monumentálisnak igérkező s előkelő munka első kötete ez, melyet mohó örömmel lapozgatunk. Örömünk oka, hogy a jövőben magyar művészettel foglalkozva e lexikon által megszabadulunk tömérdek időtrabló adatcserkészéstől egyrészt, s magyar képzőművészetek története hiányában kaptunk e lexikonban meglehetős biztos vademecumot másrészt. E két szempont magában véve is dicsérő szavakat irat velünk a két lexikoniró becsületére.

Mi ugyan nem mindenben vagyunk egyek e lexikonirók módszerét, anyaggyüjtését s annak tudományos feldolgozását illetőleg, — sensu strictissimo — azonban hangyaszorgalommal összehordott kötet láttán nem tagadhatjuk el bámulatunkat. Minthogy egy lexikon valódi értékéről csak hosszas használat után győződhetünk meg, végleges véleményünket fenntartjuk annak teljes megjelenése után való időkre. A szembeötlő hiányok pótlását tartva szem előtt, ne vétessék szerénytelenségnek ilyen céllal irott jegyzetünk. Ezuttal a közölt adatok rostálására nem, csakis a hiányzó művésznevek pótlására fogunk alább szoritkozni. A lexikon monumentális jellemének egyik feltétele az lett volna, hogy az Előszó nagy vonásokban szerves fejlődését, rövid történetét adja művészeti multunknak és erre a talapzatra emelve nyerje el a benne összehordott óriási anyag tartalmi egységét s alaki világosságát. Első részében az előszónak a történeti törekvéseket iparkodnak előadni, amelyek honi művészeink lexikális összefoglalását célozták a jelen lexikon megjelenéseig. Ez előzmények a 19. században gyökereznek. E történeti visszapillantásból említetlenül kiesett Kehrer József pesti csizmadia 1842-ben irt s a N. Muzeumban lévő kézirata, melyben a réz- és fametszőkről szóló adatokat gyüjtötte össze, továbbá az 1852-ben Prágában megjelent: Ungarn's Männer der Zeit c. munka, melynek szerzője (valószinüleg Kertbeny) Géza, illetőleg Szent István idejétől egész Markóig rövid magyar művészettörténeti vázlatot nyujt s ezenkivül hatvan korabeli magyar festőt jellemez rövid szóval, Adler Móriccal kezdve s Zichy Mihállyal végezve a sort. Méltánytalanul feledkeztek meg Prém József: Képzőművészeti Szemléjéről s a Pallas és a jobb Révai Lexikonról is. Egyébként itt lett volna helyén való a felhasznált művészeti irodalom bibliographiája; ilyen uton könnyü szerrel kettős munkára tették volna rá a szorgalmas szerzők fáradságaik koronáját, s a lexikon terjedelmét karcsubbra szabhatták volna a minden művész név nyomán feleslegesen felsorolt forrásmüvek tömegének elhagyásával. Hiszen

a lexikon szakemberek részére készült, akiknek ilyen elemi alávonalozás nem szükséges, ha az egészet részleges forrásirodalom előzi meg; s legalább a későbbi kutató látná, hogy mi a feldolgozott forrásanyag, enélkül pedig ujra botorkálhat.

Az Előszó második részében kitágitják a magyar müvészek körét s arra a kérdésre: ki tekintendő magyar müvésznek? a szerzők megállapitásával azt felelhetjük, hogy minden müvész, aki hazánkban született vagy hazánk részére dolgozott napjainkig. Az idegen származásu müvészek bevonása helyénvaló, mert hiven rávezet minket müvészeti multunk éltető zsilipjeire, s az idegent meggyőzni arról, hogy milyen állandó és erős vonzóereje volt Magyarországnak az idegen mesterekre egyrészt s milyen szoros összeköttetésben fejlődött korunk müvészete a szomszéd nemzetek müvészetével másrészt. Azonban a határidő megállapitásában, ha már sem az 1834. évi első mükiállitás, sem szabadságharcunk mindent ujjáalakitó korszaka nem volt elég biztos határkő, ezeréves fennállásunk évfordulója lett volna ugy a nemzeti történet, mint pedig hazai müvészettörténetünk szempontjából is a legcélszerübb elválasztó mesgye. Szerkezeti egységhiányában pontosan megvont keretnélkül a nagy koncepcióju mü belátható időn belül alig számithat teljességre.

Az Előszó végén maguk a szerzők is pótkötet kiadására gondolnak; rövid szemlében gondoljunk mi azokra, akiket a fáradhatatlan szerzők tollukban felejtettek:

Amerling Friedrich 1803—1887. Festé gróf Eszterházy Károly és gróf Széchenyi István arcképét. A genovai Armanino készitett szines lithografiákat Görgei Arturról, Klapka Györgyről, br. Wesselényi Miklósról, Czakó Zsigmondról Barabino és D'Allemagna nyomán. Cesare da Bagno, olasz érmész Castaldo erdélyi helytartóról (1551—1556) vésett érmet. Az osztrákká lett Bauer Franz rajzolómester Magyarországban született, Bodenstein szerint Creutzban 1760-ban. A német Begas Reinhold diszitette a budapesti uj közvágóhid épületeit állatfejekkel, s annak kapupilléreit pedig bika- és bivalycsoportozattal látta el, melyekhez Meyer szerint magyarországi állatokat mintázott; ezeket szürke mészkőbe a bécsi Sommer August faragta. Berninit tartják a zágrábi Szent István mellszobor mesterének; e szobor trébelt ezüstből készült 1635-ben. Bienaimée faragta az Első magy. biztositó-társaság palotájának erkélyét tartó gigas négy alakját fehérmárványból. Birkenstein rajzolt a Hébe zsebkönyv részére. Bitschmann J. készité Batthyány József biboros hercegprimás képét, melyet Kreutzer utána metszett. Az olasz Borgognone két érmet is készitett Castaldo erdélyi helytartóságáról. Az ötvenes években rajzolt nálunk Böss J., aki Hohmann-nal együtt készité a királyi pár fogadását Kigyóson. Az angol Bright Richard a »Travelsfrom Vienna trough Lower Hungary...« c. könyvbe, mely Edinburghban 1818-ban megjelent, 1814-ben Batha, Nyitra, Selmeczbánya, Körmöczbánya, Vácz, Buda, Pest, Keszthely, Varasd és Pécs városokról rajzolt képeket.

Budakalászi Stocklass József szobrászról sem olvasunk e lexikonban. Született Budán 1868. márc. 25-én. Elemi s polgári is-

kola hat osztályának elvégeztével a budapesti iaprművészeti iskola növendéke lett, ahol Loránfi Antaltól mintázást, Székely Bertalantól anatomiát tanult; majd Stróbl Alajos mesteriskolájában tökéletesitette tanulmányait. Ezután főleg a görög-római s a francia szobrászatot tanulmányozta. Első önálló müve: táncoló Bacchus. Szerény természeténél fogva alig szerepelt nyilvános tárlatainkon; 1894-ben a téli kiállításon résztvett a Családi kör c. gipszdombormüvel Arany idyllje nyomán, majd 1895-ben egy leányfejjel, melyet Wahrmann René vásárolt meg s még egy nőtanulmánnyal, mely Láczay Dániel birtokában van. Résztvett a czeglédi Kossuth-, a budapesti Erzsébet-, Vörösmarty- és Szabadság-szobor pályázaton. Egyéb művei közül antik tárgyuak: Bachánsnő a gyermek Silenussal, mámoros Bachánsnő szőllővel ölében, mindkettő szines terrakotta; Satyrral s kecskével csintalankodó amorettek relief, Amorgólyával szökőkuttervezet, Minerva alakjával domboritott disztál. Mellszobrai: dr. babarczi Schwartzer Ottó elmeorvos, Farkas Géza rajztanár, Füredi József szinész, gróf Hadik, Jámbory Ilona szinésznő, gróf Karácsonyi Guido, Madách Imre költő (Madách E. államtitkár tulajdonában), Pálmay József iró kőreliefje, Pálmay Ilka szinésznő, Szabó X. Ferenc zenész, Szabó László min. tanácsos családja hat szoborban, Taksonyi József iró, s Pavlovszky Vince füzfapoéta szatyrarcú hermája e felirattal: »Pavlovszky Vince, Üres a pince, A költő sorsa mostoha, Mert nem lakhatik jól soha, Amint aratja a babért, Odaadja egy tál babért.« A magyar történelemből vette: Árpád vezér; Szent István és Asztrik; Rodostó Rákóczi, Bercsényi, Mikes bujdosókkal relief müveket, továbbá Kossuth Lajos mellszobrát, reliefképét s Kossuth, Perczel, Bem, Görgei, Dembinszky, Aulich reliefcsoportját »Szabad hazáért« cimmel, végül »1848« cimü magyar fölkelőt a szabadság zászlajával s lovas huszárt. Genre szobrai: apród kutyával, libapásztorlány, in vino veritas reliefje, melyen öregember lopóval bort tölt vén anyónak évődve vele, faluvégi cigánycsoport néhai József főherceg rendelésére az Ósbudavár bejáratához. Ezenkivül: bünbánó Magdolna földön heverő aktja s Krisztus töviskoszorus feje.

Canova készité 1806-ban Eszterházy Leopoldina hercegnő fehér márványszobrát, mely a kismartoni hercegi parkban állott. Carpaccio alatt felvehették volna Lándor Tivadar benyomását Carpaccio magyar származását illetőleg. E lexikon szélesebb és tartósabb visszhangra fog találni, mint a Művészet folyóirat s azért e kérdést boritó homály igy hamarább eloszlik. Castagno (1390—1457) a firenzei S. Apolloniában levő frescon Ozorai Fülöpöt mint temesi ispánt festette meg a felirat szerint. Charpentieré Maszák Magyar képzőmüvésze szerint V. Ferdinánd király a pozsonyi koronázó dombon 1836-ban c. mü. Joost van Cleef-től való Mária II. Lajos magyar király neje olajképe a Szépmüvészeti Muzeumunkban. Czélkuti Züllich Rudolfról itt kellett volna szólni magyar vezetékneve alatt, amelyet ő használt; elég idegennevü müvészünk vagyon, ő pedig rászolgál a magyar névre. Damiänowitz-ról is többet szeretnénk hallani, mint amennyit Lützow ir róla a bécsi Schmutzer akadémia növendékeiről értekezve: »Dimetr. Damiänowitz geb. von Ofen aus Ungarn, Maler.« Dorn

A. szobrász készité 1870-ben a Petsits-siremlék nemes géniuszát a vizivárosi temetőkertben. Dorneck metszé 1835—36. körül Jordánszky Elek: Magyar-Ország... Mária kegyelem képeihez nevezetesebb kegyképeink nagy részét. Dürer Albert-nél olvassuk, miszerint Szendrei János dr. kimutatta, hogy az 1494-ben megjelent Schedel-féle világkrónikában Buda látképe Dürertől származik. Tudtunkkal Vahot Imrének 1853-ban megjelent Budavár Mátyás király idejében c. tanulmánya mellett megjelent a Schedel-féle világkrónika metszete Budaváráról ilyen jelzéssel: »Dürer Alb. után rajz. Varsányi.« Az elsőbbség Varsányié, de Dürert e kép szerzőjének nem fogadjuk el, mert Dürernél tartalomban épenugy, mint »művészetében már egyáltalán semmi sincs, ami hazánkra emlékeztetné« Takács szerint is. Egyébként a lexikon nem pro domo sua iródott.

A breslaui Engelhart Joh. két érmet készitett Tököly Imre bukásáról 1683-ban. Etienne de Hongrie alatt nemcsak a XIV—XV. század[i] mühimzőre és festőre kell majd kiterjeszkedni, de az 1759-ben megjelent Lacombe-féle Dictionnaire portatif des beauxarts-ban előforduló Etienne le Hongre szobrász körülményeit is meg kell majd vizsgálni. Füger Friedr. H. pedig megfesté József nádort en miniature elefántcsontra, majd Sándor főherceg halálának »Örök Emlékezetére...« cimü Szent-Györgyi Gelérd által irott versekhez Pannoniát rajzolá, 1808-ban megfesté olajban Batsányi János arcképét s állitólag az Eszterházy-család egyes tagjairól készitett Füger miniatürök egész sorozatai vannak a család csákvári és tatai kastélyaiban.

A pótkötetben örömmel olvasnánk A. Galambos-ról, aki a folyó háboru német vezérférfiait arcképezi csinos érmein. Az olasz Gennaro pedig Erdélynek az örökös tartományok közé való bekebelezésére vert emlékérmet I. Lipót idején. Gillar kőfaragó Budán 1874. és 1876-ban müvészi eseményszámbamenő siremlékalakokat faragott a Szily és Ströbl sirok fölé a vizivárosi temetőkertben. Végül meg ne feledkezzünk Guinottus Fr.-ről, aki »L'Ungheria compendiata dal Sig. Conte Ercole Scala...« cimü Modenában Degninál 1685-ben megjelent munkához tizennyolc metszetet készitett különböző magyar várakról.

E futólagos szemle folyamán felmerült nevek is meggyőzhetnek minket, hogy még sok a tennivaló; a meglévő adatok kiegészitése pedig sohasem ér véget. Meggyőződtünk továbbá, hogy gyüjtemények, melyek nélkülözik az irodalmi feldolgozást, müvészeti anyag, mely irott betüre nem támaszkodik, kiesett a vasszorgalmu szerzők kutató köréből. De a müvészeti irodalom sincs eléggé kiaknázva, mert a külföldi irodalom alig s hazai folyóirataink is hiányosan idézvék. Egyébként kritikai rostálást sem igen találunk, innen az ismertetések aránytalansága egyfelől s kis egyének látszólagos tulbecsülése másfelől. A legutóbbi idők rohamos irányváltozásai s müvészeti hitvallások harca alig csendül fel a tegnapi nemzedék ismertetésénél. Nagyon sajnáljuk, hogy e lexikon a mesterjegyeket, a kézjegyek rajzait, facsimileit nem hozza. A kötet typographiai kiállitása gazdaságos és izléses. E nega-

tivumok dacára a bőségesen adott javakért e művészlexikont önzetlen örömünk hangos hozsannával köszönti.

Schoen Arnold.

Bostwick, A. E. The relationship between the library and the public schools. Reprints of papers and addresses. New-York: Wilson 1914. (Classics of American librarianship.)

E kötet egy tervezett sorozat első kötete. Az amerikai könyvtárosság klasszikusai a sorozat címe s ez vet világot céljára is. Klaszszikus nem szükségképen aktuális, nem szükségképen érdekes olvasmány ma is. De mindenesetre valami, ami a fejlődésben egy fokot jelez, ami hatással volt a gondolkozásmódra és a munkamódszerekre vagy visszatükröz valamilyen módon ily változásokat s ez által lesz állandó értéke. E kötetekben összegyüjtött értekezések, cikkek, tanulmányok között sok régi is van, de mindegyiknek volt valami része az amerikai modern könyvtár fejlődésében. S ez ad neki maradandó értéket. A gyüjtemény szószerint való idézeteket hoz s csak néhol hagy el nem odavaló részeket. Bostwick kiséri az egyes cikkeket jegyzetekkel.

Az első kötet a könyvtár és az iskola viszonyáról gyüjt össze huszonnégy tanulmányt, legnagyobbrészt a Library journal régebbi évfolyamaiból, de nehezebben hozzáférhető periodikus kiadványokból is, mint pl. New-York State Teachers' Association Proceedings-ből, N. E. A. Proceedings-ből, Library notes-ból, stb. Mindenesetre nagy szolgálatot tesz Bostwick a gyüjteménnyel, egyrészt, mert megkönnyiti a szakirodalomhoz való hozzájutást, másrészt, mert felhivja a figyelmet oly tanulmányokra, melyek kevésbé ismeretes megjelenési helyük miatt talán örökre feledésbe merültek volna.

Krasznay István: A nyomdászat. Budapest, Lampel, 1914. Két kötet, 8-r., 77 és 75 l.

Krasznay munkája tankönyvnek készült, szakiskolák számára, de mindenki okulhat belőle. Célja volt összegyüjteni a nyomdászatra vonatkozó szétszórt anyagot, hogy fölkeltse az érdeklődést a nyomdászat multja és jelene iránt, mely oly szorosan összeforrott a kultura fejlődésével.

Az anyagot alapos szaktudással és tájékozottsággal hordta össze a szerző. Megismerkedünk a betü egész természetrajzával, a betüfajokkal és magvas összefoglalásban kapjuk az irás történetét. Hasonló kimerítő tárgyalás jut a papirosnak és a nyomda berendezésének, a leirásokat mindenütt történelmi áttekintés zárja be. Igen érdekes az egyik ilyen történelmi fejezet, melyben a szerző kimutatja, hogy a jelenleg Faludi Gábor tulajdonában levő Thália-nyomda visszavezethetőleg egyenes leszármazottja a Szenczi Kertész Ábrahám ál-

tal 1640-ben Nagyváradon alapitott nyomtató mühelynek, mely időközben a kolozsvári református kollégium birtokában is volt.

Egy másik fejezet a honi nyomdászat kereteiről szól. Itt valóságnak fogadja el a szerző azt a kétséges tudósitást, mely szerint a Szent István jobbkezéről szóló ének 1484-ben Nürnbergben magyar nyelven nyomtatásra került. Megemlithette volna a szerző, hogy a következő legrégibb nyomtatványt nem a Komjáti Benedek Szent Pál leveleiben (1533) kell látnunk. Mint ismeretes, Melich János 1912-ben kimutatta, hogy Erdősi Sylvester János két munkája — megjelentek Krakóban, 1527-ben — képviseli a legrégibb ismert magyarnyelvü nyomtatványokat. Ezt a két munkát Melich hasonmásban ki is adta (1912).

Legérdekesebb részei a Krasznay munkájának az életrajzok. Plasztikus jelentésekben vonulnak föl előttünk a külföldi és hazai nyomdászat kiváló alakjai: Gutenberg, König Frigyes, Tótfalusi Kis Miklós, id. Emich Gusztáv, Falk Zsigmond, Hirsch Lipót, Kogutowicz Manó, Pusztai Ferenc és Láng József. Összeállitotta a szerző a cenzura történetét is, egészen 1848-ig. Stilusa a szabatos készültség jellegét hordja magán és mindenütt a kulturális munka szeretete és megbecsülése érzik ki belőle.

Zolnai Béla.

Révai nagy lexikona. 12. kötet. Bpest 1915.

A Révai lexikon egy ujabb kötetének megjelenése alkalmából érdekesnek találtuk összehasonlitani a különböző nagy lexikonok terjedelmét. A most megjelent 12. kötet Kontur-tól Lovas-ig megy s 875 oldalt tesz ki. Ugyanez a rész a régebbi Pallas lexikonban 886 oldal, a Meyers Konversations-Lexikon 6. kiadásában 1204 oldal, az Encyclopaedia Britannica 11. kiadásában 1134 oldal. De megjegyzendő, hogy az Encyclopaedia Britannica egy-egy oldala sokkal sürübb szedésü és nagyobb alaku, mint az előbbieké.

Néhány szakmunka ismertetésére közelebb kerül sor:

Koch Guenther. Kunstwerke und Bücher am Markte. Auktion, Fälschungen. Preise und was sie lehren. Mit 34 Kunstbeilagen u. 4 Abbild. im Text. Esslingen a. N. Neff 1915. (XIX, 522 p.)

Open access libraries: their planning, equipment and organisation. By various authors. (Illustr., 228 p.) London, 1915.

Steinhofer Károly: A könyv története. 1. r. A magyar könyvnyomtatás és könyvkereskedelem rövid története a legrégibb időktől napjainkig. (8-r. 124 p.) (Iparosok olvasótára 21. 1—3.) Bp., 1915. Lampel. Ára K 1.80.

The Art of the book. A review of some recent european and american work in typography, page decoration and binding. Ed. Charles Holme. London, (Special number of) The Studio, 1914.

KÖNYVGYÜJTÉS — KÖNYVKEDVELÉS

Könyvtári séták.

IV.

— Horánszky Lajos könyvtára. —

(Második közlemény.)

Az a nagy szellemi megujhodás, mely a halhatatlan emlékü Bessenyei fellépése után a nemzetnek akkor még vékonyabb, de a benyomásokkal szemben érzékenyebb kulturrétegeit áthatotta, lassan-lassan a Bécsben s vidéken elszórtan élő irók, tudósok, költők néma közös törekvéseivel az ország fővárosa, Pest-Buda falai közé huzódott és itt szökkent gyönyörü virágokba. Pest, ez a kicsiny, poros falu, s Buda a közel mult évszázadok véres-komor viszontagságainak dacos szenvedője — a nemzet politikai s kulturális életének középpontjává kezd válni. A peleskei nótárius még őszinte megbotránkozással nézi az idegen divatot, hallja az idegen nyelvet. Buda még alig ocsudott fel a véres ostromok okozta kábulásból, utcáinak nagy része elhanyagolt, s magán viseli a török idők emlékjegyeit: görbe utcáiban a romokba döntött mecsetek és dzsámik karcsu minarettjeiből meredez ég felé egy-egy darab. Palotái dülőfélben. Lakossága soknyelvü, szedett-vedett. Nincs nemzeti, politikai jelleg a félénken neki induló uj városi életben.

Az ide vetődött magyar ifju irók, költők kezdetben csüggedve tanakodnak s álmodoznak az uj világ eljöveteléről, amikor a hegykoszoruzta Duna hullámaiban paloták tükröződnek majd vissza, s magyar szó, magyar dal zendül meg e tájakon. Az első magyar irók idegenek a saját fővárosukban. De évek mulnak. Az istenáldotta nemzeti Erő kipattan, telesugározza az addig idegen szíveket a magyar dal édes-bus muzsikájával, a magyar rimbes zökő Gondolat melegével. S amit állami szervezet, törvény, hivatali kényszer évtizedek alatt sem tudott volna elérni, egy csomó költőnek, irónak csüggedetlen lelkesedése, magyar szivének heve megvalósulásba visz: uj, intenziv magyar nemzeti kultura kezdi lassan átitatni Pestnek, Budának közönségét.

Ezt a szivós, lelkünkbe markoló drámaian heves küzdelmet a maga egész csodálatraméltó nagyságában átérezte, megértette Horánszky Ebből az átérzésből, ebből a megértésből sarjad ki

az a gondolat, hogy összegyüjtse Pest-Budának azokat a képeit, melyek e küzdelmes kortól kezdve jelentek meg. A naiv beállitásu, szerény technikával karcolt rézmetszetet s a már fejlettebb könyomatu lapokat egyforma szeretettel, gondossággal halmozta egybe, ugyhogy ma ezt a budapesti vonatkozásu metszetgyüjteményt egyrészt a benne lévő unicumok, másrészt nagyon jó állapotban lévő lapok a hasonló (elég tekintélyes számu) gyüjtemények egyik legszebbjévé, legértékesebbjévé avatják.

Végig pillantva e nemes, szép mülapsorozaton, elénk tárul a 17. század végi Pest-Buda, a 18. századi Pest abban a szerény keretben, aminőnek ismerhette az irók, költők lelkes kis csapata. Ezeket a szük, görbe kis utcákat rótták naponta a nagy álmodozók, sokszor keserü lélekkel s hajh, költő sors! üres zsebekkel. Ez a képgyüjtemény tehát mintegy harmonikus kiegészitője a könyvtárnak. Amaz a gondolatok letétemenyese, emez — e gondolatok nyomán fakadó emlékezés, elmerengés hangulatának életrekeltője. A gyüjtők legnagyobb része tudomásunk szerint a könyvet s a grafika termékeit mint teljesen külön álló gyüjtési objektumot tekinti. Horánszky a kettő között fölfedezhető benső kapcsolatot kiérezte s a könyvtárával párhuzamosan az odavágó illusztrációkat is gyüjti. Evvel egyrészt uj utakra tért, másrészt nemes példát mutat. A lenézett s hovatovább csakis muzeumi gyüjteményekbe huzódó metszetek kulturhistóriai értékét dokumentálja.

Ennek a metszetgyüjteménynek az imént vázlatosan odadobott szempontoknak megfelelően két főcsoportja alakult ki. Az első csoportban találjuk Pestnek s Budának különböző korból való látképeit, a másodikban pedig a mi iróink, költőink, államférfiaink, tehát a 18. majd 19. század nekilendülő fővárosi kulturélete mozgatóinak könyomatu és rézmetszetü arcképeit. Akinek munkájában csak az imént gyönyörködtünk, leemelvén azt a könyvespolcról, annak arcképét megtaláljuk a megfelelő gyüjteménycsoportban.

És most nézzük meg előbb a pest-budai látképek gyüjteményét. Előre bocsátjuk, hogy számra nézve nem sok. A gyüjtő, — igen helyesen, — itt is azt a szempontot iparkodott kidomboritani, hogy minden egyes lap lehetőleg ép legyen. A 17. század krónikairodalmából ismeretes pest-budai rézkarcok nem nagy, de értékes sorozatára bukkanunk. Ezek legnagyobbrészt a szorgalmas ifjabb M. Merian, Ambling és a nürnbergi kismesterek tüje alól

kerültek ki. Bizonyos közös beállitás jellemzi ez augsburgi, nürnbergi, müncheni krónikaillusztrációkat, ugy hogy nagy részük csak mint variáns érdekli a mügyüjtőt. Már a 18. századbeli Buda meg Pest képei között szemünk meg-megakad egyes nagyon érdekes, kevéssé ismert finom rézkarcon. Mindjárt kiemeljük ezek közül G. Hisler tipikus beállitásu lapját. Ez Buda keleti látképe. Középen fön találjuk Mátyás arcképét, széles, stilizált körös keretben. Rendkivül finoman megmunkált, gazdagon árnyékoló karc, mely nem csupán technikájának gondosságával, hanem a téma önálló felfogásával emelkedik ki a tömegmetszetek halmazatából.

Nagyon szép és ritka lap a két Schaffer metszete: Pest-Buda északi látképe. (Hiányzik a Székesfővárosi Muzeum hatalmas gyüjteményéből is.) Kiemelkednek még Wonsidler, és Fuchsthaler pesti ábrázolásai, melyek müvészeti és topográfiai szempontból egyaránt értékesek, s kulturhistóriai ereje e lapoknak növekedőben van. Egy-két pompás lithográfiára esik most pillantásunk. Ott van a nemes egyszerüséggel megoldott J. Wopalensky-litográfia, mely a 18. század Pestjét — a szokott beállitástól eltérően — dél felől, madártávlatban hozza elénk. (Érdekessége e lapnak a bal előtérbe rajzolt s teljesen képzeletbeli templom.)

A Höhne, Sandmann lithográfiák, valamint a Perlaszka-metszetek már közismert sorozatát itt azért hozzuk fel, hogy ezeknek teljességére mutassunk rá. Külön emlékezünk meg azonban Lenhardt egyik legérdekesebb, alig ismert budai metszetéről. A Lánchid fejénél magyar honvédek és huszárok szines felvonulását ábrázolja a metszet, zenekarral. A hidházikó előtt pedig osztrák testőrök állnak feszes sorfalat. Ez a 19. századbeli lapok egyik legjobbja.

Nem volna lelkiismeretes e szemlénk, ha az 1838-as árvizről megjelent szinezett rézkarcok és szinezetlen litografiák teljes és nagyon ép sorozatáról elfeledkeznénk. Ime, a vajudás, ujjászületés küzdelmekkel terhes korszakából, a magyar kultura védőbástyáinak legtipikusabb ábrázolásai. Ezek, mint tudjuk, nem tisztán s nem is elsősorban történeti értékü lapok. Egy részük (a 17. századbeliek,) nagyrészt olyan külföldi mesterek keze alól került ki, akik csak jó-rossz hiradásokból, értesülésekből épitették meg Pest-Buda képét. De a legfőbb ábrázolási elemek elég hüek lévén, némi fogalmat mégis nyujthatnak a késő kor érdeklődője számára az akkori testvérvárosról. A 18. és 19. századbeli ábrázolások azon-

ban már erős topográfiai tudással készültek. S nem csupán hangulatot, hanem már pozitiv ismereteket is közölhetnek velünk a főváros ifjukoráról.

Elmerengve állunk e lapok előtt. 1695-ben a viziváros egy kis földszintes házában még az egész »városi kultura« elfért, annak a két ferencrendi barátnak szobácskájában, akik a budai keresztények lelki életét irányították. Mekkora ut volt innen, a kalapos király budai épitkezéseig, majd a Grassalkovich-istállók helyére került Nemzeti Szinház első mámoros estéjéig! Ezek a nagy határkövek, miket kiemelünk nagy hirtelenében a főváros szellemi és anyagi nekilendülésének hatalmas folyamatából, — ebben a Horánszky-féle metszetgyüjteményben a szemünk elé tolulnak, arányaikban megnőnek és nagy-nagy bizodalommal töltenek el bennünket — a jövő iránt.

Az emberi arc, a természet remeke, mindig közelebb áll hozzánk, mint a tárgy képe. Minden emberi arc testvéri érzéseket válthat ki belőlünk. Mennyivel inkább érezzük ezt a titkos fluidum mozgást szivünk mélyén akkor, ha oly arc mását nézzük, melyről tudjuk az ismeret bizonyosságával, hogy egykoron élt eredetije minden gondolatát, érzéseinek gazdag világát egy kicsit mi értünk rögzitette s öltöztette betüknek szines köntösébe. Ami poétáink, iróink, tudósaink, kik irásaikon át szólnak hozzám, hozzád, mindnyájunkhoz, egész külön kis képtárban intenek felénk, a Horánszky képgyüjteményének második csoportjában. A negyvenes és ötvenes évek pesti s bécsi mesterei után készült litográfiák szines sorából a Barabás-lapokat emeljük ki legelőbb. Elsorjáznak szemeink előtt azok a feledésbe merült nagy álomlátók: irók, poéták, államférfiak, akik csodás kitartással épitették a mi nemzeti mivelődésünk épületeit. Homlokaik körül a martirok láthatatlan glóriájával, dolgoztak, hogy a Dunamenti poros kis falu jelentéktelenségéből a magyar kultura erejét hirdető főváros bontakozzék ki, gyönyörü arányaival. És a csöndes éjszakákon át percegett a ludtoll, Döbrentei, Vas Gereben, Kuthy, Erdélyi, Vachot, Schedel s annyi nagy társuk, dobták ki az ébredező magyarság közé szellemi kincseket. Szemere, Czakó, Sárosy, majd Arany, Jókai csiholnak égi tüzeket. Emitt látjuk a szinmüvészet örökéletü első halhatatlanjait: a lelkes Fáncsy Ilkát, Julia köntösében, Bulyovszky Lillát, Prielle Corneliát, Lendvayént, Rétit, Barthát, Egressyt, Szentpéteryt, s Hollósy Corneliát, Gara Mária pompás szerepében. Van-e

szemlélő, kinek multakon merengő lelkét nem ihleti meg e lapok forgatásakor a régi Nemzeti Szinház egy csomó forró estéje?

De ime, uj táplálékot nyujt merengésünknek a biztos kezü Eybl egy csomó finom litográfiája. Bónis, Batthyányi, Teleki László, Wesselényi, Eötvös, Pulszky, Klauzál kedves ismerős arcai köszöntenek bennünket. Ezenkivül találunk néhány jól odavetett portrét Prinzhoffer, Clarot, Kriehuber, Marastoni (az öregebbik) Canzi, Kaiser, Gollmann s a bécsi Einsle kezéből. Ez utóbbinak József nádora különösen sokat ér. (Eredetijét a Székesfővárosi Muzeum történeti képtára őrzi.)

S most hirtelen megállit bennünket egy müvészi kézzel edzett karc, Tóth Ferenc superintendens portréja, melynek szerzője nem más, mint a mi Jókaink. Ez az egyetlen ismeretes grafikai alkotása a koszorus regényirónak.

Az unicumszámba menő grafikai lapok közül emeljük ki Füger gyönyörüBacsányiját, melynek fő müvészeti értéke az, hogy a közismert Bacsányi-ábrázolásoktól eltér. Bal arcélt mutat, jobb karját baljára hajtva, könyvet tart kezében. A felfogás nemes egyszerüsége ragad meg itt bennünket.

Néhány nagyon jól megmunkált lap képviseli még e gyüjteményben Torsch, Mansfeld, Czetter Sámuel, Bikkfalvi, Klimess müvészetét. Sikerült Horánszkynak ez egyszerü litografiákat olyan szerves egységbe hozni könyvtárával, ami e gyüjtemény főerejét alkotja. Mindegyik ábrázolt legalább is egy-két követ hordott a nemzeti főváros eszményi kiépitéséhez, s evvel megváltotta a jogot, hogy e kulturhistóriai becsü grafikai gyüjtemény tagjai közé jusson. A gyüjtő igazi lelkessége itt is, — amint könyvtáránál láttuk, — áttörte néha a gyüjtési kör szigoruan megvont határait. Van egynéhány unicum számba menő metszete, amely szép megmunkálásával, avagy müvészeti ritkaságával vonta magára Horánszky figyelmét. Ilyennek ismeri ma a müvészettörténet a kevés lappal képviselt hires Wirix Hieronimus metszö kis formáju II. Lajosát, ezt a csodás finom mellkép-karcot, mely a szerencsétlen királyt az aranygyapjuval ábrázolja. Körirata: »Ludovicus Hungariae et Bohemiae Rex. In Prelio Contra Turcos Caesus MDXXXVI.« Ugyancsak gyönyörü az a finoman szinezett rézkarc, mely II. Lipótnak a pozsonyi dómban lefolyt koronázását ábrázolja. Még külön érdekessége e mülapnak a háttérben látható hires oltárkép ábrázolása. Donner Rafaelnek Szent Mártona. Ezt a festményt ugyanis később levették,

s csak nemrég került vissza a templomba, de — egyik mellékoltár fölé. E Mansfeld-karc tehát még az eredeti, történeti jelentőségü hátteret ábrázolja. Kiegésziti e lapot II. Lipót koronázási eskütétele, a pozsonyi koronázási dombon, ugyancsak Mansfeldtől. Ma már ritka kincsek ezek, melyek talán egy másik irányban fejlődő grafikai gyüjtemény alapjait fogják képezni.

A mi áldott emlékezetü Erzsébet királynénk, mint tudjuk, az ötvenes-hatvanas évekből nagyszámu litografián van megörökitve. A maguk megjelenési korában aránylag olcsó mülapok igen elterjedtek, bizonyitva azt a mélyen gyökerező szeretetet, ami körüllengte a Nagyasszony legendás, finom rajzolatu alakját. Ezeket az Erzsébet-litográfiákat Horánszky nagy gonddal és az amatör tudatos lelkiismeretességével halmozta fel egy külön kis kollekcióba, mely ma nem egy unicumot foglal magában. E lapok legnagyobbrészt szinezve vannak. A sorozatból kiragyog az Einsle-festette gyönyörü térdkép, a királyné szembe néző arcával, két egymásra tett kezével, amint jobbjában rózsát tart. Itt találjuk még a hires Dürck-festmény után készült litográfiát, Rudolf Hoffmann hires ábrázolását, mely estélyi ruhában mutatja be Erzsébetet. Ne feledkezzünk meg F. Russ csodás finoman szinezett, ovális képéről, melyet Bauer rajzolt kőbe. Technikája oly gondos, hogy szinte akvarelszerü képet ad. Ehhez a sorozathoz kapcsolódnak a kettős ábrázolások, melyekben a mi királyunkkal együtt van Erzsébet megörökitve.

Hasztalan lapozzuk át az 1906-ban kiadott Kaiserin Elisabeth Albumot, az imént emlitett mülapokat nem találjuk meg benne. Ez mindennél fényesebben igazolja Horánszky szerencsés gyüjtését s nagy körültekintését. A gyönyörü sorozatot méltó módon egészíti ki s teszi teljessé a hőn szeretett királyfinak néhány gyermek- s ifjukori könyomatu ábrázolása. Befejezésül emlékezzünk meg arról az unicumról, melynek cime: Ő cs. kir. felségeik l. a. fogadása Kigyóson. Hosszu, földszintes nemesi kuriát látunk, előtte a nép, zászlók alatt. A főbejárat körül sorakoznak az előkelőségek s udvari emberek. Ez a lap nincs meg az Erzsébet Muzeumban sem.

A teljesség kedvéért emlitjük a hires pozsonyi diéta (1826—35) követeinek pompás rézkarc-sorozatát, melyet báró Lützendorf edzett lemezre, valamint az erdélyi fejedelmek s vezető férfiak XVI—XVII. századi rézkarcainak sorozatát, mely legnagyobbrészt Rugendas keze alól jött ki.

Horánszky, akinek, mint láttuk, különös tehetsége van abban, hogy beleérezzen ami fővárosunk utolsó két évszázadi életének drámai mozzanatokban gazdag világába, megsejtette, hogy azok a müipari tárgyak is beilleszthetők budapesti gyüjteményeibe, amelyek más anyagban őrzik a régi Pest-Buda képmását. Porcellánjai közt találjuk azt a remek Alt-Wien ovális tálat, melynek ölén téglalapalaku széles aranykeretbe foglalva látjuk viszont Budapest déli beállitásu képét, az alig ismert Schaffer-metszet után. E háromszor égetett, nagy értékü tál teljesen ép, kopás nélkül való, s a rajz lehellet finom árnyalásaival bájolja el a szemlélőt. Ugyancsak megtaláljuk a negyvenes évekből való, hat darab tányérból álló sorozatot, melynek mindegyike egy-egy hires középületet ábrázol. A Székesfővárosi Muzeumban sem teljes e sorozat. Ne feledjük ki koronás uralkodónk porcellán alapra festett akvarel térdképét, (az ötvenes évekből való.) Ismeretlen bécsi mester müalkotása, mely királyunkat tábornoki ruhában, kissé balra néző arccal ábrázolja.

Csodálattal szemléljük továbbá azt az 1857-ből való teafőzőkészletet, melynek fehér porcellánoldalán ovális keretben Erzsébet királynénk remek mivü égetett képét látjuk. A kivágott fehér estélyi ruha fenséges összhangban áll az aranykereten kivül álló, biedermeier-motivumokkal gazdagon behintett diszitéssel. Az efajta mütárgyak sorát Deák Ferenc porcellánra festett mellképe zárja be. Valamelyik bécsi mester munkája, technikai finomságaiból itélve, igazi mestermü. A kidolgozás aprózó pontos részletezése Einslere enged következtetnünk.

Néhány akvarel, olajfestmény s ceruzarajz bukkan elénk, melyeknél nem egyszer zavarba jön a szemlélő: vajjon kulturhistóriai becsét, avagy a belőle kiáradó müvészeti erőket becsülje-e többre? Ismeretlen bécsi festő akvareljével kezdjük, mely a negyvennolcas Kiss Ernőt ábrázolja, ülő alakban. Inkább a negyvennyolc lázas világának országos jelentőségü szereplője volt, de azért bizonyos vonatkozások révén egy kicsit a mienkének is mondhatjuk. Pompásan van megfestve a nemzet vértanujának, gróf Batthyányi Alajosnak arcképe, mely Marastoni Jakab mester egyik lendületes, stilusos, nagyobb müvészeti értékeket sugárzó alkotása.

Rendkivül érdekes, jól megmunkált olajfestményen látjuk viszont a nyugtalan vérü, kemény magyart, Lenkei ezredest. Meglánccolt, görnyedő alakjával ellentétben áll az az ábrázolási moti-

vuni, hogy balkezében pipát tart, s mellette hever dicsőséges kardja. A signatura Kovács Mihály nevét mutatja.

A negyvennyolcas idők egy másik legendás alakjának, Damjanich tábornoknak gyönyörü szines egykoru akvareljét emlitjük még meg.

Rendkivül becses darabja e kicsiny de választékos negyvennyolcas csoportnak az a finom tónusokban gazdag akvarel, mely Hentzi halálát s a budai vár visszavételét ábrázolja. Ami megragadja mindjárt első pillantásra figyelmünket: a téma magyar szempontból való beállitása. Mestere Rátz András, 1856-ból.

Különös érdeklódésünkre tarthat számot Anton Strasszschwandtnernek az a finom ceruzarajza, mely egy sebesülttel vágtató kozákcsapatot ábrázol. A bal háttérben egy égő vár körvonalai láthatók.

E negyvennyolcas vonatkozásu festmények kicsiny csoportja, mit e néhány sorban bemutatunk, akármelyik történeti gyüjtemény diszére válnék.

Feltünik még Brodszkynak a régi Margitszigetet ábrázoló csodás finom, hangulatos olajfestménye, mely müvészeti értékét a belőle kiáradó históriai hangulattal növeli.

Tovább nézegetve, egy halaványbarna, finom bőrtok kerül kezünkbe; olyan, mint valami régi aranyozásu, negyvenes évekbeli könyvtábla, melyből a lapokat kitépték. Ahogy felnyitjuk, Schrozbecknek remek miniatur akvarelje tárul elénk, Erzsébet királynénk pompás mellképével. A királynénak nem csupán hü portréja ez, hanem all egragyogóbb technikával készült 18. századbeli angol miniaturákra emlékeztető müvészi munka. Minden gyüjtőnek igazi büszkesége lenne.

Befejezőül kiemelünk még egy akvarelt: V. Kininger egyik legszebb müve, Baumberg Gabriella arcképe. A linzi hagyaték ez egyik legbecsesebb darabjáról bánatos tekintettel néz reánk a sokat szenvedett költőnő. Asszony volt, szeretett, szenvedett.

Iparkodtunk ugy átvezetni az olvasót Horánszky képgyüjteményein, hogy egyrészt belevilágitsunk a tudós gyüjtő felfogásába, másrészt igazoljuk ennek a felfogásnak helyességét, mely abban sarjad ki, hogy ami városunk szellemi életét nem csupán a könyvek, hanem a könyvek iróinak egyéni világa, s mindama számottevő társadalmi szereplők élete alkotja, akik aktiv vagy passziv hatással voltak fővárosunk belső vagy külső fejlődésére.

Ma körülnézünk, s a mi Budapestünknek kettős arculatát

pillantjuk meg: hatalmas palotasorok-alkotta utcák s körutak, széditő forgalom, tudományos, irodalmi, s művészeti központok vetélkedő tevékenysége, egyszóval egy fejlődésképes világváros lüktető, lázas élete folyik körülöttünk. De vessünk egy pillantást a város másik arculatára is; nézzük a város lelkét, ahogy az egyes emberi lelkivilágát vizsgáljuk az őszinteség ritka órájában. Sa kkor reá kell eszmélnünk arra a tudatra, hogy Budapest ma még nem egészen a mienk. Pest-Buda érdekes egyénisége beleolvadt Budapest világvárosba. S a peleskei nótárius ma több magyar szót hallana, de — több közönyre is találna. Ezt a szépséges tündérvárost meg kell ujra hóditani, most már azonban nem a magyarságnak, hanem a lokalpatriotizmusnak.

Horánszkynak a maga nemében páratlanul jól kiépitett könyvtára s kulturhistóriai képgyüjteménye, éles, tiszta tükröt tart minden pesti polgár elé: bemutatja a város szellemi életének első küzdelmes korszakát, azt a nagy fejlődési folyamatot, mely a nemzeti Erő győzelmes feltöréséből kialakitotta a nemzeti müvelődés középpontjának külön életét. Tanulságai páratlanok s még kiaknázatlanok. Első és legfontosabb tanulságnak érezzük azt, hogy Nagy Budapest óriási külső fejlődésével párhuzamosan a mai nemzedéknek kell kiépiteni a szellemi megujhodást is, azt a megujhodást, mely telitve lesz egyéni szinnel, melegséggel, s csak akkor mondhatjuk el, hogy ez a sokat szenvedett tündérváros a mienk, egészen a mienk.

Ugy értesültünk, hogy a tudós gyüjtő értékes gyüjteményeiről egy szinvonalas katalógust szándékozik kiadni, amivel mérhetetlen nagy hasznára lenne a tudománynak.

Dr. Kremmer Dezső.

Ismeretlen franko-hungarikum.

Kont Ignác magyar-francia bibliografiáját ujabban két értékes adalék gyarapitja, egyik Dienes Lászlóé, ki ismertetése kapcsán a Városi Könyvtár anyagából közli a Kont előtt ismeretlen hungarikumokat (Österreichische Zeitschrift für Bibliothekswesen 1914/15. évf. 67—72. ll.), másik Kuncz Aladáré, mely egy speciális kört ölel föl (Thököly a francia irodalomban. Budapest 1914). Kuncz müvét már behatóan ismertették (Halász Imre a Nyugatban, 1914. évf., továbbá Egyet. Phil. Közlöny 1915. évf. 66. l.), ezuttal kiegészitem egy Thököly-tárgyu francia regénnyel (könyvárusi forgalomba ugy látszik nem került, a Bibliothèque Nationale-ban s

a bécsi egyetemi könyvtárban nincs meg, a Nemzeti Muzeumban megvan: Hung. h 805) Tékéli, héros de Hongrie. Nouvelle historique publiée par C. Ph. Bonafont. Brunswic, au Comtoir de Librarie (sic) 1832. kis 8-r. 165. l. Könyvét a magyar nemzetnek ajánlja (Épitre dédicatoire à la nation Hongroise). A történet ideje: 1700. W... ur s felesége séta közben egy remeteként élő öreg emberre bukkannak, kinek bizalmát lassankint megnyerik. Ez Thököly. Egyszer elhivja őket magához s elmondja élete történetét, attól az időponttól, hogy Lipót trónra lépett. Atyja, Étienne Tékéli elfogadta az elégedetlenkedők vezérségét. Lipót csapatait Kéwes vára (château de K.) felé küldte, ahová atyja visszavonult s nemsokára meghalt. A 15 éves Thököly erre álruhában kimenekült a várból, s eléri Ragotzi gróf főhadiszállását. Ott volt leánya Amélie R. is, s az ő hatása alatt lesz katona az ifju Thököly. A császáriak a magyarok ellen indultak, a csatában Rákóci elesik, Thököly veszi át a vezényletet, az éj folyamán Th. visszavonul s elhatározzák, hogy mindenki családjához tér, mig harcba nem hivják. Thököly Michel Abaffy, erdélyi fejedelem segitségét fogja kérni, addig pedig pártját szaporitani fogják. Amélievel Maklar felé mennek, majd kalandok közt érkeznek el Kiskorba, ahol Bellesky, az ottani katonaság parancsnoka fogadja őket örömmel, azután megérkeznek Szebenbe. Th. haditervét Abaffy elfogadja. Th. a kapott hadsereggel megindul, Clausenburg és sok más város megnyitja kapuját. Átkelnek a Tiszán, Pest kapitulál, elfoglalják Budát s Esztergomot, majd Bécs felé indulnak. Lipóttal fegyverszünetet köt, IV. Mahomettel szerződést, mely a koronát s az erdélyi fejedelemséget Abaffy halála után neki juttatja, de a barátság nem tart soká. Összezördülnek, Th. Eszékre megy, ahol a nagyvezér megkoronázza. 1683 julius 18.-án Bécshez érkeznek, de a törökök hibája miatt Thökölynek nemsokára föl kell hagynia az ostrommal, menekül. Bellesky megmenti Améliet, aki meg is érkezik Montgatzba. Lipót mindinkább beljebb hatol Magyarországba. Közben a konstantinápolyi intrika diadalmaskodik, a szultán elfogatja Th.-t s Konstantinápolyba szállitattja, de nemsokára kiszabaditja, s visszaállitja a hadak élére, mert Magyarországon nagyon rosszul mennek a törökök dolgai. Ezalatt Munkács nem tud az ostromnak ellenállani, kapitulál, Améliet Bécsbe hurcolják, börtönbe vetik. XIV. Lajos szakit Lipóttal s ez Th.-nek s hadainak uj erőt ad, elfoglalja Belgrádot, Délmagyarországot,

Verismartonnál megveri a császári sereget, de Zentánál Jenő hercegtől nagy vereséget szenved. A béketárgyalások megkezdődnek, Th. fél, hogy kiszolgáltatják, azért megszökik a török táborból. Egy bolgár faluban vonul meg, ott él harminc évig, mig egy régi barátja fel nem ismeri. Erre elhagyja a kis lakot, Magyarországon keresztül utazik s itt minden helyet meglátogat, ahol valaha boldog volt, aztán Lunebourgba megy, ahol W...-ékkel találkozik, akik szeretetükkel veszik körül s akiknél végleges otthona lel 1705-ben bekövetkezett haláláig.

A kalandos epizódokkal megtüzdelt elbeszélés bármennyire is bővelkedik részletező csataleirásokban, messze jár a történeti tényektől, mint ebből a tartalmi kivonatból is látszik. A keret éppugy mint a legtöbb részlet Pigault-Lebrun Thököly-regényén alapul: Les Barons de Felsheim, 1798—99. Bonafont keze főleg a sok beszőtt idézeten látszik meg. Ugylátszik németek számára való olvasókönyvnek szánta kis regényét, mert magyarázó jegyzetekkel látja el, melyek oktató tendenciájuak, vagy a megértést akarják megkönnyiteni azzal, hogy ritkább szavakat németül magyaráznak.

A szerzőről annyit, hogy 1778 julius 22.-én született Rastadtban, (meghalt 1848-ban), tanulmányait elvégezve francia szolgálatba lépett, majd Weimarban francia tanár lett, később Halleban a francia nyelv magántanára, aztán tanára; utóbb Zeitzben, Bonnban s Wesztfáliában tanárkodott. Igen sokat dolgozott, müvei között vannak filozófiai tartalmuak, francia nyelvtanok s szótárak, francia és német verses müvek, regények, drámai s történeti müvek (mindkét nyelven). Louandre és Bourquelot 56 művének cimét közli, Goedekenél 37 (főleg szinpadi) munkájának cimét találjuk meg.*

Baranyai Zoltán.

Egy bécsi bibliofilről, kinek exlibrise az ismert legrégibb bécsi s talán a legrégibb osztrák exlibris, kis füzetet irt Ignaz Schwarz. Néhány év előtt a berlini Exlibris-Zeitschrift mutatta be Wolfgang Gwärlich exlibrisét, melyet az upsalai egyetemi könyvtár egyik inkunabulumában találtak. Az upsalai könyvtárnak 3, a stockholmi királyi könyvtárnak 8 inkunábulumában találták Wolfgang Gwärlich exlibrisét. Bécs városának történeti forrásai és a szerző által végzett levéltári kutatások alapján ez a bibliofil a 15. században élt s egy bibliofil tradíciókkal biró családnak volt a tagja. Hogy hogy kerültek ezek a köny-

* Louandre, Ch. et F. Bourquelot. La littérature française contemporaine. 1827—1844. Paris. 2. köt. 1846. pp. 186—189. — Goedeke. Grundriss zur Geschichte der deutschen Dichtung. 1881. 3. k. p. 880.

vek Bécsből Upsalába és Stockholmba, az kideritetlen; lehetséges, hogy svédek morvaországi és csehországi hadviselésének idején zsákmányolt könyvtárakból került Krisztina svéd királynő kezeibe. A Gwärlich-családnak egy másik, idősebb tagja, Johann Gwärlich 1432-ben irt végrendeletében már értékes kéziratok felől intézkedik. A dominikánusoknak adott kéziratok közt van többek közt Aquinói Szent Tamás egy kézirata és Voragini Jakab beszédei, kéziratban. Johann Gwärlich 46 könyvet sorol fel leltárában, ami igen tekintélyes szám egy 15. századbéli gyüjtő tulajdonában.

Szivesen látnánk együtt régi pesti bibliofilekről ilyen gonddal összeállitott és fáradtsággal kikutatott adatokat.

Tiltott könyvek. Azok között a külső körülmények között, amelyek valamely könyvet ritka vagy nehezen megszerezhető könyvvé avatnak, főfő szerepet játszik a hatósági lefoglalás. Egyházi és erkölcsi szempontok sok esetben járulnak hozzá valamely könyv elterjedésének megakadályozásához, de az esetek többségében politikai okok azok, amelyek a vizsgálóbiró, vagy az »ügyészeim« lefoglaló intézkedéseit kikényszeritik. Csakhogy nálunk a polgári hatóságok által tiltott könyvekről nem készül jegyzék a nagyközönség számára. A német könyvkereskedelem hivatalos lapja rendszeresen közli a náluk és Ausztriában lefoglalt vagy korlátozott forgalmu könyvek cimeit. Nálunk az ügyészség lajstroma nem szokott bibliográfiai forrás lenni, mintahogy bibliográfiai forrásmü a pápai Congregatio Indicis által kiadni szokott Index librorum prohibitorum, pedig a gyüjtő számára mindig tartogat érdekességeket az ilyen lista, ugy, hogy pontosabb és teljesebb lajstrom hijján bibliográfia számba kell venni a vasutak által kiadott jegyzékét a vasuti szállitásból kitiltott nyomtatványoknak. A kezünk közt levőt a Déli vaspálya társaság adta ki.* A benne felsorolt kitiltások még a 90-es évekre nyulnak vissza s érdekesen tüntetik fel a magyar hatóságok politikai irányváltozásait. A 90-es évek kitiltásai között még a szocialista és anarchista lapok és a germanizáló brosürák dominálnak, később a nemzetiségi propagandák irásai kerülnek indexre. A jellemzőbb cimek közül kikapunk néhányat: Allam nélkül (Schmitt Jenő lapja) 1899.; Arbeiter, rechtloses, unterdrücktes Volk; Deutschtum und Magyarisierung; Munka őre 1898; Munkások könyvtára; tiznél több esetben a Népszava; Proletárok! elnyomott munkás nép; Rudolf nincs a holtak közt; Uj világ 1898; Világsza-

* Jegyzék a vasuti szállitásból kitiltott nyomtatványokról. Bp., Pesti könyvnyomda 1914. K 1.50.

badság; Weitling Vilmos: a legelső német communista élete és tanitásai: An die ungarländischen Bauern; Das Ende der Dynastie Obrenovics Leipzig, Luckhard; Die Revolution in Serbien, der serbischen Jugend gewidmet Zürich; La question d'Orient au vingtième siécle, Nizza és Szentpétervár; Hungaricus: Das magyarische Ungarn und der Dreibund, München; Programul Romana; Zece mai Hora, Jassy (zenemü); Planitz Ernő: Die volle Wahrheit über den Tod des Kronprinzen Rudolf von Österreich, Berlin, Pichler & Co.; Kernig, Rudolf: Lupta pentru dept; La pensée slave Trieszt; Memoriile baronesei Maria Vecsera; Romanii din Ungaria; Paria, Luigi: Croazia e Ungheria. A kitiltottak között van egy sereg szivességből, helyesebben viszonosságból folyólag tiltott, Londonban készült, többnyire agrárszociálista tartalmu oroszuyelvü nyomtatvány: Cárj-Golov (Éhségkirály); Cárskája miloszty (Cári kegy); Novoje kreposztnoje pravo (Az uj jobbágyjog) s hozzá hasonlók. Aztán ujra a nemzetiségi izgatástól való félelemben lefoglalt brosürák sora: Die Unterdrückung der Slovaken durch die Magyaren, Prága 1903; Ce este Liga Romaneasca si ce voesce la? Botosani (Micsoda és mit akar a román liga?); Pana caud frate Ardelene (Meddig még erdélyi testvér?) Hangjegy, énekre és zongorára, Tanaszeszku Gergelytől; Kropotkine: L'agriculture, l'industrie et le commerce 1905; Bakounine: Dio e lo Stato 1903; Handbuch des Deutschtums im Auslande, Berlin, Reimer 1906; Jorga: Neumul Romanesc in Ardeal si Tara ungureasca, 2 kötet, Bukarest, 1905. (A román nemzet Erdélyben és Magyarországon); Westungarn zu Deutschösterreich! Götzendämmerung. Ein Kulturbild, Wien, Akademischer Verlag 1908; Lascu Demeter: Un cuvant catre fratii de lupta din Tora Bihorului. Bukarest, 1908 (Egy szó a biharországi harcoló testvérekhez); La question serbe, (folyóirat) Belgrad; B. A.: Politica romanilor din Ungaria trecut, prezent, viitor, Bukarest, Göbl 1909. (A magyarországi románok politikája, mult, jelen, jövő); Statesku János: Salvarea Ungariei priu pacea cu Nationalitatile caracal, (Magyarország megmentése a nemzetiségekkel kötendő béke által) és még nagyszámu román iskolakönyv és népies történeti munka és térkép; Zsebkönyv az osztrák-magyar hadseregről, Belgrád, 1909. Nagy számmal szerepelnek a Balkán háborunak a szerb nacionalizmus szellemében megénekelt epizódjai a tiltott könyvek között: Georgevitch, Vlade (volt szerb miniszterelnök): Quo vadis Austria, Berlin, 1913 (német nyelven); Georgevitch Vlada: Egy dinasztia vége, 3 kötetben és ugyane szerző Tanulók barátja, Test-

véreiség, Elbeszélések a fiatalság számára és Boszniáról és Hercegovináról című Belgrádban magyar nyelven megjelent művei és Seton Watson: Die südslavische Frage im Habsburger Reiche, Berlin, 1913. című ismert munkája.

Ezek csak kiszakított címek. A figyelmes olvasó még egy sereg jellemző adatot találhat a jegyzékben. Érdekes kommentátorai ezek a könyvcímek a most történő eseményeknek.

Krónika.

~ A bibliofilia eseményei. ~

— Nemrégiben megírták a lapok, hogy a rendőrség letartóztatott Debrecenben egy könyvelőt, aki 20.000 koronát sikkasztott és hamisított, hogy ezen a pénzen autogrammokat szerezzen. Lassacskán még azt is megérjük hogy az emberek sikkasztani fognak, hogy szép régi könyveket vehessenek. Sőt azt is meg fogjuk érni lassacskán, hogy nem fognak sikkasztani az emberek, hogy szép régi könyveket vásárolhassanak.

— A mi viszonyaink között szokatlan hirdetést olvastunk mostanában. A Nyugat kiadóhivatala arra kéri olvasóit, kik a lap régibb évfolyamainak egyik számaival rendelkeznek, hogy legyenek szivesek az első évfolyam 3., 4. és 16. számait amennyiben módjukban van, a kiadóhivatalnak beküldeni. E számok közül egyért is szivesen adnak cserébe egy teljes régi évfolyamot, vagy ingyen küldik a lapot egy esztendeig.

— A louvaini könyvtár pusztulásával a német könyvtárakat is veszteség érte. A müncheni udvari könyvtár két középkori latin pergamenkodexet sirat, amelyeket egy louvaini tudósnak kölcsönzött oda. Az egyik kézirat a 15. századbeli Johannes Faventinus kommentárja a Decretum Gratiani-hoz, fontos kánoni munka, melyet 1857-ben fedeztek fel. A másik kézirat a 13. századból való volt és teológiai és egyházjogi értekezéseknek volt a gyüjteménye. Érdekessége az volt, hogy Magister Ognibene-nek, Abälard tanitványának szentenciái csak ebben a kodexben találhatók fel. A károsultak közé tartozik még a drezdai királyi könyvtár is, melyet pótolhatatlan veszteség ért egy a 15. század elejéről való cseh bibliofordítással. Ez a kézirat egyike volt a drezdai könyvtár legértékesebbjeinek.

— Az angol antikváriusok lapja, a Clique szerint az angol antikváriátus még sohase esett vissza annyira, mint az 1914 utolsó negyedében. 1914. októberétől december végéig mindössze 7 könyvaukció volt 4574 font (kb. 92.000 M) forgalommal. Sotheby cég nem is volt

képviselve az aukciókon, Puttick & Simpson csak két aukción volt képviselve, a többin Hodgson.

— Albrecht porosz herceg hires ezüstkönyvtárát a háboru kezdetén Berlinbe hozták és a királyi könyvtár őrizetére bizták. Berlini könyvbarátok nemrégiben meg is tekintették a ritka gyüjteményt a királyi könyvtár egyik igazgatójának, Schwenke-nek kalauzolása mellett.

— A bécsi bibliofilek legutóbbi közgyülésén megható ragaszkodásról tanuskodó leveleket olvastak fel, melyeket az egyesület tagjai irtak a frontról. Tagilletmény gyanánt az egyesület legutoljára egy luxuskiadásu Ebner-Eschenbach és az öt első szinpadra alkalmazott Hamlet-et adta. Ebben az évben Ferdinand Sauternek a bécsi forradalmár költőnek a verseit fogják luxuskiállitásban tagilletményül adni a bécsiek.

— Minden történészt és gyüjtőt kell, hogy elérzékenyitsen Kreuzenstein égése, mely április 25-én történt. A messzire világitó lángokat a könyvtár táplálta, melynek páratlan rézmetszetgyüjteménye, Dürer eredeti rézkarcai, nagyrészt pótolhatatlan térképekkel s a nagyszerü exlibrisgyüjteménynyel odaveszett. A tüzvésznek a könyvtár ugynevezett keleti szobái estek áldozatul. Szerencsére sikerült megmenteni a tulajdonképeni könyvtárat, mely a 16. századi ritka könyvtárakról és az ifjabb Titurel müvészi kéziratairól hires.

— Ismeretlen Mozart és Wagner kéziratok merültek fel New-Yorkban egy Anderson-féle aukción. Egy Haydn szimfónia másolatán kivül, amelyet a későbbi nagy mester diákkorában pénzszükségben csinált, eladásra került egy levele, a Tannhäuser zarándokok karának hat taktusával. A Mozart kézirat, melyről nem tudunk többet, 1787-ből való.

— A vatikáni könyvtárnak hires értéke az ujságszelvénygyüjtemény. A jelentősebb lapok cikkeit a pápáról már régebb idő óta gyüjtik. A püspököknek meg van hagyva, hogy a megyéjükbeli lapok minden olyan cikkét küldjék be, mely a vatikáni könyvtár számára értékkel birhat. A mostani háboru alatt különösen sok cikk zudult be a vatikáni könyvtárba, már a pápa érdekes egyéniségénél fogva is, ugy hogy a rendezésük töméntelen munkát ád. A Vatikán ujsággyüjteményét IX. Pius alapitotta, berendezése a mult század ötvenes éveinek elejéről való. Nehéz foliánsokban találjuk felragasztva a cikkeket, de nem csak felragasztják, hanem le is forditják és a gyors feltalálást lehetővé tevő mutatóba nagy gonddal fel is veszik.

— Berlinben nemrég meghalt egy antikvárus, Leo Lipmannssohn, aki egyik legjobb ismerője volt régi kéziratoknak s aki jó ösztönnel leplezett le hamisitásokat. Ő állapitotta meg többek között Kyrieleis Luther-kéziratának hamis voltát. Ennek a hamisitásnak müncheni és

milánoi antikvárusok bedőltek. A hamisitó ugyanis elnézte, hogy az a könyv, melyet Luther ajánlásával látott el, Luther halála után jelent meg. Egy olasz hamisitó által készitett spanyolnyelvü Columbus kézirat hamis voltát is ő állapitja meg. Ez a kézirat a biróságot is sokat foglalkoztatta. Ellis londoni antikvárus ugyanis a kéziratot ugy adta el egy amerikai gyüjtőnek, hogy a valódiságáért nem kezeskedik. A gyüjtő halála után a könyvtár megvásárlója birói uton akarta kényszeriteni Ellist a Columbus-levél visszavételére, melyről ekkor már kiderült hamisitványvolta. Nagy erőlködésébe került Ellisnek kedvező ítéletet szerezni.

— Dante művei kritikai kiadásának előkészitésére közvetlenül a világháboru kitörése előtt szavazott meg az olasz képviselőház 180.000 lirát. Időközben a minisztérium s a kezdeményező Dante-társaság között megegyezés jött létre, mely szerint emez kötelezi magát arra, hogy a munka 1921-re készen lesz. A mü 15 kötetre van tervezve.

— Karl Sell bonni egyháztörténész nagy könyvtárát Alfred Lorentz lipcsei antikvárus megvette.

— Cervantes halálának jövő évben lesz 300. évfordulója. Emlékezetének megünneplésére nemzeti bizottság alakult Madridban, mely olcsó kiadásokon kivül luxus kiadásban 125 példányban, négy folio alaku, 200 illusztrációval diszitett kötetben is ki fogja adni Cervantes munkáit. 1916 áprilisában a madridi nemzeti könyvtár kiállitást fog rendezni Cervantes müveiből.

□□ □□ □□

Repertorium.

Balanyi György: Magyar vonatkozások Gerhoh prépost müveiben. = Történeti Szemle, 1915, 2. sz. pp. 181—201.

Egy bibliofil a Bugrán. = Könyvtári Szemle, 1915, 1—3. pp. 43—45.

Filatelista könyvtár. = Vasárnapi Ujság, 1915, 25. p. 460.

Grangerizált könyvek. = Könyvtári Szemle, 1915, 1—3. pp. 46—47.

Gulyás Pál. Könyvtárak sorsa a háboruban. = Magyar könyvszemle, 1915, jan.—jun. pp. 120—127.

G. P.: A Korvina két maradványa Amerikában. = Magyar könyvszemle, 1915, jan.—jun. p. 127.

Harsányi István. A Rákóczi könyvtár és katalógusa. 9. közl. = Magyar könyvszemle, 1915, jan.—jun. pp. 102—105.

Hellebrant Árpád. Mátyás király törvénykönyvének nyomtatási helye. = Akadémiai értesitő, 1915, ápr. pp. 222—223.

Holub József: Az Országos Széchenyi Könyvtár háborus gyüjteménye. = Magyar könyvszemle, 1915, jan.—jun. pp. 99—101.

Kacziány Géza: Könyvtáraink károsodása 1849-ben. = Könyvtári Szemle, 1915, 1—3. p. 20.

A könyvtár és a cenzura. = Budapesti városi könyvtár értesitője, 1915, 1—2. p. 122.

Kremmer Dezső: Horánszky Lajos könyvtára. = Könyvtári Szemle, 1915, 1—3. pp. 36—43.

Rochefort és Szent Ágoston. = Könyvtári Szemle, 1915, 1—3. pp. 45—46.

Szücsi József: Madács Imre könyvtára. = Magyar könyvszemle, 1915, jan.—jun. pp. 5—28.

Trostler József: A »Magyar Simplicissimus« s a »Török kalandor« forrásai. = Egyetemes philologiai közlöny, 1915, 4. füzet. pp. 291—300.

Zambra, L.: Versi inediti del Tebaldeo nel codice Zichy della Biblioteca Comunale di Budapest. = La bibliofilia, 1914, okt.—nov.

Zambra Alajos: A Zichy kodex és az olasz lyra a XV. sz. második felében. = Egyetemes philologiai közlöny, 1915, 4. füzet. pp. 317—328

LANTOS A. ANTIQUARIUMA BUDAPEST

IV., MUZEUM-KÖRUT 19.
I. EMELET
TELEFON 101—67.

Régi irodalom becsesebb és ritkább műveinek nagy raktára, különösen Hungarica. Magyar irók eredeti első kiadásai állandó nagy készlete. Régi képek, metszetek, nyomatok, kéziratok és oklevelek. Könyvjegyzékek havonkint jelennek meg; kívánatra ingyen és bérmentve megküldöm. ::

Állandóan vásárolok magas árakon, készpénzért egész nagy könyvtárakat egyes régi, ritka könyveket, képeket, okleveleket, rajzokat, metszeteket, nyomatokat, kéziratokat stb.

A Könyvtári Szemle kiadóhivatala

keresi megvételre

egyik előfizetője részére az alábbi könyveket (igen magas áron). Csak teljes és kifogástalan példányokat és csak az alábbi kiadásokban:

Balassa Bálint istenes énekei, bármelyik XVII. sz. kiadását.

Gyöngyösi István munkáit, u. m. Murányi Venus. Kassa 1664.

— Rózsakoszoru. Lőcse 1690.

— Porából megéledett Phoenix. Lőcse 1693.

Tinódi Sebestyén bármilyen munkáját a XVI. századból.

Listi László. Magyar Mars. Béts 1653.

Zrinyi Miklós. Adriai tengernek Syrenaja. Béts 1651.

— Symboluma (Ne bántsd a magyart) H. n. 1710.

Ajánlatokat a kiadóhivatalba kérünk

II. Rákóczi Ferencz

vezérlő fejedelem és a szövetkezett rendek 1705 szeptember 20-án a szécsényi gyülésen kiállitott szövetséglevele.

HASONMÁS KIADÁS

Bevezetéssel ellátta: *dr. Borovszky Samu* *a Magyar Történelmi Társulat titkára*

Az 1705. év szeptember havában II. Rákóczi Ferencz fejedelemtől a nógrádmegyei Szécsénybe összehivott nemzetgyülésen, melyből az itt szövetségre lépett rendek esküvel és sajátkezü aláirásukkal, pecsétükkel megerősitett szövetséglevelet adtak ki, mint a hazai történelemből ismeretes, résztvett úgyszólván az egész nemzet. A hü hasonmásban kiadott példány a párisi lengyel könyvtár (Bibliotheca Polonica) tulajdona. 12 pergamenlevélből áll. E nagybecsü történeti okirat a dicső kuruczkor egyik legfényesebb emléke s rajta akkor szerepelt legkiválóbb férfiaink névaláirása megtalálható. Hü reprodukcióját nemcsak a történelmi nevet viselő családok, hanem kegyelettel fogadja minden hazája szabadságáért és multjáért lelkesedő magyar ember.

A teljes disszel kiállitott hasonmás pergament diszkötésben 10 K helyett 2 K.

Az összeg előre beküldése mellett kapható:

Lantos A. antiquariumában

Budapest, Muzeum-körut 19. szám.

Stockless József asztal

Schlick-Nicholson gép-, waggon- és hajógyár r.-t. Budapesten.

Modern könyvtári vasállványok

Dr. Erdélyi Pál- és Schlick-Vajda-féle szab. rendszerek szerint. **Leggazdaságosabb helykihasználás.** A telt polcok magasságban egész 1·5 cmt-ig könnyen állithatók és áthelyezhetők, anélkül, hogy a könyveket ki kellene rakni. **Tervek és költségvetés ingyen.**

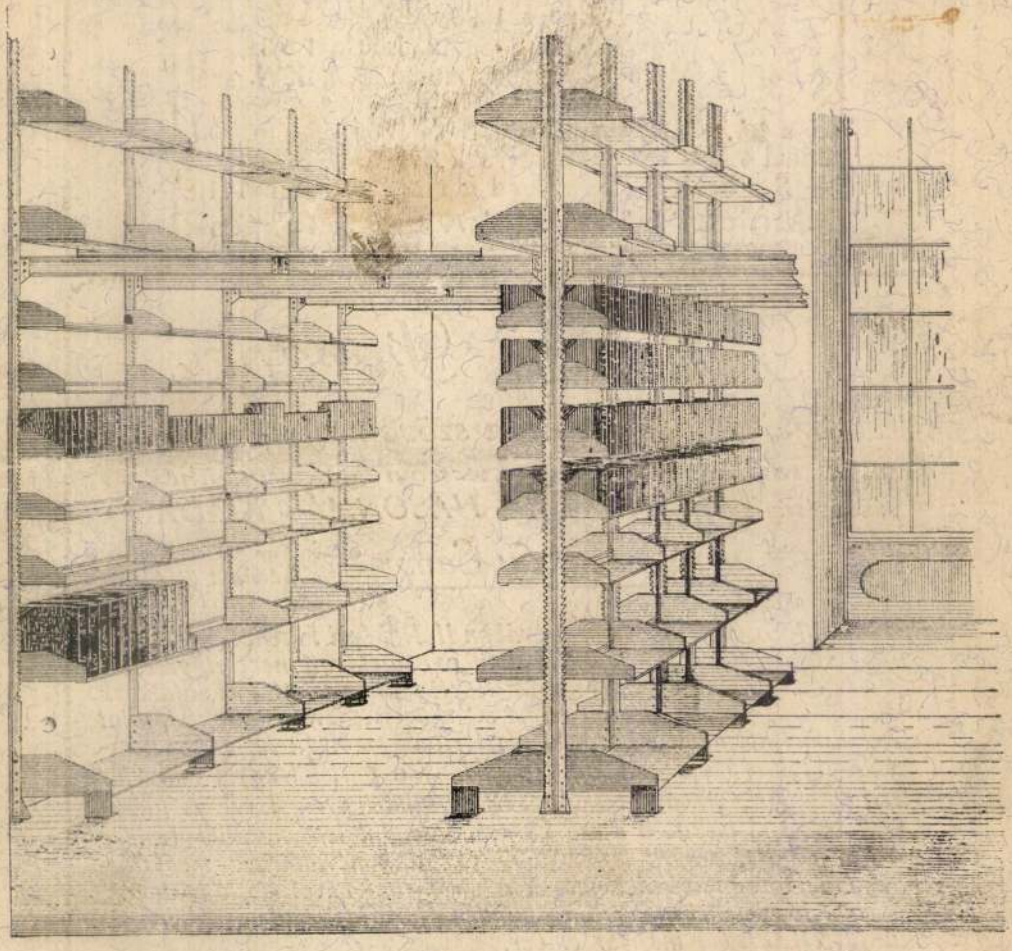

Eddig készültek:

Dr. Erdélyi Pál rendszerében:

Bpesten: A kir. József müegyetem könyvtára
Az országos kaszinó „
Eötvös kollégium „
V. ker. állami főreáliskola „
Magy. tud. akadémia „
Kolozsvár: Egyetemi könyvtár és erdélyi muzeum könyvtára
Kecskemét: Városi könyvtár, ref. kollégium könyvtára
Szombathely: a Vasvármegyei kulturegyesület könyvtára
Szegszárd: Tolna vármegyei muzeum
Miskolcz: Kath. főgimnázium
és még több.

A Schlick-Vajda-féle rendszerben:

Bpesten: a Keresk.- és iparkamara könyvtára
az Országos iparmüvészeti muzeum könyvtára
Arad: Kulturpalota „
Székelyudvarhely: Ref. kollégium „
Csorna: Premontrei apátság „
Békéscsaba: Muzeum egyesület „
Ág. ev. ref. Rudolf főgimnázium „
Brassó: Állami főreáliskola „
Sarajevo: Muzeum „
és még több.

Uránia könyvnyomda, (tul. Székely Artur) Budapest, VII., Dohány-utca 10.

Régi magyar otthonok

A Storno-ház

Storno Ferenc nevével többször is találkozhattunk az elmúlt hónapokban. Idén ünnepelte ugyanis fennállásának ezeréves évfordulóját Pannonhalma; a bencés apátság gótikus templomát – kriptáját és festményeit – pedig ez a soproni mester újította fel 1868-ban, illetve 1870 és 1875 között.

Az ebédlő: a 18. századi asztal körül faragott, paraszt székek. A lambéria fölött, amely egy körmöcbányai templom 17. századi padjaiból készült, ifj. Storno Ferenc Mária életét megörökítő kompozíciói

1996/1

A reneszánsz mintára kialakított és hasonló stílusban kifestett fülke. Az asztal ifj. Storno Ferenc munkája 1881-ből, körülötte későbarokk bőrszékek, illetve múlt századi másolataik

Az elmúlt században a restaurálás még más elveket követett a gyakorlatban, mint ma. Nem annyira megőrzést és helyreállítást, mint inkább újraalkotást jelentett. (Gondoljunk csak a budavári Mátyás-templomra, amelynek tornyát hiteles, gótikus stílusban, de valószínűleg sosem létezett formában építette meg Schulek Frigyes.) Száz évvel ezelőtt a restaurátorok művészek voltak. Alkotásaikban nem vált el egymástól a régről ránk maradt eredeti és az általuk rekonstruált kiegészítés. Maximális illúzióra – tökéletes hitelességre – törekedtek, így aztán, rendkívüli felkészültségük birtokában, művészettörténészeket és régészeket megszégyenítő alapossággal ismerték a múlt emlékeit.

Vonatkozik ez Storno Ferencre is, aki 1820-ban született Kismartonban, ahová apja a napóleoni háborúk idején vetődött el Bajorországból. A gyermek azonban már családja szülőföldjén, Landshutban nőtt fel, ott tanulta ki a kéményseprő mesterséget. Rokonait keresve érkezett 1845-ben ismét Magyarországra, ahol – mint emlékirataiban beszámol róla – egy téves eligazítás nyomán vezetett útja Pozsony helyett éppen Sopronba. Kéményseprőként helyezkedett el, közben azonban nagy álmokat szövögetett: művésznek készült. Munkája mellett is szakított időt, hogy képezze magát. Felkereste a városi rajziskola tanárát, az akadémiát végzett Steinacker Károlyt, aki – miután megnézte a vázlatkönyvét – másolási feladatokkal látta el, és beajánlotta ismerőseihez. A tehetséges fiatalember így egyre több és mind komolyabb megbízást kapott.

Ám nem érte be ennyivel: művészként is képzett szakember kívánt lenni. Miután meghalt a mestere, elvette annak özvegyét. Rendbe tette a vállalkozás pénzügyeit, és mostohafiára bízta a cég vezetését. Ezt követően pedig Bécsbe ment, az Akadémiára, hogy a neves osztrák festő, Friedrich Amerling osztályán tanuljon. (Egy katonatiszt ismerőse ajánlotta be hozzá.) Amerlinget mi, magyarok Széchenyi István portréjáról ismerjük, hiszen elsőrangú arcképfestő volt, aki nagy történelmi tablókkal kezdte pályáját.

Storno Ferenc szerencsés időben érkezett Bécsbe: akkor indultak meg az első műemléki

Részlet az erkélyes szobából. Az ajtó fölött faragott baldachin, közepén 15. századi Madonnával. Jobbra 18. századi ruhásszekrény. A fiatalabb Storno egykori hálókamráján át az ebédlőbe láthatunk

Id. Storno Ferenc szobája, általuk felújított, reneszánsz ággyal, mellette a fiókos asztal a házigazda tervei alapján készült. A falon a műemléki helyreállítás során, a 70-es években feltárt, barokk szekkók

DARABOS GYÖRGY FELVÉTELEI

Storno-gyűjtemény
Sopron, Fő tér
Nyitva: IV. 1-jétől X. 31-éig, hétfő kivételével, 10–18 óráig.
A téli hónapokban 10–14 óráig

A szalon: a Stornoék által tervezett mennyezeti kazettákban a négy évszak allegorikus ábrázolása. Középen két 18. századi asztal, a falakon, az oltároszlopok, tükrök, konzolasztalok és szekrények között, id. Storno Ferenc alkotásai

A 17. századi templomi padok felhasználásával, id. Storno Ferenc által tervezett szekrények a művész szobájából. Storno művei között egy 18. századi kép, amely a fiatal Mária Teréziát ábrázolja

munkák. A nemzeti hagyományait kereső német nyelvterületen a múlt század közepe a gótika és a reneszánsz újrafelfedezését hozta, amely e két stílus feleleventésével járt. A művészeti folyóiratok mellékleteként megjelenő műipari lapok szintén neogótikus és neoreneszánsz bútorok, illetve berendezési tárgyak tervrajzait közölték. Maga Storno Ferenc is jó pár ilyet rajzolt a Niederösterreichische Gewerbeverein (Alsó-Ausztriai Műipari Egylet) számára.

A historizmus tudatosan törekedett a múlt minél hűségesebb követésére. A művészek gondosan tanulmányozták a ránk maradt emlékeket. Természetesen, Storno Ferenc is, aki az 1860-as évek elejétől ismét itthon dolgozik. (Mostohafia korai halála miatt kellett hazatérnie.) Nem mint tehetős polgár, hanem mint festő és restaurátor – tanulmányozás céljából – kezdi gyűjteni a régi bútorokat, képeket, iparművészeti darabokat. Főleg Sopron környékén, illetve ott, ahol dolgozott: Erdélyben, Felvidéken, s a fővárosban. Fiával, ifj. Storno Ferenccel együtt, aki bécsi és nürnbergi tanulmányait követően, a hetvenes évek elején állt be apja műhelyébe.

A város Fő terén álló, copf stílusú, de középkori eredetű házat (megfordult itt egykoron Mátyás király is) szintén a múlt iránti mély, belső kötődés nyomán vásárolta meg Storno Ferenc 1872-ben. (S nem pusztán azért, mert jól jövedelmezett a kéményseprés, és egymás után kapták a restaurálási feladatokat.) Hiszen, mint felvételeinken látható, a két Storno a falak kifestésével és a díszes ajtókkal saját otthonában is archaizált történelmi miliőt teremtett, amelynek múzeumi hangulatát a sok-sok régi holmi teszi teljessé.

Boros Ildikó

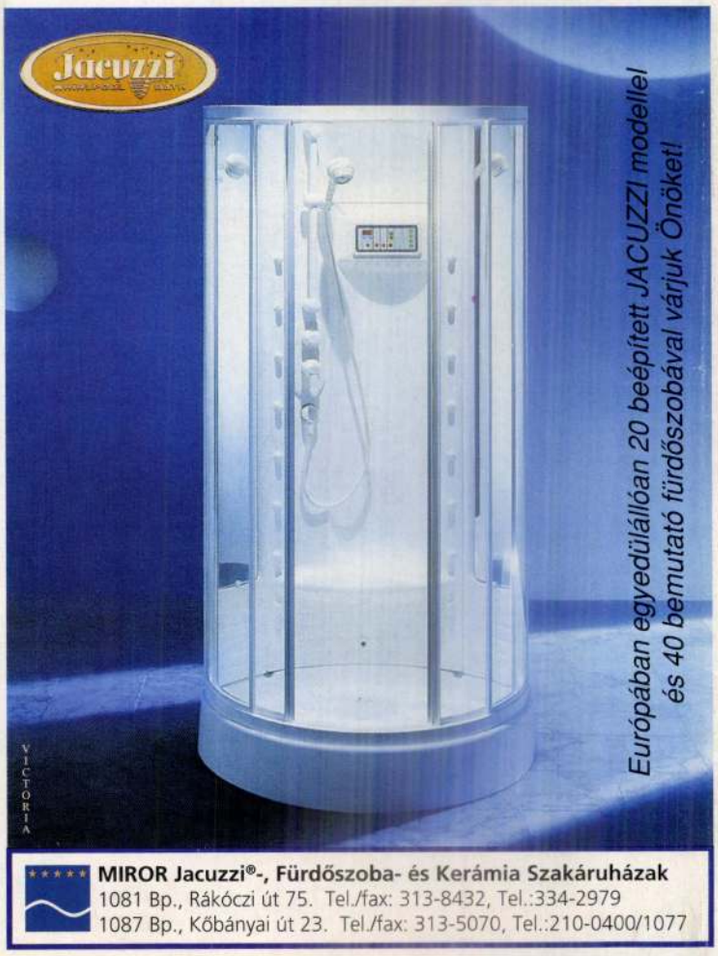

MIROR Jacuzzi®-, Fürdőszoba- és Kerámia Szakáruházak
1081 Bp., Rákóczi út 75. Tel./fax: 313-8432, Tel.:334-2979
1087 Bp., Kőbányai út 23. Tel./fax: 313-5070, Tel.:210-0400/1077

Természetes bőrrel bevont, dúsan faragott favázra épülő garnitúra. Az olasz bútordesign legjobb formajegyeit viseli.

NAGY VÁLASZTÉKBAN KAPHATÓK, ILLETVE
MEGRENDELHETŐK GYÖNYÖRŰ BŐRGARNITÚRÁK
ÉS SZÖVETES KÁRPITOSBÚTOROK
KÍVÁNSÁG SZERINTI ÖSSZETÉTELBEN
GAZDAG BŐR ÉS SZÖVETVÁLASZTÉKKAL

IGEN KEDVEZŐ ÁRAKKAL A

Galéria
BÚTORÁRUHÁZBAN
1134 Budapest, Róbert Károly krt. 61/65.
(parkolóház üzletsora)
Telefon: 270-2971; 270-2972; 270-4707

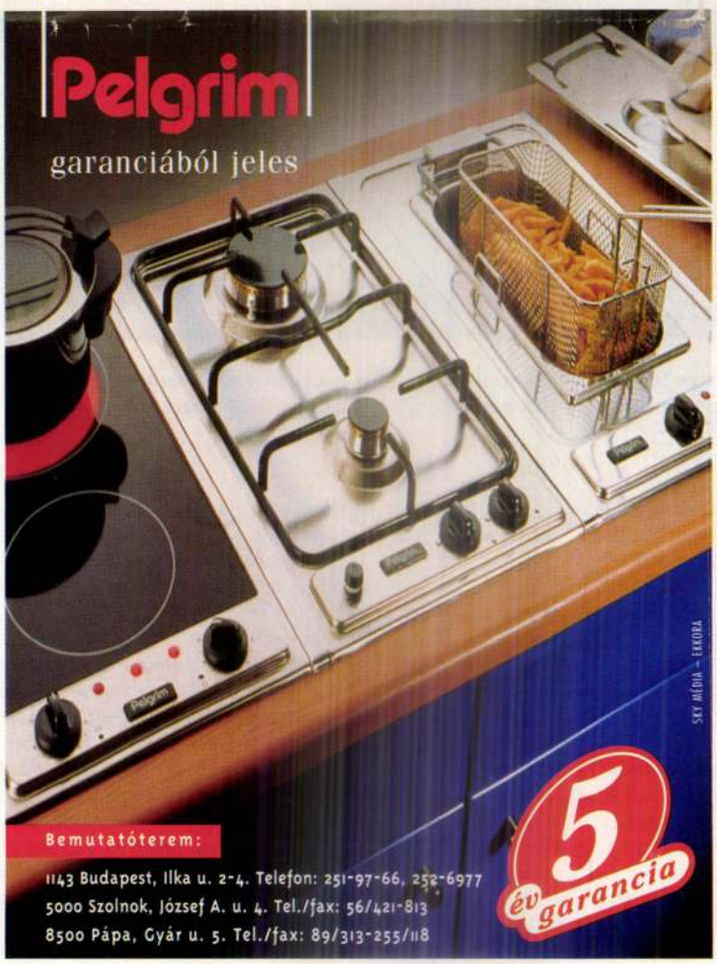

Tyrnau. „Triumpf Porte bey der Aller-
höchsten Ankunft Ihrer Majestäten
d. Kaisers u. Königs Franz I. u. s. Gemalin
Carolina Augusta zu Tyrnau am 10. Oct.
1820. Stoeger del. Lithogr. v. Kunike.
qu. fol.

Gilh.- Rauschb. Anzeiger Nr. 86.- 275.

D R . G E R E V I C H T I B O R

egyetemi nyilv.r.tanár
urnak
a budapesti Pázmány P.Tud.Egyetem Bölcsészeti Karán
az 1932/33.tanáv II.felében tartott előadása.

Ó K E R E S Z T É N Y M Ü V É S Z E T.

Kézirat gyanánt kiadja

N a g y Z o l t á n.

STOEGER *József*, építész, * Judendorf 1770 körül, † Pest (?) 1845 k. A XIX. sz. elején Pesten, Bécsben, utóbb Moszkvában és Szentpétervárott működött. Oroszországban főleg Sándor cár foglalkoztatta, kinek megbízásából elkészítette a szentpétervári téli palotának és környékének rendkívüli szorgalommal rajzolt nagyméretű látképét. Hátrahagyott tervrajzai, okmányai, feljegyzései Budapesten magántulajdonban vannak.

E. G. II. 4761

1/ Où est la classe?
Voici la classe.
2/ Qu'est-ce qu'c'est?
C'est l'entrée.
3/ Entrez, Monsieur.
4/ Où sont les fenêtres?
Les fenêtres sont vis-à-vis de la porte.

Stoeger, Jos.

Nagyszombat. T. 1095.

Az előtérben van a szobrokkal diszitett diadalkapu, mely előtt két polgár beszélget, kiknek egyike botjára támaszkodik, másika pedig könyvet tart hóna alatt. Felirata:

Triumpf Pforte
bey der Allerhöchsten Ankunft Ihren Mayestaeten des Kaisers und Königs Franz I. und seiner Erlauchten Gemahlin Carolina Augusta
zu Tyrnau am 10ten October 1820.

alól balra: Entworfen und ausgeführt durch Jos. Stoeger.
jobbra: Druck vn Kunike.

Kny., mér. a vk. 25.6 : 34.9 cm.

Stoeger József, építész; szül. a XVIII. század 70-es éveiben Judendorfban, megh. 1845 körül. A XIX század elején Pesten, majd Bécsben s utóbb Moszkvában és Szentpétervárott működött. Oroszországban főleg Sándor cár foglalkoztatta, kinek megbízásából elkészítette a szentpétervári téli palota és Környékének nagyméretű látképét. Utóbb egy építkerés alkalmával szerencsétlenül járt s haláláig a cártól nyugdíjat kapott. Számos tervrajza, okmányai és iratai Simon Ferenc budapesti kertészmester tulajdonában vannak.

A család közlése.

Stóhanzel Ede.
78. XV. századbeli gót ablakterv. Magt.

Nemzeti Szalon
Egyházm. Kiáll.
1926.

112

kezeit ~~ájtatosan~~ felemelte,
az égbe. A kép alsó része Je-
érben azzal a jelenettel, midőn
ra, ~~ki Mária temetése után csak~~
ani kertben, a szüz anya sirját
s lepedőket és a hivek által
donna, a négy angyal és az
ike a virágokat nézi , mig a
y veszi körül. A kősir előlapján
IRGENS. I5 004.

The Venice Art. Companytól

8-án. (148/95.)
34150/95 min. számot.

Stóhanzel ~~N.~~ Edé

77. Madonna. Kisplasztika. 200.

Nemzeti Szalon

Egyházm. kiáll.

1926.

113

rolva

a megszilkoltnak

s 1499 közt.

bbrál, egy idősebb ~~kenőrel köröl kötött~~
arabokra vagdalt fiatal ember te-
bát tartja. Kissé hátrább birka
etten állnak. Körülöt az ~~idősebbik~~ ré-
~~[illegible]~~ közönyösen néz az esemény
k között ~~[illegible]~~ város kőfalait

ében ~~[illegible]~~

öregebb

Venice Art. Companytól 400

án. (148/95.)
4150/95 min. számot.

Magyar Hirdető
Sajtófigyelő
1975 SEP 14
Magyar Szó

1021

Stojan Trumić

dik részlegén, szarmata k

STOJAN TRUMIĆ: SINKOVICS-SZÁLLÁS (A Topolyai Művésztelep pályázati anyagából).

e a termelők egy része nem rtette meg ennek szükséességét, így az adatok összegzése késik. A mezőgazdasági szervezeteknek újból ozzá kell fogniuk ehhez a unkához. Kérik a termelőet, hogy az összeírást végző dolgozóknak adják meg a zükséges adatokat, lehetőleg ninél pontosabban, mert a további tervezéseknél erre nagy szükség van és csakis ezt a célt szolgálja az összeírás.

külön díjszabás érvényes.

A fenti javaslatot eddig megtárgyalta a mezőgazdasági magántermelők küldöttsége, a Szocialista Szövetség helyi választmánya és a helyi közösség képviselő-testülete. A kiigazítást valahány fórum igazoltnak találta, mivel a környező településeken a szolgáltatási díj még ennél is magasabb.

volt a verseny

özül a pacsériak bizonyultak a legjobbnak

opolyai községközi szántási ersenyt. A társadalmi szekból 16, a magánszektorból pedig öt versenyző szepelt. A topolyai Petőfi-

brigád Mezőgazdasági Technikum tanulóinak szántási versenyét nem tarthatták meg, mert esni kezdett az eső. Minden részvevő jó felkészültségről tett tanúbizonyságot és igen szoros eredmé-

Életkor napokban	Napi teljes tejfogyasztás	Összes teljes tejfogyasztás	Napi tejpótló		
1—10	7	70	—	—	
11	7	7	1	1	8
12—15	6	24	2	8	8
16	5	5	3	3	8
17	4	4	4	4	8
18	3	3	5	5	8
19	2	2	6	6	8
20	1	1	7	7	8
21—30	—	—	7	70	7
31—34	—	—	6	24	6
35—37	—	—	5	15	5
38—40	—	—	4	12	4
41—45	—	—	3	15	3
Összesen:		116		170	

A sémából látható, hogy a borjak az itatási időszak alatt 116 liter teljes tejet és 170 liter tejpótlót fogyasztanak el. A tejpótló kilenc rész vízből és egy rész tejpótló-porból készül.

Napi kétszeri itatás az itatási időszak első 40 napjára van előirányozva, míg az itatási időszak utolsó öt napján, amikor már csak három liter a napi folyadék

Tizenötnapos koruktól a borjaknak tetszés szerinti mennyiségű starter és jó minőségű lucernaszéna áll rendelkezésükre. A starter 16% nyersfehérjét tartalmaz és csak az itatási időszak alatt szolgál a borjak táplálására. Az itatási időszak után kb. 3,5—4 hónapos korig egy másik borjútáp váltja fel, amely 14% nyersfehérjét tartalmaz. A starter és bor-

Stojanovits István

ötvös

1828 Ujvidék

Kapunagyarom ötvösök 457

n és sima karimájú, de egy-
va. Jobb kezében réteges bu-
, bajusza hosszú, szakálla le-
kucsma, magas köntös gom-
Felirata az emelkedett perem
X. HUNGARORUM«.

6·5 cm. — Lelt. sz. 1072. — Ér-
Emil ajándéka 1907 április 30-án
1909 november 24-iki 5395 (1950–
56 (351–910) és a 3211–910 eln. sz.
uár 10-iki (2095–909) és az 1910
. jegyzékek alapján. — Bejelente-
908).

Stojanovits Ivan

Uj magyar otthon kiáll.
1940.

Gyermekszoba, terv-fenti
Repr.

Tér és Forma. 1940.

2. sz. 30. l.

1937 március 7—31

Stojanovics Iván

Tükör 1940. Old. 7-
484-l.

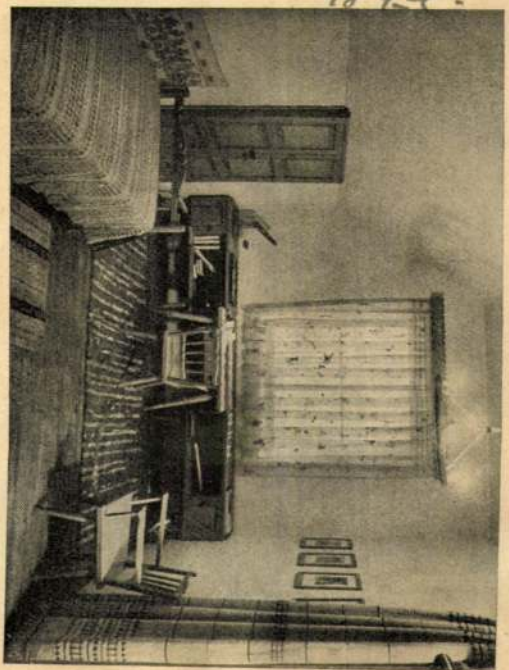

Gyermekszoba. Stojanovits Iván terve

úrnőnek
Szerkesztőségének

a MDB. titkára

Budapest

XI. Lágymányosi utca 16.

Stojanovits Iván

Stojanovits Iván okl. építőiparművész, a Budapesti műbutorasztalosok szövetkezetének igazgatója, I. Attila-krt 19/21. 367-477

Bptávb 1940 szept.

száradban)

a hadvezérnek

diszben levő doge kissé előre ha-
ját nyujtja át a térdelő vezérnek, ki mö-
alra ösen, jobbra pedig hárman van-
rták emelkednek, a melyeknek erkélyéről
ünnepélyt A háttérben várost látszik.

ra tevé, méretei 303:371 cm.

52 kr.

35.*)

Stojanovits Iván

III. évf. növendék.

Sorház terve.

Weichinger Károly
tanár osztálya

Györgyi Dénes:

Az O.M.K. Ipar-
művészeti Iskola
építészeti szakok-
tatása.

Tér és Forma

1931. 1. sz

Képpel

eczi templomban.

Adrian Stokes: Templomból jövő parasztok.

NEMZETI SZALON TÉLI KIÁLLÍTÁSÁBÓL

És ma karácsony van. A szeretet ünnepe. Hiszen ehhez képest eddig csak játék volt minden veszekedés!

— Na, mi lesz? Nem szól? Nincs szava? — tört ki az asszonyka. — Meddig várjak? — s felpattant. — Megkeserüli ezt maga még! Megkeserüli ezt még maga! Holnap irok a mamának, hogy válasszanak el magától, de addig nem is szólok hozzá egy szót!

Ledobálta magáról a ruhát s egyúttal szétt túrta a saját ágyát; lefeküdt.

— Édes, — mondta a férj dühös békítéssel, — engedj meg . . .

Hogy semmi válasz nem jött, békítő dühhel kiáltott:

— Azt nem akarom megérni, hogy az én házamban olyan perpatvar üssön tanyát, a melyik hosszú ideig tart. Esküszöm neked, hogy hogy addig nem eszem, nem iszom, nem alszom, mig ki nem békülsz velem. Itt fogok meg a szobában; le is lépett a szőnyegről a deszkára, mert hogy az hidegebb.

Nagyon hideg volt. A szoba melege már egészen elmúlt. A jó feleség ilyenkor két lábdunnát tesz a férj paplanára s ő ebben a farkasordító hidegben úgy áll, mint egy fakir.

Várta az első prüsszentést. De az csak nem akart jönni. Pedig hideg volt; már annyira fázott, hogy megjött a józan esze.

— Istenem, Istenem, mi lett belőlem, — sóhajtotta magában. — Mi lenne, ha valaki valaha megtudná, micsoda szamárságot teszek pap létemre. Illik ez komoly emberhez. S az asszony nem veszi észre. Szegény . . . Elaludt, s nem is tudja, mi van itt.

A foga elkezdett vaczogni; ez már egy kis jele a sikernek. Hát mégis meg fog fázni, mert már szinte letett róla, hogy meghüljön. Biztosra vette, hogy belső hősége, vesztére, megmenti a tüdőgyulladástól. Már pedig ha még

tenne, pedig most már bizonyos benne, hogy minden asszonyért kell valami efféle bolondságot tenni...

Nagyot sohajtott s kicsit köhintett.

— Ahá, — mondta, — jön már, alattomosan és lopva, de biztosan jön a betegség. S úgy dobogott örömében a szive.

Csakugyan megfeszített figyelemmel sikerült egy kis torokreszelést venni észre a gégéjében. Nem köhögte ki, csak mikor már nagyon muszáj volt. Hadd nőjjön, hadd gyarapodjék! Ez lesz a nemes bosszú!

Szinte elérzékenyedett. Már látta magát a betegágyon, látta, milyen aggodalommal lesik a szeme pillantását. A felesége fenn virraszt éjfélutánig, s egyre-másra rakja a vizesborogatást a mellére, s beadja a kanalas orvosságot, meg a port ostyában... Tokaji bort fog adni gyermekkanálban s lesz idő, a mikor semmi egyebet nem kap, csak pezsgőt...

Könny pezsdült a szemébe s szeretett volna odaborulni alvó kis feleségére, úgy sajnálta előre is. Szegény kis drágaság, hogy kétségbe fog esni, hogy vádolja majd saját magát s hogy mondja, ha én olyan rosz voltam is, neked kellett volna jónak lenned, ha én olyan haszontalan voltam, neked kellett okosnak lenned. Minek tettél olyat, minek tettél olyat!

Oly szivetszakgató hangon hallja ezeket a szemrehányásokat, hogy a saját férfiassága egészen elpárolog. Hozzá fog önmagával vitázni. Hiszen a férfiasságát már eléggé kimutatta. Egy óra is elmúlt; persze a félkettőt üti. Nem, nem szabad tovább szamárkodnia.

Tesz! Okosat tesz.

S kapja magát, minden habozás nélkül bebúvik az ágyba. A jó meleg ágyba s hideg, megfagyott testét hozzá nyomja ahhoz az angyali forró testhez.

Az asszony megmozdul, felébred, aztán csöndben marad.

Az álom kimegy a szeméből, de mozdulatlanul fekszik s még arra sem sziszszen fel, hogy jégcsap hidegség ijeszti meg.

De egyikük sem tud elaludni. Úgy feküsznek, mind a kövek, egymás mellett.

Egy jó félóra múlva, mikor az óra elütötte a kettőt, s a férfi egészen felmelegedett már, az asszonyka megszólalt.

— Hát megunta a dicsőséget?

Nem volt a hangjában különösebb gúny, de azért a szó úgy megvágja a férfit, mint a szégyen ostora.

dezte:

— Édes, mit akartál tenni?

— Valami borzasztót! — mondta fojtott, ijedt hangon a férj.

Mind a ketten megborzadtak s aztán szorosan átölelték egymást.

— Látod, látod, — pisszegett az asszonyka. — Úgy-e, hogy te nem gondolsz én rám. Nem bánod te, akármi lesz én belőlem. Inkább hagynál itt örökös özvegységben ilyen fiatalon, minthogy *egy szót* kimondj.

— De micsoda szót... angyalom!

— Mit! Tudod te azt nagyon jól, mivel békíthetnél ki, de nem akarod kimondani.

A férfi tudta, mi az az egy szó: az, hogy magára vegyen mindent.

— Drágám, — nyögte ki, — hiszen tudom én jól, hogy mindennek én vagyok az oka. Én bántottalak meg téged...

— De mivel, — nyafogott az asszony türelmetlenül.

— Mindennel! — mondta a férj s aztán elgondolkozott, mivel is. — Hogy az ördög vigye el azt a vén parasztot, — kiáltott fel, — hogy annak el kellett rontani a napomat, de ha még egyszer ilyen eset fordul elő, nem bánom, ha forradalom lesz is, de nem megyek nekik beteget áldoztatni csak a délutáni templom után!

— Ez az, ez az! — nyöszörgött az asszonyka boldogan.

— Lelkem.

— És engedted, hogy mennyi ideig szenvedjek! És nem tudtál ennyit mondani a vigasztalásomra!

A nyakába ugrott és átölelte és most már kitisztult az egész zavaros ügy. Hát *ez* volt az a szó, a mely miatt egy keserves napot így kellett elszenvedni: ez a szó, hogy nem törődik többet a parasztokkal! a *hivatásával!*

Győzelem, mert visszanyerte az asszonyt. És legyőzetés, mert egy súlyos lépéssel ment vissza a házasélet rabigájában.

De az asszonykának szerencsére nem volt sejtelme erről a férji gondolatról s szerelmesen babusgatta az emberét.

— Oh, te bolond, te kis bolondom. Gyere, mert hideg van, gyere drágám, gyere.

S betakarta kis urát, hogy meg ne fázzék.

— Úgy-e, sose leszel rosz, úgy-e, sose! — gyügyögött hozzá.

— Ha rajtam áll, — kezdett okoskodni megint a férj.

— Úgy-e, sose! — kiáltott rá az asszony.

50. SZ. 1910. (57. ÉVFOLYAM.) | SZERKESZTŐ HOITSY PÁL. | BUDAPEST, DECZEMBER 11.

Szerkesztőségi iroda: IV. Reáltanoda-utcza 5. *Kiadóhivatal:* IV. Egyetem-utcza 4. | Egyes szám ára 40 fillér. | *Előfizetési feltételek:* Egész évre — — 20 korona. Félévre — — — 10 korona. Negyedévre — — 5 korona. | A «*Világkrónika*»-val negyedévenként 1 koronával több. | Külföldi előfizetésekhez a postailag meghatározott viteldij is csatolandó.

A NEMZETI SZALON TÉLI KIÁLLÍTÁSA.

Az egyik gyűjteményes kiállítás, melyet a Nemzeti Szalon téli tárlata bemutat, Adrian és Marianna Stokes gyűjteménye, elsősorban nem művészeti célokat szolgál. Eszköze akar lenni annak az annyira megszokott, lelkesedéssel teljes hála lerovásnak, melylyel fajunk a hatalmas nyugat mindazon fiait környezi, kik néha-néha elvetődnek hozzánk hazánk szépségeit, népünk sajátságait újra és újra felfedezni, honfitársaik előtt ismertetni.

Stokes és neje több izben jártak minálunk. Itt festett képeiből 1907-ben Londonban is rendeztek kiállítást; egy pillanatra tudomást szerzett ismét az angol sajtó a mi létezésünkről, sőt egy publiczista, A. C. Black, rájuk bizta Magyarországról irandó művének illusztrálását. A hála lerováson túl azonban nem sok czélt szolgál képeiknek kiállítása, nem művészeti esemény, mert művészi szempontból kevés a mondanivalójuk. Hiába magasztalja tudásukat lelkes szavakkal a katalógus előszava, kiállított képeik nem győznek meg felőle: a kiállítók egyike sem kiváló festő, azok otthon maradnak a maguk szervesen átélt, átérzett életében s nem járnak idegenbe ethnographiai benyomásokért.

Adrian Stokes, a férj, a jelentékenyebbik. Pontosan kidolgozott, halvány aquarellstilusban tartott képei egy szelid, nyugodt, végtelen természeti hangulataitól megfosztott Magyarországot mutatnak, nem a mi egünk mély kékjét, gomolygó felhőit, nem a mi tájaink életerős zöldjét. Igaz, hogy sok előkelő, lehiggadt vonást visz bele képeibe, de ez épen-

A NEMZETI SZALON KIÁLLÍTÁSÁRÓL. — TEREM-RÉSZLET.

séggel nem a mi földünk hangulata, nem hű megrögzítése a magyar táj karakterének, hanem konvenczionális meglátási módja egy angol gentleman-nek, ki a prerafaelizmus erőtlen művészetén nevelődött. Mily előkelő lesz keze alatt még oly téma is, mint a hortobágyi pocsolyában fürdő disznók. Mily szentimentális bágyadtság ömlik el a gémeskút képén, melyet Arany két sor verse is jobban jellemez. Nem, ez nem a mi világunk. A mi azon túl marad, a festő művészete épen nem kiváló, nem egyéni, ennek a szelid, pontos, mindent jelentéktelenül előkelővé tevő halvány aquarellstilusban festő művészi iránynak a mi régebbi generácziónk elég ép ily jó, ha nem jobb, képviselőjét adja.

Marianne Stokes képei egyszerű, becsületesen megfestett etnografikus illusztrácziók, művészi igény és érték nélkül.

A másik gyűjtemény hazai művészt mutat be, Jávor Pált, ki még nemrégen a szolnoki művésztelep tagja volt. Úgy a mint ez a gyűjteménye itt áll, nem annyira fejlődést, mint inkább ingadozást mutat. Senki sem hinné el, hogy a 41. sz. conventionalis arczképet s a jobbnál jobb modern stilusban tartott csendéleteket egy ember festette. Arczképein még nem szabadult fel a művész, nem találta meg a maga egyéniségét, de nem találta meg az ábrázoltakét sem. Viszont mily nemesen egyszerű, művésziesen megragadott, eredeti hangulat ömlik el világos tónusú csendéletein, interieurjein, kerti képein. A «Szegény ember lakása» s a többi intim intérieur, csendélet, kerti kép azok a művei, melyek jövő fejlődése iránt sok reményt keltenek: ezek a képei azok, melyeken a fiatal festői gárda egy lelkesen hirdetett jelszava a nagyvonalú, kevés elemből álló hangulati, szin és vonal egység keresése a leginkább sikerült.

A tulajdonképeni tárlaton elsősorban *Bednár* János nagyigényű képe a «Farsangi jelenet» ötlik szemünkbe. Egy divánon heverő pierrot s egy női akt előkelően tompított szép szinekkel, jó vonalkompoziczióval, teljes hangulati egységgel keltik fel a farsang bohókás, bizarr, symbolikus voltánál fogva mélyebb gondolatokat is keltő képzetét. Ezt a képét bátran a Műcsarnoki nagy képe mellé sorozhatjuk. Finom tónusával egyik csendélete is kiválik.

Góth Móricz itt jobban van képviselve, mint a Műcsarnokban. Tengerparti képe, mely egyszerű eszközeivel Manetra emlékeztet, talán legjobb alkotása, ha ki is esik kissé eddigi modorából, melyet e kiállításon a «Zöld szekrény» s a «Szeptember végén» képviselnek legügyesebben.

Mintha ez a kiállítás az ingadozások tárlata volna. *Pentelei Molnár* János két eddigi, szuggesztiv modorában megfestett jó csendélete mellett borongós tájképeket is állított ki, «Részlet a városligetből» czimű képét pedig mintha más, talán az azelőtti Boemm Ritta festette volna. *Glatter* Gyula viszont egy életerős, szinpompás, jó pleinair képpel lep meg.

Barkász Lajos sötét, kemény szinekkel erős, világos ellentéteket nyujtó tájképei szintén figyelemre méltók s *Donáth* József kiváló interieur képének láttára szinte sajnáljuk, hogy festőjük nem sok képpel szerepel.

Monumentális hatásra törekszik szinbelileg erősen stilizált képén *Joachim* Ferencz, valamint *Plány* Ervin is, kinek pleinairban festett szent családja sok helyütt kiesik a maga stilusából.

A porträt-k közül első sorban *Raáb* Ervin erősen dekorativ elemekkel festett képe tűnik fel, mely azonban nem áll a Művészházbeli kiváló képe szinvonalán. *Zádor* István női arczképe szintén komoly alkotás, *Körmendi* Frim Ervintől jobb képeket ád a Művészház.

Sok csendélet, sok tájkép látható itt még a felsoroltakon kívül, sok, de nem oly jók, hogy különösebb emócziót keltenének. Szerényen húzódnak meg a maguk szentimentális lágyságával *Tölgyessy* Arthur képei. *Komáromi Kacz* Endre a Műcsarnokban jobb, *Koszta* József viszont itt még érdekesebb merev, tarka képeivel, *Kató* Kálmán tájai és *Zord* A. délvidéki képei is felemlíthetők.

Boemm Rittát nem akarjuk a többi női kiállító közé sorolni, kik ez alkalommal sem tettek ki túlságosan magukért. Figyelemreméltóbbat Rechnitz Elsa, Feszty Árpádné, Oppel Magda alkottak. A kiállítás termeit több sikerült szobor díszíti, Kisfaludy Strobl Zsigmond szobrai mellett *Lányi* Dezső szép női alakján, poétikus, sejtelmes szobakútján pihent meg szemünk.

Farkas Zoltán.

TÜRELEM.

Tördelt, bús dallam minden énekem ...
Még meddig tördelem?
Oly rég csaltok már, ékes délibábok!
Oly rég-rég hallom már: Csak türelem
Valóvá válnak a virágos álmok,
Mikért gondverte lelkem úgy sóvárog!

Te, mit erénynek hisznek, vallanak
Birkák és szamarak
Váltig hazudván, hogy rózsát teremsz te,
Óh türelem, — zord, gyilkos sivatag
Meddig járlak még, rontásodba veszve
S örök rózsákhoz vágyva messze-messze?

Hisz tündérkert vár, ősi birtokom,
Velem fogant jogon,
Szent tündérkertje dicső sikereknek,
Babéra tudja jól, mint én tudom,
Magjából, mely e pusztán nem ered meg,
Ott dús fa nő, ott csak dicsőt teremtek.

Botránkozzatok meg, szerénykedők
Halk furfang, nyegle gőg!
Sivár had, mely itt célodhoz jutottál
Boszúd engem, gyászkedvűt, tán lebőg
De jól tudod; több vagyok sokatoknál
Bár sorsom lánczban, tar rögön botorkál.

Biztassatok csak: Vesd virágodat,
Vesd, ha meg sem marad...
Rügyekbe hervadt virágok avarja
Ugy-e, majd termő talajjá rohad?
Így várjak tűrve hát a diadalra
Gondom láncza: a rozsda míg lemarja?

Csalódtok! Gyűlik bennem szent erő,
Lánczokat tördelő
S elszállhatok majd szárnyán dalaimnak
Szebb tájra, hol a hírnek fája nő
És a dicsőség szent rózsái nyilnak
Egy-egy földre szállt örökfényű csillag.

Vagy — még rózsásabb lenne egykoron
Diadalmámorom?
Jajt sirna csak s azt hinné dalnak ajkam?
És babérnak a tüskét homlokom?
S majd isteneknél is már boldogabban
Ujjongva vesznék itt a sivatagban?

Telekes Béla.

MÁRIA KÉPE.

Ott, a kis ajtó mélyén, három lépcső magasban,
A szűrődő homályban, úgy tűnsz föl szép leány:
Mint egy fehér Madonna: karod leejtve lassan:
Olyan Mária-szemmel tudsz nézni énreám.
Ott, a kis ajtó mélyén, három lépcső magasban.

Halványpiros akáczнak virága hull hajadra,
S homlokod dombja körűl diadémnak borúl;
Templomi alázattal omlik le ruhád fodra,
A szellő közeledben halkan megtántorúl ...
Halványpiros akáczнak virága hull hajadra.

Én lelkem fölemelem hozzád, imádat szárnyán,
Szivem dobogásával harangozott neked;
Érinteni sem merlek, élő gyönyörű márvány;
Csak a vérem zugása zeng esti éneket.
Csak lelkemet emelem hozzád, imádat szárnyán.

Oh szállj le oltárodról, Madonna, szállj le hozzám!
Remegő karom ivel hidat lépted alá;
Napraforgó virágként reád fordítom orczám,
Szivemet leterítem elébed, lépj reá!
Oh szállj le oltárodról, Madonna, szállj le hozzám!

Oláh Gábor.

A GALAMB PAPNÉ.

REGÉNY. (Folytatás.)

Irta **Móricz Zsigmond.**

És nagyot nyújtózott és valami unalmat érzett. Minden összefüggés nélkül eszébe jutott, hogy mióta megházasodott, még egyszer sem lumpolt. Hát hiszen eddig sem volt lump fráter és szivesen lemond róla; de ha meggondolja, hogy ő a feleségének minden szórakozást megad, hogy elfeledtessen mindent, a mihez azelőtt hozzá volt szokva: mégis csak nagy méltánytalanság, hogy ő meg semmit sem kap ... Kell, hogy az ember kibeszélgesse magát férfiak közt. Mindjárt jobban tűri a házi semmiségeket. Mert az igaz, hogy most mindig olyan haszontalanságokon kell törnie a fejét, a mit addig meg sem akart hallani.

Bosszúsan fordította el a szemét a feleségéről, a kinek a szépsége a sötétben különben sem káprázтatta, s az ablak felé nézett.

Isten ments, hogy valaha filozófiai gondolatot bökjön ki! ... Vagy pláne, hogy belefogjon valami komoly könyvet olvasni! Vagy dolgozni! ... Predikáczіót nem irt azóta; az egyház ügyei mind restancziában; a lapok mind olvasatlanul kerülnek a konyhába, a hol sietnek eltüzelni mind, hogy a vezérczikkek a kezébe ne kerüljenek. S mégis az a panasz, hogy soha sincs ideje a csókolódzásra azoktól az «utálatos könyvektől».

Nagy keserűségek ezek egy férfiúi szivben.

Pap Énók megértette, mért tépte ki magát Herkules az asszonyok karjai közül. Nagy embernek nem azért adott nagy erőt a végzet, hogy asszonyi ölelésben satnyuljon el.

Éj, de mit, nem akar ő nagy ember lenni, csak jól akarja magát érezni. S neki szüksége van egy kis olvasásra, egy kis szórakozásra, egy kis diskurálásra, néha akár egy kis borozásra is. És igenis ki fogja csikarni a feleségétől, hogy minden családi perpatvar nélkül része lehessen mindezekben. Hát más férj mit nem csinál, még is szereti a felesége! Igazán, törvényben kellene biztosítani ezeket a jogokat.

Bosszús és fanyar mosolylyal vonta össze a szemöldökét; szeretett volna fel s alá járkálni, de nem mert, félt, hogy felébred a felesége.

Az a nagy baj, hogy itthon az iroda! Ha valahol messze volna, akkor affektálhatna kedve szerint, hogy ilyen, olyan nagy dolgai vannak, a miket nem lehet elhalasztani, de az asszony itt egészen belelát a kártyájába s hiába kezdene el most nagyképüsködni, hogy hivatalos órákat kell tartani; az asszonyka a szeme közé kaczag: talán hogy legyen hol ujságot olvasni, mert az kellemesebb, mint ő vele lenni! ...

Sóhajtott, sóhajtott, s elhagyta, meg újra kezdte a gondolkozást, míg végre rájött, milyen kicsinyes, milyen gyerekes ez az egész tünődése, a mivel órákat tud eltölteni.

Elmúlt a vacsora ideje, éhes is volt, fáradt is, szomorú is ... hogy tud aludni az az asszony!

Mintha csak megérezte volna az asszonyka ezt a gondolatát, megmozdult s nagyon is éber hangon rászólt:

— Csak hallgasson, csak még soká hallgasson!

A férj megmozdult, de nem felelt.

— Mért nem beszél? Én elmondok mindent, a mi csak a szivemen van, de maga hallgat. Én nem tudom, mit gondol.

No hisz az jó volna, — gondolta magában a férj. — Egyéb se kellene nekem.

— Különben felőlem hallgathat világ végeig, én már úgy sem törődöm többet vele, mit gondol, mit nem ... De azt mégis szeretném tudni, min töri a fejét ennyi ideig.

A férj sokáig gondolkozott, mit volna legczélszerűbb mondania.

— Azon, édes, — mondta végül, — hogy lehetsz te ilyen engesztelhetetlen. Tudod, hogy már elmúlt tiz óra?

— Azt hittem, már legalább is tizenhárom! Egy örökkévalóság, a mióta várom a szavát.

A férfi gyöngéden hozzá ment, térden mellé simult s meg akarta ölelni.

— De hagyjon békén!

— Istenem, — nyögte a férfi, — hiszen nem tudom, mi lenne kedvedre.

— Azt nehéz is tudni!

Rajzok magyar mesterei

MTI

A XIX. századi magyar rajzművészet mestereinek munkáiból nyílik kiállítás szombaton Győrött, a Városi Művészeti Múzeum képtárában.

N. Mészáros Júlia múzeumigazgató az MTI érdeklődésére elmondta: a Magyar Nemzeti Galéria és a Soproni Múzeum gyűjteményéből készült válogatás a magyar rajzművészet önállóvá válása előtti időszakot öleli fel, az 1810-es évektől az 1880-as évekig.

A millennium alkalmából rendezett kiállítás *Barabás Miklós*, idősebb *Markó Károly, Paál László, Munkácsy Mihály, Szinyei Merse Pál* munkáit – portré rajzokat, épület-, és tájábrázolásokat, továbbá életképeket, természettanulmányokat, kompozíciós vázlatokat, irodalmi illusztrációkat – tár az érdeklődők elé. – A felvonultatott alkotások közös jellemzője, hogy maguk az alkotók is tanulmánynak, más műfajban készülő művek vázlatának tekintették őket – mutatott rá N. Mészáros Júlia.

A bemutatott művek számottevően hozzájárultak az önálló grafikai műfaj megalapozásához – hangsúlyozta. A november 30-ig látogatható tárlat anyagát idősebb *Stornó Ferencnek*, a múlt századi műemlékvédelem kiemelkedő jelentőségű mesterének oltárkép- és freskótervei, középkori templom rekonstrukciós rajzai egészítik ki.

MAGYAR NEMZET, 2000. OKT. 6 14.0

ID. STORNÓ FERENC

Rajzok magyar mesterei

Rajzok magyar mesterei

MTI

A XIX. századi magyar rajzművészet mestereinek munkáiból nyílik kiállítás szombaton Győrött, a Városi Művészeti Múzeum képtárában.

N. Mészáros Júlia múzeumigazgató az MTI érdeklődésére elmondta: a Magyar Nemzeti Galéria és a Soproni Múzeum gyűjteményéből készült válogatás a magyar rajzművészet önállóvá válása előtti időszakot öleli fel, az 1810-es évektől az 1880-as évekig.

A millennium alkalmából rendezett kiállítás *Barabás Miklós*, *Markó Károly*, *Paál László*, *Munkácsy Mihály*, *Szinyei Merse Pál* munkáit – portré rajzokat, épület-, tájábrázolásokat, továbbá életképeket, természettanulmányokat, kompozíciós vázlatokat, irodalmi illusztrációkat – tár az érdeklődők elé. – A felvonultatott alkotások közös jellemzője, hogy maguk az alkotók is tanulmánynak, más műfajban készülő művek vázlatának tekintették őket – mutatott rá N. Mészáros Júlia.

A bemutatott művek számottevően hozzájárultak az önálló grafikai műfaj megalapozásához – hangsúlyozta. A november 30-ig látogatható tárlat anyagát idősebb *Stornó Ferencnek*, a múlt századi műemlékvédelem kiemelkedő jelentőségű mesterének oltárkép- és freskótervei, középkori templom rekonstrukciós rajzai egészítik ki.

MTI

A XIX. századi magyar rajzművészet mestereinek munkáiból nyílik kiállítás szombaton Győrött, a Városi Művészeti Múzeum képtárában.

N. Mészáros Júlia múzeumigazgató az MTI érdeklődésére elmondta: a Magyar Nemzeti Galéria és a Soproni Múzeum gyűjteményéből készült válogatás a magyar rajzművészet önállóvá válása előtti időszakot öleli fel, az 1810-es évektől az 1880-as évekig.

A millennium alkalmából rendezett kiállítás *Barabás Miklós*, *Markó Károly*, *Paál László*, *Munkácsy Mihály*, *Szinyei Merse Pál* munkáit – portré rajzokat, épület-, tájábrázolásokat, továbbá életképeket, természettanulmányokat, kompozíciós vázlatokat, irodalmi illusztrációkat – tár az érdeklődők elé. – A felvonultatott alkotások közös jellemzője, hogy maguk az alkotók is tanulmánynak, más műfajban készülő művek vázlatának tekintették őket – mutatott rá N. Mészáros Júlia.

A bemutatott művek számottevően hozzájárultak az önálló grafikai műfaj megalapozásához – hangsúlyozta. A november 30-ig látogatható tárlat anyagát idősebb *Stornó Ferencnek*, a múlt századi műemlékvédelem kiemelkedő jelentőségű mesterének oltárkép- és freskótervei, középkori templom rekonstrukciós rajzai egészítik ki.

MAGYAR NEMZET, 2000. OKT. 6. 14.0

Stol Auriber

1397 Kassa

Mihalik Kassa

v. ötv. kört.

Sorban 14. 7

KIRÁLYI MAGYAR EGYE

KÖNYVESB

BUDAPEST IV, KOSSUTH

POSTAFIÓK: 242. TELEFON: 189-540.
POSTATAK.-PÉNZT. CSEKKSZÁML

51941 / ..... SZÁM

Nagyméltóságú
Méltóságos
Nagyságos

Müem

SZÁMLA

MENNYISÉG	ESETLEGES FELSZÓLALÁSOK 14 NAPON BELÜL É SZÁMLA BEKÜLDÉSE MELLETT VÉTETNEK FI
1	Beaux Arts 1938 évfolyam

Stolbe Adolf

Az erzsébetvárosi törvénykezési épület tervpályázatán a biráló bizottság az első díjat Stolbe Adolfnak, a II. díjat Töry Emilnek, a III. díjat Löhlbach és Reichel tervének itélte oda.

Művészet 1907. 134. l.

mücsád

K.

~~Alföldi Tara, ékpeiszta, X. 93.~~

STOLCZ *Ferenc*, szobrász. * Zsáka (Bihar vm.) 1865 dec. 26. Soltvadkerten, majd Hódmezővásárhelyen volt cipészmester. 1925 óta mint autodidakta foglalkozik a szobrászattal. 1928. Hódmezővásárhelyen és Szegeden volt kollektív kiállítása. Főműve: Horthy Miklós kormányzó egész alakú szobra. S. művei a népies művészet körébe tartozó alkotások.

Sz-Gy II. 476 l

Voilà la chaire devant les bancs,
et derrière la chaire c'est le
tableau noir.
10. Où sont les élèves?
Les élèves sont les bancs.
11. Où est Monsieur le professeur?
La chaire est pour Monsieur le
professeur.

Stolczer Imre
győri vármarási
berlin műépítész

l.

Vallólgyör

159. l.

Stoll József

festő

1850-51-ben 1851-52-ben dtto

a Marastoni akadémiában ugy-
nevezett társulati növendék.

Ney Ferenc Az első magyar fes-
tészeti akadémiát gámolító
társulat évkönyve. I. f. 1846-
1851. Pest. 1852.

31. l.

A Bizottsag Laczay Fritz
Onkart kötnuldi a szutrages
minkak megállapitása ~~végett~~ és
a hebreállitási terv költségeinek
közlését kéri:

Csanyi Károly magara
vallalja, hogy a felvételeibit
küld.

Csanyi Károly bejelenti, hogy
a rest. terv. elkészítése folyamat-
ban van, s a legközi utcza
ref. fog. költségvetest benyj-
tenim.

Ö ~~adjanak~~ adjanak tervet
s a felülvizsgálat végett küld-
jék be.

Stoll Péter

miniator

1410. Stolli (szepes megye) bencés.

Mihalik Zoisef. Magyarország vidéki mükincsei. Szendrei. Magyar mükincsek. Bpest. 1901. III K. 28 f

MDK

STOLLÁR KÁROLY

a Fővárosi Operettszínház játékmestere, aki több éven át a színház szb-titkára volt, hosszú szenvedés után elhúnyt.

Emléküket kegyelettel megőrizzük!

Szocialista Művészetért .
1962. dec.

Tyúktolvajok p

A tyúktolvajok paradicsomának tartott Zalakomárból hetente kétszer-háromszor riasztják a rendőrséget: alkalmanként 50-80 tyúk eltűnését jelentik be, de mindennapos a terménylopás is. A magyarok a romákat okolják, a romák szerint viszont csak néhány renitens családról van szó, azoktól ők is félnek. Az elfogott tolvajok szinte soha sem kerülnek bíróság elé: legtöbbször már az ügyészség megszünteti a nyomozást a „társadalomra való csekély veszélyre" hivatkozva. A zalakomáriak ezt nem akarják elfogadni.

Var

CSERI PÉTER

– Ezt már nem lehet sokáig bírni – panaszkodik Géza bácsi, aki néhány évvel ezelőtt ment nyugdíjba a helyi téeszből. – Éjjelente szinte semmit sem alszom, minden kutyaugatásra felébredek, aztán kiszaladok az udvarra, figyelem, nem mászik-e be valaki a kerítésen. Fél évvel ezelőtt megmérgezték a kutyánkat, azóta kétszer is loptak a tyúkjainkból. Most már szinte egyetlen baromfit sem tartunk: az elmúlt években elvittek tőlünk vagy ötven tyúkot, több hízókacsát, meg egy csomó krumplit és paprikát. Egyszer sem fogták meg a tolvajt.

Zalakomárban 3250-en laknak, nagyjából ugyanannyian, mint húsz évvel ezelőtt. Akkor a lakosság 10 százaléka volt roma, ma csaknem egyharmada. A magyarok és a romák viszonya sosem volt felhőtlen, de a kilencvenes évek elején megszaporodó jószág- és terménylopások rontották a helyzetet. A faluban minden lopásért a romákat teszik felelőssé, keményebb fellépést követelnek az önkormányzattól.

– Azt hiszem, az elmúlt években mindent megpróbáltunk, hogy javítsunk a helyzeten – állítja Varga Miklós polgármester, aki második ciklusát tölti a falu vezetőjeként. – Négy évvel ezelőtt kialakítottuk a körzeti megbízotti irodát, a zalakarosi őrsről kivezényelt három rendőr teljesít szolgálatot. Hat éve polgárőrség is működik a faluban. Az elmúlt évben csökkent is az ismertté vált bűncselekmények száma, a statisztika azonban csalóka. Az emberek többsége már be sem jelenti a rendőrségen, ha ellopják a tyúkjait vagy megdézsmálják a termését: az elmúlt években elfogott tolvajok közül csak egyet ítélt el a bíróság, de ő is csak pénzbüntetést kapott.

A rendőrségi adatok szerint Zalakomárban 1997-ben 130 bűncselekményt jelentettek be, tavaly csak 122-őt. Két évvel ezelőtt 137 személyt fogtak el, 1998-ban 84-et. Kötő Attila őrnagy, a zalakarosi rendőrőrs parancsnoka egyetért a polgármesterrel abban, hogy az ismertté vált bűncselekmények számának csökkenése [illegible] a helyzet javulását

többen azért nem tesznek feljelentést, mert félnek a tolvajoktól, akik rendszeresen megfenyegetik őket. Az okozott károkat senki sem téríti meg, így nem csoda, hogy a falu határában egyre több a parlagon heverő termőföld, az udvarokból pedig eltűntek a tyúkok, a kacsák, a libák.

– Ha ez így megy tovább, néhány éven belül megszűnik a mezőgazdasági termelés a faluban és a környékén – állítja Varga Miklós. – Az emberek elkeseredésükben számos képtelen ötlettel állnak elő. Az önkormányzattól rendszeresen azt követelik, hogy telepítse ki azt a 8-10 roma családot, amelyet felelősnek tartanak a faluban elkövetett bűncselekményekért. Mások azzal fenyegetőznek, hogy a kerítésükbe áramot vezetnek.

– Én azt híresztelem, hogy bevezettem a 380 voltot a kerítésembe – mondja Géza bácsi. – És nagyon dühös képet vágok hozzá. Hátha elhiszik azok, akik éjszakánként a kerteket járják.

Varga Miklós tapasztalatból tudja: kemény harcot kell vívni a lakossággal, hogy ne vegyen egy kalap alá minden romát. A mintegy 1100-1200 zalakomári roma szerinte legalább három csoportba sorolható. A legkevesebb gond a zenészekkel van: ők általában rendezett anyagi körülmények között élnek. A másik nagyobb csoportot a beás cigányok alkotják: döntő többségük munkanélküli, a különböző támogatásokból és segélyekből élnek. Megpróbálják megragadni az alkalmi munkalehetőségeket, elfogadják közmunkát, de a megélhetési bűnözés körükben is előfordul.

Az igazi problémát a köszörűs cigányok okozzák. Közülük 8-10 család é[illegible] faluban, a családtagokkal együtt 180-2[illegible] an vannak. Kötő Attila szerint ezek a c[illegible] ládok a munka minden formáját eluta[illegible] ják, gyűjtögetésből élnek. Ennek a gyű[illegible] getésnek azonban csak a kisebb része [illegible] vényes: bizonyos időszakokban ugy[illegible] gyógynövénygyűjtésből is szer[illegible] pénzt. Fő megélhetési forrásuk a[illegible] az állatlopás és a seftelés.

A polgármester és az őrsp[illegible] egyetért abban, hogy mindez [illegible] ható az úgynevezett megélhet[illegible] kategóriájába. Varga M[illegible]

Storno Ferenc

sflüge in die Staatspolitik,
Spielraum und Zwänge,
Boris ubd die Starewischi

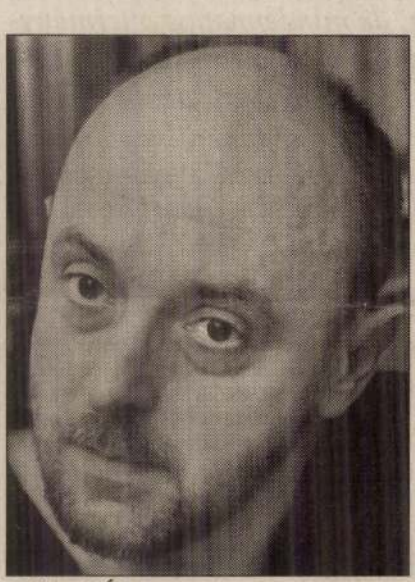

Szilágyi Ákos

ló, gával, a Potemkin-falvak helyett ezúttal
ig- áldemokráciát és pszeudokapitalizmust
ya. szimuláló Oroszországgal. A jó orosz
a szokás szerint végsőkig vitt virtualitás
nit teszi az internetnemzedék számára is fo-
k- gyaszthatóvá a művet. Az idősebbeknek
y meg marad a langyos nosztalgiázás és
r- tűnődés az egykorvoltakon.
e Mitől reprezentatív így együtt ez a
négy kötet? Talán egyféle közép-euró-
paiságtól, a korlátozott valóságon min-
dig túlmutató szellemi gazdagságtól, a
politikai pályaívek és gazdasági kény-
szermegoldások által meghatározott
utak ösvényszerű szűkösségétől, meg
az egyet nem értés közösségformáló iz-
galmától, de leginkább attól a sokat
emlegetett „megannyi miminden"-től...
(Helikon, mind a négy kötet 300 oldal)

FARAGÓ JÓZSEF

V

ische spezialitäten

Színháztörténet képekben

Jesuit Stage Designs

Az Országos Színháztörténeti Múzeum és Intézetnek az 1960-as években jutott birtokába az a 116 darabból álló album, amelyet az ismert soproni műgyűjtő, id. Storno Ferenc vásárolt meg egy zsibárustól, s amely egykori tulajdonosáról a Soproni Jezsuita Díszletterv-gyűjteményként vált nevezetessé. E hatalmas, a XVII–XVIII. századi jezsuita iskoladrámák világát megidéző vízfestmény és metszetanyagnak hazai és külföldi művészettörténészek, színházi szakemberek igyekeztek megfejteni a titkát – mikor, milyen célra, kik és hol készítették, illetve használták –, ám eddig ez senkinek sem sikerült. Amint a díszletek rövid élettartama miatt arról is kevés információ maradt ránk, milyen fejlettségű volt a korabeli jelmezvilág és színpadtechnika.

E mostani, az eredeti minden szépségét megőrző hasonmáskiadás tanulmányírói, az olasz barokk-kutató Marcello Fagiolo professzor, az irodalomtörténész Knapp Éva, a művészettörténész Bardi Terézia és az iskoladráma-szakértő, Kilián István, s a szerkesztő Jankovics József tudományközi összefoglalása

Színpadképvázlat a kötetből

nyomán talán lehetővé vált – ha nem is minden szempontból – végleges választ adni a fenti kérdésekre. A páratlan finomságú díszlettervek – s mellettük a jelmezek, repülőszerkezetek, gépezetek – bonyolult, a mai olvasó-néző számára rejtett utalásainak felfedésén túl sikerült néhány darab alkotóját megnevezni, keletkezésük idejét meghatározni, s ami a legfőbb: a frankfurti könyvkiállítás magyar pavilonjának látogatói már tudni fogják: mi volt az a két konkrét színielőadás, amelyhez e díszlettervek túlnyomó része készült – hosszú időre példát és mintát szolgáltatva a későbbi korok diákszínjátszóinak Magyarországon is.
(Enciklopédia, 250 oldal, 116 kép)

L. M.

Szám			Kikiáltási ár kor.
417	**Stolp F.,** Hollandi gracht.	Olajf.	8 —
419	Felhős est.	„	6.—
420	Öböl.	„	8.—
421	Nevető kis leány.	„	20.—
422	**Koszkol Jenő,** Jégverem. Vizfestm.		26.—
423	„ „ Villa Borghese Rómában. Vizfestm.		26.—
425	„ „ Szőlő csendélet.	„	120.—
426	„ „ Konyhacsendélet. (A 600 forintos Eszterházy dijjal jutalmazott kép.) Vizfestm.		250.—
428	**XVII. századbeli festő,** Olasz kikötő. Olajf.		40 —
429	**F. v. Kleudgen,** Olasz bárka a bordigherai parton (a „Mücsarnok" kiállitásán 300 frtért vásároltatott). Olajf.		300.—
432	**Feszty Árpád,** ös magyar nő gyermekkel. Pasztellvázlat a közképhez		180 —
443	**XVIII. századbeli festő,** vándor család. Olajf.		30.—
445	**XVII. századbeli festő,** Krisztust sirató szent aszszonyok. Flamand modor. Olajf. Restaurálva.		60 —
448	Holdas éj. Olajf.		5 —
449	**Boros Soma,** Tengercsönd. Olajf.		15 —
450	**Lianna** (Vörös Julianna) Naszál-hegy Vác táján. Olajf.		30 —
453	**XVII. századbeli festő,** Szt. Katalin eljegyzése (Coreggio befolyása az alakok elhelyezése körül). Olajf.		40 —
454	**XVII. századbeli festő,** (Allari von Everdingen ?) Hajótörés sziklás parton. Olajf.		80.—
455	Női alak. Müvészi faégetés Cortina d'Ampezzói mühelyből.		15 —
457	Olasz városka részlete. Signálva D. P. Vizfestm.		20.—
459	Pajta, Guache festm.		15.—

Szám			Kikiáltási ár kor.
465—494-ig	**Anonymus,** 19 különféle tenger-tájkép 4—8 korona árban. Vizfestmények.		
517	Hajóállomás fjordban. Olajf.		24.—
518	Tryptichon (hármaskép) **Házioltár.** A középső állitólag **Zichy Mihály** ifjukori műve, a 2 oldalkép **Stolp F.**-től, a tryptichon luzerni fafaragvány. 3 olajfestmény.		120.—
519	**Stolp F.,** hajótöröttek. Olajf.		10 —
520	Öreg nobili.	„	6.—
522	**Stolp F.,** Capri szigetéről	„	4.—
525	„ „ Patak.	„	25 —
528	„ „ Dalmát leány.	„	20 —
529	„ „ Erdei forrás.	„	24.—
530	**Tizian Vecellio** után, Mater dolorosa. Olajf.		40 —
536	**Stolp F.,** a „Post vendéglő Steindorfban. (Ossiachi tó). Olajf.		15.—
537	Alpesi tó	Olajf. pendantok együtt	15.—
538	Alpesi tó		
539	**Stolp F.,** Balatoni partrészlet. Olajf.		12.—
540	Pihenő nimfa.	„	10.—
542	**Stolp F.,** Téli est.	„	10.—
543	„ „ Kisleány.	„	10.—
544	Alkony	„	4.—
545	A rév felé.	„	20 —
547	Hullámok.	„	2.—
549	**Stolp F.,** Ködös tenger.	„	20 —
551	„ „ Est.	„	10.—
552—562-ig	**Anonymus,** 7 darab különféle tájkép. Vizf- 3—4 korona közt.		
565	**Van Veenen ?** Hegyi patak. Vizfestm.		25 —

Szám		Kikiáltási ár kor.
566—591-ig	**Anonymus,** 17 darab különféle tengeritájkép. Vizfestm. 4—8 korona közt.	
592	**Stolp F.,** Mezei patak kőhiddal. Olajf.	10.—
593	**Coreggio,** Jupiter és Jó, 1/16 részben, másolta Stolp F., Eredetije a Wien-i Hofmuseumban. Olajf.	45.—
594	„Ingyen bor". Olajkarrikatura.	5.—
595	**Pongrácz Clementina br.,** Nő fekete kalappal. Olajf.	80.—
596	**Stolp F.,** Házikó a tóparton. „	10.—
597	„ „ Merengés. „	20.—
598	**Anonymus,** Vontató gözös. Vizfestm.	15.—
600—603-ig	4 darab különféle tárgyu vizfestmény, 4—6 korona közt.	
605	**Anonymus,** Mezei virágok. Vizfestm.	15.—
607—628-ig	**Anonymus,** 16 darab különféle tárgyu vizfestm. 4—12 korona közt.	
629	**Anonymus,** Borkóstoló barát. Vizfestm.	20.—
630—650-ig	**Anonymus,** 17 darab különféle tárgyu vizfestm. 4—10 korona közt.	
654	**Pongrácz Clementina br.,** Fiatal festő nő. Olajf.	24.—
655	**Anonymus.** Szünet az olvasásban. „	30.—
656	„ Leányfej. „	20.—
658	„ Szent Cäcilia. „	15.—
660	**XVI. századb. festő.** Mária Jézussal és Szt. Jánossal. Rafael követője. Mária arczvonásai hasonlitanak a „szép fornarina"-hoz. Olajf	500.—
661	**Frans von Bloemen u. n.** Orizonte ?, Olasztáj. Olajf.	300.—
662	**XVII. századb. olasz festő.** A tavasz allegoriája. „	80.—
663	**Pongrácz Clementina br.** Interieur. „	25.—
664	**Rubens P. P.** utánzója, Bacchus ünnep. Grisaillefestmény. Olajf.	40.—

Szám		Kikiáltási ár kor.
359	**Rubovics Márk,** napsütés. Olajf.	45.—
362	**Reinfuss,** Huszárok.	30.—
370	**Brand J. Cristian,** (1723) modora, téli tájkép. Olajf.	80.—
371	**Pálffy József** tanár, Est. Olajf.	45.—
372	„ „ „ Dél. „	45.—
374	**Pongrácz Clementina br.,** Parasztleány. Olajf.	40.—
375	„ „ Gyermeleány. „	80.—
376	„ „ Parasztnő. „	70.—
381	**Alt Wien festő,** Alpesi tó. „	20.—
382	**XVII. sz.-beli festő,** a Szt.-család menekülése. Olajf.	25.—
383	**Maerten de Vos** modorában, Lázár felköltése. (A kompozicziő a XVI. századbeli velenczei iskola befolyására vall.) Olajf.	70.—
388	**Alt-Wien-festő,** Konyhajelenet Olajf.	40.—
392	**Herm. Swanewelt** követője, Kőhid. Olajf.	40.—
394	**Szécsi,** tanyai tájkép. Olajminiatür.	40.—
395	**Györök Leo,** Babagáj szikla aldunai szoros előtt olajf.	250.—
397	**Grimm A.,** Mátyás király és szép Ilonka. „	40.—
398	**Gauermann** modora, tájkép „	60.—
399	„ „ „ „	60.—
401	**Thamm Adolf.** weimari tanár, őszi nap a kampagnában Roma táján, (a Drezdai kiállitáson 300 Márka árban elkelt.) Olajf.	250.—
406	**Boemm Ritta,** Montmartrei ház udvara. Olajf.	50.—
407	Emailarczkép, gazdag diszitésü érczrámában.	12.—
441	**Stotp F.,** Öreg férfi. Oval. Olajf.	10.—
412	„ „ Gyermek „ „	10.—
413	„ „ Holdas éj. „	8.—
414	„ „ Alvilág. „	10.—
415	**Delaroche,** Martyrnő, másolta Stolp F. Olajf.	24.—
416	**Sartory Fr. Ő.,** Dakli kutya. „	10.—

Szám		Kikiáltási ár kor.
293	Hegycsúcsok. Olajf.	15.—
294	Merengés. „	3.—
295	Ophélia. „	10.—
296	Szirakuzai tengerbarlang. Olajf.	15 —
298	Tanya télen. „	8.—
302—318	**Stolp F.,** Tájképek a Wolfgangi tó tájékáról. 17 drb olajf. egyenként	6.—
319	Erdei patak. „	10 —
321	Alkony a Dunán. Olajf.	8.—
332	**Ligeti Antal,** (Heckler), olaszmunkás. Olajf.	60.—
333	„ „ „ olasznő. „	60.—
339	**XVIII. századbeli festő,** Öregember liliommal, olajf.	30.—
340	**Aert de Gelder (?),** Petrus a börtönben. Látszólag Rembrandt v. Rhyn befolyása alatt festett kép, a mennyiben a börtönőr sisakos alakja Rembrandtra emlékeztet. (A Wieni Dorotheum által 800 koronára becsülve.) Olajf.	550.—
341	**Poussin Nicolas,** Europa elrablása. Olajf. a (Wien-i Dorotheum által 400 koronára becsülve.	400.—
342	**Guercino modora,** Magdalena menybemenetele !Olajf.	40.—
343	**Camillo Proccaccini-re** valló, Kronos elrabolja Venustól a kis Ámort, (a Wien-i Dorotheum által 700 koronára becsülve. Olajf.	400.—
351	**Storno ifj.,** goth. stilü siremlék. Vizfestmény	40.—
352	„ „ a soproni konviktus menyezetének vázlata. Vizfestmény.	40 —
354	**XVIII. századbeli festő,** pásztorok. Olajf.	20.—
356	**Telepi Károly,** Finstermünzi szorosból. „	70 —
357	**Koszkol Jenő,** oláh parasztgyermekek a káposztásban. Vizfestmény.	55 —
358	**Györök Leo,** Aldunai Galambócztáján. Olajf.	80 —

Szám		Kikiáltási ár kor.
665	**Rubens P. P.** utánzója, Bacchus ünnep. Grisallefestmény, (fenti pendantja)	40.—
666	Ámor, mint sugó. Olajf.	15.—
667	**Stolp F.,** Sziklás tengerpart Olajf.	8.—
668	„ „ Facsoport. „	4.—
669	„ „ Reggel. „	8.—
670	Városka holdvilágításban. „	10 —
671	**Guido Reni** után, Mater dolorosa. Olajf.	25.—
672	**Stolp F.,** Balatoni alkony. „	35.—
673	„ „ Tóparti részlet. „	45 —
674	Éj a tengeren, „	10.—
675	Reggel a tengeren. „	10.—
679	**XVI. századbeli festő,** Madonna kis Jézussal. Olajf. (Igen szép velenczei régi rámában.) Signálva R. M.	100 —
681	**Stolp F.,** Capri-i részlet. Olajf.	5 —
684	**Raffael S.** után, fiatal hegedüs, másolta Stolp F., Olajf.	25 —
685	**Stolp F.,** Harisnyakötő lányka. „	30.—
686	„ „ Kis fiucska képeskönyvvel. „	30.—
687	Liget. Olajf.	10.—
688	Balatoni táj. Olajf.	4 —
689	**Stolp F.,** Várkastély. Olajf.	15.—
691	„ „ Tó-részlet. „	20.—
692	**Rembrandt von Rhyn** után, férfi-fej, másolta Stolp F. Olajf.	15.—
693	Tiszai táj. „	8 —
694	Siófoki partrészlet. Olajf.	5 —
695	Háborgó tenger. „	8 —
696	**Barbieri Giovanni Franc.-ra** valló mythologiai jelenet. Olajf.	45 —
698	Vizimalom. Olajf.	8 —

Szám		Kikiáltási ár kor.
699	Fehérszakálas férfi-fej. Olajf.	12.—
700	**Stolp F.,** Patak. „	10.—
701	„ „ Puszta. „ pendantok	10.—
702	„ „ Alföldi tél. „	50.—
703	„ „ Mária della salute Veneziában holdfényben. Olajf.	70 —
704	**Stolp F.,** Hegyi patak télen. Olajf.	30.—
705	Éj. Olajf.	4.—
706	**Stolp F.,** Olvasó agg. „	30.—
707	„ „ Scheveningeni part. „	12.—
709	„ „ Őszi erdő. „	40.—
710	**Pongrácz Clem. br.,** akt. Sepia. Olajf.	20.—
711	**Stolp F.,** „Consumatum est". Olajvázlat.	30.—
712	„ „ Balatoni holdaséj. Olajf.	25.—
714	**Mészöly G.** után, Tanya. „	50 —
715	**Bolognai iskola.** Jézus születése Olajf.	40.—
716	Tengermagány. „	3.—
717	**Stolp F.,** Karácsonyi éj. „	15.—
718	„ „ Holdas éj. „	4.—
719	Naplemente. „	3.—
720	„L'Art". Szimbolum. „	15.—
721	**Stolp F.,** Balaton. Olajf.	8 —
722	„ „ Balaton „ pendantok	8.—
723	**Stolp F.,** Sziklaforrás. Olajf.	12 —
724	**Schinnagel (?)** Tehenek. „	30 —
725	**Brocky Károly,** Gyermekarczkép. Másolta Stolp F., eredetije a Szépmüvészeti muzeumban. Olajf.	40.—
726	Nyeren fjord. Olajf.	100.—
727	**Bernardino Luini,** Szent asszonyok. Másolta Stolp F., eredetije a Szépmüv. muzeumban. Olajf.	70 —
728	**Anselm Feuerbach,** Madonna Másolta Stolp F., „	45 —

Szám		Kikiáltási ár kor.
246	Hajnal. Olajf.	5.—
247	**Stolp F.,** Ó-német polgár. Olajf.	25.—
249	Halászó gyermekek. „	6.—
250	Leányfej. „	15.—
251	Téli alkony. „	12.—
253	Hazafelé. „	12.—
259	**Stolp F.,** Eggenthali szoros, Bozen táján. Olajf.	20 —
260	Luna lánya. „	15.—
262	**Stolp F.,** Erdőszélén. „	12.—
263	„ „ Szélmalom holdaséjben. „	20.—
266	Vitorlás. Olajf.	5.—
270	Havascsúcs. „	20.—
279	Szigetrészlet. Olajf.	5.—
273	**Stolp F.,** Holdaséj. Olajf.	10.—
274	Szappan buborék. „	4.—
275	**XIX. századbeli festő,** (Neugebauer?) kékruhás leányka, mellképe. Olajf.	20.—
276	**XIX. századbeli festő,** (Neugebauer?) rózsaszínruhás leányka mellképe. Olajf.	20.—
279	**Lotz Károly,** fürdő leány. Másolat. Olajf.	20.—
280	**Stolp F.,** Rügenszigeti részlet. „	15.—
281	Alpesi kápolna. „	15.—
282	**Stolp F.,** nyári alkony. „	15.—
283	**Anonymus.,** Leányfej. „	20.—
285	„ Leányfej. „	20.—
286	„ Leányfej. „	20.—
287	„ Női-fej. „	25.—
289	„ Öreg asszony. „	30.—
290	„ Leányfej. „	20.—
291	„ Nőifej. „	40.—
292	„ Leányfej pipacscsal. „	25.—

Szám		Kikiáltási ár kor.
173	**Toby Rosenthal,** Eliane. Másolat. Olajf.	50.—
174	Páholyban. Olajf.	5.—
175	**Van Dyck Anthony,** Szt.-Herman Josephus viziója. Másolta Stolp F., a Wiener Hofmuseumban. Olajf.	180.—
177	**Stolp F.,** bujáki erdő. Olajf.	5.—
179	„ „ Balatoni holdaséj. Olajf.	10.—
183	„ „ Hullámok. „	25.—
185	„ „ Nádas. „	20.—
186	„ „ Párkányi táj. „	8.—
193	Ideál táj. Olajf.	8.—
200	**B. Estaban Murillo,** Madonna a süteményt osztogató Jézuskával. Másolta Stolp F., eredetije a Szépmüv.-muzeumban. Olajf.	200.—
201	Facsoport. „	18.—
204	**Stolp F.,** Tengeri hajnal. „	5.—
212	**Dillmann,** Guidecca (Veneziai külváros). Másolta Stolp F., ereditje a Szépmüv.-muzeumb. Olajf.	240.—
214	Leányfej. Olajf.	5.—
215	Patak. „	6.—
216	Csolnakázás. Olajf.	6.—
218	Várrom. „	3.—
220	Dombos-táj. „	3.—
222	**Stolp F.,** viharos tenger. Olajf.	20.—
223	Éjjeli párbaj. „	15.—
224	Hóolvadáskor. „	6.—
227	Andaluziai nő. „	8.—
229	A műteremben. „	10.—
231	**Stolp F.,** füzes. „	20.—
240	Tél. „	4.—
244	Vitorlázás. „	6.—
245	**Frans Hals,** férfi képmás. Másolat, olajf.	10.—

Szám		Kikiáltási ár kor.
730	**Stolp F.,** Krisztusfej. Olajf.	15.—
731	**Alt J.,** Olasz városka részlet (Verona ?) 1840. Olajf.	50.—
732	**Stolp F.,** Tehén-itató. Olajf.	60.—
733	**Kirberg C.,** Öreg emberfej. Olajf. (a „Wiener Kunstverein"-ban volt.)	50.—
734	**Raffael Anton Mengs** modora, Madonna Jézussal. (1800 év körül.) Olajf.	80.—
735	**Alt-Wien festő,** (Waldmüller ?) I. Ferencz József ifjukori képmása, miniatürszerü kidolgozás! (1848 év körül). Olajf.	80.—
736	**Alt-Wien festő,** Virágok vázában. (1830 év körül. Olajf.	24.—
737	**XVII. századbeli festő,** Szt. Katalin. Vörösrézre festett olajf.	25.—
738	**XVIII. századbeli festő,** Ecce homo. Carlo Dolci követője. Olajf.	100.—
739	**Alt-Wien festő,** Női képmás. Olajf.	10.—
742	**XVIII. századbeli festő,** Egy pápa képmása (Kupeczky modora). Olajf.	40.—
743	**Dávid Teniers ifj.** modora és idejéből, Paraszthház belseje. Fára festve. Olajf.	180.—
744	**D. Fabris,** Egyházi zene allegoriája. Olajf.	18.—
745	**XVII. századbeli festő,** (Murillo követője) Mária felhőkben. Olajf.	40.—
746	**Alt-Wien festő,** Madonna. Olajf.	30.—
747	**Schäffer A.** (szül. Nagyváradon 1815) Gyümölcscsendélet. Olajf. (A szépmüvészeti muzeumban is van tőle kép.)	100.—
748	**Signálva Kriehuber,** Nő képmása. Vizf. (Igen szép u. n. Schleissheimi Blondel rámában.)	40.—

Szám		Kikiáltási ár kor.
749	**Franceseo Travesani (?)** 1655—1745-ig a Szent család. Olajf.	120.—
750	**Ludovico Carracci (?)** 1555—1619-ig Mária Jézus gyermekkel hódoló angyaloktól körülvéve Olajf.	120 —
751	**Domenico Ghirlandajo** modorában. (XV. század), Szt. Katalin martiriuma. Fára festve. Olajf.	80.—
752	**Francesco Solimena-ra** valló (1657—1747-ig) Szt. Pétrus viziója. (Nagyon gondos kivitel rajz- és festésben. Olajf.	120.—
753	**Füger Friedr. Hen.-re valló,** a költészet és a bölcsesség apotheozisa. Olajf.	40.—
754	**XVIII. századb. festő,** Férfi képmás. Olajf.	60.—
755	„ „ „ nő képmás. Oval keretben. Olajf. (Igen jó munka.)	80.—
756	**XVII. szazadb. hollandi festő,** ideális tájék virágkoszoru által övezve. (A virágok szabatos festés mellett is igen pelyhes hatásuak.) Olajf. Ritkaság	120.—
757	**Biedermaier festő,** Mária Jézussal, fára festve, arany vésett háttérrel. Gazdag diszitésü ovál keret. Olajf.	80.—
758	**Stolp F.,** Aggastyánfej. Olajf.	30.—
759	„ „ Van Dyck képmása. Olajf.	40.—
760	**Marchand,** Tengerpart. Olajf.	15.—
761	„ „ „ pendantok	15.—
762	**Anonymus,** a „Jungfrau“ hegycsúcs Interlaken felől (1850 körül) Olajf.	25.—
763	**Canzi Ágost,** Olasz nemes egy palazzo disztermében (portrait ?) 1851. Miniatürszerü gondossággal kidolgozva. Olajf.	200 —

Szám		Kikiáltási ár kor.
68	**Giacomo Palma Vecchio,** Violante. Másolta Stolp Fer., eredetije a Szépmüv.-muzeumban. Olajf.	70.—
71	**Stolp F.,** Siófoki ház udvara. Olajf.	10.—
78	„ „ Hajnal. „	8.—
80	„ „ Tétényi partrész. „	8 —
81	„ „ Balaton-Györöki ház udvara. Olajf.	10 —
82	„ „ Őszi-táj. Olaf.	8 —
91	„Mimosa“ leányfej. Olajf.	4 —
92	**Stolp F.,** a holt Körös mentén. Olajf.	25 —
93	„ „ „ „ „ „ pendantok	25 —
94	Fiatal leány. Olajf.	5 —
102	**Grimm,** Virágtanulmány. Olajf.	5.—
104	**Stolp F.,** Balaton-Györöki táj. Olajf.	6 —
114	„ „ Halászok. „	6 —
116	Alvó leány. Olajf.	6 —
117	**XVIII. századbeli festő,** Szt.-Teréz. (bádogra.) Olajf.	24.—
125	Holdvilágos erdő, Olajf.	8 —
141	Gyermek almával. Olajf.	10.—
142	**Claude Vernet,** Várrom. Másolta Stolp F., eredetije a Szépmüv.-muzeumban. Olajf.	40.—
143	**Bécsi mester,** (Fendi ?) Gyermek cseresnyével Olajf.	40 —
147	Német nemes arczképe. Olajf.	25 —
150	**Canzi Ágost (?),** Markt Zell. Vizfestm.	25.—
151	Béke idején. Olajf.	30.—
152	**Ismeretlen,** feketeruhás nő miniatürje elefántcsontra	30 —
155	Páduai Szt.-Antal kisértése, Grützner után. Olajf.	20.—
167	**Stolp F.,** Michel Angelo arczképe. Oval. Olajf.	15 —
169	**Wágner Sándor,** II. Isabella királynő búcsuja Magyarországból. Másolta eredeti méretben Stolp Ferencz. Eredetije a M. Tud. Akadém. tulajdonában. Olajf.	450.—
171	**Stolp F.,** Sziklás tengerpart. Oiajf.	20 —

Szám		Kikiáltási ár kor.
23	**Wenglein,** Major. Másolta Stolp Fer., eredetije a szépmüv. muzeumban. Olajf.	80.—
24	**Feti Domenico,** Alvó leány. Másolta Stolp Ferenc, eredetije a szépmüv. Muzeumban. Olajf.	80 —
25	„Egyedül". Olajf.	20 —
26	**Stolp F.,** Harangtorony Szárszón. Olajf.	8 —
27	„ „ a törvény szeme. Kronberger nyomán. Olajminiatür	60.—
28	**Anders A.,** férfifej. Vizfestm.	24 —
37	**Van Dyck Ant.,** Szentháromság. Másolta Stolp F., eredetije a Szépmüv. muzeumban. Olajf.	200 —
38	**Selleny József.** (1824—1875.) Jelmezalak, a Szépmüv. muzeumban is van tőle kép. Vizfestm.	35 —
39	**Stolp F.,** Capri szigeről. Olajf.	6.—
40	Odaliszke. Olajf.	16 —
45	**Stolp F.,** Sziklák. Olajf.	5 —
48	„ „ Fjord. „	20.—
49	„ „ Holdvilágos tenger. Olajf.	25 —
50	**Moreelse Paulus,** fiatal hollandi nő képmása. Másolta Stolp F., eredetije a Szépm. muz. Olajf.	50.—
56	Erdei nimfa. Olajf.	12 —
57	**Mészöly Géza,** Balatoni halásztanya. Másolta 1/4 részre kisebbitve Stolp F. Eredetije a Szépmüv.-muzeumban. Olajf.	250 —
58	**Joris Pio,** Út Róma táján. Másolta Stolp F., eredetije a Szépmüv.-muzeumban. Olajf.	140 —
60	**Lefebure,** Leda, másolat. Olajf.	20 —
61	**Stolp F.,** Domoklet hegy csúcsa. Olajf.	10 —
64	Forrás tündér. Olajf.	10 —
65	**Friedrich Joh. Nép.,** pápaszemes fiatalember miniatürje elefántcsontra	20 —

Szám		Kikiáltási ár kor.
765	**Markó Károly,** esetleg iskolája. Olasz táj. Olajf.	80.—
766	**Ismeretlen mester,** 1800 körül, Akt. Rajz. Rendkivül szép munka.	20.—
767	**Stolp F.,** Orazio Alfani-féle Madonna szabatos átcompozicziója. Olajminiatür stilszerü rámában	40.—
768	**Stolp F.,** Erzsébet királyné. Olajminiatür	40.—
769	**Wenderich,** Völgy. Olajminiatür	20.—
770	**Stolp F.,** Part. Olajminiatür.	15.—
771	**Bachmann Károly,** Csendélet. Olajminiatür	400.—
772	**Hauser E.,** Gyermekleány, szines krétarajz. Oválisan rámázva	20.—
773	**Cordes W.,** Merengő leány az ablaknál. Vizfestm.	28.—
774	**Anonymus,** Idősb nő képmása. Miniatürszerü akvarell. Ovál rámázva	20.—
775—780	-ig **Stolp F.,** 6 drb tájkép, olajminiatürok á	4.—
781	**Stolp F.,** Siófoki ingyenes fürdő-part. Olajf.	10.—
782	„ „ Borus Balaton. „	8.—
783	**Juszkó B.,** Bárány és béka. „	20.—
784	**Ismeretlen,** Férfi fekete ruhában. (1840). Vizfestm.	20.—
785	**Lampi J. B.,** A költészet (1780). Olajminiatür.	55.—
786	**Von Schroetter,** Férfi arczkép. Miniatür-vizfestm.	60.—
787	„ „ Női arczkép. 1830. „ „	60.—
788	**Stolp F.,** Téli tájkép. Olajminiatür.	6.—
789	„ „ Szüret. Olajf. (Régi szép rámában.)	30.—
790	**Brouwer Adr.,** Keserü orvosság, másolta Stolp	24.—
791	**Stolp F.,** Anya- és gyermek	Vörösréz körrámában. Együtt. 30.—
792	„ „ „ „	
793	**Stolp F.,** Leányfej empire frizurával. Olajminiatür	10.—
794	„ „ Női alak, directoire kosztümben. Olajmin.	10.—

Szám		Kikiáltási ár kor.
795	**Stolp F.,** „Gond". Olajf.	15. –
796	„ „ Luiza királynő Olajminiatür	10.—
797	„ „ Electra. Olajf.	12 —
800	**Ismeretlen mester,** 11 lap kiváló tudással festett művészi virág- és gyümölcstanulmány mappában Vizfestmény	15 —
801	**Ismeretlen,** 2 guache tájkép kartonra ragasztva	6 —
802	„ 13 drb csinos vizfestm. levelezőlap	5 —
802 *a*)	**Stolp F.,** Öreg ember pipázva. Olajf	24 —
802 *b*)	„ „ Naplemente. „	16.—
802 *c*)	**Turner,** Vitorlás hajók Olajf	10.—
802 *d*)	20 drb különf olajvázlat à 1 kor.	

I. RÉSZ.

KÉPEK. (Valamennyi keretben.)

Szám		Kikiáltási ár kor.
1	**Sinibaldi J. P. R.,** Hajnalhasadás. Másolta Stolp F., eredetije a Szépmüvészeti muzeumban. Olajf.	450 —
2	**d'Ellevane Friedr. v. Lieder,** (állitólag) 1842. Öreg ur arczképe. Vizf.	30 —
9	**Furini Francesco,** Sigismonda. Másolta Stolp F., eredetije Hofmuseum Wien-ben. Olajf.	100.—
10	**Stolp,** Csipkekészités. Olajminiatür	14 —
12	**Renouf,** Révészek Másolta Stolp F. Olajf.	20.—
13	**Stolp,** Naplemente. Olajf.	12.—
14	„ fiatal nő képmása. Olafj.	10.—
15	„ munka után. Olafj.	20.—
17	**Tuszonszky F.,** Sulyos vallomás. Olajf.	100 —
18	**Stolp,** Merengés. Olajf.	40.—
20	Sziklaforrás. Olajf.	10.—
21	**Rubens követője,** Mária kis Jézussal és Jánossal. Olajf. (Mária feje előkelő tökéletességgel van megkomponálva	120 —
22	**Spanyol mester,** (Guercino modora) Krisztus utja Golgothára	120.—

A tárgyakon lévő jelentősebb sérülések, vagy fogyatékosságok az árverés előtt bemondatnak.

A vevő által azonnal át nem vett tárgyakról bárcza adatik, mely ellenében a megvásárolt tárgy, az árverést követő 2 napon belül a helyszinen (VIII., Üllői-ut 20.) délután 3—4 óra közt átvehető.

Reflektánsok kik nem érnek rá az árverésen résztvenni, de egyes tárgyat megvenni kivánnak, kéretnek a kiszemelt tárgyra nálam ajánlatot tenni. Ebben az esetben a kikiáltási árnak mintegy 20%-ka elismervény ellen lefizetendő. Amennyiben az ilyen tárgy az árverésen az ajánlatnál magasabb árt nem érne el, az előjegyzett reflektáns részére félretétetik. Az ilykép vásárolt tárgy 2 napon belül átveendő, ellenkező esetben ujból liczitáltatik, a foglaló az elismervény ellen visszafizettetik.

Az árverés helyszinén korábban megjelenők részére nehány ülőhely lesz rezerválva.

II. RÉSZ.

KÜLÖNFÉLÉK, é. p.

1. RAJZ.

Szám			Kikiáltási ár kor.
803	22	lap lomb- és fatanulmány.	1.—
804	68	„ tájképrajz.	3.—
805	6	„ müvészirajz.	3.—
806	10	„ fej- és akt tanulmány.	3.—
807	13	„ fejtanulmány.	2.—
808	10	„ „	2.—
809	10	„ „	2.—
810	10	„ „	2.—
811	10	„ „	2.—
812	10	„ „	2.—
813	10	„ „	2.—
814	13	„ „	4.—
815	10	„ „	3.—
816	10	„ „	3.—
817	8	„ igen szép rajzu müvészi akt.	6.—
818	8	„ „ „ „ „ „	6.—
819		**Koopmann** tanár, 11 drb eredeti toll.-rajz aktok, (müvészi munka).	10.—
820	3	lap kiváló szép rajz.	5.—

2. RAJZPAPIR-FESTÉK, stb.

Szám		Kikiáltási ár kor.
821	75 iv szürke és drap rajzpapir, 41 iv rajzpapir, 76 iv nagyobb, meritett paplr, 20 iv kisebb meritett papir	7.—
822	184 drb különféle Chenal, Ackermann, Anreuter, Schönfeld stbi-féle akvarell koczka és hengeralaku festék. Nagyobbrészt használatlan. (Boltiára 170 kor.)	20.—
823	2 kis láda fekete Conté-féle rajzkréta ca. 5 kgr., 1 doboz égetett rajzszén, ca. 60 drb, 4 fadoboz, (ca. 600 darab Humblot - Conten Co. Párisi fekete rajz crayon. 1 dob. Crayons de Lemoine Páris, ca. 120 fek. rajzkréta (bolti ára 80 K) együtt	18.—
824	26 különf. tégely- és doboz finom porrfesték	4.—
825	1 fekete domboru, kisebbitő tükör (a szabadban való festéshez)	6.—
827	4 drb fa festőpaletta és 1 összehajtható klapp-paletta	2.—
827	1 csinos festék kaszetta, benne 19 guache festék	5.—

3. RAJZMINTA.

828	13 drb nagyobbr. virág akvarell minta		4.—
829	21 „ „ François Delarne-féle rajzminta		5.—
830	36 lap vörösréz diszmütárgy-minta stb.		1.—
831	96 „ Gerlach-féle ipari monogramm		3.—
832	288 „ különf. részben szines müipari stb. minta		6.—
833	12 „ nagy akt.- és fejminta		3.—
834	24 „ arcz- és aktminta		2.—
835	40 „ akt- és anatom. minta		2.—

ÁRVERÉSI SZABÁLYOK ÉS TUDNIVALÓK.

Az árverés koronaértékben történik, azonnali készpénzfizetés mellett.

Árverésen kivül e katalogusban foglalt tárgyak el nem adatnak. — A kikiálltási áron **alul** nem adatik el.

A kikiáltási ár megállapitásánál a szorosan vett absolut érték volt mérvadó, egy oly ár, melyet a tárgy minden körülmények közt megér.

Az árverés nincs a számok sorrendjéhez kötve.

Egyesek kivánsága, egy kiszemelt tárgynak **azonnali** árverezése iránt, a lehetőséghez képest teljesittetik.

Az árverés alá kerülő tárgyak abban az állapotban adatnak el, a mely állapotban az árveréskor vannak. Minden tárgy — noha 3 napig közszemlére volt téve — az árverés előtt ujból behatóan megtekinthető.

Leütés után reklamációk tekintetbe nem vétetnek. A katalogusban foglalt adatok a legjobb tudás szerint, lelkiismeretesen vannak leirva, sőt értékesebb müvek hivatott szakértő által vannak véleményezve, de eziránt feltétlen biztositás nem vállalható.

Ilyen árverést láttunk többek közt, pár év előtt midőn n. Szilágyi Dezső méltatlanul lekicsinyelt hagyatékát liczitálták. A közel 100.000 koronára becsült, mintegy 280 kép — 17.000 — tizenhétezer koronáért kelt el. Bátran merem állitani, hogy egy szakember által jól előkészitett, értelmesen katalogizált, czélszerü helyiségben rendezett aukczió az 5—6 szorosát jövedelmezte volna, tán többet is!

Mindezeken okulva és kitapasztalva több külföldi aukcziót, megkisérlem a t. érdeklődők előtt demonstrálni, hogyan **kell** és talán nálunk is **lehet** müvásárt rendezni.

Elvem volt és lesz: tiszta munka, korrektség, világosság! Megmondtam mindent, őszintén. Lesz a hogy lesz, de csalódás ne érjen senkit!

Budapest, 1909 szeptember hó.

STOLP FERENCZ.

4. REPRODUKCZIÓK.

(Aczél-, rézmetszet, lithografia, fénykép, szinnyomat stb.)

Szám		Kikiáltási ár kor.
836	Képzőmüvészet 1900/1901-iki tárlatainak albuma, Franczia alkalmi mü, a szegedi árvizkor és különféle német diszmü	5.—
837	6 csatakép, stb.	1.—
838	24 drb különf. szinnyomat (kezdő festőknek alkalm.)	3.—
839	17 lap nagyobbr. városok látképe stb.	2.—
840	Arnold, Garstens, Diffenbach, Kaulbach-tól 4 nagy kép	7.—
841	12 lap különf. nagyobb fénykép Delaroche, Salentin, Liezenmayer, Makart, stb.	8.—
842	Gab. Max, Steffert, Zichy-től 4 kép	10.—
843	7 lap magyar müvészi-kép reprodukcziója, Mészöly, Szkuteczky, Vágó, Margittay, Pettenkofen, stb.	12.—
844	13 lap magyar müvész, magyar tárgyu repr. Barabás, Munkácsy, Molnár, Wagner, Wéber, stb.	16.—
845	27 lap szines mü-plakát.	2.—
846	26 „ nagyobbrészt klasszikus kép, különféle reprodukcziók	3.—
847	9 arczkép, Deák, Rudolf trónörökös, Ferencz József, Radeczky, stb.	2.—
848	5 aczélmetszet, Rembrandt, Murrillo, Palma, Rubens, Tizian.	12.—
849	6 aczélmetszet, Canaletto, Brouwer, Murillo, Berghem, Gonzales, Cuyp	12.—
850	9 aczélmetszet, Goethe Frauengestalten.	5.—
851	8 mülap Wiener Künstler-Album 1857. (Rittkaság.)	15.—
852	Barber, First at the fence. Szines lithografia. Igen szép sport-mülap.	15.—

Szám		Kikiáltás ár kor.
853	Höger, Golling, Königsee 1850-ből.	4.—
854	Grenier, Etudes variées. Genre alakok 12 szines lith. London 1844. (Anaglyphie Comp.)	10.—
855	Lange Janet, szláv parasztleány, szin. lith. 1840	2.—
856	36 lemezre ragasztott szines lith., a cs és k. hadsereg katonái 1700/1873-ig	5 —

5. HANGSZER.

857	Egy zenekar csello (violoncell), igen szép egyenletes hang, Stowasser mühely, 1888. tokkal és vonóval	60.—
858	Egy zenekar hegededü, Stowasser mühely, 1888. vonóval és tokkal	20 —

6. KÜLÖNFÉLE MÜTÁRGY, apró butor, stb.

859	Biedermaier álló óra. Fekete politura, 2 canaleált alabastrom oszlopon, toronyütés, zenélő müvel, 1820. ca. 60 cent magas	55.—
861	Rámás óra 1840. Gazdag disz Toronyütés Pesti munka	40 —
862	Velenczei diszlámpa, fekete vaslemezből szines üvegzet Falikarral	14.—
863	Diszsisak bronszirozva. Imitáczió öntött vas.	10.—
864	Inndiai sárgaréz disz edény Gazdag kézivésésü, változatos kompoziciókkal, 3 lábon áll, fedővel	50.—
865	Czink disz kancsó szájjal, fedéllel Modern munka, az 1888-iki müncheni ipar-kiállitósból	35.—

Festőnevem talán nem ismeretes a nagy képpiaczon. Hisz a „Műcsarnok“ és a „Szalon“ tárlataira nem sikerült bejutnom, már pedig ezek bélyegzői egyenmértékűek a muzsa homlokcsókjával!

Vigasztaltam magamat saját kiállitásaimmal, melyeket barátaim, ismerőseim részére rendeztem. Vigasztaltam magamat azzal is, hogy klasszirozott mintegy 400 festményeim mégis csak egy szerényke „ideiglenes halhatatlanságot“ biztositanak a magyar festők világában, mert hiszen számtalan igen előkelő izlésü képgyüjtő megtisztelt azzal, hogy egyik-másik képemnek helyett adott a hivatalból felülbélyegzett régi és uj ecset-titánok társaságában.

Ezen tapasz alatt heged be müvészvoltamon ejtett sebem!

A kinek alkalma volt az utóbbi években Budapesten mütárgy aukcióin résztvenni, bizonyára tapasztalhatta, hogy azokat sem a hely czélszerüsége, sem a rendezés sem behatóan szerkesztett katalogus sem a legelemibb kényelem szempontjából egy másutt látott mütárgy-aukcióhoz még csak hasonlitani sem lehetett.

Az ilyen aukciókon megjelenni szokott előkelő közönség, joggal követelhetné, hogy az elárverezendő tárgyakat kellő világitásban és helyzetben láthassa. Mütárgyak e tekintetben még plane kényesebb szemlélést követelnek. Képeket, butort, konyhaszereket, prózai rendeltetésü tárgyakat, bronz és porczellánt stb. „halomra öntve“ összevisszaságban, veszélyes tolongásban minden rend és rendszer nélkül prezentálni, ez a szignaturája a mi árverezéseinknek. Nem csoda tehát, ha az ilyen árverésen a disztingvált mübarát, a zsibvásárszerü sokadalom előtt megszökve, átengedi a vásárt azoknak, kik az eféle miliőben jól érzik magukat.

Igaz, nem tagadható, hogy az igazi gyüjtés voltaképen csak igen vagyonos ember passziója lehet. S hogy nekem mindamellett sikerült sok szép és absolut mübecsü tárgyat megszerezni, ez annak tulajdonitható, hogy 20—30 év előtt még szabadabb volt a vásár, több a fóka és némelykor csak én voltam az egyetlen eszkimó a vásáron!

Legyen szabad magamról, mint festőről is egy pár szót elmondanom.

Már közel 40 éve, hogy pingálok. Nem hivatásos festőként mutatkozhatom be. Festeni sem az iskola, sem a mester keze nem tanitott. Szeretetem, rajongásom és főként kitartásommal küzdöttem le az autodidakta müvészkedés sok nehézségeit. De elfogulatlansággal és egy kis jóakarattal talán fog sikerülni egyes képeimen felfedezi ama finom átméreti határvonalat, mely a sokat leszólt dilettantizmust a vérbeli és „valóságos belső titkos" müvészettől választja el.

Jó Istenem, — már miért-ne eshetnék meg az a csoda, hogy egy dilettáns elsütne egy jó képet, mikor még diplomás festőmüvészen is megesett az a malőr, hogy „nem jó" képet festett. Jogot a festéknek!

In magnis, voluisse sat est!

Az élet nem mindig állitja oda az embert, a hol lenni szeretne.

A sors parancsolatát követtem, midőn 30 évnél tovább tisztviselő voltam. Ezen tiszteletreméltó de prózai pályán csak titokban áldozhattam az idealizmus oltárán. A titkos és bizony még tiltott szerelem gyümölcse lett vagy 800 kép.

A nyár kora reggeli és a vasárnapok délutánjai teremtették meg e képek sokadalmát. Ezen képekből már alig a fele van meg, és ezek a katalogusban foglalvák. Ezek is már nagyobbára az utóbbi év (5 év óta nyugdijas vagyok), alatt készültek.

Szám		Kikiáltási ár kor.
866/869	4 kisebb erdélyi szász czink-kancsó bevésett névvel, czéhbeli jelvénnyel és 1725, 1732, 1759, 1769 évszámokkal, összesen	48 —
870/873	4 nagyobb, ugyanaz 1733, 1737, 1752, 1759 évszámokkal, összesen	60 —
874	Japáni váza, bronsz, felrakott (repülő madarak) körülfuttatott disszel	24 —
875	Galvanizált vörösréz, diszkancsó födéllel. Modern. Müncheni kiállitásból	28.—
876	Massziv vörösréz disztál. 1880 évi müncheni kiállitásból	45 —
877	Sárgarézbronsz disztál. Beethoven dombormüvü arczképével	18.—
878/879	két sárgarézbronsz disztál. Ovalalak, történelmi domb-müvü jelenetekkel Pendantok, a kettő együtt	24 —
880	Faragott 2 ajtós fali szivar- (vagy házipatika) szekrényke, gazdag disszel és oldalpólczokkal	30 —
881	Egy-ajtós faliszekrényke intarsiákkal. Mod. munka	24.—
882	Két-ajtós nagyobb faliszekrényke Az ajtókon intarsiák. Belül politura XVIII. századból Polcz- és fejdisz uj	50.—
883	XVII. századbeli domborfödelü varró chatulle, sürü reneszánsz intarsiával. Belül rekeszekre osztva	35.—
884	Disz-festőállvány (Staffelei) u n. „mappával", mely kinyitva és kitámasztva iróasztallá alakul át. Szép fejdisz és egyéb müvészi faragással Nehéz kem. fából. Néhai Bulss kamaraénekes tulajdonából	80.—
885/886	Egy pár kinai kicsi porczellán-váza a XVI-ik századból, együtt	40.—
887/888	Egy pár kicsi japáni váza, együtt	12 —

Szám		Kikiáltási ár kor.
889/890	Egy pár gyöngén szinezett stearinmassa mellszobrocska együtt	5.—
891	Faragott ráma (külső mérték 98×85 c.)	32 —
892/901	10 drb különf. nagyságu képkeret 2-15 kor. közt	
902	2 tablierje chamois selyem alalapon igen finom virág és ornamentikai himzéssel (ritka szépségü) müvészi munka, fejedelmi hagyatékból)	80 —
903	**Beethoven,** quatuors 2 kötet / **Mozart,** quatuors 1 kötet együtt	6.—
904	Meisterwerke der Holzschneiderkunst. I-VII. kötet (bolti ára 84 márka)	20.—
905	Egy keleti szőnyeg halaványzöld és frais alap, hossza 820, szélesség 520 centiméter (vételár 2000 kor.)	1265.—

és egyéb könyv és apró mütárgy.

Ezen katalogusban foglalt és az árverésen eladott mütárgyak **leütési** összegének, tehát bárki által könnyen ellenőrizhető **nyers bevételnek** 5% — öt százalékát — két egyenlő részben, (2½-0/0—2½-0/0) **az „Országos Gyermekvédő Liga"** és **„Magyarhirlapirók Országos Nyugdíjintézete"**-nek ajánlom fel.

Budapest, 1909. szeptember hó STOLP FERENCZ.

ELŐSZÓ.

Hogy gyüjteményemet, annak genezisét és kvalitását megismertethessem, helyénlevőnek tartom a t. érdeklődőket az alábbiakban rövidesen tájékoztatni.

Mintegy 30 év óta gyüjtök. Gyüjtő szenvedélyem és rajongásom a müvészetért nem egyszer kritikus helyzetbe hozott, midőn keresetemmel, pénzemmel összhangzatban nem álló árt fizettem egyes mütárgyakért.

Gyüjtésem tehát, és ezt itt becsületesen bevallom, az egyszerü eszközökkel gyüjtő ember kolekcziója.

Raffaelekre, Rubensekre, Correggiókra, stbiekre, melyekkel nem egy magamfajta kisgyüjtő tárlata elszántan hivalkodik, nem futotta, miért is Rockefelleréket és Carnegieket nem hivhatom meg árverésemre.

No de azért, ha nem is korlátlan pénzzel, de óvatosan, minden tárgyat jól megnézve, egy kis hozzáértéssel, liczitálva, csereberélve, vásárolva, sáfárkodva összehordtam számos szép mutatós és ügyes dolgot, az oly mütárgy-gyüjtő részére és igénye szerint, mint jó magam is vagyok: egyszerü polgárember, de a szép iránt meleg érzékkel biró apró meczenás.

Stolp Ferenc

STOLP FERENCZ

Kép- és mütárgy-gyüjteményéről

rendezendő nyilvános önkéntes árverés

KATALOGUSA.

Az árverési tárgyak megtekinthetők:

1909. évi október hó 1-én, (pénteken),
„ „ „ „ 2-án, (szombaton)és
„ „ „ „ 3-án, (vasárnap)

délelőtt 10-1 óráig és délután 4-7 óráig.

ÁRVERÉS

f. é. azaz 1909. évi október hó 4-én, és folytatólag a következő napokon, minden — köznap délután 4 órától kezdve. —

Helyszin: VIII., Üllői-ut 20., földsz. 1.

Budapest 1909. Nyom. May Jánosnál.

Stolz János

Ötvös

115. ECET-OLAJTARTÓ, ezüst állványon. (Stolz János.)
Pest, 1854. 440 gr. 200.–

Almásy-Teleki VII. 1941

LÉGRÁDY TESTVÉREK R. T.
NYOMDAI MŰINTÉZETE
V., VILMOS CSÁSZÁR-UT 78.

A Madonna és az Üdvözítő kegyelmet esdenek a nyilakat eregető Mindenhatótól. (Böhm gyüjt.) — 1881: 179. *L. Cranach:* Az Uristen pestis nyilakat lő, Mária védi a népet, Krisztus könyörög érte. — 1888: III. 128. *L. Müller Cranach:* A három csapás. — 1896, 1897: III. 128. *L. Müller Cranach:* A három csapás. — 1897: III. 128. *L. Cranach:* Die drei Elementarschläge. (Die Pfeile des Krieges, der Pest und der Hungersnoth.) — 1898: III. 128. *L. Cranach:* Sujet allégorique. (Les flèches de la guerre, de la peste et de la famine.) — 1901, 1904: III. 128. *L. Cranach:* A három csapás.

555		**SJ** Johannes Stolz, e. ca 1850.	
	Nr. 423	*a)* Fésűtartó üvegdoboz fedele. — *Deckel einer Glaskasette.* ~~Magántulajdon — Privatbesitz.~~	
	Nr. 428	*b)* Evőkészlet. — *Tafelsilber.* D'Isoz Kálmán, Bp.	Özv. Puky Józsefné, Bp.

Stolz
ötvös

Kőmagyötvj. 88. l.

Storch János

ötvös selmecbanja

Kömagyötvöj. 3291-

1956

Nr. 1933

HS

Johannes (Hans) Storch, e. 1667.

(Rosenberg) **Nautilus foglalata.** — *Fassung eines Nautilus.*

Baron Rothschild, Frankfurt a. M. R³: 9373.

SZABAD MŰVÉSZET

dr. Szentiván
Miemlék Orsz.
főtitkár
Bp. XI. Lágymá

Storch M

rezm.

l.

Szabad Művészet

1949. 193. l.

194. l

Pest - Buda 1977

Stolz Ferenc

1816. IV. 29-én mester. 1818. I. 17-től pesti polgár. *Inasa:* 1817. IV. 27. Larisch Henrik 6 évre.

Művei:
Nem ismertek.

Irodalom:
BFL IX/14. Meisterbuch 1816. IV. 29.; A. B.: 27. p.; Horváth H.: 252. p.

164

Evőkészlet
1856
Egykor D'Isoz Kálmán tulajdona.
Lappang

Irodalom:
BFL. Pesti arany- és ezüstműves céh iratok. 1855. VI. 13.; 1855. XI. 30.; Horváth H.: I. 252. p.; Kőszeghy; M. Nemz. M.; Bp. Tört. M.; Földes.

Strobel (Schnabel) Lőrinc Pest. Ar.

1812. X. 12. aranyműves, órásmester. 1841-ig említve. 1816—1832-ig a céh aranyműves jelzőmestere.

Művei:
Nem ismertek.

Irodalom:
Horváth H.: 252. p.; Bp. Tört. M. Haubt-Protocol ... 1829.; BFL IX/14. Meisterbuch 1812. X. 12.

Subaky Vince Pest. Ar.

Inasa: 1831. X. Haiter Ferenc.

Művei:
Nem ismertek.

Irodalom:
A. B.: 44. p.

Svacsek Ignác Pest

Aranyműves. Nagyszombatról kerül Pestre. 1756. II. 24-én polgárjogot kap.

Művei:
Nem ismertek.

Irodalom:
Illyefalvy—Pallós; Horváth H.: I. 250. p.; Patakyné II. 280. p.; Dombi.

C. **S.** mester Pest. Ez.

Kimutatható 1820 körül.

Művei:

CS 321	 124 (?)	Kereszt (talpas) 1820 körül Hódmezővásárhelyi r. k. templom

Irodalom:
Patakyné I., IV.; Genthon: Magyarország Műemlékei. Bp. 1961.

1855. feladják mesterremekét. 1855. XI. 3-án mesterfelvételi kérelmét elutasítják, mert a 6 éves legényideje nincs meg. Ezüstműves is. A 40-es évek közepén is dolgozott.

Művei:

320

153?

Cukorszóró, ezüst
1844—46
M. Nemz. M.

155

Sótartó
1847
Bp. Tört. M.

156

Díszmagyar öltözethez készült gombok
1848
M. Nemz. M.

157

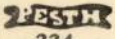

224

Sótartó, fedeles
„H. J." monogrammal
1849
Bp. Tört. M.

158

Fésűtartó doboz-fedél
1850
Egykor özv. Puky Józsefné tulajdona.
Lappang

162

Evőkészlet (2 kanál, 1 villa)
só- és paprikatartóval
1854
Bp. Tört. M.

---

2. Matthias Stomer: Seneca halála. Egykor budapesti magángyűjteményben

Matthias Stomer, festőművész 4) Folytatás.
szigethi Agnes Stomer-képek (egyik) magyar gyűjteme-
nyekben.

Művészettörténeti Értesítő, 1985. XXXIV. kof.
1-2 szám, 46-old.

4 Matthias Stomer: Az Emmausi vacsora. A Deák téri Evangélikus templom tulajdona

gásokban megnyilatkozó tolmácsolását; általuk meg lehetne kísérelni — bár nem teljesen veszélytelenül — a művek egymásutániságának, illetve kronológiájának összeállítását is. A budapesti kép csöndes áhítatával távol áll a jelenet — bár festőileg csiszolt — mozgalmasságukban azonban erőltetettnek ható inkább már zsánerszerű megfogalmazásaitól, mint amilyen a grenoble-i, bordeaux-i vagy a göttingeni változat.[18] Szellemében közelebb a nápolyi vagy a bellagio-i képekhez áll,[19] bár ez utóbbi, a caravaggio-i megoldáshoz talán legközelebbi — monumentális egyszerűségét nem éri el. Ezeket a műveket mind — a pommersfeldeni kép kivételével — Nicolson Stomer nápolyi korszakára datálja, bár stílusuk — a stomeri stílus határai között — nagyon eltérő.[20] Érzésünk szerint a budapesti kép elemei rendkívül telítettek Honthorst stílusának emlékeivel (Jakab arctípusa közel áll az Uffizi bal oldali pásztor-figurájához,[21] kifejezése azonban az eltérő tárgyhoz igazodóan megrendülést tükröz). A fény ugyan érdesebben, nyugtalanabbul vibrál, mint Honthorst szinte szfumatosan egyenletes és puha megvilágítású képein, a meg világítás mégis hozzá áll a legközelebb, mint ahog rokon a drapériák puha, tömött redővetése is. Ha elfo gadjuk Nicolsonnak azt a feltételezését, hogy Stome Firenzén keresztül érkezett Rómába — és nincs semm okunk arra, hogy e logikus feltételezést elvessük — az is fel kell tételeznünk, hogy a Honthorst által legmélyeb ben inspirált művei időben a Rómába érkezés körü éveiben készültek, azaz a budapesti Emmausi vacsor készülésének ideje az 1630-as évek első felére helyezhető Az újonnan előkerült, ismeretlen budapesti festmén kvalitásos művel gazdagítja a gyakran monotonsággá vádolt Matthias Stomer életművét, s alkotásainak a leg inkább Honthorst-igazodású csoportjához csatlakozik Felmerülése újabb bátorítás annak a reményünknek megtartására, hogy az egykori magyar magángyűjte mények hazai műkincsállományunk további gyarapodásá ígérik szétszóródásuknak a közelmúltig megszakítatlan folyamata után is.[22]

Szigethi Ágne

JEGYZETEK

1 *G. J. Hoogewerff:* Nederlandsche Kunsteraars te Rome. Hága, 1943, 279.

2 *V. Ruffo:* Galleria Ruffo nel XVII. secolo in Messina. Bollettino d'Arte 1916, 21.

3 *T. H. Fokker:* Nederlandsche schilders in Zuid-Italie. Oud Holland 1929, I. kép.

4 *Fokker* i. m. VII. kép.

5 *B. Nicolson:* Stomer brought up-to-date. The Burlington Magazine 1977, 230–245.

6 *Nicolson* i. m. 233–237.

7 *Nicolson* i. m. 241, oeuvre-katalógus 21. szám; *A. Pigler:* Katalog der Galerie Alte Meister. Budapest, 1967, 667; *B. Nicolson:* The International Caravaggesque Movement. Oxford, 1979, 92.

8. *H. Vlieghe:* Caspar de Crayer: Addenda et Corrigenda. Centse Bijdragen tot de Kunstgeschiedenis 1979/80, 163–164, 4 kép.

9 120×145 cm. Az Ernst Múzeum Aukciói. 1928, 201. szám *Nicolson* 1977 oeuvre-katalógus 73. szám; *Nicolson* 1979 95.

10 Caravaggio und die Niederländer. Amsterdam 1967 (2. kiadás 118, 35/b kép.

11 *Nicolson* 1977 oeuvre-katalógus 127. szám; *Nicolson* 1979 94

12 44,5×71 cm, pala. Az Ernst Múzeum Aukciói. 1929. feb ruár, 247. szám; *Nicolson* 1977 oeuvre-katalógus 98. szám; *Nicol son* 1979 92.

13 Régi Mesterek Magyar Magántulajdonban. (Old Masters i Hungarian Private Collections) Budapest, Szépművészeti Múzeum 1946 11, XIV. kép. Sinkó Katalin tájékoztatása szerint a kép Kirffner-gyűjteményben volt.

14 *F.–G. Pariset:* Le Repas d'Emmaüs par M. Stomer de l coll. Christian Cruse a Bordeaux. Oud Holland 1953, 4. kép.

15. Gróf Almásy–Teleki Éva Művészeti Intézete (volt Erns

3. *Matthias Stomer után: Emmausi vacsora. Másolat a göttingeni múzeum képéről. Budapesti magángyűjteményben*

Matthias Stomer, festőművész 2. Folytatás

Szigethi Ágnes: Stomer-képek (Egykor) magyar gyűjteményekben.

2. Seneca halála. | repr. | Egykor budapesti magángyűjteményben.

Művészettörténeti Értesítő, 1985. XXXIV. évf. 1-2 szám, 175-old.

STOMER-KÉPEK (EGYKOR) MAGYAR GYŰJTEMÉNYEKBEN

Kevés festő van a Caravaggio-követők között, akinek ennmaradt életműve Matthias Stomeréhez foghatóan azdag. Nehéz lenne eldönteni, hogy ez művei szerencsés orsának, a művész átlagot meghaladó termelékenységének vagy pedig „túlságosan könnyen" felismerhető stílusának köszönhető-e; feltehetően azonban mindhárom ényezőnek szerepe van abban, hogy ma ismert műveinek záma — a replikákat nem számítva — meghaladja a százhatvanat. Így lehetséges, hogy hosszabb tartózkodásainak színhelyén — Itáliában elsősorban Nápolyban és Szicíliai gyűjteményekben — megőrzött művei mellett annak képei Európa majd minden képtárában. Nem meglepő tehát, hogy míg általában más caravaggeszk mesterek alkotásaival vagy egyáltalán nem, vagy jobb esetben egy, esetleg két kép erejéig találkozunk Magyarországon, addig Stomernek több műve is volt (a Szépművészeti Múzeumon kívül) magyar magángyűjteményekben.

Nagyon átlagos caravaggeszk mester viszont Stomer abban a tekintetben, hogy életéről és pályájáról rendkívül keveset tudunk. Születésének és halálának sem pontos dátuma, sem helye nem ismert; iskolázottságára, művészi kapcsolataira csak stílusából következtethetünk; utazásának útvonalára csak néhány elszórt adat utal.

Elsőként a római San Nicola in Arcione templom anyakönyve említi (1630—32) a Strada dell'Ormon lakó, 30—32 éves „Mattheo Sthom (vagy Sthem, Schem) fiammingo pittoré"-t.[1] A Ruffo gyűjtemény 1648-as leltára[2] Honthorst tanítványának nevezi, ami stílusa felejtette el azonban flamand tanulságait sem, amelyeknek felfrissítéséhez és elmélyítéséhez hozzájárulhatott a Theodor van Loon-nal való feltételezett találkozása. Mindebből állt össze a művészi hatásoknak az a változatos együttese, amelyből Stomer sajátos, egyéni, valóban jól felismerhető stílusát kialakította. Szicíliai utazása szerencsésen összetalálkozott a monumentális művek iránti nagy kereslettel; így vált itt elismeréssel fogadott és megrendelésekkel elhalmozott mesterré, működésével rányomva bélyegét a helyi iskolára is, és itt folytatva a caravaggioi irányzatot, amely halálával megszűnt művészi hatóerőnek lenni Európa művészeti központjaiban.

Stílussajátságai alapján Nicolson kísérletet tett Stomer különböző korszakainak elválasztására, illetve megkülönböztetésére is a leglogikusabb módon, a Szicíliában levő, illetve ide lokalizálható művek alapján az utolsó stíluskorszakból kiindulva. Ez a periódusa látszik a legszélsőségesebbnek; alakjait mintha agyagból mintázná, plasztikai játéka a testrészletekben tésztaszerű hatásokat eredményez. Az alakok mozdulatai merevek és stilizáltak, kontúrjai nehézkesek. Ezektől élesen eltérő a nápolyi művek stílusa, amelyekben a honthorsti, általában az utrechti és római tapasztalatok emléke eleven és jól érzékelhető. Római korszakába Nicolson azokat a műveit helyezte, amelyekben a színezés világosabb, a drapériák inkább gyűrődtek (a későbbi tömött redővetéssel szemben) és az alakok testfelületeinek a mintázása

Matthias Stomer, festőművész 1.) Folytatás.
Szigethi Ágnes: Stomer-képek (egykori) magyar gyűjteményekben.

1. Matthias Stomer: Péter tagadása. Egykor magyar magángyűjteményben

látogatott búcsúhely, *Máriavölgy* helysége fekszik nagy palakőbányával. Itt állott az I. Lajos király által 1377-ben dús alapítványnyal ellátott, de II. József császár által megszüntetett Remete-Szentpáli kolostor; épülete most nyári kastélylyá van átalakítva. A gót stylű templom oltárán van a csodatevőnek tartott Mária-kép. Ettől éjszakkeletre van *Borostyánkő* falu és várrom a Stomfa-patak mentén. A kis falu lakosai földmíveléssel, gyümölcstermesztéssel, szén- és mész-égetéssel foglalkoznak. Egykor itt papir- és

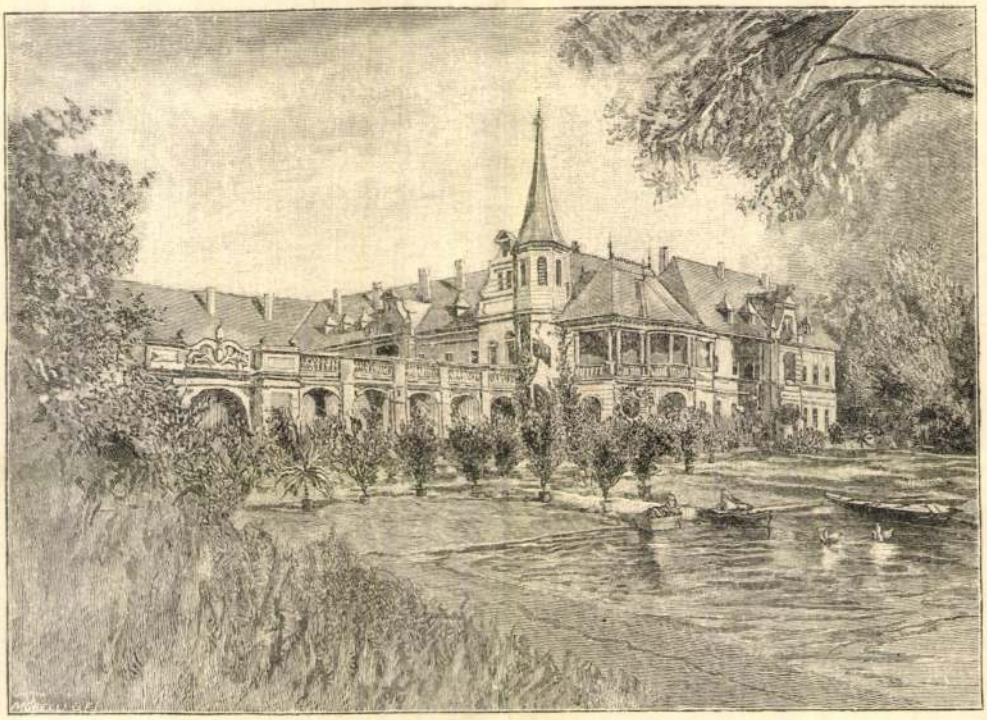

A stomfai kastély.

lőpormalmok is voltak; réz- és vashámorai ma is működésben vannak. Pompás magaslaton épült terjedelmes vára I. Ferdinánd király óta a gróf Pálffy-család birtoka. Ugyancsak a Stomfa-patak alsóbb folyásánál fekszik *Stomfa* nagyközség, a gróf Károlyiak szép úri kastélyával és vadaskertjeivel. Már a római korszakban nevezetes szerepet vitt a morvavölgyi kereskedelmi út mentén, mint az e helyt előkerült római épületnyomok és érmek bizonyítják. IV. Béla 1269-ben és V. István 1271-ben említik a stomfai várat (castrum Ztumpa, Vztupan). Odább következik *Magasfalu* a Morva közelében, alább *Dévény-Újfalu* régi templommal és nagy mészégető kemenczével.

Osztrák Magyar Monarchia
írásban és Képben

A Morvának a Dunába való torkolatánál *Dévény* nagy kőbányákkal s a meredek hegyen álló gyönyörű várrommal, melynek tetején emelkedik az ezredévi ünnep alkalmából 1896-ban országos költségen állított emlék. Dévény az agyagipar egyik élénkebb helye. Dévény-Újfalu vidéke pedig kövületeiről és ásatag leleteiről Európaszerte nevezetes.

A szempczi járás területén két rendezett tanácsú város van: Bazin és Modor. *Bazin* már 1208-ban említett ősi pozsonyi várföld, melyet ez évben II. Endre király Tamás nyitrai főispánnak, 1256-ban pedig IV. Béla Kozma és Achilles grófoknak adományoz. A századok során, főleg mint a Bazini és Szentgyörgyi grófok birtoka nevezetes szerepet vitt e vidéken, szabad királyi várossá azonban csak 1647-ben lett. Ma német és magyar lakosságának száma 4.507. Ezek legnagyobbrészt iparral és kereskedéssel foglalkoznak, a mellett bor-, gyümölcs- és gabnatermesztők is; de a baromtenyésztés is virágzó, miért is baromvásárai igen látogatottak. Kén- és vastartalmú hatásos forrásai évenként sok szenvedőt vonzanak a városba, melynek középkori szereplését a részben még meglevő ódon városfalak hirdetik. Itt a Pálffy grófoknak szép kastélyuk van. A piaczon a plebánia-templom vonja magára a figyelmet, melynek egyik nevezetessége Illésházy nádor díszes emlékszobra. Van a városnak algymnasiuma, takarékpénztára, gazdasági egyesülete, bortermesztők szövetkezete, kapuczinus zárdája szép könyvtárral. A várostól csekély távolságra fekszik *Czajla* falu arany- és vaskovand-bányákkal, kénsav- és vasgálicz-gyárral, mely 80 munkást foglalkoztat s évenként mintegy 800 tonna kénsavat és 400 tonna vasgáliczot termel.

Bazintól éjszakra fekszik *Modor* rendezett tanácsú város Királyfalu pusztával. E város Pozsonymegye egyik legrégibb helye. A régi körfalakkal, ódon kaputoronynyal, szép templomokkal, csinos városházzal, széles útczákkal, jó módra való csinos házakkal, közkútakkal és sétányokkal dicsekvő város 4.991, leginkább tót és német lakost számlál. Ezek is bortermesztéssel, ló- és baromtenyésztéssel, meg iparral és kereskedéssel foglalkoznak, különösen az agyagárú- és hordógyártás érdemel említést. A városban több ipartársulat áll fönn. A városon kivül szép helyen fekszik az állami férfitanítóképző intézet. Szintén említendők a város közelében levő fenyves hegyvidéken épült csinos és kényelmes nyaralóházak, melyek részint a város, részint magánosok tulajdonába tartoznak s nyaranta nemcsak Pozsonyból, hanem Budapestről és Bécsből is számos idegent vonzanak e kies, üde helyre.

MAGYAR KASTÉLYOK — POZSONY-STOMFA ÉS NYITRA-TÓTMEGYER

Károlyi Lajos gróf stomfai kastélya.

Stomfai kastély

Wagytétén, v. h.

99

Stomfai fayencek

1800. Körül.

A Gyűjtő 1916. 3-4. sz. (Kilenyi Pál gyűjteményének katalógusa.) 29. l. IX. képes tábla.

Vas. Ujs. 1859.

Sivatag lett a szerelem völgye,
Nem enyeleg többé hold és csermely,
A zöld part s a tamarinda töve,
Be van festve ifju piros vérrel.

Két szép halott mellett áll a kényur,
Véres tőr kezében, átok ajkán,
Megérté a gyöngyvirágnak báját;
Tudja Elka arcza miért halvány.

Ormodi Bertalan.

Az utolsó budai basa.

Történeti elbeszélés JÓKAI MÓR-tól.

(Folytatás.)

Másnap reggel felkereste Ihánzádét Petneházy a könyvtár pinczeboltjában.

— Csodálkozol ugye, hogy még itt látsz?

— Szerelmetes fiam, — én semmin sem csodálkozom; én azt mondtam, hogy ma fogsz elszökni, nem tegnap.

— Pedig látod, sem ma nem szököm, sem holnap; hanem itt maradok.

— Ne ugy mondd, édes fiam! „Itt maradtam“ ezt mondhatod. De az, hogy „itt maradok“ a jövendők árnyékában van, s azokba te nem látsz. Tudom nagyon jól, hogy miért maradtál itt? Tellivel találkoztál, vele beszéltél, enyelegtél; tele vagy az ő szemeinek tüzével. Tellinek igen szép, édes hangja van, azoktul nem hallod a szót, a mit egy fejed fölé lehajló láthatlan ajk, hozzád közel, beszél; elfelejtesz miatta minden veszélyt, bánatot, a mi tégedet és hazádat fenyeget. Igen jól van. Azért a mi meg van irva, az meg van irva; de jusson eszedbe egyszer, majd mikor erényeidnek, hös szivednek jutalmát várod és — nem kapod meg, hogy ez büntetés rajtad, a miért egy időben az asszony miatt elfeledted a férfit.

— Ne vádolj, imám; hallgasd meg elébb, a mit nekem Telli beszélt.

— Édes fiam; nekem abból nincs mit tanulnom, a mit te tudsz. Tartsd meg magadnak. Nektek van egy hosszu hitformátok, mellyben elmondjátok, hogy miben hisztek : egy Istenben, Szentháromságban, bünbocsánatban, örök életben; pedig mind ezekben összeséggel nem hisztek annyira, mint az asszonyok szavában. Nálunk ez a hit nincsen. A muzulmán örzi az asszonyt s nem hisz a beszédének. Tegnap este, mielőtt Abdihoz mentél volna, a basa háremében felkeresé leányát, Tellit, ki gyermekei között első kegyencze. Ez parancsol a többinek, még anyjának is, a ki különben egy tudatlan georgiai rabnő; senki sem ügyel rá. A basa ölébe vonta leánykáját s azt mondá neki, szép borzas haját még jobban felborzolva : kedves leánykám, szemem fénye, holnap reggel *férjednek* fejét vétetem.

— Micsoda férjének ? kiálta közbe Petneházy.

— Épen ezt kérdezte Telli is : „micsoda férjemnek?“ Abdi elnevette magát; (háremében nevetni is szokott) kicsiny leánykám, lásd én jól tudom, hogy te Petneházyval titokban megesküdtél, nejévé lettél; magától a rabnőtől tudom, ki téged minden éjjel ki szokott bocsátani a háremből a vadaskert felöli ajtón; te magad mondád el neki.

— Minden éjjel ? kérdé szorongó szivvel Petneházy.

— Ne az jusson eszedbe, hogy „minden éjjel“; hanem az, hogy fejedről beszél valaki.

— De az nem igaz; én hetenkint egyszer szoktam vele találkozni, egy rövid órára, és lelkemre mondom, e találkozás olly tiszta volt, mint mikor a napsugár és a harmat találkoznak.

— Az mindegy : a bölcs ezt nem kérdezi. Telli lesütötte szemeit, midön apja ezt mondá, s nem tagadott semmit. Kedves leánykám, férjednek meg kell halni. Telli azt kérdezé : miért? Mert áruló, felelt a basa. Mit vétett? kérdé Telli. Még nem vétett, de majd vétni fog. Kár érte, mert igen szép ember, monda Telli; *ne ölesd őt meg holnap;* hadd éljen még egy hétig. Sokat kérsz, monda a basa, annyit nem adhatok; de ha még gyönyörködni akarsz szép szemeiben, engedek egy napot és két éjszakát, egy napig, két éjszakáig nem öletem meg; addig örüljetek egymásnak.“ A dervis vállára ütött a bámulva hallgató Petneházynak. Kedves fiam, az egyik éjszaka már letelt.

Petneházy felrezzent ámulatából :

— Ez mese. Álmodtad ezt, elámitott valaki, a kitől hallád. Hiszen, ha Abdi azt hivé, hogy Telli nöm, hogy bizta volna rá azt a titkot, hogy engem meg akar öletni, azzal az engedélylyel, hogy engemet még azután többször láthasson, velem beszélhessen; hisz azt csak képzelheté, hogy egy szerető hölgy figyelmeztetni fogja kedvesét a veszélyre, melly feje fölött függ, s azon lesz, hogy öt megszöktesse onnan, a hol fenyegetik.

— Pedig te előtted Telli nem árulá el e titkot, ugye bár? — Egészen más dolgokrul beszéltetek. Dicsöségrül, sztambuli utról, kitüntetésekről, aztán boldog szerelemről, vidám családi körről, a mikben a keresztyének annyi költészetet találnak? Telli mosolygott, Telli szemei ragyogtak, Telli boldog volt; tehette volna-e ezt, ha az igaz volna, hogy Abdi basa két nap mulva le akarja Petneházyt fejeztetni? Tudna-e illy képtelenséget összerimezni valaki? ugye bár?

— Ugy van? Ezt magyarázd meg.

— Szerelmes fiam : a süketnek éles szemeket adott az ég, hogy lássa, a mit meghallani nem bir; a vaknak finom hallást, hogy pótolja szemeinek halálát; de te vak is vagy, süket is vagy; neked érezned kell; ütést kell érezned, kemény ütést, hogy magadhoz térj. Legyen meg az is. Jöjj el ma este, mikor a muezzim másodikszor kiált a minarében, a győzelem térre, hol a csigaszökő kut van; ottan találsz a kut fala mellé elrejtve, egy gyaloghintót hordárok nélkül. Ott várj addig, még én is megérkezem; a többit majd megmondom akkor, vagy talán nem is mondom, de meglátod magad.

Petneházy nem felelt, de arczából láthatá Ihánzáde, hogy az ajánlatot nincs kedve elfogadni.

— Te csak a muezzim harmadik kiáltása után vagy a vadaskert kioszkjába rendelve, addig visszatérhetsz.

Petneházy meg volt lepetve :

— Honnan tudod ezt?

— Az idők kiszámitása, egyszerü összeadás és kivonás.

— Homályosan beszélsz.

— Annak, a ki nem gondolkozik fölötte homályos az; majd világosabban fogsz érteni, ha látsz. Nem akarod megtudni e kérdés magyarázatát : „minden éjjel?“

Petneházy fogva volt e szóval. Ihánzádé tudta, hogy a féltés foga erösebben megragadja a férfit, mint az oroszláné.

— Jól van. El fogok menni.

— Addig is két dologra kérlek : egyik az, hogy ne menj haza, egész nap ne légy szállásodon. Mikor az embert a veszély keresi, jó neki nem lenni otthon : az ugy is addig keres, míg rád talál.

— Kedvedért ráállok.

— Másodszor arra kérlek, hogy meg ne kisértsd a várnak bármellyik kapuján való kimenetelt, mert azt elhiheted nekem, hogy a parancs már ki van adva, bármerre akarnál eltávozni, rögtön elfogjanak.

Petneházy vállat vonitott, mint a ki ezt sem hiszi.

— Én kisegitelek e kelepczéből, a miben lánczczal és selyemhálóval vagy megfogva; de senkivel ne közöld titkodat. Hogy meggyőzzelek a veszély jelenlétéről, egyre figyelmeztetlek. A mig hozzám jöttél, hátad mögött egy édes-piláf áruló török jött mindenütt, fennhangon kiabálva : „vegyetek piláfot, édes piláfot!“ erre te eddig nem figyeltél; majd vigyázz reá, most itt áll az ajtóm előtt s a mint kimégy, ismét utánad fog menni, fejére teszi kosarát, vállára veszi három lábu asztalát s kisér kiabálva mindenütt; a hol te megállsz, ő is megáll; ha valami házba bemégy, annak az ajtaja előtt lerakja sátorfáját, s méri a nádmézes rispogácsát a jövőmenöknek. Ez a rád vigyázó kém. Egy átöltözött mutefellika, a ki fejével felelös a tiedről, s ezért mindenütt nyomban követ. Ha pedig egyszer valamellyik kapuhoz közelitenél, akkor ez a mutefellika egyszerre meggyorsitaná lépteit, eléd kerülne, elhagyna nehány lépéssel s az örház előtt háromszor kiáltva : vegyetek édes piláfot! ez volna a jel, hogy te vagy az, a kit az örszemnek le kell tartóztatni. Ha kimégy, majd tapasztalod, hogy igazat mondtam. A süteményárus mindenüve kisérni fog. Meg sem intheted érte, mert hiszen neki az a kenyérkeresete, hogy a várost járja, s arról nem tehet, ha te is mind ott jársz, a hol ő. De ne is erőszakoskodjál vele, hanem légy ravasz, mint ellenfeleid. Itt vannak mindenféle kitömött állatok a régi Mátyás gyüjteményből, a miktől a törökök irtóznak; ezek közöl egy kis fekete patkányt rejts el mentéd ujjába. Mikor le akarod a kémet rázni nyakadról, fordulj oda hozzá s kérd, hogy engedjen a hátán levő kosárból piláfot választanod;

*

akkor csusztasd a sütemény közé a kitömött patkányt. Azzal keress fel valami piaczot, a hol török nép van; ott menj be egy kapu alá; a kém a kapu előtt megálland, a nép körülfogja, sütéményét venni kezdi, s megtalálja közte a patkányt. Arra mindenki „varázslót, hitetlent“ fog kiáltani, a mutefellikát megrohanják, megverik; te az alatt, mig a kém felvilágositja, hogy ő ki és mi, a zavarba nyomot veszthetsz s a kitüzött helyre siethetsz, onnan aztán az én gondom odább vinni.

(Folytatása következik.)

Fehérhegységi utiképek.

(A CSALLÓKÖZI UTIKÉPEK IRÓJÁTÓL.)

Első rész.

Pozsonytól Szakolczáig fölfelé.

(Folytatás.)

II.

Stomfa, királyi vára és megyéje a XIII. századb. Várkastélya; urai. Pálffyak. Ősök képcsarnoka. Jelmez- és történelmi tanulmányok a képcsarnokban. Hősök nemzedéke a végeken. A nők házi krónikája. Ősanyák regéi, A család nemtője. Az elsülyedt kincs Családaink virágzásának egyik fokmérője. Egy rajnai levéltár kincsei. Franczia szinház és magyar hippodrom. Magyar épitészeti izlés. A hazai ipar egykor és most; zsidó tenyészet és kereskedés. Borostyánkővára romjai, története és hajdani kinézése. Egy vár belső szerkezete. A névtelen várrom. Hol a történet hallgat, szól a rege. Monda az óriásleányról. Rézhámorvölgy. Barlangok. Természettudósok és történetbuvárok.

Már nehány lépésnyire Mászttól a vele majdnem összefüggő ***Stomfa*** mezővárost érjük. Régi telep ez is. Okirataink már 1241-ben, mint királyi várat emlitik, mellynek külön megyéje (comitatus) volt. — Idővel a Szentgyörgyi grófok birták; ezek kihaltával kis időn át különféle családokat uralt; mig a XVII. század eleje óta a gróf Pálffyak tartós birtokába jutott. Régi királyi várát, melly egy ideig államfogház is volt, Pálffy Pál nádor épittette ujra a XVII. században. Hogy korában tekintélyes ugynevezett vizvár lehetett, vizsánczai és négyszögére alkalmazott erős tornyai maig tanusitják. A hány ellenség erre járt — pedig hogy sokszor járt, az ország szélén Bécs felé fekvése mutatja — mindannyi megküzdött vele. — Honunk háborus krónikái épen ugy emlitik már a cseh Ottokár elleni magyar hadakban, mint a török tatár dulásokban Bethlen, Rákóczy és Tököli felkelésében. Még a legutóbbi negyven nyolczadiki viszontagságokat is megérezte; ámbár ekkor mind a két hadnak már inkább csak megszállásul, mintsem erősségül szolgált, miután már ugyis rég kivetközte volt harczias kinézését, és későbbi urai szépitései által nagyszerű park közepett egyszerü kastélylyá alakult, fényes termeket és kényelmes lakokat előtárva belsejében. (Lásd a képet.)

Fehérhegységi utiképek : Stompfai várkastélya.

Ott láthatod egyik teremében a hires Pálffy család ősei képcsarnokát is, kezdve Héderváry Konth Páltól, Istvánnak a pártos kemény vitéznek fiától, kinek vitéz tetteit s erős lelkét, mint a krónika mondja, a nemzet hegedősei századokon át dalaikban zengék. Unokája II. Pál volt az első, ki atyja iránti tiszteletből-e, vagy a Konth névnek, mint lázadók és fölségsértők nevének megbélyegzése miatt, vagy a mi legvalóbbszinű, az akkori népies szokásnál fogva, atyja Pál nevéről Pálffynak neveztetett. Igy származott a család ***Pálffy*** neve. De sokáig még a Konth nevet is váltva vagy együtt is használták, valamint a Konth-czimert folyvást viselték; mignem az Erdődy Bakácsokkal házasodás által nagyobb gazdaságra és hatalomra emelkedtek ismét; s a Pálffy nevet is vitéz viselői még hiresbbé tevék.

Szemléljük azonban egymás után a hatalmas ősök teljes sorát. Legelől harczias kemény arczéllel, erős üstökbe csavarodott, vagy bozontos hosszu hajjal és szakállal, egyszerü összabásu zekékben, buzogánynyal kézben, vagy pánczélos, sisakos jelmezekben láthatók; majd sajátságos átmenetben látjuk őket, mint változnak az utóbbi században sima arczu, hajporos, parókás, czopfos udvaroncokká; mig az ujabb korban ismét festői szebbnél szebb, drágábbnál drágább régi alaku magyar öltönyök diszitik tagjaikat.

De ez s amaz öltözet alatt köztök egyiránt a hősök s államférfiak szakadatlan sorát találjuk. A vitéz Konthokon tul ott áll a Mohácsnál elvérzett ***Pálffy Lőrincz***; ***Miklós*** a győri hős, korában a régi magyar vitézségnek és lovagiasságnak legfényesb képviselője, kinek nevét hazánk története méltán csak legnagyobb hősei, a Hunyadyak és Zrinyiek mellett emlitheti; ***István***, a rettenthetetlen koronaőr; ***Pál***, ***Miklós***, ***János***, három nádor majdnem egymás után, kik családjukban közel egy századig megtarták az ország nádori székét. Közülök János a szatmári békekötés által történetünk egy uj korszakát létesité; négy tábornagy mellett végre két püspök : ***Tamás*** a nyitrai, mint szilárd államférfi, a buzgó ***Ferdinánd***, csanádi és egri, mint a szelid tudományok barátja s a nagyszombati egyetem egyik ujon alkotója tündöklik. Alig is van az országnak czime, hivatala vagy kitüntetése, mellynek diszjelét egy vagy más közülök nem viselné.

Mégis a vitézi pálya volt leginkább sajátuk; de mellyet többnyire államhivatalokkal együtt viseltek, mint ez hazánk közéletében egykor elválaszthatlan volt. Hadi pályájukat azonban nemcsak a hadsereg minden szinü és szabásu egyenruhái és fegyvernemei jelelik. — A harcztéren elesettek száma a mult század végeig a családnak mintegy két harmadát teszi. Gyakran egész család az atya gyermekeivel, vagy valamennyi testvér a hadmezőn vérzett el. Miklósnak a győri hősnek, például atyja és két testvére elesett, a harmadik török fogságba jutott, és hogy őt, ki összesen huszonhat ütközetben győzött a törökön és tizenhat várat vett be egymás után, hasonló sors nem érte, bizonyára nem rajta mult. — Miklós nádornak ismét mind a négy fia, négy külön csatában esett el; s ő maga is Belgrádnál lábán megsebesitve, teljes életén át béna maradt. Testvére János nádor három fia közöl kettő halt el a harczmezőn. S igy tovább, mennél meszszebb visszamegyünk, annál több. Ugy, hogy a család ezen jellemző hősi erénye nemzetünknél közmondássá lön : „***Cak jó katona a Pálffy***“ mond Dugonics gyüjteményében egyik közmondásunk.

Sokszor gondolám, hogy talán csak azért is szállták meg hős családaink egykor hazájok széleit, mint a Zrinyiek, Frangepánok, Erdődyek, Keglevichek a Horvát-, Dalmát- és Török-határt; a Pálffyak Pozsony határait, fölebb a Czoborok a Morva széleket, a Szápolyayak, Thurzók, Csákyak stb. Szepest, Árvát, Liptót stb. hogy annál gyakoribb alkalmuk legyen az ellennel sikra szállani. Nyilván a régi határörgrófi, nálunk báni és vajdai intézmény, mintegy családi hagyománynyá lön, s az ivadék vérébe ment át. — De mit haszn[illegible]na az ősök borongó dicsősége multján, mit képeiken andalog[illegible], ha hogy a jelen sivar, puszta, a jövő pedig reménytelen volna, mint annyi előkelő nemzetségünk mai családi állapota, fájdalom, tanusitja. Nem igy itt! E nemben a szellemdus férfiak s a fejledező tettvágyó ifjak reménydus nemzedéke virit még, mint e kastély lakói tanusitják.

Saját érdeket kölcsönöznek illy régi családi képcsarnokoknak a nők, az ősanyák arczképei, mellyek máshol, épen a régibb családi képtárakban csak ritkábban jönek elő. Ha a férfiak komoly, rideg, hadedzett vonásain megfárad a szem, és kedélyünk szinte megzsibbadt a folytonos véres had, országos bonyodalmak emlé-

kénél, mellyek mindegyikét itt egy-egy szereplő hőse jelöli; szinte jól esik közbe közbe megnyugodni ezen szende, szemérmes hölgyek házias szigoru erkölcsü nők, méltóságosan nyugodt anyák képein. A Pálffyak képcsarnoka ezek emlékét is dusan föltartotta. Az ország elsőházainak leányait találjuk nejeik közt: Vingarti Geréb, Derssffy, Báthory, Kinizsy, Bánffy, Erdődi, Révay családok hölgyeit; kik közé a XVII. század óta a dús Fuggernőktől kezdve, a külföld első rangu aristokratiájának herczegi és grófi leányai nevei vegyülnek. Kellemdus alakjukat, a régiebbeknél az olly festői magyar öltözékben, fátyolosan, fodros fökötővel, a későbbieknél a feszes spanyol öltönyben, csipkés gallérosan, gyakran első rendü müvészek ecsetelék vászonra. Egy kettő, például hires festő hazánkfia, Kupetzky eddig ismeretlen s általunk felfödözött remeksokkal halaványabb, kifejezése búsabbá lesz a képtárban függő képén, mellyen ős nemzeti jelmezben, sürü fehér gyöngyfüzérrel, a sajátos magyar fökötövel tekint le halvány nemes arcza, nagy élet-teljes fekete szemei bús kifejezésével. A róla és megjelenéseiről szóló számos rege egyike, szolgált gr. Majláth János, az Irisben megjelent, ismeretes beszélyének alaptárgyaul: mint jelent meg a ház mostani szellemdus herczeg asszonyának álmában, utalva őt azon helyre, hol a család átkos kincse elsülyedve létezik. Az ott intézett ásatás által egy régi damask élü tör került elő, ketté törött élén három vércsepphez hasonló rozsdafoltot mutatva. Tovább a márvány szikla sem engedte az ásatást. Ha azonban még a család kincséről is szólni akarnánk, ugy nyilván a házi krónikának a dús Erdődi Bakócz Juditról s a kincses Fugger Máriáról szóló fejeze-

A farkasvadászat déli Oroszországban. — (Lásd a szöveget 451. lapon.)

müve. — Mig azonban a férfiak emlékét és tetteit a történet fönnen hirdeti, a nőkről legfölebb csak a házi, családi krónika szól, vagy egy-egy hagyomány és rege mindaz, a mi felölök fönmaradt. Illy kegyeletes vonásokat ősanyáikról a Pálffyak családi emlékei is bőven tudnak. Nevezetes hagyomány a család egyik törzsanyjáról: Derssffy Zsófiáról, hogy a család minden tagjának rendesen meg szokott jelenni álmában, valahányszor valamely veszély fenegeti, mintegy előre intve őt. Igy látják őt a ház hütlen szolgái is éjjelente kisérteni, kiknek fenyegetőzik, őket kisértetesen üldözi s ijeszti ha roszat forralnak uraik ellen. Az egész ház hallja illyenkor suhogó szellemies körüljárását, majd lármás dobogó lépteit; s nem egyik természetesen megborzadva látni vélte már az ősanya kisérteties, leplezett, homályos szürke alakját.

Illyenkor azután ugy találják, hogy arcza másnap reggel teit kellene elbeszélnünk. De erre most utunkban rá nem érünk. — A képtár mellett mindjárt a jól rendezett nagy könyvtár áll. Helyesen! hogy az ősök példáján buzdulva, azonnal okuljunk is. A több ezerre menő könyvkészlet nem szenved hiányt a hazai régibb történelmi kutfők s a magyar nemzeti irodalom főbb müveiben sem. E részben ujabban is gyarapodik; nem mint legtöbb főuri házaink hasonló könyvtárai, mellyek megfoghatlanul épen a mai élénkebb irodalmi mozgalom korában, rég elérve netovábbjukat, már sem nem mozganak sem nem élnek; mint egy feledett szomoru sirboltban, sürü porlepel alatt szendereg kastélyuk ugy nevezett könyvtára. Legbeszélőbb tanusága nyilván annak, hogy már ők is elérték netovábbjukat, s nekik is ütött az óra, mellyen a korcsosodás lefelé vivő utja kezdődik. Nekem egy illy főuri házban a könyvtár mindenkor a család virágzásának érzékeny fokmérője.

A levéltár diszét és becsét ellenben itt a külföldi eredeti régi hártya-okmányok olly érdekes és dús tömege képezi, melly hazánkban párját nem leli. A sajátlagi Pálffy családi levéltár az öregebb herczegi és majoratusi ágat illetvén; itt a hires gróf Daunok, a Pálffyak ezen ágába olvadt családi emlékei tartatnak. A collini győzelméről hires gr. Daun tábornagy férfi ivadék nélkül kihalt ágának ősei, már a XII. században Luxenburgi marsalok, és Rajna melléki hatalmas vasallok voltak. S ezen időtől fogva száz meg száz érdekesbnél érdekesb pargamen-tekercs hirdeti házok hatalmát, gyarapodását, hübéri visszonyaikat, családi összeköttetéseiket s a félvilágra szóló tetteiket: mert idővel spanyol grandok, olasz herczegek és magyar indigenák is lőnek. Nincs is családja hazánknak, mellynek levéltára nem csak régiségre és gazdagságra — mert ebben jóval maga után hagyja valamennyit — de még jól, épen és szépen, a legkisebb pecsét-részletig föntartott példányai rendezettségére nézve is vele versenyezhetne. Fájdalom, hogy a magyar történetbuvár épen csak külső formai okulást nyerhet belőlük, tárgyuk távol esvén hazánk történetétől. Igy is azonban, ha nem csurog legalább csepeg, egy és más mellékes körülményt a Rajna mellékéről is fölvilágositva hazánkban; de az előbbi nyereség sem csekély a tárgyismeröre nézve; első tekintetre szembeötlők itt a hazai és külföldi okirati különbségek, kezdve a hártya nemétől, egész a betük és pecsétnyomat s metszet eltérő alakjáig s anyagáig; melly eltérése azután persze nem mindig a kedves mienk előnyére ütnek ki. Hát még tekintve azt, hogy ott már a XIII. század óta majdnem folyvást anya nyelvén szól, amugy száz meg száz számra, a rajnai okirat; mig nálunk ki látott csak XV. századi magyarul szóló hártya-okiratot is!? —

A kastély számtalan termei és szobái egyik végén szép kápolna áll, az ó-német iskola festvényei nem egy remek szent képével; mésfelől, hogy misem hianyozzék, a tágas, nagy, egykori szinházépület, minőt, mint tudjuk, a mult században egy elegans magyar nagyuri ház sem nélkülözhetett, oltárán természetesen francziául áldozva Thaliának. Oltára azonban itt is rég elpusztult, temploma hippodrommá, vagy egyszerün magyarul mondva, lovardává változott. Guny-e csupán, vagy hogy erkölcsi leczke is, mi az ilyesekben nem csak rejlik, de ugyancsak világosan szól. Ugylátszik mind a kettő. Hiában, az idegen divatnövény még nagyuri lakjainkban is, ezen minden idegennek honos tüzhelyén, csak tengéletet élt és soha sem tudott virágzásra kapni. Mint a modoros parókás, czopfos mult századi viseletet levedlettük, nemzeti ruhánk ünnepies viseletéhez visszatérve; ugy az idegen szinházak is a természetesebb lovagi gyakorlatoknak engedtek már eddig is helyet. Vagy hogy csak csupán külmáz és divatkór megint ez is: ezek a mindenféle sportok, versenyek, agarászatok, steeplechase-k, vagy hogy is hiják mind őket?

Stomfa nevezetessége tetemes plebániai egyháza is, hármas hajójával és magas tornyával. Az utóbbi kidomborodó kupjaival s erkélyeivel valóságos *magyar épitészeti* izlésben alakittatott. Hogyan? tehát volna már csakugyan eredeti magyar épitészeti izlés is? kérdi talán a kegyes olvasó. Mi ugyan nem tehetünk róla; de igy jellemzi legalább egyike a mütörténet mai első tekintélyeinek: *Eitelberger* tanár, hazánkbani archaeologiai kirándulása leirásában, alföldi rónánk egyházai ezen sajátságos kuposan kidüdörödő erkélyes magas toronytetőit, mint a magyar müépitészet eredeti s okozatos alkotmányát. Mindenesetre találóbban van mondva legalább, mint midőn egykor V—t I—e Budapesti Viszhangban az Ybl által épitett kaplonyi egyházat ismertetve, a derék müvészre erőnek erejével ráfogta, hogy ez által egy eredeti uj magyar épiteszeti izlésnek lőn megalapitója; bizonyára Ybl mester saját maga legnagyobb csudálkozására, ki ilyesmiről még csak nem is álmodott, midőn egyszerün, de valódi virtuositással igyekezett emlitett müvében az ugynevezett középkori átmeneti izlést (transennal styl, t. i. a románból a gótba) utánozni. Hivalkodó ábrándozás nyilván ez is, uj, még pedig uj magyar épitészeti izlésről szólani, midőn még a mütörténet abéczéjét sem ismerjük. Eddig valóban, ha csak ezen toronytetőinket vagy a csallóközi kenyérsütő kemenczéket (lásd a mult évi Vas. Ujságban) s talán még magyar falvaink sátoralaku házait nem tartjuk eredetileg kifejtett nemzeti épitészeti formáinknak inkább, mintsem müvészetünknek, máskép csakugyan nincs mit kereskednünk épitészeti izlésünkkel.

De hagyjuk ezt most. Folytassuk utunkat Stomfa élénk főutczáján keresztül, mellyet a méhkas előtt zsibongó méhekhez hasonlón, boltjaik előtt tolongó zsidók még élenkebbé tesznek, naponként egész rajokat bocsátva ki innét a körül fekvő falukba. Előttem az okmány, mellynek engedelmével alig kétszáz év előtt, az első hét zsidó itt megtelepedett, s azóta fajuk valódi jákóbi áldásával szaporodva, a népség nem csak tetemes de pénzesebb felét is képezik.

Hagyjuk el azonban rövid időre a poros országutat is. Mindjárt a parkból kies ösvény vezet a kellemes völgybe, s a mindinkább magasodó vadon hegység közé. Hajdan ezer elrejlett völgyek, valamint Stomfa is, igen élénk iparállomások voltak. A vidék viszhangzott kallói folytonos morajától, mellyeket a sebes esésü hegyi patak forgatott. Mondják, hogy Stomfa sajátlag eredeti német és szláv nevét: Stampfen, Stupava, szinte ezen malmok, gyárak csapómühelyek kallóitól vette volna. Máskép szólnak az okiratok, mellyek már a XIII. században, midőn még a helynek valószinüleg sem gyárai sem kallói nem voltak, nevét már is magyarosan hangoztatják. Az iparosok ide is ugylátszik a török dulás idejében fészkelték magukat, mint hazánk felsőbb biztosabb részébe. A völgyben nehány malmon kivül, még nem rég papirosgyár is virágzott, és maig is teng egy rézhámor, meg löpormalom; az ipar többi ágai azonban nagyobbára megszüntek, helyébe a zsidók bizonytalanabb kereskedése lépett.

(Folytatása következik.)

A drágakövek mint jelképek.

A régiek a drágaköveknek titkos erőket és sajátságokat tulajdonittottak. Az ó-testamentomi iróknál a csillagokat jelzették azok, s illyen értelemben fordulnak elő Ezékiel-, Dániel- és Mózsesnél az ő képes beszedeikben. Theofrastus Paracelsus a 16-ik században különös gyógyerőket vélt azokban fölfedezhetni.

A *gyémánt* az erőnek, állandóságnak, ártatlanságnak és más erényeknek volt jelképe; azt hitték, hogy használ az a méreg, dögvész, ijedelem, álmatlanság ellen; lecsendesiti a haragot, s megtartja a szeretetet a házaspárok közt. Azon gyémánt, mellyet a zsidók főpapja az év 3 ünnepén hordott, midőn a szentélyből kijött, biztos profétája volt a jövendőnek: ha hófehér szint öltött magára, szerencsét jósolt, ha vérveres szinnel tündöklött, had fenyegetett, ha fekete szinü volt, általános gyásztól lehete tartani. Az arabok azt hiszik, hogy ha az ujszülöttre gyémántot helyeznek, az a nyavalyatörést nem kapja meg, s hogy ha magán hordja az ember, a gyomor- és bélfájást meggyógyitja; ellenben ha lenyeli, azonnal meg kell halnia. Még a 16-ik században is azt képzelték, hogy egyik gyémánt a másikból származik, s különösen a luxemburgi herczegné varázsgyémántjáról hitték, hogy az koronkint ujakat nemz.

A *rubin* a régiek szerint szinte szerencsét jelentett; számüzte a szomoruságot, elfojtotta a bujaságot és rosz gondolatokat; rosz jel volt, ha szinét megváltoztatta, de ha ismét fölvette azt, eltünt a szerencsétlenség. Ovid szerint a nap laka rubinból áll, s földét smaragd alkotja. A *keleti gránát* vagy *kárbunkulus* is hasonló tulajdonokkal birt, mint a rubin. Ellenállott a tüznek, meggyógyitotta a csipásságot, elüzte a rosz álmot és éjjeli jeleneteket, s a megromlott légnek ellenszere volt. — A keleti mesékben gyakran van szó róla.

A *jáczintkövet* nyakba függesztették, hogy a dögvésztől menten maradjanak. Erősitette a szivet, védett a villámtól, szaporitotta a gazdagságot, észt és tiszteletet, ha azt magánál hordta az ember. Epifánius a szalamandrával hasonlitja azt egybe, amennyiben egyik sem ég meg a tüzben, és azért mind kettő az igazi hitnek jelképe, melly az indulatokon diadalmaskodik, s azokat végtére egészen eloltja. Minthogy állitólag elveszti szinét és megfejéredik a tüzben, azért a hit győzelmének tekintethetik. Átalában azt mondja Solinus, hogy szinét a gözkör befolyásaihoz képest változtatja, amennyiben fénylik, ha derült az ég, meghomályosodik, ha be van borulva. Psellus pedig azt állitja, hogy ha a jáczintkövet eczetben beveszi az ember, attól — köhögés, komorkór és sérv meggyógyul. Az arabok jó hatásunak tartják, ha azt az ember magával hordja, mert illyenkor azt eszközli, hogy az embernek minden kivánata szerint foly; ha nyelve alá teszi az ember eloltja a szomjat, s a mi legkülönösebb vizbefultaknak ujján még soha nem láttak jáczintkövet.

Az *ametiszt* a római nőknek legkedveltebb drágaköve volt, később nagyon alászállott becsben. Görögös neve szerint annyit tesz, mint ittaságot gátló, miért is azt hitték, hogy a belőle metszett poharakból büntetlenül lehet inni, mert ugy az ember meg nem részegedhetik. Egyébként ez is elháritotta a rosz gondolatokat,

Storch, festő

Honderü, 1848. I. 60.

Heti szemle

Stolz Ottó, festő, XIX.sz.

Divatcsarnok, 1853.juni 5.19.374-379.

Solt: A pesti állandó képtárlat.

Festészet, XIX.sz., önálló táblakép.
Stolz Ottó: Hazatérés a nyulhajhászatról c. festménye.

Divatcsarnok, 1853.juni 5.19.364-379.

Solt: A pesti állandó képtárlat.

Dr Stollár Béla hagyatéka.

Magyar Nemzet.
1945. VII. 28. I. 72.
(: Kis :)

Stolbe Adolf épitém.

Müvémet.

VI. ém., 1907.

134.

Kassa

Stol Aurifer 1397

Arch.Közl.1899. XXI. 116

Stocker Károly szobrász.

Szab.Nép.1952. 87.sz.ápr.13. 6.l.

Stocke Minna festő

Pesti Hirlap, 1882. nov. 23. 11.
A műcsarnokból

Stock Márton festő. XVIII. szd.

Nagyszebenben.

Archaeologiai Értesítő

1917, 99.

Roth Viktorné: Erdélyi oltárok.

Stock András nagyszebeni festő (:1778:)

Tud. gyűjt.
1818., VIII., 92.

Festészet.

Oltárkép a Segesvári templomban,

festette Stock. András

Arch.Sieb.1903.32.köt.77.l.

Stock András festő művész.

Tud. gyűjt.

1818. VIII., 92.

Festészet.

Szárnyasoltár Szászsebesen, koronázó festménye, fest. Stock. XVIII. sz.

Arch. Sieb. 1903. 32. köt. 77. l.

„Idvezitő" a Getsemane kertben". Stock
„András testő" oltárképe. Segesvár.

Tud. gyűjt.
1818. VIII., 92.

STOCK, Johann Martin akademiai festó

1784 Erdődy János patré

Ars 1997/1-3. 24d.

talppal, áttört

eggel és A. S.

es kőépület,

l s építésének

szárnyú patkó

fölött a XVII.

azonban még

k renaissance

Stock János Márton

Férfiképmás
réz, olaj

Régi Művészet M.N.G. 1974.

Stock János Márton

festő

az alábbi muzeumban lévő Hora, Closka és Crisan arcképei nem fentitől, hanem Anton Steinwaldtól valók.

Bielz Galeriestudien

3. l.

Bécsi akadémiai tanulmányai befejeztével 1773–1786 ig családjával együtt Pozsonyban élt, ahol 1774 nov. 10. Heyn Krisztinat nőül vette. 1786-ban Nagyszebenbe költözött. U. o.

MDK

Stock Márton

rajzai az esztergomi Ker. Muz.-ban.

Magyarorsz. müv. topográfiája 161 l.

ye :----------

Stock Márton

Textó

l.

Roth V.: Geschichte der deutschen Plastik in Siebenbürgen. Strasburg 1906. 142. l.

144. l.

Minden számban, egyes számok kivételé

UJ SZOVJET KÉPZŐMÜVÉSZETI KÖNYVEK /Az

1951: 1.szám, 43.oldal, 2.szám, 60.ol
51.oldal, 6.szám, 47.oldal, 8.szám, 4
lo.szám, 45.oldal, 11.szám, 42.oldal;
42.oldal.

MSZT KÖZPONTI KÖNYVTÁRÁNAK UJ SZOVJET

1952: 4.szám, 53.oldal, 5.szám, 46.ol
dal, lo.szám, 53.oldal, 12.szám, 47.o
13.oldal, 7.szám, 39.oldal, lo.szám,
4.szám, 47.oldal, 7.szám, 41.oldal, 1

- - - -

Felelős kia

1516/D.
Prop.Terjesztő
Kisérleti sokszorositó üzem.

Stock Márton

festő

1738. a nagyszebeni kül-
sö tanácsba választottak.

Herbert

386.1

Stock Martin

l. Per ältört képes

17,478. l.

Stock János Mátyás
festő.

Női képmás. 1793. 48 x 37 cm.
Budapest, Sz. M.
Repr.

A magyarországi műv. Cört. II. Kép n. 483
Corvina 1970

Stock János Márton
festő

„Női képmás" Repr.

Magyar múvtárt. 5. 39.
MRT. – Minerva 1970.

Stock János Márton
ktő

Nagyszebeni, archépfestő. /1742-1800/
Pozsonyban kezdte pályafutását.

A magyarországi műv. tört. I. 303.
Corvina 1970.

Stock Gáspár Márton
festő

v. ö.: Bielz, Julius: Johann Martin
Stock / Sibiu 1956 /

A magyarországi műv. lex. I. 309.
Corvina 1970.

Stock János Márton festő
/1742-1800/ F

Férfi képmás, magyar ruhában /Olajf./

Erdélyi Müv. Kiáll. 1941. Kolozsvár

Stock Márton
festő

I. Rákóczy Ferenc
arcképe, másolat Ku-
peczkynek Bécsben
levő képe utan.
A másolat a nagyse-
ben Bruckenthal-mu-
zeumban van.

Ormós Zsigmond:
Adatok Kupeczky János
festész életéhez 1667–
1740. Tört. Kr. Rég. Ertesítő
1877. 107. l.

Skorza volt fasiszta
tettak a római jezsuita kol

oOo

8./Szabadság.

"Nem olyan magyar "

Chorin és Vida mi
siófoki és orzoványi Horthy
a többit a kis zsidókat utá

Nem tudjuk mit felel
és királyi, illetve führeri
en bólogatott. Ha ezt tette
Chorin ur, aki gyárait fela
az utálni való kiszsidók g
ban üdülhessen, kb. olyan m
Miklós és annak deportálásá

oOo

Stock Márton

festő

l.

Roth Siebels

211, 212. l.

MDK

Stock János Márton
Nagyszeben, XVIII.sz.

Knopp I: Ismeretlen magy.festők a 19.sz. első
felében. Szépművészet, 1941, 4.sz.
79 l.

 M. D. K.

STOCK, Johann Martin Lestö

Varg Jurn mint Klosko

Nikolausz Ursz mint Flora

Krissan Dsurds.

Brukenthal'sches Mus. Hermannstadt 1907.

303 – 306. l.

STOCK, Johann Martin Leskó

~~Fis~~ Walt Veleséje

Friggyes Vilmos (Hohenlohe-Kirchberg

Maria Antoinette Francia Királyné

Rall báró

~~Bologna~~ Bolognai Mitjus

Halotti kokas

Fogoly farkas

./.

— 1 —

M. D. K.

STOCK, Johann Martin festő

Megheresztelve 1742. Nagyszeben, magh. 1800 no-

Pozsonyban és Nagyszebenben tevékenyke-

dett.

Apja is festő: Martin Stock

Baron Johann Michael Josef v. Brukenthal (?)

" Karl v. " (?)

Martin Schenker Keresztedő

Fischler Wolf asztalos. /.

SCHEIZER

 M. D. K.

János Márton festő

1800 { A. Funk arcképe
Brukenthal K. arcképe

Segesvár Hegyi t. predellakép utolsó vacsora

Garas XVIII. 74. 139, 150–151, 163, 165, 196, 254, 267, l.

M. D. K.

STOCK János Kárton festő

Szül. 1742 Nagyszeben, megh. 1800 ko.

S. Márton festő fia

1775 metszet mintaképek Slotányi Memoria Hungarorumához

1776 hat metszet a cigányokról

1781 népviselet rajzok az ~~magyarokhoz~~ Ungarisches Kragain számára

1780-tól a nagyszebeni Brukenthal galéria restaurátora /

 M. D. K.

STOCK János Mórton festő

1787 Hutter családi arcképek
Férfi arckép

1789 Heydendorf Péter arcképe
Brukenthal Mihály arcképe

1790 Heydendorfi Konrád arcképe
Nagyszeben, allegorikus képek

II. József halálára

1791 Justina és Stefan Hann arcképe

1992 Jakob A. Müller arcképe

./.

 M. D. K.

STOCK János Márton festő

1793 Friedrich Polder arcképe
Női [illegible]ermás

1794 Johann Siewert } arcképe
Friedrich Arzt }

1795 Martin Schenker arcképe

1796 S. J. Seuler arcképe
J. G. Fabritius arcképe

1796 Szászsebes ev. t. főoltárkép' Szt. Háromság

1799 Brukenthal J. arcképe

./.

Stock János Márton, sz. 1742. Nagyszeben, +1800. márc. 25. u.o.

Magyarruhás férfi képe, olaj
Női képmás, olaj

Szépműv. Múz. új szerzeményei kiáll. 1926-31. 1931.
16, 17 l.

M.D.K.

Stock, Márton Fános, festő

addig teljesen ismeretlen neve szerepel azon a férfi arcképen, melyet a Szépművészeti Muzeum 1958-ban vásárolt.

A Szépművészeti Muzeum 1958-ban. Bulletin du Musée National Hongrois des Beaux Arts. 1959. No.14. 98.o.

MDK

Stock János Márton
(1742-1800)
vándorfestő

Pogány Ö. Gábor: A haladó és reakciós erők harca-
nak tükröződése a XIX. századi
magyar festészetben

MMM Évkönyve 1951. 42. l.

Tek.

Europa Film. könyv

Lepterjesztő és Könyvkiadó v. t.

Budapest

Eötvös utcza 43

3 f
MAGYAR KIR. POSTA
942 MÁR-C. 10
B

Stock Jains Márton

(1742 – 1800)

irod

Pig Művel

562. l.

Stock, Johann Martin , festő MDK

Unter den /von O. Beu (Răscoàla lui Horia în arta epocei, Bucuresti 1935)/ aufgezählten Arbeiten finden sich sólche der Harmannstaedter Maler Anton S t e i n w a l d (irrtümlich Johan Martin S t o c k zugeschrieben) ...

59.o.

Bielz Julius: Die Revolution 1848/1849 in Hermannstadt im Spiegel bildlicher Darstellungen.

KelemenEml 58-63.o.

16684-88. Posner, Budapest.

Stock Joh. Mart (II)

4) Friedrich Polder, Senator in Schässburg, geb. 1746. Oelbild in Lebensgrösse auf Kupfer. Bezeichnet: Stock J. 1793

Fritz Balthes, Schässburg
Anlaid.

5) Joh. Gottl. Fabritius, Prediger in Schässburg. Oelbild in Lebensgrösse auf Kupfer. Bezeichnet: Tempora Amititiae nostrae ne vincula solvant. Hanc formam pixit pictor amice, tuam: J. Mart. Stock Schaessb. 1796. d. a. Maji.

Emil Sigerus.

SHV. 8. b.

16684-88. Posner, Budapest.

Stock Joh. Mart. (I)

1) Friedrich Arst, Bürgermeister in Schässburg. Oelgemälde auf Kupfer. Brustbild in Lebensgrösse. Bezeichnet: J. M. Stock p. Schäsb. 1794.

Moritz Ackner fotogr.

2) Wolff, Ratsherr in Schässburg (1760). Lebensgrosses Brustbild; Oel auf Leinwand.

3) Wolff geb. Sixtus, des Vorigen Frau in sächs. Tracht. Lebensgrosses Brustbild. Oel auf Leinwand.

Dr. Adolf Spech fotogr.

SHV 7-8. l.

Stock János Márton

festő

Nagyrebenből, 1771-

ben ír atkozott be

vézm. ont.

Fleischer Bécs 87 l.

Stock János hártva

Szerepel a szégmüvészeti múzeum „XVII. és XVIII. s-i magyar festészet c. kiállításán

Vigilia, 1962, 1 sz., 53 old.

Stock János Márton

MDK

Női képmás, olf.

Mücsarnok 1934 Husz év szerzeményei

MDK

Stock János Márton, Nagyszeben 1742-1800.

rézkarcsorozatának címképe

u.a.

Cigány cimbalommal, rk.

Szépm. Muz. graf. eszt. 87. kiáll. 1954. 21. o.

MDK

Stock János, Márton, festő

a kiváló arcképfestő Erdélyben müködött.

A magyarországi müvészet története I.
– Bpest, 1961. II. kiadás. 466.l.

Stock, Johann, Martin, festő

MDK

méltatása:

Bielz J.: Johann Martin Stock/Sibiu, 1956./

A magyarországi művészet története I. Bpest, 1961. II. kiadás. 474.1.

Stock János,Márton,festő

Női képmás.Szépmüv.Muzeum./foto/

A magyarországi művészet története I.
Bpest,1961.II.kiadás. 470.l.

M.D.K.

Stoch János
festő

„Női archip" (repro)

—: A magyar barok le festészet kiállítása
Nők Lapja, 1961. dec 2. — 22 lap.

Stock János

MdK

műve látható a Fabriczius -házban megnyilt muzeumban.

(-d): Rákóczi-kincsek a Fabriczius-házban. Kisalföld, 1962. jul. 4.

Stock János Márton

Férfiarckép

M.festészet haladó hagyományai. Pőv.Képtár,1951.

MDK

Stock János Márton, festöm.

Nagyszebenben szül.

Férfiarckép kit ábrázol, nem tudjuk, de Erdélynek elötte fekvö térképéből nyilvánvaló, h, valami fontosabb személyiség lehetett.

Juniusi aukciós tárlat.
Árverési Közlöny. 1940. 3.rk.sz. 9.l.

MDK

Stock János Márton, festöm.

A ritka müvésznek 1793-ból keltezett

Nöi arcképét a Szépmüv. Muz. szerezte meg kb. 193c tá
táján.

Juniusi aukciós tárlat.
Árverési Közlöny. 194c. 3 rk. sz. 9.1.

M.D.K.

Stock János Márton festőművész

Női képmás c.műve a Művészeti Múzeumok barátai eg
egyesületének kiállitásán.

Husz év szerzeményei 1934. 10.o.

MDK

Stock János Márton festő

Életrajza 77, 78.o.

Roth V.dr.: A szássebesi oltár

Archiv des vereines ziebenburgische
Landeskunde.1903.

004

MDK

Stock, Johann Martin, festöm.

590. Férfi képmás. Repr.

Árv. Közl. 1940. 3. rk. sz.

NDK

Stock János Márton, festöm.
Nagyszeben 1742-1800. márc. 25.

Férfi arckép. Olf. Repr.

Szépmüvészet. 1941. 4. sz.

MDK

Stock, Johann Martin, festöm.
szül 1746 Nagyszeben, megh. 1800.

Pozsonyban élt.

Női képmás. Repr.

Orsz. M. Szépmüv. Muzeum.
A Müvészi Muzeumok Barátai Egyesületének örök letéte.

Magyar Müvészet. 1931. 39-40.l.

Dobos Ilona
1968. V.

Öregapám is mesélte, tak menni a pásztorok, a cs is odajártak, a kanászok ot dő. Volt egy kanász

MDK

Stock János Márton /1742-1800/

Női arckép, o.

A magyar művészet kiáll. Párizsban. Szépm. Muz.
1966.

MDK

Stock János Márton

Női arckép, o. repr.

A magyar művészet kiáll. Párizsban. Szépm. Muz. 1966.

M.D.K.

Stock János Márton, 1742-1800 ,rézmetsző
~~rézmetsző~~

Kupezkynek"Kuruc vitéz"c.kének másolatát készitette, mint Rákóczi Portrét.Nagyszebenben,a Bruckenthal Múzeumban van e kép. 162.o.

Rózsa György: Megjegyzések a magyar történeti ikonográfia néhány kérdéséhez. 157.o.

MDK

Stock Márton, [ ]

A barokk képiselője a Régi magyarországi művészet c. kiállításon.

— : Régi magyar művészet 2. l.

ESTI HIRLAP, bp. 1962. júl. 20.

Stock János Mórton

a XIX század vége felé élt vándorfestő.

Pogány Ö. Gábor: Magyar festészet a XIX században, Budapest, 1976.

ZP.

Stock János

Múzeumbarátok ajándékainak kiállításán egy műve szerepelt

M. 934. III. 8

Stock Márton (XVIII. sz. Beli oltárkép festő)

Múzeumbarátok 20 éves kincsgyűjteményének kiállításain női arcképe szerepelt.

MH. 934. III. t.

Stock János Márton

Művészeti Múzeumok Barátainak Egyesülete kiállításán XVIII. sz. beli női képmása szerepelt.

NM. 934. III. 8

Stock Márton János

Nagyszeben-i születésű a bécsi Városi Muzeumban szerepel műve.

Genthon I.: Monumenti Artistici Ungheresi All'Estero. Acta Historiae Artium, Budapest, 1970. 1-2 sz.

17 f.

STOCK, Johann Martin, nagyszebeni festő

J. M. S. Kunstmahler in Hermannstadt, + 57 éves korában, Nagyszeben, 1800 márc. 25.
(1800, 358 l)

Preuburger Zeitung
(Genthon)

LXXXVI

Műv. 1 köt. folio.

DANKÓ

József dr.

Történelmi műirodalmi és okmánytári részletek az esztergomi főegyház kincstárából

.....Simor János....megbizásából és költségén kiadta _____

Stock János Márton

1742 - 1800

festő

Fabricius János

Gottlieb segesvári

predikátor archeje

1796-ból az alábbi

muzeumban

Mitteilungen aus

dem Baron Bruken-

thalischen Museum

XI. 1946. 19. l.

Mit Berücksichtigung von Honorius Augusto-
dunensis, Sicardus und Durandus

Mit 14 Abbildungen im Text

I. – XXIII. + 1. – 410. SS.

Freiburg i. Br.
Herder
1902.

Stock Janos Márton

festő

(1742 – 1800)

l.

Rotherdszarny

155. l. (jegyzetis)

Stock János Márton

magyarországi festő

1797

l. Arch. Ért. 1917

94. l.

T.

EUROPA

film-, könyv-, lapterjesztő és könyvkiadó rt.

Budapest, V.,

Rothermere-utca 12. III. 2.

Stock Jaurs Marton

festö

l.

Korrespondenzblatt

1916. 39. l.

mann M.

Stock Janos Marton

l.

Szépm. Mucz Évk

VII. 172. l.

Mus. Nat.

Stock János Márton

Női arckép. (repr.)

A magyar művészet kiállítása Párizsban. Bp. 1966. Kat. bev. Aradi N., Csorvich L.-né, Solymár I. Bp. 1966. 31 l., 40 t.

Stock János Márton (1742–1800.)

Női arckép. Rézlemez, olaj 48×37 cm.
Jelzése: „Stock J. 1793." – Sz. M.
Ltsz. 6477.

Szerepelt a „Magyar művészet kiállítása Párizsban" képzőművészeti Múzeumban rendezett bemutatóján.
(Kat. 152. sz.)

A magyar művészet kiállítása Párizsban Bp. 1966. Kat. bev. Aradi N., Genevieve L.-né, Solymár Gy. – Bp. 1966. – 31 l., 20 t. –

23. l.

Stock János

Női archépe az erdélyi nász művészet képviselője.

A magyar művészet kiállítása Párizsban Bp. 1966. Kat. Rev. Aradi N. Gerevich L.-né, Solymár J. – Bp. 1966. 20 t, 31 l., – 10. l.

Müv.

a. 61

1 Kōt. 8r

Devich,

Giovanni

L'evangeliario Spalatense

dell'archivio capitolare di Spalato.

Con Tavola fotografica N. IV.

(Supplemento al „Bulletino di Arch. e Stor. Dalm.

a 1893.-94.)

Stock Johann Martin

vezkarcoló és rezin

szül. Nagyszeben 1742
nov. 20. Bécsben ta-
nult, Pozsonyban,
1786-tól Nagyszebenben
működött, megh. u. o.
1800, márc. 25.

lásd Bielz Graphik
2 13, 29. l.
képekkel.

Cigányzeneszek,
2 vezkarc
1776-ból

ber

blatt.

von

l Saphir.

und verlegt

Stock János Máton

festő

a képművészeti Muzeum-
ban lévő Férfiarcképe
repr.

Pig Müvel

523. l.

CHULEK JÁNOS

MŰÉPITÉSZ

I., HORTHY MIKLÓS ÚT 86.

1

Stock János Márton

1742 – 1800

festő

~~trod~~ l.
2

Genthon Erdélyhűv

26, 27. l.

lo./Kis ujság.

Nincs említésre m

oOo

Stock János Mártor
festő

l.

Roth Sieb Als

130, 131. 132.
218. 219.

es, kívánsága sok,
zsit annulál!

etünk és vérünk!
ilcsét herdáljuk tova,
ezért a bérünk
oldi Miklós lova!

ztó nem marad végül.
lyót öntetek.
Végső fizetésül
sztok köztetek!

s k.

Stock János Márton

1746 — 1800

festő

l.

Szabómagyfest

114. l. –

Stock János Mátyás

festő

l.

Szépmüvészet

1943. 192. l.

Stock János Márton

Ltsd
=

Csánky Dénes:
Erdély az újabbkori
magyar festészetben -
Művészettörténet.

Kolozsvár, 1942.
32. l.

ELŐCSARNOK.

Stock Janos Márton

Nagyszebeni születésű festő
(1742–1800)

Fejfi archép, olajf.
Székesfőv. Képtár tulajd

Kopp Ism. 18/25. l.
Repr. u. o. V. tábla

a XVIII. sz. leghetelségesebb erdélyi
szám archepfestője

Stock János Márton, festő

---

szül. 1742 Magyszebenben, magh.
1800 III. 25. n. o. Bécsben
Meytensnél tanult, [arután
Porsonyban, 1794-től Magyszebenben működött. Jeles arc-
és oltárképfestő volt; számos
műve a magyszebeni Brukenthal-
képtárban] van. Egy fiszi arc-
és Erdélyben magan
tulajdonban

[Kupecsky műveit is
vezetettel tanulmagott
és másolta

Hepe szabbe Ernst
a Szép. Mur-

Jelentem, hogy .....

távolmaradását.

Tudomásul vette:

.....

az osztályfőnök aláírása.

Engedély

.....

a műhelyfőnök vag
aláírá

Joh. Martin Stock

Lied

Roth, Victor. Ein neu-
aufgefundenes Gemälde
Joh. Martin Stocks.
Korr. Blatt. Ver siebenb.
Landesk. 1906. 3 27

Jelentem, hogy .....

távolmaradását.

Tudomásul vette:

.....

az osztályfőnök aláírása.

Engedé

.....

a mühelyfőnök v
aláí

8. sorsz. Mühelyi minta. -

Stock János Márton

Hebeni zjárnarasu

XVIII századbeli festi

Porsyban mikódott

Melány festege a bárá

Bruckenthal féle muzeum

erod

—

O Váze 61. l.

Stock J. M.

festő.

Erdéfi származású festész a múlt (XVIII) század végén, mint rajzai alá maga magát jegyzé. Azon rajzai, melyeket rézmetszés után ismerek, ezek:

1) Horányi Alexius. (Stock Transylvanus pinx. (L. Horányi Memoria Hungarorum Vienae 1775. 8r. Tom I.)

2.) Der Ungrische Trappe (J. M. Stock Transylv. fecit. Windisch. Ungrisches Magazin. Pressburg, 1871. I. Bd. 8r.)

3. Ein Klementiner und eine Klementinerin (u. o. 1782. II. Bd)

Nagy Iván. Magyarországi képzőművészek a legrégibb időktől 1850 ig. Szaradok. 1874 évf. 197. l.

16684-88. Posner, Budapest.

Stock, Joh. Mart. (2)

4) Justina, geb. Seuler von Seulen, Frau des Vorigen; 1757–1838. Brustbild in Lebensgrösse, Oel auf Leinwand, Bezeichnet J. M. Stock 1791.
Az utóbbi kettő Frau Julie, von Hannenheim tulajd.

5) Stefan Hann von Hannenheim, wirkl. geh. Gubernialrat, 1711–1795. in sächs. Tracht. Brustbild in Lebensgrösse, Oel auf Leinwand, Bezeichnet auf der Rückseite: pin. M. Stock.
Dr Julius von Hannenheim tulajd.

SHV 6-7. l.

16684-88. Posner, Budapest.

Stock, Johann Martin (1)

1) Dame mit Knabe, unter einem Baum sitzend. Im Hintergrund die Stadt Mediasch sichtbar. Oel auf Eisenblech. Bezeichnet: J. M. Stock 1794. Emil Sigerus tulajd.

2) Michael Conrad v. Heydendorff, 1730–1821. k. Rat, Bürgermeister in Mediasch. Ganze Figur an einem Tisch sitzend. Oel auf Kupfer. Bezeichnet Stock J. 1792. (ig!) Frau J. C. von Heydendorff, Mediasch, tulajd.

3) Stefan Hann von Hannenheim, Gubernialsekretär, geb 1747, gest. 1826. Brustbild in Lebensgröße, Oel auf Leinwand. Rückwärts bezeichnet: Martinus Stock

L 1846: II. 187. —
1851: II. 187. —

II

L 1868: IV. 183. — 1870: VI. 46. — 1871: VI. 46. — 1873: VI. 46. — 1876: IV. 73. — 1878: V. 51. — 1880: V. 51. — 1881: V. 51. — 1883: V. 199. — 1884: VII. 236. — 1885: VII. 236. — 1886: VII. 236. — 1887: VII. 236. — 1888: VII. 236. — 1889: VII. 271. — 1890: VII. 271. — 1891: VII. 326. — 1892: VII. 326. — 1893: VII. 399. — 1894: VII. 52. — 1895: VII. 52. — 1896: VII. 52. — 1897: VII. 52. — 1898: VII. 52. — 1900: VII. 52. — 1901: VII. 52. — 1903: VII. 52 — 1904: VII. 52. — 1905: VII. 52

A ~~Pyrker gyüjteményből 187. — Ltsza 8.~~

lajtt. 6. — Vy
lelt. sz. 8. — 1905.
átad. jkv. 465.

II Kifüggesztésére vonatkozó adatok a Nemz. Anzeiger-ban:

Py. 187.
vyl 8.

457

Stock János Márton

1742 – 1800 márc 25.

életrajz –

Mühlisz 10. l.

Loes Ernst.

Délliroli hegyi malom.

Tm. Bp. 1932.

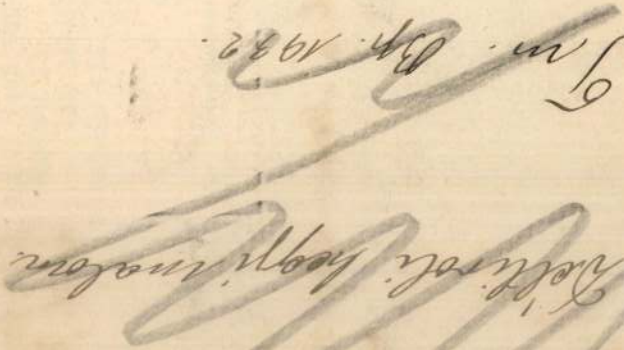

Stock János Márton

az apa forrásának
lapszámra az irodal-
mához irandó.

Nagyszeben XVIII szárad.

Stock Janis Mårten

Läsd obr.

Bruhenthal

Egiptar Katalogusait

Stok Márton Tanár

Jesto

W/251.
IROD.

Stock Johann Martin

Festö

N. Hofen.

Läsd.

Würzbach

39K. 64l.

KÉPES TÁRGYMUTATÓ

Stock, Johann Martin

1746 – 1800

Női képmás, mely a
képművészeti kiszemben
van
repr.

Magyar Művészet
1931. 40. l.

Stock, Johann Martin

Magyar művészek

1934. 67. l.

UVÚ — SAV

ZT 41, 2362019-82

UVÚ — SAV

ZT 41, 2362019-82

den damaligen Stadtpre-
diger Fabritius, dar.
(Johan Gottlieb)
Das Bild ist auf Eisenblech
gemalt.

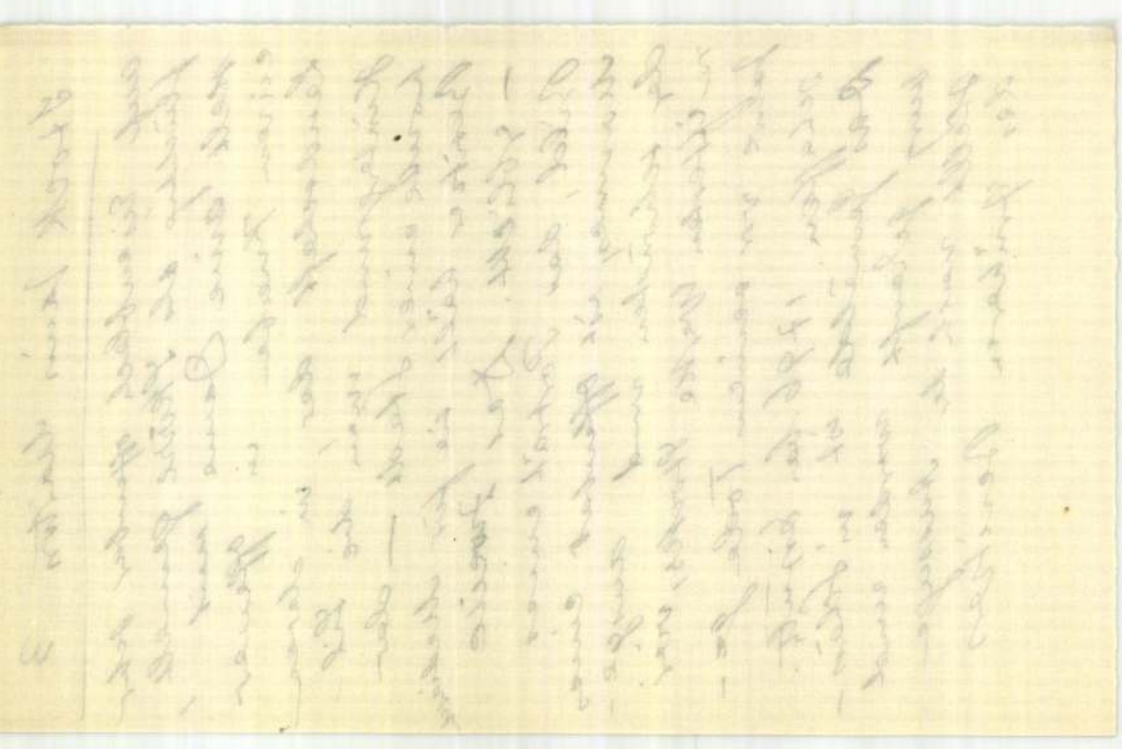

auf Eisenblech offenbar sehr flüchtig als Skizze gemalt, stellt eine Dame mit einem Knaben in offener Landschaft dar, in deren Hintergrund man die Silhoutte einer Stadt — der Besitzer hält sie für Mediasch — erblickt. Das zweite Bild, das Porträt eines Mannes, ist offenbar eines der schönsten und ausgereiftesten Werke Stocks, vier Jahre vor seinem Tode geschaffen. 1796 bau Eisenth. Das Gemälde ist in Schässburg gekauft worden und stellt nach der Aussage des früheren Besitzers

alá. Minthogy a rendezés
Jr életrajza még hiányzik,
zt a mellékelt kérdő-ív és
lexikon teljessége érde-
ıtni sziveskedjék.
y az életrajz néhány napon
előre is hálás köszöne-

Kiváló tisztelettel

AR KÉPZŐMŰVÉSZEK LEXIKONA
SZERKESZTŐSÉGE.

előfizetési kötelezettséggel nem jár.

Brukenthalschen Galerie - 4 Originale und 1 Kopie nach Johann Kupetzky - das Altarblatt in Martinsberg, die ebenfalls aus den 90-er Jahren stammenden Gemälde auf dem Altar in der Schässburger Bergkirche mit Ausnahme des Mittelbildes (Fr. Müller: Archiv des Vereins f. sieb. L. I. k. 335. l) und das Dreifaltigkeitsbild (Kopie) in der Bekrönung des Mühlbächer Altars (Archiv d. Ver. f. sieb. L. XXXII. k. VII. tábla) aus dem Jahre 1796. Diesen Gemälden reihen sich noch zwei Werke Stocks an, die sich in Besitze des Herrn Emil Sigerus in Hermannstadt befinden. Das eine mit der Signatur T. M. Stock 179. (die letzte Ziffer ist unleserlich), auf

melyet most rendezünk sajt
alatt álló anyagból Művész
tisztelettel kérjük, hogy
boriték felhasználásával
kében mielőbb hozzánk jut

Abban a reményben, ho
belül megérkezik, fogadj
tünket.

MAG

Az életrajz beküldése a lexikonra val

Endrényi Imre, Szeged

Stock Janos Marton

festo 1742-1800.

irod

Victor Roth. Ein neuaufgefundenes Gemälde Joh. Martin Stocks. Korrespondenzblatt. 1906. 42. l.

A 18ik század legtehetségesebb erdési szász festője. Baron Samuel von Brukenthal schenkte dem Künstler sein Vertrauen und liess von ihm bei Bilderankäufen fachmännisch unterstützen. Ja es hat den Anschein, als ob Stock bei Brukenthal in dessen Sammlung er als Restaurator tätig war, das Amt eines Hofmalers versehen habe. Von seiner Hand kennen wir ausser den 15 Gemälden in der

Stock Joh. Martin

ivód

Végh Gyula

Muzeumbarátok kiállítása a régi Műcsarnokban.

Magyar Művészet

1934. 67. l.

Doszkár János és Ferenc

Háztatarozási, építési és átalakitási

vállalata

Budapest.

Iroda:
IV. Veres Pálné-u. 40.
Telefon 117-04

Telep:
IX. Márton-u. 3/B.
Telefon József 8-53.

Stock János Márton

MAGYAR MUVESZET

1928. 400

1931. 40, 380.

Stock János Márton

Női képmás
réz, olaj

Régi Művészet M.N.G. 1974.

MDK

Stock Johann Martin, 1742-1800.

Csaki,M: Baron Bruckenthalisches Museum in Hermannstadt. Führer durch die Gemäldegalerie. VI.Auflage Hermannstadt, 1909.

1126-1140. sz.

Stock János Márton
festő

1742–1800. Erdélyi származású. Mc-
kép, tájkép és csendéletet festett.

Magyar művészet. 5. 40.
MRT–Lexikon 1970.

Mdk.

Stock János Márton
1742 - 1800.

Vöi képmás. Olaj. bádog 1793-ból
m. 46·5 sz. 35·5 cm.
Vétték Bpesti magánsulajdonból 1931-ben

Mův. M. Barátainak Egyesülete
Husz Év Szerzeményei, Bpest 1936

Stock János Márton, festőm.

A XVIII.sz.-ban Nagyszebenben született.

a XVII. sz. -tól a XIX.sz.-ig lépten nyomon találkozunk idegen nevü müvészekkel magyar müvészetünk történetét vizsgálva. T.I. az őstermelő jobbágyság és a nemzet védelmére hivatott nemesség a kereskedelem és ipar fejlesztését nem segithette elö, igy külföldieket kellett becsalogatni azok kifejlesztésére. Igy a kereskedelemmel és iparralfoglalkozó védettebb városokban tömörülö idegenajku lakosság jobban ismerkedhetett meg a külföld müvészetével és kulturájával.

Kopp Jenő: Ismeretlen magyar festők a XIX.sz. elsö feleben.

Képzömüvészet.1941. 75-80.l.

Stock János Márton, nagyszebeni festö

Nöi képmás, mely 1793-ban készült.

A három éve fennálló Müvészeti Muzeumok Barátainak Egyesülete mentette meg, h. megmaradjon magyar értéknek. Közbejárásuk nélkül vagy külföldre vándorolt volna, vagy külföldön maradt volna. Folytatták azt a munkát, mit elödjük "Muzeumbarátok Egyesülete" célul tüzött maga elé.

Magymüvészk képm. 3.1.

MDK

Stock Jánc Márton, festöm.
nagyszebeni müvész.

Férfiarcké. Jel.: Joh.Mart.Stock.Cibinii 1787.
Még jobb egy másik képmás, mely a festett szoba fal
lóg berámázva. A névjelzés fontos, mert meggyöz ar
ról, h. St. ha csak talán átmenetileg is , de 1787-
ben már dolgozott Nagyszebenben, mert eddig ugy tud
tuk, h. 1794-ig Pozsonyban müködött.

Juniusi aukciós-tárlat.
Árverési Közlöny. 1940. 3.[illegible].sz. 9.l.

Stock János Márton (1742–1800)

Bemutatott mű:
Női arckép, olaj, fa, 48 x 37 cm. 158 sz.

L'art de Hongrie du X au XX siècle,
Kiállítás, Paris, 1966. katalógus.

Stock János Márton (1742-1800)

a század második felében a végén sokat foglalkoztatott arcképfestő lett.

Agghány Mária: Magyarországi barokk művészet, Bp. 1960. TIT József t. szabadegyetemének előadása 42.

Stock János Márton

erdélyi festő, a polgári jólétet ábrázoló portré művehet alkot.

G. Aggházy Mária: „Barok I." L'art de Hongrie du XVIII siècle. Kiállítás, Paris, 1966. Katalógus.

Stock János Márton, festő n.D.K

Nagyszebeni művész: Brukenthal arcképével szerepelt a soproni Mür. barokk kiállításán. 378 old

Mojzer Miklós: "A magyar Barokk művészet" kiállitása Fabricius házban. 373.o.

Soproni Szemle, Helytört. Folyóirat. XVII.196 .

MDK

Stock János Márton

Cigány kisbőgővel, rk.

" hegedüvel, "

" " "

Szépm. Muz. graf. eszt. 87. kiáll. 1954. 21. o.

MDK

Stock János Márton

Genthon I.: A muzeumbarátok kiállitása. Napkelet 1934. 237.l.

140 Religiosi.
141 Religiosi.

Porcar Juán Bautista.

142 Bambino
143 Composizione

Pruna Pedro.

144 Luce di mattina

Saenz de Tejada Carlos.

145 Trincea
146 « Olaeta »
147 « Requetés » con vestito d'inverno
148 Rottura del Cinturone di ferro - Bilbao
149 Interno di un carro blindato
150 Difesa del villaggio
151 La lettera dell'eroe
152 Barbarie rossa

Sánchis Yago Rafaél.

153 Ritratto di Consuelo Yago

Valverde Joaquin.

154 Il Generalissimo Franco

SPAGNA - (Bianco e Nero 155-159)

Valencia du Pedro.

155 Donna di levante
156 Composizione

Vila Arrufat Antonio.

157 Maternità
158 Mio padre
159 Bambina che legge

STOCK, Johann Martin (1742-1800) festő

MYSS, Walter: Kunst in Siebenbürgen.
Innsbruck : Wort und Welt Verl., 1991
94. p.

Stock János Márton (1742-1800)

Női arckép 1793 (repr.)
Bp. Szépműrészeti Múzeum

Ágoházy Mária: Magyarországi barokk műré-
szet, Bp. 1960, TIT József t. szabadegyele-
mének előadásai 42.

Stock Márton János

Reproduzció

Journal de l'Amateur d'Art 1966. máj. 10.

A pataki herceg
ségi könyvtárba megva
Megtörtént, hog
siránkozott. Az ablak
Meglátta az egyik fig
lő mellett. Ráismert,
Patakra. Odaintette a
ismeri-e?
- Igen - azt mo
- Gyorsan menje
lentse, hogy hol vagy
Igy a herceg ál
rögtön riadóba szólít

MDK

Stock János Márton, erdélyi festő
/1742-1800/

M.festészet haladó hagyományai. Főv.Képtár,1951.

Lapidarnikom dhelgini u prag-

Stock Márton

1746–1800k

Ltáb I. 132

III. 27

IV. 152.

Stock János Márton
festő

Pozsonyban bontakoztatta ki tehetségét az archipfestő Stock János Márton. Nagyszebenbe letelepedve a Brukenthal galéria restaurátora lett.

Gerevich Lászlóné: A barokk.
Művészet, 1971.október - 9.oldal

STOCK, Johann Martin

le.

TATARU, Marius: Art et histoire: étapes de développement
dans la culture visuelle de la Transylvanie du XIXe siec
Revue Roumaine d'Histoire de l'Art

1. XVII, 1980 58,62
2. XVIII, 1981

Stock János Márton, festő
[Johann Martin Stock]

l. Donát János

Jávor A.: A felvilágosodás művészete 1007-1010
Élet és Tudomány, Bp 1980. aug. 8. XXXV/32

Stock Johann Martin, festő, grafikus

A Nemzeti Galériában kiállítás nyílt meg „Kazinczy korának művészete" címmel. – Különlegességeknek örülhet a látogató: Pest-Buda későbarokk látképe ~~mellett~~ metszeten, a nagyszebeni Stock János Márton metszetei

„Bőgőn játszó cigány", rézkarc, 1778 körül.

(repr.)

Mojzer Miklós: Kazinczy korának művészete.
Budapest, 1980. 9. 24–25 old.-on

Stock

A Szépművészeti Múzeum XVIII. századi magyar gyűjteményében szerepel.

N. u. 1942. VII. 5.

Stock János

festőművész

Szépmüvészeti Muzeum uj szerzeményeinek kiállitása - képével szerepel.

Pesti Hirlap 1931.V.21.

Szent Joáchim

A három Mária

Madonna

Terresini Attilio

Férfiarckép

Wiegmann Jenny

Feszület

Judás csókja

Stock

l.

LykaMagyműI800-50

132,286.l.

Stock M.D.K.

Művei a kiállításon

A párizsi Petit Palais-ban megnyilt a magyar kiállitás

Magyar Nemzet 1966. ápr. 27. 4.l.

Stock

a XVIII. század elején oltárképeket festett evangélikus templomokba, fia S. János kárton sokat foglalkoztatott arcképfestő lett.

Aggházy kária: hagyarországi barokk művészet, Bp. TIT József t. szabadegyetemének előadásai 42

Stock

Nói arcképe (eml.)
szerepel a „Magyar művészet
párisi kiállítása a kép. műv.
Muzeumban

gerevich László: A magy. műv.
párisi kiáll. a kép. műv. Muzeumban

Magyar Ifjúság 1966 VIII 20.

Stoch János

selmecbányai ötvösmester csigás serlegét a frankfurti Rotschild Károly szerezte meg.

Genthon I.: Monumenti Artistici Ungheresi All'Estero; Acta Historiae Artium, Budapest, 1970. 1-2 sz.

30 l.

Stock János

l.

Biró Erdmüv

154. l.

Stock János

nagyrebeni festő

l.

Bíró Erdkast

97. l.

82 Knaüs, Buda ostromához

83 Lenhossék, Koponyaisme

84 " Ausgrabungen heged

85 Revüe de l'art chrétien

86 Rivoira, Le origini

87 Reviner, heged története

88 Kulinyi, heged nyzora

89 Kovács, heged és népe

90 Noack, Gebort Christi

91 Bártfai Szabó L. Hunt-Pázmán

92 Miane, Dictionnaire hen

Stock Márton
fecto

isod

Ormós Zsigmond
Megnyitó beszéd.
Tört. és Rég. Értesítő
1875. 117. l.

A nagyneben. Brukenthal-gyűjtemény-ben lévő képeiről
vól. Érdekes adatokkal; esetleg lásd.

FÜGEDI Márta: Jelképes állatábrázolások a református templomok festett butorzatán. = Herman Ottó Muzeum Évkönyve, XXVI 1989

STOCK Johann

GÁT Eszter: Pest-budai zongorakészítők. =
Tanulmányok Budapest Multjából XXIII.Bp., 1990
182.p.

JOHANN STOCK, hangszerkészitő

"MEISTERBUCH/1836/1867-ig/, 179 lap, 63-on német szöveg 3 irástipus. a/. Kalligrafált "gestorben ist..." sir, kereszt szomorufüz. 1836-1845. b/. Lent halálozási dátum tintával 1845-1870. c/. Lent adat, halálozás "vékony" tintával, 1846-1870. -1856 után ceruza bejegyzések. 6. jegyz "29. lap. Johann/STOCK/Fortepianomacher/den 29ten Jäner/1839./Alatta ceruzával:/Ausgewandert.../dátum nélkül/". 198. old

GÁBRY GYÖRGY: A pesti Hangszerkészitő céh Mesterkönyve 193. old

FOLIA ARCHAEOLOGICA. A Nagy. Nemz. Múz. Évkönyve. XXI. 1970. Bpest

1888: V. 213. — 1889: V. 236. — 1890: V. 236. — 1891: V. 223. — 1892: V. 223. — 1893: V. 315. — 1894: V. 32. — 1895: V. 29. — 1896: V. 29. — 1897: V. 29. — 1898: V. 29.

Erny Mihály hagyománya 1871. — Magy. Képt. 205. — Ltsza 131.

— 1900: V. 29. — 1901: V. 29. — 1903: V. 29. — 1904: V. 29. — 1905: V. 29.

— Magy. Képtár 205. — Uj lelt. sz. 131. — 1905. átv. jegyz. 370. — Száma az Orsz. Képtárban a sz. nban 2013 és a leltárban 2963. — Erny Mihály hagyománya 1871-ben.

Kifüggesztésére vonatkozó adatok a Nemz. Muzeumban.

Erny M. hag 1871

M. 205
ujl. 131.

Stock

pesti zongoraběsítő

Cat.

l

Ezredevés kiáll.

T. B. 16. l

Magyar királyi államvasutak.

T. Műhel

Miután keresményemnek 191....

tésénél.....

jelenhetek, keresményemnek átvételére

nevü munkástársamat szóbelileg megbiz

Kelt ....., 191...

.....

tanu.

.....

tanu.

Stock A

fest. 1794

Låst

Förlajst 110

Magyar Művészeti Akadémia Alapítvány
1051 Budapest, Vörösmarty tér 1.
Bankszám: 10402166-21629389
Adószám: 19012831-2-41

Kedves Fő

Örülnén
fantáziát la
folyóiratunk
tésében. A

STORCH, Michael Römmers

1710. Barn, Tastef

Ars 1997/1-3. 241.

BÁCS-KISKUN MEGYEI TANÁCS
MÚZEUM-IGAZGATÓSÁGA
6001 KECSKEMÉT, PF.: 6.
TELEFON 21-281 OTP 597-336164

Tisztelt C

A Bács-Kiskun Megyei Önko
kiadásában az ősz folyamá
került avar kagáni sir le
ket összegyüjtő H. Tóth E
" Kunbábony, Das Grab ein

A sirból származó aranyve
és harci fegyverek, ivóed
tárgyak stb. összességükb
ténelme folyamán első izb
avarság ezidáig legkiemel

A leleteket az A/4 méretü,

STOMER, Matthias

SZIGETHI Ágnes: Stomer-képek (egykor) magyar gyüjtemé-
nyekben. = Müvészettörténeti Értesitő, 34, 1985, 1-2.
73 - 78. ill. E

ztető, egyben reneszánsz templomi
chin-építmény a tervezett
gal (mint egy akkori körúti bérház)
a is). Az elképzelés szép volt,
a baj elsősorban a mérettel
özötti feszültségben a historikus
jelent itt meg. Az idők során
került megfelelő módon adaptálni a
ok zárt teréből a sírkertekbe
zemély emlékének megörökítése
iának állítandó monumentum is, és
telt. Ezt Schickedanz az adott
megoldani. Az itáliai quattrocento
dta ennyi belső átéléssel
ncsés véletlen folytán megmaradt

---

yelmeztette a fővárosi tanácsot,
eg van rongálva és annak mielőbbi
tte kívánatosnak jelezte..."
705-706.; A Hon XIV. 1876. szept.
.sz. pp. 1-2., uo. okt. 5. 239. sz.

kumentumok Feszl Frigyes és Feszl
AH 1992/1 p. 126. No.21.,22., 24.,
45., 46. kép.

STOFFEK Albin festő

Mátravezekely – Szentkut, Regytemplom
1934-ben festett mennyezetképei

Szentkút. Mátravezekely, 1995. 8.

STOCKHAMMER, Georg fecit

Posony 1678

AD 1997/1-3. 241.

Stockmann A., rajzoló III. 33.

Semayer Vilibáld X. 56.

Stockmann

vérin.

l. Lepold Stefano

32 l.

A szegedi m. kir. állami fő

Érte

.....

.....

.....

..... *tantárgyakbó*

Magaviselete .....

Szeged, 191..... *év* .....

Látta az atya vagy helyettese:

Stockmann A

Laid

Klauber Cath.

Stocklasz János

ÖTVÖS

1797. decz. 8 a szegedőt Pátra 7 évre

Müller Antal pesti ötvöshoz. Kuk időközben tartott elhagyta következtében Beller Ferenczhez mint tanulóvait befejezendőhol 1804. dec. 8 a mindatik szabadon.

Mihalik I. A pesti ötvösök czéhpecsétje. Arch Ert 1898. 1851

kedvezően elbírálni és soronki

Budapest, 1931

Méltóságos

K r a u s e J ó

főerdőta

Stocklász József

kisplasztikus

1883–88

Éimisk 1930

88. l.

Stocklass József szobrász.

Női képmás. Gipsz-mellszobor.

OMKT.1895.tav.

Stocklass József.

OMKT. 1895. tav.

MŰVÉSZETTÖRTÉNETI DOKUMENTÁCIÓS
KÖZPONT
Budapest, XIV. Dózsa György út 41.

M.D.K.

Stocklass I.

"Családi Kör" c. képét említi meg Murányi Iv
"Téli Tárlat" c. beszámolójában.

Képes Családi Lapok, Bp. 1895.
17. évf. a 848. lap után következő mellék-
letben.

Stocklass József MDK

Női képmás, gipsz

Műcsarnok 1895. tavaszi kiáll.

Stocklass József MDK

"Családi kör" gipszdombormü

Mücsarnok 1894/95. téli kiáll.

Stocklass József MDK

Leánygyermekfej, tanulmány, terrakotta

Mücsarnok 1895-96. téli kiáll.

M.D.K.

Stocklass József

"A Képzőművészeti Társulat kiállitása" c. kritikájában méltatja a müvész "arckép-szobrát" N. Istvánffy Gyula festőművész fent idézett c. kritikájában.

Magyar Salon, Bp. 1895. május hó, 23. kötet 230-254. lap

Stocklass Joseph

nobrány

Vas. ujs. 1911. 418. l.

(Keppel)

laid meg

Sztoklasz alatt is

Adony h.n. VIII.186. – i ~~[illegible]~~ gk.
egyház VIII.186. – i lelet VIII.186.

Stocklass József

Műcsarnok Budapest.

1894/95. téli tárlat.

1895/96. téli tárlat.

Stocklass Josef.

Thieme Becker

XXXII. 77-l.

Cdyka)

Stocklass Józef

Ing

Vas Typ. 1902. 642

A vörösmarty szobor pályutervei.

PORZELLAN.

659.

cellán, karcolt rajzu arany diszitéssel, szines jele-
rt peremmel, két csésze aljjal, cukortartó fedővel.
iállitásra. Herend, 1873. — Kaffeeservice für zwei
kor. Szenen und Landschaften. Eine Platte, zwei
Deckel, zwei Kannen mit Deckel. Herend, 1873.

IÈRE, porcellán, zöld arany palmettadisszel. Bécs,
ière, Porzellan, mit Palmettendekor in Grün, Gold.

is alak, pikkelyes, áttört peremmel. Bécs, 1808. —
dung mit Schuppen, durchbrochen. Wien, 1808.

cellán, zöld palmettás peremdisszel. Bécs, 1808. —
uf der Randfläche Palmetten in Grün. Wien, 1808.

kék diszitéssel. Meissen, XIX. sz. — Drei Blumen-
Meissen, XIX. Jh.

PAZATTAL, porcellán, piros alap szines jelenettel.

Stocklaer János
pesti ötvös
1797 – 1804.
l.
Arch. Ert.
1898. 185. l.

539. NAGY FÖDELES CSÉSZE, szines virágos medaillonnal. Sè Henkeln, auf türkisblauem F

540. LEVESES TÁL FEDŐVEL TÁL, porcellán, virágdiszitéss Sockel und zwei Sauciéren,

541. KÉT DISZEDÉNY, porcellán, Francia, Louis Philippe. — Zw bung farbige Landschaft in M

542. SZAKÁCS, porcellán, némi szi Bécs, 1765 k. — Koch, Porzel Hand einen Bratspiess halten

543. SZERECSEN SZOLGA, szines farbig. Meissen, um 1745.

544. DOTTORE, szines porcellánszo bige Porzellanfigur aus der Ital

545. ITALÁRUS, szines porcellánszo — Strassenhändler, farbige um 1750.

546. KÉT LIKŐRÖS CSÉSZE, porc

Stöckl Vilma, iparművész

Az Orsz.M.Kir.Iparművészeti iskola tanarai,tanarsegédek,/segédtanarok/,-Textil szaktanitóno: Stöckl Vilma 1908-1910 53.old

Mezei Ottó: Az Orsz.M.Kir.Iparmüv.Iskola/1880-1944/ oktatasi rendszere és ~~forrási~~ forrásai 37.old

Müv.Tört.Ért. 1975. XXIV. 1.sz. Bp

STOCKL TÓDOR, festő

1847-ben Győrött Skopal József fényképész vetélytársaképen -lehet,hogy csak ideiglenes győri tartózkodással cs.kir.akadémiai arc-és történeti festő jelentkezett Pécsből,aki a Király utca 117.sz.házban varta a megrendeléseket. 291.old. 76.jegyz

BALÁZS PÉTER: A céhrendszer problémái Győrött a XIX. század első felében 279. old

A RRABONA, a Győri Xantus János Muzeum Évkönyve, 17. Győr. 1975.

STOCKINGER, Thomas, pozsonyi kőművesegéd

T. S., Maurergesell, 1 éves fia meghalt. (1802, 257 l)

—

U. az, 10 hónapos fia meghalt. (1805, 973 l)

—

U. az, 9 éves lánya meghalt. (1811, 1081 l)

—

Preßburger Zeitung
(Genthon)

STOCKINGER, Simon, pozsonyi kőművesegéd

S. S., Maurergesell, 1 éves fia meghalt. (1802, 173 l)

—

U. az, 3 éves fia meghalt. (1814, 331 l)

—

U. az, 1 napos lánya meghalt. (1814, 407 l)

—

U. az, 2 napos fia meghalt. (1815, 425 l)

—

U. az, 3 hónapos fia meghalt 1816-ban. (1817, 45 l)

—

U. az, 5 hónapos fia meghalt. (1821, II. köte x, 256 l)

—

U. az, † 73 éves korában, Pozsony, 1849 julius 24. (1849, 808 l)

—

Preuburger Zeitung

(Genthon)

STOCKINGER, Joseph, pozsonyi kőművesegéd

J. S., Maurergesell, 4 éves fia meghalt 1802-ben.
(1803, 77 l)

Preßburger Zeitung
(Genthon)

Stockinger József, szabómester

1872-ben a soproni naptárban szerepel a sztrajk idején. 34.old

László Árnó: A soproni szabólegények sztrajkja 1872-ben. 29.old

Soproni Szemle, Helytört. folyóirat. XIII. 1959. Sopron

Stockinger János, Késes MDK

1704-ben emlitve Sopronban. Inkább kö-
strőrűs és soproni család sarja. 14 Old 15. jegyz.

Csatkai Endre: A soproni késcsártók. 141.o.

Soproni Szemle, Helytört. Folyóirat. 1955. Kiadja
Sopron Város Tanácsa.

MDK

Stockhl

nevű festő

karmelita barátot halottként
ábrázoló portréja a brüsszeli
Leopold William főhg. gyűjte-
ményben található

Pigler, A. Portraying the dead
Acta Historiae Artium IV Tom 1956 1-2 n.
340.

M.D.K.

Stockhinger János, csatkészitőm.

1810-ben Sopronban Stingelék házának egy részét vette meg. 234.o.

Mihalik Sándor: A horendi gyár alapitója. 253.o.

Folia Archaeologica. XVII. Múzeumi Ismeretterjesztő központ. 1965. Bp.

Jacob Stockher

ötvös 1644
1650

laid

Mitt. Pozs. 116

Stockher (Stokker), Jacob, pozsonyi
ötvöslegény V. 116.

Stockhausen J. C. v

1763

l.

Eperjesty 1929

55. l.

[illegible]

Stockhausen J. C. v

1761

l.

Eperjessy 1929

52. l.

M.D.K.

Stockhammer György, üveges mester

Egerben 1795-1820 között a mai Dobó u. 17. sz. ház tulajdonosa. 1796-ban az extrinsitarius templom átalakítási munkáira Zwenger Józseffel együtt nyújt be költségvetést; majd ugyanebben az egben, szintén Zwengerrel a cisztercita, holostor átépítésére

Heves megye műemlékei I. írta Voit Pál,
Magyarország műemléki topográfiája VII.köt.
Szerk.: Bercsényi Dezső.
Bp. 1969. Akadémai Kiadó, 464. old.

MDK

Stockhardt Ádám kőmives

résztvett Buda ujjáépitésében 1686 után

Schoen Arnold:Buda épitőmestereiről töredékek, vázlatok I.Kik épitették ujjá Budát az 1686.évi romokból? Művért 1957.VI.évf.4.sz.299.l.

STOCKERT, faszobrasz

Soproni Stöckert Karoly szobraszmüvész atyja, Stöckert jóhirü fafaragómester volt Sopronban. 271.old

BECHT-REZSŐ: Megnyitó Soproni Stöckert Karoly szobrászmüvész és Szarka Arpád festőmüvész kiallitasához 1974. ápr.21. 271.old

SOPRONI SZEMLE, Helytört. Folyóirat, XXVIII.évf. Sopron, 1974.

Stockert Antal

Thieme Becker

XXXII. 761.

(Lyka)

..... *műhely.*

yfőnökség!

év ..... hó ..... n történő kifize-

..... indokából személyesen meg nem

..... számú .....

ztam

évi ..... hó .....

.....

sajátkezű aláírás és munkásszám.

Stockker Márton

festő Lőcsén

1647-ben a toronyóra mutató lapjait megfesti; mutatókat megaranyozza

Haan 232.

Csepolozigati lelet VI. 17.

Stockert Márton

Müvinet 1917. 457

Magyar királyi államvasutak.

T. Műhel

Miután keresményemnek 191 ...

tésénél ...

jelenhetek, keresményemnek átvételére

nevü munkástársamat szóbelileg megbiz

Kelt ..... , 191 ...

.....

tanu.

.....

tanu.

Stockert Meten

festő

1667 ben Lőcsei polgár

Ham 353

„EUROPA"
film-, könyv-, lapterjesztő- és
könyvkiadó r. t.
Bp., V., Rothermere-u. 12.
Telefon: 127-837.

Stockert Márton

festő

l.

Hain Gáspár

732, 353. l.

MICHAE S T O C K E R , textilfestőmester

HAUPT LADEN BUCH.-Eines Ehrsamen Handwerks Deren Kais: Königl: PRIVILEGIRT Bürgerlichen Schön und Schwartzfärbern in der Königlichen Freyen Stadt Pressburg.
Név:.- 266.- Herr Michae S T O C K E R
Felvétel ideje: 1809. 17. Sept.
Hová vették fel: Hegyes,/Hőgyész/. 159.old

DOMONKOS OTTÓ: Magyarországi festőcéhek I. A textilfestés első nyomai 101.old

ARRABONA, A Xantus János Múz. Évkönyve, 16. Győr, 1974

MDK.

Stocker Károly

Tánc s.szobra

Magyar Hirek 1967 jan.

Görg Stoker, asztaloslegény

A győri asztalos és puskakészitő céh legénykönyvéből. 1685-től: "Ano 1685 den 30 Abrril bin ich Görg Stoker Schiefrter gesell Zum ersten Mallmy beÿ der lath gescheezen Von Meichnötz". 105. old

Batári Ferenc: Aszataloslegények Győrött a XVII. században Adatok Győr város asztalosmüvességének történetéhez 93. old

Arrabona, 9. - Xantus János Múz. Győr. 1967, - A Győri Múz. Évkönyve

JOH. S T O C K E R , textilfestőmester

HAUPT LADENNBUCH.-Eines Ehrsamen Handwerks Deren Kais9 Königl: PRIVILEGIRT Bürgerlichen Schön und Schwartzfärbern in der Königlichen Freyen Stadt Pressburg.
Név:.- 390.- Herr JOS. S T O C K E R
Felvétel ideje: 1826. 14. Aug.
Hová vették fel: Hőgyes, /Hőgyész/. 161.old

DOMONKOS OTTÓ: Magyarországi festőcéhek I. A textilfestés első nyomai 101. old

ARRABONA, A Xantus János Múz. Évkönyve, 16. Győr, 1974

Stocker

páter, a bárc. 15-8, volt
ciszterci templom építésze.
vezető

képe a szentély melletti ablaton
festett
látható.

Dr. Fitz Jenő – Gáspár László – Pappy,
Székesfehérvár, Bp. 1966 r.

1241

134957/907 szám.

12

A Müemlékek Orsz. Bizottságának m.évi október 14 én 659 sz.a.kelt felterjesztésére, tudomása és az érdekelt vállalkozónak azonnal való értesitése végett kiadom.

Budapest 1908 január 16.

A miniszter meghagyásából.

K. Lippich

miniszteri tanácsos.

Stockenberg Ferenc

versenyló portraitista

Nyíregyházán élt 1890

körül

Ugro 462.l

BALTHASAR STOCKAMER/szül.1600 körül,+1700 körül,

BALTHASAR STOCKAMER, csontfaragó

Szül:1600 körül, m[illegible]ghalt 1700 körül. Nürnbergi mester Esterházy Pál elefántagyar faragó mestereként ő is számitá ba jöhet a B ST. monogramm folytán. De ő Firenzé ben dolgozott, müvei onnan ismertek. 1668 után Nürnbergb ben mint fa- és kőszobrász müködött és 1687 ben kora miatt nem vállalkozhatott ilyen munkára. 89.old.

HÉJJNÉ DETARI ANDÉLA: A metamorphoses témainak barokk változatai az Esterházy kincstár elefántagyarán. 89.old

Az Iparmüv.Múz.é[illegible] a Hopp Ferenc Keletázsiai Müvészeti Mú z.Évkönyve. X. 1967. Bpest

Stock Mator.

C.

Korrespblatt 1904. 401.

SÜGYI MINISZTERIU

Bizottsága
...ősségének.

BUDAPEST
934 JUN 12 14
N 5 N

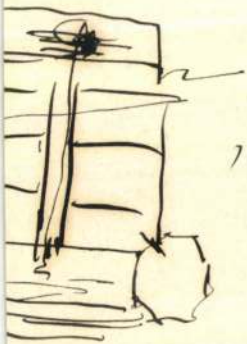

1786

Budapest

...a út 3. O. M. Képmüvészeti

Stock Márton

nagyszebeni származási festő

Magyarmhás fejfi arck. a

Szépm. Muzeumban

irod

Évkönyvei, A Orsz. Mag. Szépmű-

vészeti Muzeum —. V. k. Bpest,

1929. 201. l.

Tartozik 21.,

Stock Márton

Művészet 1909. 411.
– 1911. 46.

Magyar Művészet
1928. 400

Követel

Jelentem, hogy .....

távolmaradását.

Tudomásul vette:

.....

az osztályfőnök aláírása.

Engedély

.....

a műhelyfőnök vag
aláírá

8. sorsz. Műhelyi minta. —

Stock Márton

festő

1738. Nagyneben

a város. Erdgyulés tagja-

vá választotok

érod

Ltch 386 l.

Stock

Jesto

l.

Korrespblatt

189648 l

Pertini

Trattner, 1790.

Stock Marton

foto

l.

Korrespondenzblatt

1896.48.l.

Stock Márton

festő

1727 – 1764. Magyszeben.

lásd a tisztáratban.

Németalföld.

Stock Máton

festő

lásd

Mátrai Gábor jegyz. Sz. M.

146. l.

153

Stock Márton

nagyszebeni festő

Stock Jenő Márton

atyja

l. Arch. Ért. 1917

99. l.

M. D. R.

STOCK Márton festő

szül. 1693 Nagyszeben, megh. 1752 uo.

Dolmány ev. t. oltárkép szigu.

1742 Berve ev. t. kórus, 12 apostol szigu.

1742 Vessződ ev. t. oltárkép szigu.

Mártonhegy, Sáros ev. t. oltárképek szigu.

Garas XVIII. sz. 165, 182, 192, 204, 254. l.

Stock Márton festő M.D.K.

1742-1800

Női arckép, rep.

257.1.

Szépmüvészeti Muzeum 1906-1956, Bp. 1956. 168.k

1.14

Vegyes

1 köt. 8-ad r.

Gems of nature and art.

Embellished with twenty-four illustrations from eminent artists, printed in colours.

1.-72.11.,24 képes tábla.

London

Groombridge & Sons

Stock Márton

festő XVIII-n

l.

Korrespondenzblatt

1904. 40. l.

79. l.

Stock Márton festő

M.D.K.

Müve a Szépművészeti Muzeumban

Az erdélyi szász barokk festészet képviselője.

A Szépművészeti Muzeum 1906-1956, Bp. 1956. 142.1.

M.D.K.

Stock Márton, festő

„Bruckenthal (?) ábrázoló arcképéről, mely háborus veszteségként szerepelt, de épségben megkerült, a Régi Magyar Osztály

A Szépművészeti Muzeum 1957-ben. Bulletin du Musée Hongrois des Beaux-Arts, 1958. 12.sz. 131.old.

M.D.K

Stock Adrian
festő

Brukenthal portréja

R.D: A XVII.–XVIII. század magyar festészete
Művészet 1962. február – 26 l.

M. D. K.

STOCK András festő

1788 Segesvár Szt. Miklós t. oltárkép
olajfák hegye

Gyarás XVIII. A. 193, 254. l.

Stock András

aranyműves

Pest

1850-60-as évek

Horváth Kentpéteri

257. l

Stock, Johann Martin

festō 1742 – 1800
Nagyszeben.

l.

Bielz Portr Lat

20, 115, 122, 127, 128,
199, 293, 343, 419, 425,
426, 523, 566, 645, 693,
724, 780, 800, 823, 845,
921, 922, 958, 982, 983,
994, 1025, 1026, 1027,
1028. z.

Öntöminták, Ketta VI. 136.

1907.

ima karimájú, de egoldalu ermen)

afordultan van ábrázolva. Jobb
rt. Haja rövid, bajusza hosszú,
te: prémkucsma, magas köntös
lirata az emelkedett perem mentén:

RUM.

~~lap háttere, karimája és hátlap.~~

retei 6.5:6.5 cm.-- Becsértéke
1907. április 30-án (787-907-28).

129

1478

Stöklas (Stocklasz) János

ötvös

1809, 1828 Temesvár

Magyarország ötvösök 451.

M.D.K.

Ignác Stokker, építész

Karintiából származott. Bécsben tanult. 1743-tól haláláig, 1761-ig vezette a székesfehérvári jezsuita kolostor és templom építését. 101. o.

L. Nékám: Die Die Apotheke "zum schwarzen Adler" von Székesfehérvár. 101. o.

István Király Múz. Közleményei. Alba Regia. István Király Múz. Évkönyve. VI.-VII. 1965-66, Székesfehérvár, 1966

Stokk Márton, festő MDK

Kulturált festő volt, akit néhány portré képvisel a Szépmüv. Múzeum 17.-18. n. magyar festészet kiállításán.

Péter Imre: Jegyzetek kiállításokról 8.(

NÉPSZABADSÁG, Ap. 1961. nov. 23.

Ivország III. 88.

Stokes, Adrian

és felesége Stokes, Marianne.

A. Stokes szül. 1854. Southportban (Anglia). Nejével 1905-ben járt először Magyarországon, sarután még ötször járt itt. Két első látogatásuk művészi termelése kiállítottak 1907-ben a londoni Leicester gallery-ben. Fentiek illusztrálták A. C. Black, Magyarországról kiadott könyvét, melyhez kb 100 illusztrációt készítettek.

1907. és 1908-ban alkotott magyar tárgyú műveik nagy részé a Royal Academi és a ~~New~~ New Gallery tárlatani kerültek bemutatásra.

1910-ben a Bpesti Nemzeti Szalonban volt kollektív kiállításuk magyar tárgyú műveikből.

Nemzeti Szalon 1910 dec. ~~[illegible]~~.

~~[illegible]~~. Kiáll. katalogusa.

Stokes Adrian és neje, Stokes Marianne,
festöm.-k.

A Stokes Southportban, 1854-ben született. 1905-ben
járt feleségével elöször Magyarországon. Azonkivül mé
ötször járt itt. Két elsö látogatásuk müvészi termelé
sét kiállitották 1907-ben a londoni Leicester Gallery
ben. Ök illusztrálták A. C. Block Magyarországról k
adott könyvét, melyhez kb.100 illusztrációt készitett

Nemzeti Szalon. 1910. kiállitás. Katalógus.

Stokes Adrian és felesége Stokes Marianne festöm.-k.

1907 és 1908-ban alkotott magyar tárgyu müveik nagy része a Royal Academy és a New Gallery tárlatain kerültek bemutatóra. 1910-ben a bp.-i Nemzeti Szalon - ban volt kollektiv kiállitásuk magyar tárgyu müveikből.

Nemzeti Szalon. 1910. kiállitás. Katalógus.

MNK

Marianne Stokes, festöm.

Képei egyszerü, becsületesen megfestett etnografikus illusztrációk, müvészi igény és érték nélkül.

Farkas Zoltán: A Nemzeti Szalon téli kiállitása.
[illegible]r.: Vas.Ujs. 1910. 50.sz. 57 évf.
A.és M.Stokes gyüjt.k. dec.11. 1026.1.

MDK

Adrian és Marianna Stokes

1907-ben Londonban is rendeztek kiállitást.
Most a téli tárlat mutatja be gyüjteményes kiállitásukat.
A Stokes házaspár A.C.Black -nek Magyarországról irandó müvének illusztrálására kapott megbizást a szerzötöl.

Farkas Zoltán: A Nemzeti Szalon téli kiállitása.
Vas. Ujs. 50.sz. 57.évf. 1910. dec.11.
1025.1./Ciml./

MDK

Stokes, Marianne

Kovács J: A N.Szal. téli tárlata. A Cél, 3.sz. 1910. 2o2 l.

Stokes, Adrian

MDK

xcxCxdxcx

~~Vázsonyi, arckép~~

Kovács J: A N.Szal. téli tárlata. A Cél, 3.sz.
1910. 202 l.

MDK

Stokes Adrian és neje, Stokes Marianne,
festőm.-k.

A Stokes Southportban, 1854-ben született. 1905-ben járt feleségével elöször Magyarországon. Azonkivül még ötször járt itt. Két első látogatásuk müvészi termelését kiállitották 1907-ben a londoni Leicester Gallery-ben. Ők illusztrálták A. C. Block Magyarországról kiadott könyvét, melyhez kb. 100 illusztrációt készitett.

Nemzeti Szalon. 1910. kiállitás. Katalógus.

MDK

Stokes Adrian és felesége Stokes Marianne
festöm.-k.

1907 és 1908-ban alkotott magyar tárgyu müveik nagy része a Royal Academy és a New Gallery tárlatain kerültek bemutatóra. 1910-ben a bp.-i Nemzeti Szalon - ban volt kollektiv kiállitásuk magyar tárgyu müveikből.

Nemzeti Szalon. 1910. kiállitás. Katalógus.

MDK

Stok Vilmos kőmives

résztvett Buda ujjáépitésében 1686 után

Schoen Arnold:Buda épitőmestereiről töredékek, vázlatok I.Kik épitették ujjá Budát az 1686.évi romokból? Művért 1957.VI.évf.4.sz.299.l.

Stojkovics Gerassim

l.

Perálltörtképes

19.478.l.

MDK.

Stojanovics Stip.

Kiállitási kritika

Délmagyarország 1967 jan.31.

Stojánovics Milica MDK

Kézimunkák

Műcsarnok 1925.Iparművészeti Társ.Jubiláris kiáll.

M.D.K.

Stojanovits Iván szövetkezeti igazgató

A Budapesti Mübutorasztalosok Szövetkezetének lakberendezője. Fényképét hozza lap.

Szentgyörgyi Elvira: Helyszini közvetitést ad az egy szoba komfortos lakások terveiről. Szinházi Magazin, Bp. 1941. szept. 1o-16. IV. évf. 38. sz. 1o-11. lap

MDK

Stojanovits Iván

Nappali részlete, repr.

Ebédlő részlet, repr.

Ebédlő részlete, repr.

Tervezte fenti

Magyar Iparmüvészet 1940. 5,6.1.

MDK

Kaesz Gyula, Flach János és Stojanovits Iván

rendkivül érdekes nemzeti feladatot old meg az általuk tervezett munkáslakás-sorozat.

Mária Valéria utcai kiállitó termek.
Szép hallok, szobák, kertudvarok és munkásházak az "Uj Magyar Otthon" kiállitásán.
Magyarország. 1940. febr.28. 4.1.

MDK

Stojancevits Iván,

tervező-iparmüvész jutott nagyobb feladathoz a kiállitással kapcsolatban.

Müvészieség, magyarosság, modernség és célszerüség az uj magyar lakáskultura ideálja. Ip.m.Társ.palo. tájában.Mária Val.-u.
"Uj Magyar Orrhon" kiáll.
Esti Ujság. 194o.febr.29. 7.1.

Stojanovits Iván

épitő iparmüvész

Uj Magyar Otthon kiállitás, 194o.Bpest.katalogusa 28 lap

MDK

Stojanovits Iván,

épitö iparmüvész.

A kiáll.-t rendezte:OMIT és Magy.Ip.Müv.Orsz.Egyes.

"Magyarország" 1940 márc. 16. 8.l.
Mária Valéria u. helys.:"Uj Magyar Otthon"kiáll.

MDK

Stojanovits Iván épitő-iparm.

Uj magy.otthon kiáll. Iparm.Társ. 1940.

28 l.

Stojanov Miklós M.D.K.

A Szeg di Olajközpont tervpályázaton 45000 Ft-os megvétel

Társtervező: Virág Csaba-Mészáros Géza

Munkatárs: Komlóssy István-Bakos Géza- Beöthy András- Szekér Istvánné

Magyar Építőművészet 1967/5. 2-3.1.

Stojanov Miklós építész (Ipak Terv)

Résztvett az alábbi pályázaton
(rajz, makett, 2 rajzó)

Dr. Gyöngyösi István: Nemzetközi szervezetek - UNIDO - IAEA - Központja Bécs, terspályázat, 1969

Magyar Építőművészet 1970/2 Sold.

Stojanov Miklós

Az 5. sorszámú pályaterv /épitész: Mináry Olga, munkatársak: Stojanov Miklós, Wágner Ádám, Szőke Lajos, Hackl Tibor/ az alábbi pályázaton költségtérítésben részesült:

Városy Péter: A szolnoki területi vezető egészségügyi központ tervpályázata 1970.
Magyar Építőművészet, 1971. 1.sz. 8-16. l.

Stojanov Miklós építész (Ipar terv)

Szerepelt az alábbi pályázatban

(2 rajz, szepró)

Dr. Gyöngyösi István: Nemzetközi szervezetek - UNIDO - IAEA - központja Bécs, tervpályázat 1969

Magyar Építőművészet 1970/2 sol. d.

Stojanov Miklós

Pázmándi Mozgó-Kiség Szabó
tervének konzulense

Magyar Televizió Székház tervpályázata 1967.
I díj.

Magyar Építőmüvészet 1968.6.sz.2.1.

Stojanov Miklós, építész

L: Ungár Péter

—: követségi kérek

Boríló 3

Magyar Építőművészet, 9 n. 1983 83/1

BUDAPEST
12 VI. 5-10
62

Stoits György

illustrációi

az alábbi műben

Thirring Bpest

M.D.K.

STOICÁNESCU Anastasia

1930.-ban nagybányán a Szépmüvészeti Iskola tagja

Réti: Nagybánya.... Bp. 1954. 340.l.

M.D.K.

STOICA Nicolaie

1922-ben Nagybányán dolgozott a Szabad-
iskolában

Réti: Nagybánya.... Bp. 1954. 335.1.

M.D.K.

STOICA Nicolae

1925-ben Nagybánya szabadiskola tagja

Réti: Nagybánya... 337.1.

STOICA Mihai Nicolai

M.D.K.

1926-ban Nagybányán a szabadiskola tagja

Réti: Nagybánya... 338.l.

h.O.U.

STOICA Nicolai

1928-ban Nagybányán a Szabadiskola
tagja

Réti: Nagybánya . . 336.e

K. D. K

STOICA Nicolae

1924-ben Nagybányán a Szabadiskola tagja

Réti: Nagybánya ... 336. l.

STOICA Ana

M. D. A.

1927-ben Nagybányán a Szabadiskola tagja

Réti: Nagybánya.... Bp. 1954 338.l.

5·4	4·4	—	—	2031	—	80	100	—
5·4	4·3	—	—	2030	—	79	100	—
7·1	5·0	—	—	2032	—	81	100	—
20·3	15·0	B	VII	643	30	61	1.200	—
2·0	1·6	—	—	2028	—	77	80	—
2·1	1·6	—	—	2029	—	78	80	—
16·3	13·9	B	VII	654	36	68	120	—
16·3	13·8	B	VII	648	42	62	120	—
16·3	18·8	B	VII	651	39	65	120	—
16·4	14·0	B	VII	653	37	67	120	—
16·1	18·7	B	VII	650	40	64	120	—
16·1	13·8	B	VII	649	41	63	120	—
16·1	18·6	B	VII	652	38	66	120	—
							3.370	—

Stohofer Béla

1890/91 – 1891/92

Ferkèpzomfoiskèvk

134. l.

3. A K+F tevékenységgel kapcsolatos fo

A vállalkozás összes üzemi költsége:.....

ezen belül:
A vállalkozás K+F tevékenységhez kapcso

ezen belül:
Saját szervezeten belül végzett K+F tevéke

.....

ebből: anyagjellegű ráfordítás .....

személyi jellegű ráfordítás k

Kiadott K+F megbízások számla szerinti ér

A folyó költségek felhasználása (ezer Ft)

alapkutatásra fordított összeg:.....
alkalmazott (ipari) kutatásra fordított össze
kísérleti fejlesztésre fordított összeg:.....

4. A K+F tevékenység forrásai 2002-be

Stohner József

Magyar Iparművészet az
ezredfordulón 2003
14 T. l.

STOHMAYR József egri kőmüves-segéd 1752-ben ismeretlen helyre távozik, előbb --+ Valner egri kőmüvesmester legénye volt.

A Hevesmegyei Topográfia adatgyüjtéséből. Voit.

M.D.K.

Stohmayr József, egri kőművesegéd

1752-ben Valner ~~ep~~ kőművesmester legényeként dolgozik, majd ismeretlen helyre távozik.

Heves megye müemlékei I. irta Voit Pál,
Magyarország müemléki topográfiája VII.köt.
Szerk.: Dercsényi Dezső.
Bp. 1969. Akadémiai Kiadó, 404. old.

Stohmayer László

Dancépítők (grafika)

Népszava, 1973 nov. 18. 101. ef. 270 s. 8 p.

M.D.K.

Stohl Katalin

29 éves, htb.

1949-ben a Debreceni Képzőművészeti Szabadiskola hallgatója volt

Képzőművészeti élet a felszabadulás után 186.l.
A MŰVÉSZETTÖRTÉNETI DOK. KÖZPONT FORRÁSKIADVÁNYAI II.
Bpp. 1965.

MDK

Stohl Mihály, 1852

Mihalik J.: A krasznahorkai Franciska ereklyemuzeum leltára. Kassa 1912. 11o.l.

Nemzeti Legitimista Néppárt
V., Bálvány-u. 5.
Telefon: 883-37, 883-68.

Kedves Barátom!

Többször és nyiltan szálltam s
mely a mai veszedelmes külpolitika
vezetett. Nem sikerült. Ezért még a
pártjából.

Az ország sorsáért való mélys
kapcsolatom arra kötelez, hogy továl
érdekeit, a polgárság nyugalmát és a

Én tehát felveszem a harc
ki az országot a mai szörnyű helyze

kibontom a legitim

„Istenért,

Stohl Mihály

l.

Va Hö Ernst gyűjt

VI/III. 77.

Stohl Mihály festőművek

Andrássy Erzsébet grófnő, férjezett Széchenyi Pálné és fivére, ifj Andrássy György gróf arczképei. Vízfestmény. 1852 ből.

Mihalik József. A krasznahorkai várban létesített Francisca ereklyemúzeum leíró lajstroma. Kassa. 1912. 110 lap.

-),

↳ Krisztus levetele a Kereps-
ról

Stohl Mihály

1814 – 1853.

Nagy Sándor tábornok archeje,
vizf. az Ernst Múzeumban.

Ernst-kulföldi 27. C.

Övveresek, török Katonai

VI. 135.

Stohl, Michael

1813–1881.

litogr. Beics.

l.

Bielz Portrait

52.56.273.4.

8	8	0	5	82				
							9	20 —
2	9	7	0	—		30	—	
						14	67	
			9					
		35	93			26	93	
			500	—				
		1	115	72				
1	9	8	8	33		111	572	
			836	79				
14	8	6	2	50		836	79	

Stohl Mihály

l.

Ernstkülfmesterch

Michael Stohl

Jest ménye nyomán készült Leopold Müller litográfiája: „Felix Schwarzenberg herceg." 589. sz. reprodukció.

Rózsa György - Spira György: Negyvennyolc a kortársak szemével, Budapest 1973. 5751

Stohl, Michael (1813-1881)

Kisleány Zépmása

Vízfestmény, 30x23. Selesve lent jobbra:
M. Stohl 1867

Kiáltási ár: 1500 ft

BÁV 36. Müvészeti Képaukció Katalógus 1975 május

Stohl, Michael (1813-1881)

Kislány képmása

Vízfestmény 30 x 23 Jelezve lent jobbra: M. Stohl. 1867

Becsült ár: 1500 Ft

Báv 36. Művészeti Képaukció Katalógus 1975 május

r.

EUROPA

film-, könyv-, lapterjesztő és könyvkiadó rt.

Budapest, V.,

Visegrádi-utca 36. IV. 1.

Stohl

l.

Lykanemzromantika
52. l.

MDK

Stóhanzel Ede

Aradi épitészeti ...rajzolók... Vállalk. Közl.
1907. jan. 9. 6.o.

MDK

Stohhofer Béla szobrász

I. Ulászló c.szobra a képviselóházi árkadok felett.

Zámborszky Ilona: A Magyar Orszaghaz.Bpest. 1937./Képekkel./ 130.l.

MDK

Stohhofer Béla szobrász

I,Ulászló

Zámborszky Ilona: A magyar Országház. Bp. 1937,
129-132 l.
/az épület külsején elhelyezett szobrok/

MDK

Stohanzel Ede

N.Szal. I.osztrák alpesi kiáll. 1932. máj.

Loholsz, futsz új javak után...

Loholsz, futsz új javak után, kifúj a szél, megázol,
És a meglévő holmidra vajjon, miért nem vigyázol?
Még törekvő emberek is sokszor sárba ragadnak,
Hogy ha ezer dolgod is van, szakíts időt magadnak!
Biztosításod van már rég (jobbat nem is tehetnél),
De manapság **e kis pénzért** mondd, hogy mit is vehetnél?
Ezt az ügyet nem is lehet más oldalról szemelni,
Az értéket nagy sietve jó lesz ma felemelni!!

"Pátria" r.-t. Budapest — 435418

Stohanszl Ede

Közlezrk
1321. l

MDK

Stógl Mátyás kőmives inas, kőmives legény

részt vett Buda ujjáépitésében 1686 után

Schoen Arnold:Buda épitőmestereiről töredékek, vázlatok I.Kik épitették ujjá Budát az 1686.évi romokból? MMvért 1957.VI.évf.4.sz.299.l.

STOGL István M.D. K.

Bp. Gorkij fasor 120 fős Óvoda épitésvezetője

Épitész:Kiss E. László
Főépitévezető: Kovács István

Magyar Épitőművészet 1962/2. 14-15.l.

Stogetzberger János

festő

1745-51. Holics

Csanyi 1954

27 l

74949

Stogetzberger Johann

festō XVIII. n

l.

Schirek Holitsch

113. l

M. D. K.

STOGETZBERGER János

(1745-51) a holicsi gyár festője

Csánji 1954. 27. l.

 M. D. K.

Steger antal, festő 1872-1937.

Tanított mint rajz tanár az alsófokú és a tananciskolában. Rajzokat ak. vázlokat és grafikai lapokat készített. Funkcionárusa volt a pozsonyi „Kunstverein"-nak.

Marian Vámoss: Slovenské výtvarné umenie 1918-1945.
1960 42. old.

Öcsény /Tolna/

Ref.templom, homlokzat előtti t
edények, 1721, 1734, 1739, 1772

/Kováts J.István: Magyar reform
418 l/

MDK

Stofkó László
építészmérnök

sz. Kassa, 1920
1941-42 tanévben oklevelet szerzett végzett hallg.

József nádor 1941/42. 320 l.

Stoffh, Benedictus kőfaragó M.D.K.

1552-ben Andreas Fontana meste csoportjáb n Egerber gozik

Détshy Mihály: Munkások és mesterek az egri vár épitkezésein 1493 és 1596 között

Az Egri Muzeum Évkönyve 1964. 1. Eger- 1964. 188.1.

M.É.K.

Benedictus Stoffh

1552 nyarán kőfaragó Andreas Fontana Kőművesmester mellett. Ellátáson kivül havi 8 forint fizetése van. Valószinüle pallérok is. Fontanával távozik az osrom előtt.

Détshy Mihály: Munkások és mesterek az egri vár épitkezésein 1493 és 1596 között. I. közl. 188. o.

Az Egri Múz. Évkönyve. I. Eger, 1963

Stoffe, Jan van der

MDK

"Lovasvadászok találkozása"

10-11.o

/Czobor-Bodnár/: Az egri képtár. Bp. 1960.

Stoffe, Johann van der MDK

Sz. Leiden 1611, megh. uo. 1682.

"Lovas vadászok találkozása."

o. fa.

28.o.

/Czobor - Bodnár/: Az egri képtár, Bp. 1960.

Jan J. van der Stoffe.

(működött 1647-99-ig) „Lovas vadászok találkozása" című műve az egri Képtárban.

Voit Pál dr.: Heves megye műemlékei II. kötet
Magyarországi műemléki topográfiája VIII. kötet
Budapest, 1973.

1757

IV. tábla

...zkori urnatemető
...ártha urnő ajándéka
1903 Febr 7

Halvány téglavörös
minden díszítés nélkül.

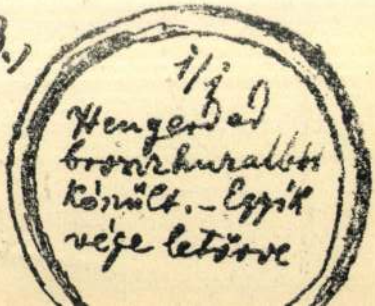

1/1

20.)

22.)

1/1
Hengerded
bronzhuzal-
ból készült

23.)

1/1
Hengerded
bronzhuzalból
készült. – Egyik
vége letörve

Stoercklin, Johann

Heinrich

~~[illegible]~~ 1684 – 1736.

rezm. Augsburg.

Bielz Portrkat

569. A.

Pozdrunkák, cziesiveskori, Trencsén –

Wármegyében VI. 242.

Stoer Jacobus

nyomtatta több társával Calepinus Ambrosius: Ambrosii etc. "cipsů magyar értelmezésű latin szótárt Genfben 1594-ben.

Borsa Gedeon, Hervay Ferenc szb.: Régi magyarországi nyomtatványok 1473-1600.
Budapest, 1971

6271

A műtárgy méretei		található					Becsértéke		Jegyzet
agas	széles	éprész	helyis.	sor	itten				
centiméterben		száma alatt			jelz.	sz. a.	K	f	
6·5	5·0	—	—	2024	—	73	100	—	
5·6	7·0	—	—	2026	—	75	100	—	
5·5	6·8	—	—	2027	—	76	100	—	
6·2	5·0	—	—	2025	—	74	100	—	
10·8	14·6	B	VIII	743(1)	57	70	80	—	
20·7	31·4	B	XV	936	53	72	80	—	
11·9	8·0	B	V	533	22	60	100	—	
10·7	14·7	B	VII	743(2)	58	71	80	—	
6·5	9·0	B	VII	674	31	69	130	—	

Stoegmann Irén

1887/88 – 1888/89

Deák Ébner isk.

Ferkèpzomfoisk`vk

134. l.

MŰEMLÉKEKORSZ. HIVATAL

2/1944

A m.kir.Vallás- és Közo

2579/1944. szám.
XV.Om.

A m.kir.honvédelmi
Om.biz.1.omo-1942.szám alatt
szabályok a gyakorlati tapas
és kiegészitésre szorultak.E
hatóságok javaslatainak felh
sokat,tájékoztató utasitást
1.800/Om.biz.1.omo 1944.szám

Stoeckl Miklós (Stoeckel)

Kovács
1438-ban a városi puskák
javításáért 113 dénárt
kap Bártfa városától.

1441-ben puskák megvasa-
lásáért kap 2800 dénárt.

Fejérpataky László dr.-
Magyarországi városok
régi számadáskönyvei.
Bp. 1362, 517. l.

Stodoni József, gyógykovács

Fertőszentmiklósi gyógykovács, állatorvos annak idején segéde, sógora és barátja volt Bokor Nándor nagycenki kovács, gyárosnak. 316.old. 68.jegyz

Csenár János: Bokor Nándor gazdasági gép-és eszközgyára 303.old

Soproni Szemle, Helytört. Folyóirat. XXIX.évf. 1968 Sopron

MDK

Stodolni-család kályharakó

Soproni Szemle 74.sz.1939.
Csatkai Endre: Széchenyi müemlékek Nagycenken.

Stodler Veit (?)

nagyszombati asztalos Knilling Balthasar becsi Azobrány és asztalos tervei szerint készítette a XVII. században a nagyszombati jezsuita templom főoltását - (1637-40 Eort)

lásd Bierbjezsuiták

76. l

Horváth Zoltán: A nagyszombati kath. érseki főgimnázium fortenete Nagyszombat 1895.

l. Vas. Nyo. 1913. 36. 4.

Stoczek József

MDK

a József politechnicum nyilvános rendes tanárává ~~nevezték ki /1867-70 években/~~.

Dr. Mihailich Győző: A XIX. és XX. századbeli magyar hidépités története. Bp. 1960.

11.o.

1871 -ben a József polytechnikumot egyetemi rangra emelték. Stoczek J. volt az első rektor.

U.o.

K. D. L.

STOCTH Péter asztalos

Radkersburgban

1776. Szentbenedek, templomepítkezés

költségvetésben 92.54 forinttal

szerepel

Ugghány: Barokk szobrászat... Bn. 1959.

I. 281, II. 267.

Stocks Minna MDK

Támadás, állatkép

Műcsarnok 1883. őszi kiáll. II.

Stocks Minna MDK

Hátrálás, állatkép, olf.
A nyugtalan model, olf.

Műcsarnok 1883. őszi kiáll. II.

Stocks Minna MDK

A nyugtalan model, olf.

Műcsarnok 1883. őszi kiáll. I.

Stocks Minna MDK

Lovak itatónál, repr.

Műcsarnok 1882. őszi kiáll.
második sorozat

Stocks Minna MDK

A nyugtalan modell, repr.

Műcsarnok 1883. őszi kiáll. II.

Stocks Minna

Lovak istállóban, olf.

Műcsarnok 1882. őszi kiáll.
második sorozat

JOHANN JOSEF STOCKNER, pénzbecsőr

Mesterjegyek a konvenciós pénzlab érmein:
Tiroli Hallban vert pénzeken:
S. = Johann Josef STOCKNER,
Wardein, 1765-1780, 139.old.

SZIGETI ISTVÁN: Mesterjegyek a konvenciós pénzlab érmein 138.old.

AZ ÉREM, Közlemények az éremgyűjtés köréből. XX.évf. 1964. 27-28.szám. Bp.

JOH. STOCKMAYER, textilfestőmester

HAUPT LADEN BUCH.-Eines Ehrsamen Handwerks Deren Kais: Königl: PRIVILEGIRT Bürgerlichen Schön und Schwartzfärbern in der Königlichen Freyen Stadt Pressburg.
Név:.- 207.- Herr Joh. Stockmayer
Felvétel idje: 1801. 7. Sept.
Hová vették fel: Kabersdorf,/ Kabold/. 158.old

DOMONKOS OTTÓ: Magyarországi Festőcéhek I. A textilfestés első nyomai 101.old

ARRABONA, A Xantus János Múz. Évkönyve, 16. Győr, 1974

- GILICZE SÁNDORNAK

Z[engő]V[árkony,] 1937. I.18. →

hibámon kívül oka lettem számodra ilyen
em én vagyok az oka, hiszen ezt leve-
n "hangja" ellen ugyan panaszod van,
cem van, mit írtam, nem találok benne
sak, persze, határozottan megmondtam,

ndata után, hogy "jobb szerettem volna"
mmába kerültem, de akármennyit hányom-
feladni. Hogy mért? Ne vedd rossz né-
legelemibb jogról kelljen beszélnem?

STOCKMANN KÀROLY

Németh F.: A bàràti fényk.

2002.

80.0.

M.D.K.

STOLLENBERGER, (STOLNBERGER is)
Georg bécsi asztalosmester

1766. A kastély újonnan elkészitett disztermének tervrajz szerint ajtókat készit tokokkal

Művelt. 1955. 1. sz.
Mikó Adorján: Fertőd/ Eszterháza, Süttör: Győr-Sopron megye / mesterei, művészei 1720-1768 között

129-130.

M.D.K.

STOLLNBERGER, Georg asztalosmester

1766. a kastélyhoz tartozó nyári kerti lak műasztalosi munkálatait végzi; Eszterháza.

Művért. 1955. 1. sz.

Valkó Aderján: Fertőd/ Eszterháza, Süttör: Győr-Sopron megye / mesterei, művészei 1720-1768 között

130.l.

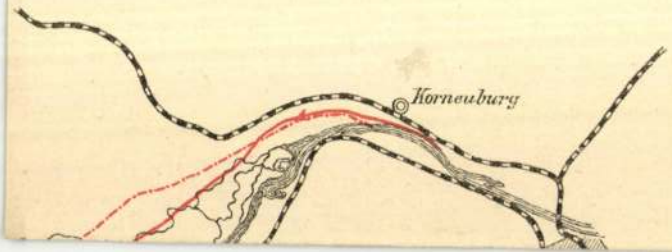
Korneuburg

Stollenné Balló

Margit

Festő

Et. 1928

STOLLER András kőmüves

VÁRADY József: Tiszántúl református templomai. I-II. köt. Debrecen [Sajószentpéter] : Borsodi Református Egyházmegye, 1991

37.p.

Békési ref templom terve Thális Márton áccsal 1775

(mindketten aradiak)

Stollberg R.: MDK

Szent György-hegy, vizf.
Szigligeti hegy, vizf.
Szigligeti vár, vizf.
Szigliget, vizf.
Viharos Balaton, vizf.
Badacsonyi vidék, vizf.

Nemzeti Szalon 1939. szept.-okt. 91. csoportkiál

Stollberg R.

MDK

festő

Nemzeti Szalon
Pesti Napló 1939. szept. 26.

MDK

Stollberg R., festőm.

Szent György-hegy.	Vízf.
Szigligeti hegy.	"
Szigligeti vár.	"
Szigliget.	"
Viharos Balaton.	"
Badacsonyi vidék.	"

Kozm. Szo 1.- 91.csop.kiáll. 1939.szept.24.-Okt. 8.

Stollberg R. MDK

festő

Csoportkiállitás a Nemzeti Szalonban.
Esti Ujság 1939. okt. 2.

Stollberg R

festő

László

Nemzeti Szalon 1939

91. csop. kiáll. szept.–okt.

121–126. sz.

Stollberg R.

kidll.

Nemzeti Szalon

1939. szept – okt.

Föv. kejt

Stollberg grófnő MDK

A Nemzeti Szalon XCI. csoportkiáll.
Képzőm. Közlöny 1939. 2.sz.

MDK

Stollberg grófnö, festöm.

részt vett a Nemz. Szal. XCI. Csop. kiáll. an.

Nemz. Szal. XCI. Csop. kiáll. - Képzöm.
Közlemy. 1939. 2. sz.

Stollberg MDK

festő

A Nemzeti Szalon kiállitása
Magyarország 1939. szept. 23.

VALENTIN S T O L L , textilfestőmester

HAUPT LADEN BUCH.-Eines Ehrsamen Handwerks Dere n Kais
Königl: PRIVILEGIRT Bürgerlichen Schön und Schwartzfär-
bern in der Königlichen Freyen Stadt Pressburg.
Név:.- 284.- Herr VALENTIN S T O L L
Felvétel ideje: 1811. 16. Sept.
Hová vették fel: Tulnau, /Tolna/. 159.old

DOMONKOS OTTÓ: Magyarországi festőcéhek I. A textilfestés első nyomai 101.old

ARHABONA. A Xantus János Múz. Évkönyve, 16. Győr, 1974

Stoll Péter

minator.

Benedeknendi szerzetes, ki a stohlai (szepesmegyei) monostorban a „Duo libri Malagranati de penitentibus et proficientibus" cimü kodexet 1410. aug. 5 én irta le. A codexet most a pozsonyi kaptalan birja

Irod:

Knauz Nándor. A pozsonyi kaptalan kézirataí. Esztergom, 1870. (129 l.

C 48. l

Péter, benczés
miniátor.

Liber Malagranati de Poenitentibus 1410 ből. Papírkézirat ivrétben, meget Péter nevű harai benczés Stollban, a Szepességben 1410 ben másolt. (per manus fratris Petri ordinis Sancti Benedicti de Stoll). Két hasábos got, cursiv, szabálgosirás, vörös szinű initialékés feliráskkal. Tartalmaz hiterkölcstani fejtegetéseket a bűnbánatról. A pozsonyi kajstalan tulajdona.

Hradszky József Szepesvármegye a mohácsi vész előtt. A szepesmegyei Fortsarsulat évkönyve. Szepesvár alja 1888. 88. l.

Stoll Péter

1410

Csontosi jegyz

Stoll Péter

irodalmárhoz

11. kép

Stoll Péter

Kodexmásolás

1410

l.

Magyar Könyvszemle

1879. 48. l.

NIKOLAS S T O L L, textilfestőmester

HAUPT LADEN BUCH.-Eines Ehrsamen Handwerks Deren Kais: Königl: PRIVILEGIRT Bürgerlichen Schön und Schwartzfärbern in der Königlichen Freyen Stadt Pressburg.
Név: 501.- Herr NIKOLAS S T O L L
Felvétel ideje: 1865. 20. Noveb.
Hová vették fel: Vesprim, /Veszprém/. 164.old

DOMONKOS OTTÓ: Magyarországi festőcéhek I. A textilfestés első nyomai 101.old

ARCHABONA, A XANTUS JÁNOS M[illegible]", ÉVKÖNYVE, 16. Győr, 1974.

Stoll, Leopold (működött 1828-69-ig)

„Gyümölcsvendelet"

O.v. 73,5 x 97 J.l.: Leopold Stoll 1853

Védett. 2. ár 12000 Ft.

BÁV 41.26pauke16 Budapest 1976 december

STOLL JÓZSEF, textilfestőmester

1819.-Sok vidéki mestert, kik hosszabb ideje a pozsonyi céhben voltak, a budaiak maguknak igényelték, mert a Helytartó Tanács 1813-ban nem határozta meg pontosan a budai céh területét.-E mesterek egyike volt:
Stoll József, Futtak, 130.old

DOMOKOS OTTÓ: Magyarországi festőcéhek I. A Textilfestés első nyomai 101.old

ARCADOMA. A Xantus János Múz. Évkönyve, 16. Győr, 1974.

JOHANN S T O L L , textilfestőmester

HAUPT LADEN BUCH.-Eines Ehrsamen Handwerks Deren Käis: Königl: PRIVILEGIRT Bürgerlichen Schön und Schwartzfärbern in der Königlichen Freyen Stadt Pressburg.
Név:.- 455.- Herr JOHANN S T O L L
Felvétel ideje: 1842. 10. Mai.
Hová vették fel: Weszprim, /Veszprém/. 163.old

DOMONKOS OTTÓ: Magyarországi festőcéhek I. A textilfestés első nyomai 101.old

ARRABONA, A Xantus János Múz. Évkönyve, 16. Győr, 1974

MOK

Stoll J. festő.

Az öregek. Of.-

Stenk György Cét, XXIX. mun. graf. anke.- 1919.
IX. 29- X. 2.- A. Gyűjtő, V. évf. 5. m. - Kül. m.- 73. l.

MDK

Stoll István
nyomdász

borítók tervezése (ára)

Novák László: Tanfolyamunk

Grafikai Szemle 1904 évf. 2. f. 18 l.

Stoll, Friedrich
bécsi festő MDK

a Batthyányaknak dolgozott.

Magy.Müv. Tört. I. /szerk. Dercsényi/ 360.o.

MDK

Stoll Friedrich,festő

a Battyhányiak szolgálatában dolgozott.

A magyarországi művészet története.I.
Bpest,1961.II.kiadás. 406.l.

FRANZ STOLL, textilfestőmester

HAUPT LADEN BUCH.-Eines Ehrsamen Handwerks Deren Kais: Königl: PRIVILEGIRT Bürgerlichen Schön und Schwartzfärbern in der Königlichen Freyen Stadt Pressburg.
Név:.- 163.- Herr Franz Stoll
Felvétel ideje: 1797. 11. Sept.
Hová vették fel: Hodschag, /Hódság/. 157.old

DOMONKOS OTTÓ: Magyarországi festőcéhek I. A textilfestés első nyomai 101.old

ARRABONA, A Xantus János Múz. Évkönyve, 16. Győr, 1974

Mák.

Stoll Béla mecenás szőlőbirtokos

tíres nagybanyai műbarát volt. Szénapajtát ajándékozott a festőiskola számára ott festettek nyarakon át a művészek.

Huszella Ödön. A remekmű halála

Kolozsvár 1937.

7. l

Stoll Béla (oradi) M.D.K.

mühelyes

első díjat nyert az oradi szabadság szobor vasrács-kerítésének tervezésére kiírt pályázaton

Vállalkozók Lapja, Bp. 1894. XV -évf.

nov. 20. sz. 2. old.

Stoll jelzéssel:

Kovácsműhely.

Olaj vászon 41x51 keretben

Cabra: Stoll

Vételi ár: 4000 Ft

BÁV 37.Művészeti Képaukció 1975 szeptember

Stoll jelzéssel:

„Kovácsműhely" Olaj vászon

42x53. Jelenve lent balra: S. Stoll.

Kiállítási ár: 8000 ft.

BÁV 38.Képaukció Budapest 1975 december

J. Stoll jelzéssel

„Kártyázók" o.v. 42x53

J. l. b.: J. Stoll (Restaurált)

Kikiáltási ár: 10000 Ft.

BÁV 57. Képaukció Bp. 1982. május

J. Stoll jelzéssel:

„Kovácsműhelyben" o.v. 42x54

J. l. 6.: J. Stoll (Stoll)

Vételári ár: 8000 ft.

BÁV 42.Képaukció Budapest 1977.május

Stoll jelzéssel

„Műhelyben" olaj, vászon 72x52

Selesve lent jobbra: S. Stoll

Kiállítási ár: 8000 ft

BÁV 38.Képaukció Budapest 1975 december

Stoll, kékfestő

Verzsrémben volt kékfestő-műhelye a múlt század közepén. Fából faragott ducan borostyán és tölgyfa leveles ágak között foglal helyet a jellegzetesen karcsúsított magyar cimer./10.ábra/. Ha omló Kolep siklósi műhelyében/9.ábra/. Stolléval azonos daraba Páparól a Kluge műhelyből. Ezek a darabok kendők, abroszok szélei diszitettők. 184.old 24. lejtő

Domonkos Ottó: Haladó mozgalmak tükröződése a kékfestés mintakincsében 177.old

Arrabona, 11.-Xantus János Múz. Győr. 1969.-Győr-Sopron Megyei Nyomda, Győr

Stoll, kékfestő

---

10. ábra. Címeres borostyán és tölgyfa agakkal. Veszprém, Stoll műhely. Kékfestő műhely Veszprémben a múlt század közepén. Fekete repr. 186. old 24-ig

Domonkos Ottó: Haladó mozgalmak tükröződése a Kékfestés mintakincsében 177. old

Arrabona, 11.-Xantus János Múz. Győr. 1969.-Győr-Sopron Megyei Nyomda, Győr

etett szabadság igénybevételét
nappal korábban, a
dódó kiesés ésszerü megoldását
lenteni.

si, képzési céllal igénybe vett
tamára a közalkalmazott
ér egy részének megfelelö
g, de csak az eredeti

mányút, kutatóút tervét a
tudomására jutásakor elöre
tés esetén a rendkívüli
egtagadható.

lományába nem tartozó személy
lajdonba tartozó tárgyat csak
e alapján, megszabott határidön
lcsönözhet.

ıak/
ı kizárólag elismervény
ért azok használatba vevöi,
l beszerzett,
özökért az illetékes

STORNO FERENC

id. Storno Ferenc

Wiesler Sator: Latas bázi biatlikis id.

Storno F. munkái ibid

Sopron Gamba 1997 (Cl.) 366–368 (4 p.)

Figure 4.1. Effect of different concent
the formation of cotton p

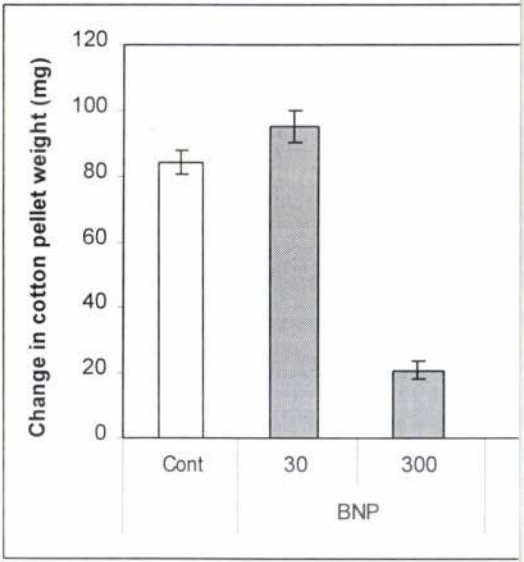

Figure 4.2. Effect of different concent

Stomfai Krisztina

Magyar Iparművészet az
ezredforduló 2003
144. l.

MDK

Stolczer Jenő építész

a győri szinház tervpályázaton III. dijat kapta

MM és ÉE Közl. 1929. nov. 24. 3o3 l.

M.D.K.

Stolczer Jenő

Épitőmüvész győri származásu szinházépitő specialista tervét fogadta el a város az uj szinház megépitésére.

Barokk stylben épül meg az uj győri szinház.

Városok Lapja 1930. febr. 1. 108.old.

helyzetük által adott kot
lelkesedéssel teljesítette
hercegasszony éveken át
úri varrottasokat, népies
szervezett és irányított o
kozást, mely ezeket a hag
tartotta. Finomult érzé
szeretettel, eréllyel és
gondozta, pártolta és i
iparművészet és háziipa
kitörölhetetlenül írták a
szetünk tört

Stolzer

győri származásu magyar
építész Beésben.
Ő tervezte a Pesti
Adria – büffét a Rá-
kóczi úton – Ugyanúgy
tőle az Unió – büffé
az Erzsébet Korutan

Bor Pál – Automata-
büffék. Magyar Ipar-
univerzet 1931, 25. l.

vonulását a győri szinház
építésétől. A város vere-
tősége csak a kiskőzgyűlés
utján végleges megbízást
adott a kivitelt tervek
elkészítésére Árkay
Aladárnak. A közgyűlés
e határozatát megfelelő-
ték, s a belügyminiszter
Árkay Aladár megbíza-
tását megsemmisítette.

Magyarság 1930.
aug. 10. (Árkay
Aladár esete a
győri szinházzal.)

SZAK: Erotika.

HELYSZÁM: 1286 / Fl. I. 7

SZERZŐ NEVE: Ch

FORDÍTÓ NEVE:

KÖNYV CÍME:

KÖTÉS NEME:

KIADÓ:

ALAK:

ÉV:

TURÓCZI SÁNDOR KÖNYVTÁRA

U. 3003.

Stolczer Jenő

Győri származású berlini műépítész.

1930. a győri szinház terv-pályázatán a III. dik díjat nyerte, s a városi tanács őt ajánlotta a kivitelt terv elkészítésére és a törvényhatósági bizottság így is döntött. Stolczer körben társult Árkay Aladár bpesti műépítésszel s így ketten közösen kaptak megbízást. A bpesti mérnöki kamára nagy konsternációval fogadta ezt a döntést, mert egy berlini építész jogtalan favorizálását látták a magyar építészi kar rovására. Ugyláttik Stolczer megelégette a hercehurcát s levelet intézett Berlinből Szanter polgármesterhez, melyben bejelenti vissza-

tordits

GARNELO JOSÉ. A ME

Stolczer Jenő

a győri városi szinház
terop. III. díj.

a terv távlati
kepe stb repr.

MAGYAR EPITO MUVESZET

1930. 2. sz.

ıelyet alul csavart szalag zár le.
közötti területet elnagyolt növényi
z indák és levelek formája erősen
érvári emléktől. A faragvány stí-
›ly laza, hogy csakis egy XIII.
juk kapcsolatba, mikor is a régi
kvalitása csak egészen halványan
ívül közel áll a Nemzeti Múzeum
ırkánytöredékéhez. *(80. kép.)*

*

ːnetéből, mely szorosan összefügg
ető, hogy a XII. század végén fel-
ːakadt. III. Béla nagyhatalmát a
tatárjárás országpusztító vihara
tás a bazilikát megkímélte, így
lommal nem került sor. Különben
ːdődő gótika jegyében folyt le, a
tonikus problémákon van a hang-
te az épületplasztikát, teret adott
ı és az első emlékein, nem követi
Dekorációval pompásan ékesített
ıelyét bordakötegek, zárókövek,
foglalják el, ami nem kedvezett

Stolczer Jenő

győri származásu,
Bestimben elő műépítész
az alábbi pályázaton III. díjat
nyert

Építő Ipar – Építő Mű-
vészet. 1929. 159. l.
(A győri kinház terv-
pályázata.)

Stolczer Imre

és Árhay Gladár építészek tervei alapján építették volnu fel a győri színházat.

Hont Ferenc - Staud Géza: Színházi

Kislexikon, Budapest, 1969.

1691.

vül elintéztatni méltóztassék.

. február 12.

elnökhelyettes.

z s e f U r n a k

nácsos

G ö d ö l l ő .

Stolczné Bakla

Margit

Otvos

1915

Eimisk 1930

88. P.

Illyefalvi: Pesti és budai polgárok 1686-1848.....I. 301

Név: Stolcz Franciscus

Foglalkozás: aranymívesmester

Szárm.hely: Pest

Hitfelekezet: R.K. Csal.állapot: házas

A polgárjog megszerzésének időpontja: 1818 I. 17

A polgárjogért fizetett összeg forintban: 6

Stolcz Fryges

Kassai mun. cat.

76 l.

79 l.

109 l.

16684-88. Posner, Budapest.

Stolcz Ferenc

szül. Zsáka (Biharvm) 1865 dec. 26. Cipészmesterséget tanult. Soltvadkerten volt cipészmester, azutan ~~[illegible]~~ Hódmezővásárhelyen telepedett le. 1925 óta foglalkozik a szobrászattal. Autodidakta. Horthy Miklós egész alakú szobrát a Kormányzó ajándékul elfogadta és érte köszönetét szilvánította. 1928. ~~augusz~~ majusában H Vásárhelyen, 1928 augusztusában Szegeden rendezett műveiből kollektív kiállítást. Primitív, nemes művészet.

Szegedi Friss Ujság 1928 aug. 30.
szám és Stolcz közlése.

T. 6565.

gy tetején van a bástyákkal és kö-
előtérben balra Cupido által haj-
elmünket, mig jobbra a szőlőhegy
t; a háttérben pedig hegyek hul-
szsal diszitett lap táblácskáján:

garn

OTENTISSIMUS

i temone Leones
alidissimus omnes
bannt,
gen spannt
geisslen schlägt
tarckst Affect.

8 :14.3 cm.

Stolcz (Stoltz) Ferenc

ötvösök

1818, 1828 Pest, Belváros

Kapumagyaromötvösök 46 l

Stolz Ferenc

aranyműves

Pest 1816. mester

Horváth Szentpéteri

257 l.

Stolcz Ferenc

Thieme Becker
XXXVII 103. l.

(Lyka)

Stele János

MIK

1786. A Városliget betelepitésével bizták meg.

A telepités hiányos és szakszerütlen volt.
/Inkább az eperfaültetést szorgalmazta./

THALY TIBOR: A 200 éves Városliget. Bp. 1958.
35.l.

DIEZBERGER KONRÁD
hirlapbizományos
BONYHÁD

Nagy.

„Europa" film, könyv,
lapterjesztő vádl.

Budapest.
V Rothermere u 12. II

Stolbert Péter

Könnvesm.

1721 – 22.

Magydisznód

Schuller Zwei

346, 347. 1

Stolbe Adolf, építész MDK

az erzsébetvárosi törvénykezési épület tervpályázatán a biráló bizottság az első dijat S.A. tervének itélte oda.

Müvészet. 1907. 134.l.

Toscana V. 203

Stolarik József

szül. Turzófalván (Trencsén m.) 1871. Rk. Gimn.-gettes.

1892/93 II. I. osztály
1893/94 I " "

Pozsony.

A középtért a vár és
zimalom köti le figyelmünket;
kanyáját, a kompra kétfogatú
dig a DANVBIVS FLV. innenső p
portot, kik[illegible] egy[illegible] kézimun
fogja. Felirata fölül

L közül
L és egy áll.

középütt: Pressbu
jobbra a keretben
Pisoniu

a lap hátán franczia szöveg o

Rm., mér. a vk. 29.7: 4

Stolarik József

1892/93 – 1893/94

Ferkápzomfoiskávk

134 l.

A m. kir. vallás- és közo

13732 szám.

A Ünemlékek

Ko

Hivatalból.
Közszolgálati ügyben.
Dij átalányozva.

Stólai Péter

másolati könyve 1410 ből
a pozsonyi káptalan kézi-
ratai közt.

lásd

Sörös Pongrác és Rezner

Tibold: A pannonhalmi
főapátság története III. k.
Bpest, 1905. 348, 349 l.
350. l.

Knauz N.: A pozsonyi káp-
talan kéziratai. Esztergom
1870. 129. l.

(Magyar Sion III. k. 1865. 519. l.

Knauz N.:)

BUDAPEST
935 NOV. 10. 12
62

BUD
935 NOV
ÁKB
ST

141
935 NOV. 9. 15

Stólai Péter

vrd

Csontosi János: Magyar

Könyvszemle 1879. 48. l.

Stol Jenő

épitész

l.

Borb-Fabr 56

Ujjáépítés egyik

tervezője

Lang Illés

ötvös.

XVIII-st.

Stol Aurifaber

1397-ben a városi jegyzőkönyvekben mint peres fél említtetik.

Mihalik József. Kassaváros ötvösségének története. Bpest. 1900. 116. l.

Stokol Villibald festő

Szerepel a Műcsarnok tavaszi tárlatán

Az Est 1925 V. 16

JOHANN S T O K M A Y E R , textilfestőmester

HAUPT LADEN BUCH.-Eines Ehrsamen Handwerks Deren Kais: Königl: PRIVILEGIRT Bürgerlichen Schön und Schwartzfärbern in der Königlichen Freyen Stadt Pressburg.
Név: 457.- Herr JOHANN S T O K M A Y E R
Felvétel ideje: 1842. 10. Mai. 163.old
Hová vették fel: Kopersdorf, /Kobersdorf, Kabold/.

DOMONKOS OTTÓ: Magyarországi festőcéhek I. A textilfestés első nyomai 101.old

ANNABOMA, A Kantus János Múz. évkönyve, 18. Győr, 1974

A MINIATURE

Stoklász József

1889/90 – 1892/93

Ferk pzomfoiskèvk

134.C.

Krasznai aranyrudak gipszmásolatai

V. 257.

Stoklász József

adat nincs,
szobrásznövendék
1889/90 II. I. osztály
1890/91 I–II. II. osztály

Stoklasek Martin

Modellierer

XIX. 4

l.

Schiek Holitsch

126. l.

A hivatalos másolat hiteléül:

Fekonam Károly

miniszteri s.hiv.igazgató.-

miniszteri tanácsos.-

Pozsony.

E D´VOORNAAMSTE FORTRES
DAM uytgegeven door IUSTUS DANC
Staten van Holl: en Westvries-I
NISCHA, SIGETH, CASCHAV, COMORA
BELGRAD, WEITZEN, TOCKAY, STVLW
v. PEST, CONSTANTINOPEL és TEME

Rm., mér. a rl. 44.1: 60.

Stollmann András

1873/74 II., 1880/81

Ferkápzomfoiskávk

134.C.

Hajnal Ignác IV. 177.

Stollmann Andor

vul. Urvölgyön 1852 okt 4.

1880/81 I. III. vakont.

1880/81 II. " —

1903. IX. 3.

~~Máramarossziget.~~

A maramaros-

Vármegyei muzeum-egyesült elnökségéhez. Az 1902 évi

államsegély felhasználásáról szóló jelentés tudomásul vétetik;

~~és~~ a muzeum berendezése her 4 üveges szekrény~~nyel fog kiegészi~~ borzattatva

~~tetnie~~ (114/903.) ~~egyúttal elintézve 8/1903, 1/1903~~

rendelkezésre.

Stollmann Andor

1878/9. I. I. szakontály
szül. Úrvölgyön 1852 okt. 4.
ev. A Ludovika tiszteleprő
akadémia 3ik évi tanfolyamát végezte.

1878/9. II. I. szakontály..

1879/80. I. II. szakontály

1879/80 II. II. " "

~~Claudius II. 89/90~~

Stollnberger, G. M.D.K.

Köremüködött a fertődi kastély épitésnél

Ferenczy Károly: Adatok a ~~fertőki~~ fertődi kastély értékeléséhez

Műemlékvédelem 1961. / V./ 4. sz. 2 9.1.

~~Árpádkori pénzek VIII 125~~

Stolmárné Szántho Mária

1924. máj. MKE

Figurák, olaj.
Reggel, olaj.
Hintáj, olaj.

16684-88. Posner, Budapest.

Stollmárné Szánthó Mária

Műcsarnok festő Bpest.

1923. tav. kiáll. 317
1924. őszi kiáll. 366
1925-26. akt kiáll. 387

MDK

Stolmárné Szánthó Mária,
festö

Csendélet. Olf.

Tavaszi tárlat. 1923 ápr.-máj. OMKT-Műcs. Kat. Kat.

Stollmanné Rózsás Erzsébet

-A komáromi Dunamenti Múzeumban augusztus 22. és szept 28.-a között festményeit, art prolisait, fali kárpítjait és metszeteit állítottár ki.

(HOLMI)

Irodalmi Szemle 1975/8 766.-old.

MDK

Stollmann Andor, festö

Divald Kornél: A Pecsterceb[illegible]nyai Muzeum Palauza.
Dp.1909. 48,59.1.

~~rdőben.~~

ges vidéken erdejélen, szemlélhető, melynek
addiszno csatangol olyképen, hogy
egy csoportban. A tájékot a nö-
neg. Az égbolt felhőzött. Jelzése
og.k.

1 cm.-- Lelt.sz.4531.-- Értéke
nes hagyománya 1913 márczius
r Nemz. Muzeum örökletéte (1381-
~~prilis 23-án (2046-913)~~.-- Be-
30-án (245-914).

124

Stolp Frenc

Arvereši Csarnok ankeno kat

36. sz. 1927 febr.

M.D.K.

Storna József,festőművész ?

Az 1903-as győri képkiállitáson szerepelt.

Csatkai Endre:"Győr város kuálúrképe."Az 1903-as képkiállitás.236.o.

Arrabona,8.A Győri Múz.Évkönyve.Győr.1966.Kantus János Múz.

M.D.K.

Stork István, ácsolt ládakészitő mester

Szuhahután/ma: Mátraalmás/dolgozott. Egy 1966-ban begyüjtött ládája a Népr.-Múz.-ban. 16-ábra. 289.o. Fekete reor.

ifj. Kodolányi János: A néprajzi Múzeum 1966.évi tárgygyüjtése. 277.o.

Néprajzi Értesitő. A Néprajzi Múz. Évkönyve. XLIX 1967. Bpest. Akadémiai Kiadó. 1967. Bp.

M.D.K.

Stork István, ácsolt ládakészitő mester

Szuhahután dolgozott/most Mátraalmás/. Egy 1966-ban be-
gyüjtött ládája a Népr.Múz.-ban.Ltsz.66.122.24. 16.áb-
ra. Bár summásládának rendeltték, menyasszonyi láda módjá-
ra di zitette./Méret:58.5+47+57 cm/.Az ő munkája a Múz.
55.42.1. Ltsz.-ú darabja is. 290.o.
Irj.Kodolányi János: A Néprajzi Múzeum 1966.évi
tárgygyüjtése. 277.o.

Néprajzi Értesitő.A Néprajzi Múz.Evkönyve.XLIX.
1967.Bpest.Akadémiai Kiadó.1967.Bp

MARTINUS STORJÁN, választó

Emlitve:.-2-1660.VIII.25.Felesküszik a császárra. 1690. "Census extraordinarius.Platea Nagy Pénzverő ...f.12."-1691. Adó 6 frt. 61.old.

SZÁSZ KÁROLY: Adatok a nagybányai pénzverőház alkalmazottairól /1660-1828/ 61.old.

NUMIZMATIKAI KÖZLEMÉNYEK,LX-LXI.évf. 1961-1962 Akad.Kiadás,Bpest. 1962

MARTINUS STORJÁN/Sturian Márton/,választó

Anno 1667 a Die 12 Juny usque ad Diem 17 Septembris, Az Választóknak,Pénzverőknek és Egyéb fele Müvesek-nek Harmadik Angariabeli Fizetések Ugy mint Intra Spatium 13 Septimanarum.

Választók.

MARTINUS STORJÁN, Hétre.Fl.1.25.- Hét. Fizetés.
választó, 13. fl.16.den.25.
76.old.

ESZE TAMÁS: A nagybányai pénzverőház számadása /1666-1667/ 73.old.

NUMIZMATIKAI KÖZLÖNY,LXVII-LXVIII.évf. 1967-1968
Akad.Kiadó,Bpest. 1968

MARTINUS STORJÁN/STURIAN MÁRTON/, választó

Ab Anno 1666 Die 18 Decembris usque ad Annum 1667 Die 10 Marty, Az Választoknak, Pénzverőknek és Egyéb fele Művesseknek Első Angaria beli Fizetesek ugy mint intra Spacium 13 Sentimanarum.

Választó.

MARTINUS STORJAN, Választó, 74.old.	Hétre. Fl.1.25.	Hét. 13. Fizetés. Fl.16.den.25

ESZE TAMÁS: A nagybányai pénzverőház számadása / 1966-1967/ 73.old.

NUMIZMATIKAI KÖZLÖNY, LXVII-LXVIII.évf. 1967-1968 Akad.Kiadó, Bpest. 1968

MARTINUS STORJÁN, /Sturian Márton/, választó

A Nagybánai Pénzverőház számadásaiban 1666-1667-ben szerepel. 1666 aug. 25-én tette le az esküt. ~~Xx~~ 73. old.

ESZE TAMÁS: A nagybányai pénzverőház számadása / ~~1966xx~~ 1666-1667/ 73. old

NUMIZMATIKAI KÖZLÖNY, LXVII-LXVIII. évf. 1967-1968
Akad. Kiadó, Bpest. 1968

MARTINUS STORJÁN/Sturian Marton/, választó

Anno 1667 a Die 13 Marty usque ad Diem 18 Juny Ejusdem Anni, Az Választoknak, Pénzverőknek es Egyeb fele Müvesseknek Második Angariabeli Fizetesek ugy mint Intra Spatium 13 Septimanarum .

Választok.

MARTINUS STORJÁN, Hetre. Fl.1.25. Hét. Fizetés
Valaszto, 13. Fl.16.den.25.
75.old.

ESZE TAMÁS: A nagybányai pénzverőház számadása / 1666-1667/ 73.old.

NUMIZMATIKAI KÖZLÖNY, LXVII-LXVIII.évf. 1967-1968. Akad.Kiadó, Bpest. 1968.

Störer Mici

Klammer Mariska műtermében a Knetty u. 19. sz. alatt rendezett kiállitást ismerteti C —io /Carpaccio/ sign.-val a lap.
A tárlaton Klammer Mariska és tanitványai mutatták be müveiket:
A tanitványok: Wersebe Mária, Rónay Márta, Korányi Sarolta, Pünkösty Böske, Stetina Bella, Szüts Ilona, Déchy Istvánné, Rötzer Paulette, Gyarmathy Ildikó, Lipthay Angi, Störer Mici.

Az aláhuzott nevekről a kritika csupán annyit mond, hogy képeik izlésesek, főleg csendéleteket készitettek.
ÉLET, Bp. 1910. dec. 11. II. évf. 48. sz. 749. lap.

JOSEF STORCK, grafikus

Az új Osztrák-Magyar Bank által kibocsátott első 10, 100 és 1000 Ft-os bankjegyek 1880. május 1. keltezéssel jelentek meg. A Bank első bankjegyeit fémnyomásos eljárással készítették. -Tervezőik: August Eisenmenger, Josef Storck, Joithann Sonnenleiter és Ferdinand Laufberger voltak. 61. old

RÁDÓCZY GYULA: Az Osztrák-Magyar Monarchia pénzügyei a XIX. század második felében 43. old

A Magyar Numizmatikai Társulat évkönyve. 1972
Budapest, 1973

JOSEF STORCK, grafikus

Az Osztrák-Magyar Bank 1880.máj.1-ről keltezett és kibocsátott 10 és 100 forintos bankjegyeinek vázlatát Josef Storck és Ferdinand Laufberger közösen tervezték, de a fejeket Lauferberger, a többi részt Storck rajzolta. A fejképeket Johann Sonnenleiter metszette. Egyetlen fénynyomati eljárással készült bankjegysorozat. 63.old.

DR. KUPA MIHÁLY: Magyar és Osztrák bankjegytervezők 61.old.

NUMIZMATIKAI KÖZLÖNY, LXIV-LXV.évf. 1965-1966. Akad.Kiadó, Bpest. 1966.

5

MDK

Hansz Paul Storch, ötvös tanuló

Johan Storch selmeczbányai polgár és ötvösmester fia, kit 1667 jun.31-én szegödtet Bürtsch János/Hansz Carll Bürtzsch/ besztercebányai ötvösmester öt évre tanulóul és 1672 febr.2.-án szabaditja fel.

Mihalik Sándor: Besztercebányai ötvösök a XV-XIX.sz.-ba
Mus.és Kvt.Krt. 1918. 41-53.l.

MDK

Hansz Georg Storch, ötvöstanuló

kit Schüszler Mátyás ötv.mester 1699 jun. 24-én öt évre szegödtetett .Az illetéket lefizette. 1704 jun.26-án felszabaditotta. Az illetéket lefizette.

Mihalik Sándor:Beszterczebányai ötvösök a XV-XIX.sz.-ban Muz és Kvt.Ért.1918. 41-53.l.

Starck Dániel, téglamester MDK

Sopronban 1800 körül tégla és mész-
égető manufaktúrája van: 273 old
16. jegyz.

Nyitray Elek: A szénnel való téglaédetés megindulása Sopronban. 268.o.

Soproni Szemle, Helytört. Folyóirat. X. 1956. Kiadja Sopron Város Tanácsa.

S t o r c h K á r o l y
szobrász

Fővárosi Lapok.1867.márc.8. /Fővárosi hirek./~~Bukarestből.../~~

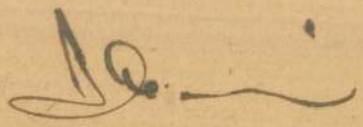

MDK

Storch János Pál, ötvös
/Johan Paul Storch/.1680-1691.

A czéhkönyvben az elhunytak sorában a 72-ik.
1680 aug. 12-én lépett a czéhbe. A remeket nem vállalta s ezért 90 frtot róttak ki reá. Nem többet, mert czéhbeli ötvös özvegyét vette feleségül. Idejét egyik mesternél sem töltötte ki teljesen,ezért még 43 frt.20 dénárt róttak ki reá.
1687 ápr.12-én szegösteti Hans Gurg Mrasick-ot egy évre. 1691 ápr. 31-én Mrasick H.G. felszabadul.

Mihalik Sándor:Besztercebányai ötvösök a XV-XIX.sz.-
Muz.és Kvt.Ert. 1918. 41-53.1. ban.

Storch Janis

ötv

Körnagyötvi, 1956 r

II. kötet. 329. l. (Képe LXIV. táblán.) — Czobor: Egyházi emlékek a történelmi kiállításon. Bp. 1898., 76. l. — Forster: Magyarország műemlékei. II. kötet. Bp. 1906., 287. l. — Gerevich PA, 199. l. — Lepold: Adatok 13. l. — Divald: A magyar iparművészet története. Bp. 1929., 133. l. — Csernyánszky 64—67. l. (Képe 65. l.) — Lepold Katalógus 191. sz.

VECSERNYEPALÁST, (287—288. kép)
szövete mintás vörösbársony, Velence 1450 körül — Két mellső szélén hímzett sávon oszlopos baldachinok alatt jelenetek. Baloldalt Joachim és a angyal, Joachim és Anna, Sz. Mária születése jobboldalt: Angyali üdvözlet, Sz. Mária és Szen Erzsébet találkozása, Jézus születése. A hát pajzson Madonna Jézussal félalakban négy angya közt. A mellrész sávján későbbi címer.
Mag. 141 cm.
A hátpajzs német, 1460 körül, a többi hímzé velencei munka 1480 körül.
Schnütgen kölni gyüjteményéből Simor prímá vásárolta, 1884.
Keresztény Múzeum Esztergomban. Egyhá: művészeti Lap, V., 1884., 364. l. — Radisich A Simor-Múzeum. Művészi Ipar, II 1887., 221—222. l. — Gerevich PA, 199. — Csernyánszky 72—75. l. — Genthor AZEFK, 16. l. (27. kép.) — Lepold—Lipp: 42. l. — Lepold Katalógus 189. sz.

Storch

Innes litografus

lásd

Kertész ugyanatott

237 l

Storbócz Károly

Ex Librissel foglalkozik

Látogatás kisgrafikai gyűjtőknél.

1971. jún. 9. 18.05 TV Ka /7/ 7 old.

Stoppler Béla

Ex librissel foglalkozik.

Látogatás kisgrafikai gyűjtőknél.

1971. jún. 9. 18.05 TV Ka (7) 7 old,

M.D.K.

Stoppel Ágoston, asztalos m.

Veszprémi mester. Adat: 1878-ból. 1902-ben Szerémi nevet veszi fel.

Batári Ferenc: XIX. századi veszprémi asztalosok. 254.o.

A Veszprém Megyei Múzeumok Közleményei. I. Veszprém. 1963

ILLUSZTRÁCIÓK

Stoppani Ferenc

gombkötő és Mabó

1781. Kassa

l.

Arch. Ért. 1915

361. l.

MDK

Stonovits Jeremiás, id.

Csaki,M: Baron Bruckenthalisches Museum in Hermannstadt. Führer durch die Gemäldegalerie. VI.Auflage Hermannstadt, 1909. 1141. sz.

MDK

Stonovius Tóbiás, 1684-?

Csaki, M: Baron Brukenthalisches Museum in Hermannstadt. Führer durch die Gemäldegalerie. VI. Auflage Hermannstadt, 1909.

1142, 1143. sz.

Stonner Gusztáv

festő, szül. 1893 jun. 16
Zalyomban. A budapesti
Benczúr-mesteriskolában és Münchenben vé-
gezte tanulmányait.
Számos kiállításon
volt részt, több ciklus
felemlítve.

Toman.

687. l.

Stonich Miklós antalos

Hild Kárdy építőmesterrel tervezi Weber Nep János fabódéját. (Józsefv. Kereperi u. - Ötpacsirta u. sarok)

1962.

MDK-A-II-1/410.

M.D.K.

Stengel Lőrinc, soproni ácsmester

a Gönczön 1756-ban épülendő városház ácsmunkáiról alkuszik a várossal

Heves megye müemlékei I. irta Voit Pál,
Magyarország müemléki topográfiája VII.köt.
Szerk.: Dercsényi Dezső.
Bp. 1969. Akadémiai Kiadó, 404. old.

STONGEL Lőrinc szolnoki ácsmester. A Gyöngyösön 1756-ban épitendő városház ácsmunkáinak elvégzéséhez alkura lép a várossal.

A Hevesmegyei Topográfia adatgyüjtéséből. Voit.

Stónetz Frigyes.

A "Céhbeliek" társaságának tagja.

Bende J: A Képzőművészeti egyesületek története, kézirat.

Thaddäus Stammel

---

mester stílusára emlékeztetnek az Eisenstadt-i kálvária kápolna egyes faszobrai.

Allgemeine Landesbaugewerkschule des Burgenlandes, Eisenstadt, 1963.

4271

amelyekhez annyi keserves kinl
és mindig igen költséges kisér
vagy hamisak volnának, nem tud
az apámat, sem magamat kártéko
elemnek érezni s amikor a fiam
mást belecsepegtetni, mint azt,
rődött. - Amikor 19o2-ben inas
érintkezést addigi iskolatársa
végig az uccán. Tegnap a kultu
4ooo átképzési kérvény érkezett
viselő akar lenni. Mihály fiam

iskolatársai közül /ő
része kilép év végén az iskolá
marad előttük semmi más lehető
büdös, viszont a zsidók szorul
ezek a rendelkezések egyáltalá

STOHFAI KRISZTINA

Magyar Sp. műv. 2003/4.

10. old.

; a nemzet története sem igazi tör-
sz nemzeti élet csak csonka élet.
lyen p[é]l. [dául] a városi ember elterméket-
s folytonos kihalása. Ha az a három
csak üres falak volnának. Kérdés,
s utját ennek a három milliónak
zetes, ösztönös életformáját meg-
s emberanyagot produkáljon, meg-
st csak mindnyájan együtt oldhat-
k ott tartunk, hogy a problémát
éhez még csak hozzá se szóltunk.
velemben, ekörül a "hogyan" körül
ássa, milyen nehéz a kérdés gyakor-

STOMFAI KRISZTINA

Magyar Iparmű.
2003./4.

25.dd.

tudjuk, hogy mindegyik siremlékhez
folyók allegoriáit vagy más allego-
redékben megmaradt s a firenzei akadé-
fel benne M.A. müvét és azt hogy
ségek alakjai közé tartozik. Nevezetes
jából: bronzból készült. És mikor ezt
német kutató beillesztette M.A.
világ azt hi te eddig hogy M.A. csak
se készített agyag modellt, hanem már-
hogy a márvány figurák esetében legtöbb-
e valószinü hogy kisebb agyag modell
iztos hogy az eredetijét agyagban mintáz-
t. A bronz meg van repedve, mutatja
ztül még egy pár szoborról kell megemlé-
kadencia koróba esnek . Ezek között van
érfi akt, mely emlékeztet a rabszolgák-
leviszi az csavar mozdulatot a fej és a
ellentétes irányban fordul meg. Te-

Stompai kastély

1.

Jedlicska II.

49. l.

1730-909-12
Igazgatói dolgozo-szoba.

291. Szék.

Két darab Tonet-féle szék, keretbe foglalt támláján és ülőkéjén, nádfonattal.

Méretei: 85 cm. magas, 45 cm. mély, 40 cm. széles.

Becsértéke per 4 K.....8 K

Jegyzet: Az egyik rongyos.
Régi leltári száma 121.

Stomfai faience-gyár

Wartha 134. l

Stomfai fajansok VIII. 164.

Mur. és Kut. Ert.

Stomfai fajánszok

CSEJTE

Várrom

Kéne VL 1856, 317.l.

Stomfai kastély

Medgyánszky László
rajza

Repr.

Om V. 217. l.

Stromfar [illegible]

Stromfar [illegible]
18 n. [illegible]
Tehát - [illegible]
20 n.

[illegible]

Stomfai ismeretlen mester

Stomfai patikaedény.
18. n. második fele.
Fekete-fehér repr.
20. n.

Művéni magyar patikaedények. Bp. 1964.

MDK

Stolzer Jenö, illusztr.

Peterdi Andor: A mélységből.

Dr. Szemlér Lőrinc gyüjt.-nek aukciója. Bp.1936.
Könyvdiszek. - Könyvillusztrációk.
Árv. Közl. 1936. 5.rk.sz. 88.l.

Luknisch, Georg V. 122.

Stolzer Jenő

1906. graf.

ki II. Nemzeti Szalonban

Tavaszi áradás, vízf.

120 K.

Stolzenburger Lukáš

acom.

1657. Wagyszeben

Albrich Herm

289. l

EGYZÉK

BUDAPEST 93. NOV 28. 4 HL

zottsága,

A RÁDIÓ JÓ BARÁT

ter 10

Budapest.

Aréna u. 45.

KÉSZPÉN ZEL BÉRMEN TESSÉVE

Stolz Otto

lófestője a württembergi királynak. Magyarországon és Erdélyben tanulmányutat tett. 1842. magusában Pestet ~~időtött~~ is felfogja keresni.

Der Ungar 1842. I. felév 624. l.

Győr.

A város innen a Dunán
ben hegyek látszanak erőddel,
mennek a romok felé, jobbra
a kép alatt:

RAB

Szines rm., mér. a vk.

140-95.

Stolz János

könnvespallér

XVIII. sz.

l.

Bürgermeszteri

31. l.

10783.

es keretbe helyezett tojásdad medail-
tt széles gallérral. Felirata fölül:

ET EXCELLENTIS[illegible]-
minus

ET HATZFELT
nberg Rosenberg Hal-
orff S.C.M. Consil et
arescallus etc.

cm.
stri temporis, Coloniae Lib. V.

Stolz János

könnvespallér

I.

Bürógernyeszegi

43. 1.

Stolz János

aranyminés

Pest 1850-60-as
évek

Horváth-Szentpéteri

257. l.

Stolz János

öte

Kőmagyötvj 555 m

Stolz János, ötvös

M.D.K.

szerényebb igényű mester lehelett: szerző mindössze két igénytelen kegtárgyáról emlekezik meg a máriatremetei templomban, 1834-es évszámmal.

P.Brestyánszky Ilona: A pest-budai ötvösség a XIX. században
Budapest Régiségei, A Budapesti Történei Muzeum Évk. XX.köt. 1966. Szerk. Gerevich László

211. old.

Magyar Óvár

Mosonvármegye kört.

664

Stolz Ferenc

Otrois

1822. Pest.

Vojd. 176.1.

Brigetio teletei VIII. 4.

M. D. K

STOLZ Ferenc arany és ezüstműves

Pesti mester XIX. 17.

Mihalik Sándor: Szentpétéri J. ... Bp. 1954. 137. l

Csatt bronzból, római VII. 37, 39

Stoltz Lajos

Müvisiet 1911. 91

ANTON STOLTZ, textilfestőmester

HAUPT LADEN BUCH.-Eines Ehrsamen Handwerks Deren Kais: Königl: PRIVILEGIRT Bürgerlichen Schön und Schwartzfärbern in der Königlichen Freyen Stadt Pressburg.
Név:.- 208.- Herr Anton Stolz
Felvétel ideje: 1801. 7. Sept.
Hová vették fel: Oedenburg, /Sopron/. 158.old

DOMOKOS OTTÓ: Magyarországi festőcéhek I. A textilfestés első nyomai 101.old

ARRABONA, A Xantus János Múz. évkönyve, 16. Győr, 1974